

GEMINÆ
CORONÆ CARMELI.
CARMINA
F. ANTONII A' S. NICOLAO
CARMELITÆ EXCALCEATI
NEAPOLITANI.

Ad Sanctos ELIANI Ordinis ante
Reformationem Directa.

PARS PRIMA.

*Accessit ejusdem Manipulus Varius
Florum Poeticorum.*

NEAPOLI M.DC.XC.IV.

Ex Officina Sociorum, Porpora, Troyse, & Pietroboni.

SVPERIORVM PERMISSV.

VIRGINI DEIPARÆ CARMELI REGINÆ

IN Tibi Augustissima Carmeli Regina, has quascunque vides confecro coronas. Sunt geminæ, ut geminum signent tuæ virginæ maternitatis decus. Sunt Carmeli, ut noscas, à dilecto colle non esse degenera germina. Hinc duplicem præferunt Eliæ spiritum, exprimentque vetustos Carmeli decores & recentes. Spontè tuas anhelant ambire comas, ut caducas exuant

florum speciositates , induantque
immortales astrorum pretiositates ,
æmulæ illius è duodeno fidere
compactæ coronæ , quæ tua præ-
cingit tempora . His tû amiciri fer-
tis ò Deipara ne dedigneris : sunt
enim ex liliis præcipuè contexti
manipuli , qui tibi Genitrici , con-
vallis lilii ritè aptantur , nec defunt
genuina rosaria , divinum tuæ cha-
ritatis denotantia ruborem . Sed nec
mireris fæderatos Parnassi colles cum
Carmeli Montibus , aut sociatas He-
liconis aquas , cum Eliæ fontibus :
Quandoquidem , non his undis po-
tantur mendacia , nec hisce cacumi-
nibus , Danaæ colliguntur fabulæ ;
Quin potius , Charites æthereæ , com-
mixtæ Camenis , nil nisi veridicos
fastos ad lyræ melos modulari no-
runt . Fastos inquam , illos tuæ Car-
meliticæ Familiæ , quos semper ad-
ve.

venientia tempora obstupuerunt, & sæcula ipsa, quasi moræ impatientia dum gestarunt, nimis portentosa, proclamarunt. Non ergo abs re, annorum monimenta, Virgineæ Prolis, à Virginibus Musis personandas existimavi; cum castas, casta deceant; & Mariana meditando volumina, ingenuis carminibus opus cudendum commendare, non ultrà fas sum arbitratus. Fortasse cogitanti mihi, sacris Musis patrocinium impingere, illud ab alio Numine fore præstolandum sum veritus? Absit; sed sub cuius auspicio pollularunt, sub illius umbra sistantur. Nec te ò Serenissima Maria, latet, me voti compotem esse, quidquid Palladii lusus à Phœbo concinatur, tibi ad obsequii vectigal deferendum. Hæc igitur mei voti amoris cape tributa; licet enim

immeriti filii ; meritissimæ tamen
Parenti persolvuntur, quæ solo in-
tuitu , pauperiem ipsam , ditare est
potis . Adsis interea , dum partem
alteram , Camenis fido . Tempus
adveniet spero , quo Teresia cum
excalceata mea familia , alteram
coronam , tuis panompheis crinibus
implicabit , ut in votis habet ille
Tuæ Serenissimæ Majestatis.

Serens Hamillimus, & Filius
F. Antonij à S. Nicolao.

AD LECTOREM.

H Abes (candide Lector) primam partem, Geminarum Carmeli Coronarum, dabit operi coronidem pars secunda. Altera est viginti-quinque Sanctorum Elianae religionis, ante Carmeli instauratricem Terefsam. Altera erit totidem Heroum, post reformationem, incipietque à Terefsa, & Joanne à Cruce, usque ad venerabiliores Magnates nostri Ordinis. Fateor in prima, non individualiores in vita gestorum, enunciaſſe decores; quippè cum famigerati resplendeant in Ecclesia Coriphæi; satis eorum factorum, Orbis Christianus est Echo; At in secunda præcipue eorum virtutes, admiranda opera, & cœlestium Charitum favores, carmine elegiaco conscribentur. Tū ò benevole Lector, ne dedecet putes meam professionem, carminibus insudasse. Non enim ut latinę poeseos delictum, eruditis antefero; sed ut Superiorum obedientię consulam, quorum nutibus parere. Religiosæ est unica laus. Profecto Parnassi bifidum collem ascendisse quandoque, ob meę valetudinis lenimenta (sequestro severioris disciplinę studio) negare non possum; Attamen nulla
præli

*preli tradidissim luci carmina ; nisi expressa
 Prelatorum urfissent imperia . Hinc in Poeta re-
 ligioso , mimicos sales , aut mordaces satyras
 non prestolare . Procùl ò , procùl este dedecore
 carminum , à decore Carmeli , & si aliqua pro-
 bas uni Beatissimę Virginum Virgini asseras ;
 si secus , aut compatere , aut lepidè mone . Vnum
 scias : versus hos , & omnia , Ecclesię orthodo-
 xę nutibus velim subjaceant , & Fatorum , For-
 tunę , Deorum , & similium nomina , Musarum
 esse pura blandimenta . Vale .*

JESVS

J E S U S M A R I A

Filippus à S. Nicolao Vicarius Generalis, Fratrum Discalceatorum Ordinis Beatissimæ Virginis Mariæ de Monte Carmelo Congregationis S. Eliæ. Tenore præsetium facultatem concedimus R. P. F. Antonio à S. Nicolao Provinciæ nostræ Neap. Sacerdoti professo, ut typis mandare possit Librû cui titulus: *Gemina Corona Carmeli, Carmina, &c.* ab ipso compositum, & à nostræ Congregationis Theologis recognitum, & approbatum. In quorum fidem, &c. Datum Romæ in Conventu nostro S. Mariæ de Scala hac die 17. Decembris 1693.

F. Philippus à S. Nicolao Vicarius Generalis
F. Michael à SS. Trinitate Secret.

A P P R O B A T I O.

Jam Carmelus noster A. R. P. nulli montium invidet ustrâ. Jam ipsum non fictæ somniis incolant Musæ. Nec sanè miror circum resonare cantibus, in cujus fronte, illa principatur Timpanystria, cujus laus est voce pollere, Mariam inquam, de qua in Canticorum Canticis testatus est sponsus: Sonet vox tua in auribus meis, Vox enim tua dulcis. Equidem committete te profiteor Poeticum hunc Montem, cujus titulus: *Gemina Corona, &c.* Floribus onustum, non sine animi delectatione me conscendisse, & undique circuisse; ut sic qualem expertus sum, nulli orthodoxæ fidei veritati dissonum, aut morum obnoxium integritati, talem subscribam ab omni cujusvis generis censura absolutum. Sic censeo

R. V. A. R.

Additiss. Servus, & Filius

F. Aloysius à Matre Dei Theologiæ Sacræ Lector.

J E S U S M A R I A.

Pluchré A. R. P. Carmelus, Mons coagulatus, Mons pinguis, gemina redimitur corona; Hujusmodi si quidem opus hoc, cui titulus: *Gemina Corona Carmeli. Carmina, &c.* à R. P. F. Antonio à S. Nicolao compositum, nomen habet, & omen. Coronetur inquam, & caput ejus, super libanum exaltatum, calvitio non amplius erubescat, quemadmodum jam pridem Propheta fleverat, exiccatus est vertex Carmeli. Hinc operis hujus emergit argumentum. Si enim Cæsar præ omnibus perpetuo coronæ usû, quo calvitium decoreret, gavisus est privilegiis; Etiam inglorios Carmeli vertices, potiori ju-

ri jure credendum, hoc duplici latandos esse diademate; ita ut, velata capitis ignominia exuberet undique redimitus. Cæterum coronas has, ut tuæ commissionis jura persolvam, ita omni flore pubescentes, tãtoque artificio contentas expertus sum, ut nullus flos, aut in concinnè defluat, aut morum notu redoleat probitatem. Tales subscribo fidei orthodoxæ consonas, & nulli prorsus cujusvis censuræ obnoxias.

R.A.R.A.

Additiss. Servus, & Filius

F. Mauricius à S. Philippo Sacræ Theologiæ Lector.

EMINENTISS. SIG.

F Antonio di S. Nicolò Carmelitano Scalzo, supplicando espose ne à V.E. come deve stampare alcune sue compositioni in verso latino sopra i Santi della Religione Carmelitana; Che perciò prega V.E. si degni commettere la revisione di dette compositioni à chi le parerà, e l'havrà à gratia, ut Deus.

Rev. Pater Magister Frater Henricus Scalesius à Pimontio Ordinis Prædicatorum, & in scriptis referat die 17. Decemb. 1693.

Canonicus D. Ianuarius de Auria Cons. S. Offic. Deputatus super editione Librorum.

EMINENTISSIME DOMINE

V Tobedirem mandatis E.V. legi Librum continentē vitas Sanctorum Carmelitici Ordinis, elegiaco carmine conscriptum a Rev. P.F. Antonio à S. Nicolao Carmelita Excalceato, in quo nedū nec hilum reperi catholicæ fidei, aut innocuis aduersum moribus, quin potius, quantum metrica pati poterat compositio, omnia pietatem adhalantia, ut opus dignum existimem (nisi aliud E.V. iudicaverit) communis fieri juris, nec amplius in tenebris delitescere. Ex Collegio D. Thom. Aquinatis 11. Kal. Ianuarii 1693.

F. Henricus Scalesius à Pimonte S.T.M. & Cons. Offic. Ord. Præd.

Attenta relatione superscripti Rev. P. Revisoris quod possunt imprimi.

Imprimatur die 23. Ianuarii 1694.

Canonicus D. Ianuarius de Auria Cons. S. Offic. Deputatus super editione Librorum.

ECCEL-

ECCELLENTISSIMO SIGNORE

IL R.F. Antonio di S. Nicolò Carmelitano Scalzo, supplicando es-
pone à V. E. come desidera dare alle Stampe un Libro intitolato,
Gemina Corona Carmeli; Per tanto supplica V.E. voglia com-
metterne la revisione à chi li piacerà, e l'havrà à gratia ut Deus.

Rev. D. Matthæus Gaudiosus videat, & in scriptis referat,

Die 21. Maii 1694.

Soria Reg.

Iacca Reg.

Ceteri Illust. & spectabiles Regentes non interfuerunt.

Maffellonus,

EXCELLENTISSIME DOMINE

Librum, cui inscriptio, *Gemina Corona Carmeli*, heroico Carmi-
ne, metro dulcissimo, sacra, facunda, fecundaque Clia per
R. P. F. Antonium à S. Nicolao, ex Discalceatis Sanctæ Matris Tere-
sæ elegantèr congestum, de mandato E. V. summa jucunditate
Perlegi, nèc minimum quidem, Regiæ Jurisdictioni adversans mi-
hi occurrit: quapropter, si E. V. placuerit, prælo meritissimum cen-
seo. Neap. 25. Maii 1694.

E. V.

Humillimus, & Devotiss. Servus

Abbas Matthæus Gaudiosus J. U. D. S. Th. D. & Mag. Rev. Capit.
Neap. & Cleri Procurator.

Imprimatur. Verum in publicatione servetur Reg. Pragmatica.

Soria Reg.

Miroballus Reg. Gascon Reg.

Spe. B. Reg. Carrillo Ill. Dux Pareta non interfuit.

Maffellonus

DIVO-

DIVORUM

NOMENCLATURA,

*Quorum Vita in hoc Volumi-
ne recensentur.*

V ita S. Eliæ n. 1.	Vit. S. Bertholdi n. 206.
Vita S. Elisei n. 14.	Vita S. Brocardi n. 222.
Vita Proph. Jonæ n. 30.	Vita S. Cyrilli n. 244.
Vita S. Jo Baptistæ n. 40.	Vita S. Angeli n. 261.
Vita S. Telephori n. 52.	Vit. S. Sim. Stok n. 280.
Vita S. Dionysii n. 64.	Vita B. Franci n. 298.
Vita S. Spiridionis n. 77.	Vita S. Alberti n. 313.
Vita S. Hilarionis n. 95.	Vita S. Petri Thomæ
Vita S. Serapionis n. 115.	num. 325.
Vita S. Euphrasie n. 129.	Vita S. Andreæ Corsino
Vit. S. Euphrosinæ n. 145.	num. 344.
Vita S. Cyrilli n. 162.	Vita S. Avertani n. 363.
Vita S. Anastasii n. 180.	Vita S. Mariæ Magdale-
Vita S. Gerardi n. 192.	næ de Pazzis n. 377.

ARGUMENTUM, ET EPITOME VITÆ S. ELIÆ.

CARMINU^M princeps decebat Eliam
Carmelitarum Principem. Quis au-
tem Elias, qui mores, quod viri stu-
dium, sat sacra eloquia testantur.
Texunt enim illius historiam his verbis: Surre-
xit Elias tamquam ignis, & verbum ejus quasi
facula ardebat, &c. Ego pro mei instituti mo-
dulo, & ut brevitati consulam, hæc pauca re-
censeo.

A

censeo. Filius fuit Sabachi de Tribu Levitica, & secundum non nullos Bosmad filia Regis Salomonis, ut ex quibusdam Hebræis traditionibus eruitur. Prodigiosum profecto fuit Sabachi Patris somnium, in quo vidit infantulum igne enutrirî inter Nutricis ulnas per manus Angelorum. Hocque à S. Epiphanio æternitati commendatum his verbis invenimus: (*Viri nivem præferentes habitum pusionem salutabant; Matrisque uberibus in ignem evellebant, quin & flammam ignis cibi loco ministrabant.*) Portentum hoc, indicium sanè fuit, quantum Elias super ignis elemento exerciturus dominium foret, probavitque exitus rem. Nam de Cœlo dejecit ignem ter, vocavitque flammam, ut suum devorarent holocaustum; aliàsque ut Milites combureret, & tandem igneo curru raptus ad Paradisum evolavit. Coetera ejus portenta enumerare operæ pretium non arbitratus sum. Sufficiat quippè quid de nostro Thesbite maximo conscripserit S. Isidorus inquiendo: *Elias, qui interpretatur Dominus Deus, Thesbites, Sacerdos magnus, atque Propheta, habitator solitudinis, fide plenus, devotione summus, in laboribus fortis, industria solers excellenti ingenio præditus,*

ditus, in exercitatione disciplinae rectus, in sancta meditatione assiduus, metuque mortis intrepidus. Verberavit Tyrannos, sacrilegos interfecit, multisque signis virtutum effulsit. Triennii siccitate clausit imbribus coelum, oravit rursum, & Coelum dedit pluvias. Mortuum mulieris filium suscitavit, cujus virtute bidria farinae non defecit, & vas olei perpetua fonte manavit. Cujus verbo super sacrificium ignis de Coelo venit. Duos quinquagenarios cum militibus coelesti igne combussit. Jordanem transiens, tactu melotis abrupit aquas. Post haec igneo curru in Coelum raptus ascendit, venturus juxta Malachiam Prophetam in fine Mundi praecursurus Christum annunciaturus ultimum ejus adventum, &c. Haec panegyrista Isidorus, quibus ego non immorans de duobus Lectorem monitum volo. Alterum à nostro P. Elia sub specie nubeculae à mari salientis Mariam Virginem visam fuisse, dum in Carmeli clivo moraretur, & ex tunc sese Deiparae dedicasse, totumque Prophetarum ordinem, illius auspiciis devovisse, ut cursu temporis contigit. Alterum verè Thesbitem Ordinis prophetici fuisse Protoparentem, qui labentibus seculis Carmeliticum

induit nomen . Quot autem Heroes gratia cœlestis Elianus exercitus prodiderit consule Abbatem Trithemium ita utrique annuentem . A loco , ab habitu , à conversatione Elias Fundator est Carmelitane Religionis , in qua si quis stellas dinumeret , & Sanctos dinumerare poterit . In sequenti autem carmine prædicta omnia obiter tanguntur , licet Musa suo more inter delicias terrestres Paradisi aliquantulum plus mora impartierit .

CAR-

CARMEN I.

CArmeli Montes , & Montibus addita Cœli
Limina , fidereis proxima regna plagis,
Quò saliant vitrei per quadrua compita fontes,
Sternit ubi vernum Dædala terra thorum
Ipse canam : Nostris tu Virgo cantibus adsis
Virgo , quæ nostri collis es alta Parens .
Aspice sudantes gemina sub mole Camenas ,
Utque duplo pressus pondere Phœbus hiet .
Tu fac desueto plectrum tetigisse cothurno,
Tu fac suspensam sollicitare chelyn .
Thesbites mihi primus erit testudinis ordo
Fervida qui calido pectore verba tonat.
Fama tulit , puerum contempto lactis amore
Porrecto riguas vase bibisse faces .
Hinc superis ignes deducit sedibus : Æther
Instruit arsuos ad sua vota rogos .
Evenit : rigida dum clamat voce Sacerdos
Ardeat ante meos hostia cæsa pedes .
Haud minus undantes Hyades, imbresque sonantes
Continuit , pluvium clauserat ille polum
Heu frustra tellus sitienti supplicat ore
Nimbiferas frustra rura precantur aquas

Ter

6 CARMINUM PARS PRIMA.

Ter gelidum Capri limen penetrarat Apollo;
 Flammivomo totidem viserat orbe Canem
 Nec madidus laticum curvarat A'quarius urnam
 Surdaque rorigeras Alba negarat opes;
 Sed rogat Elias subitoque tonitrua Cœlo
 Exiliunt, pluvii dant bona signa Jovis
 Parent Plejades : in flumina solvitur axis,
 Arida mox pota Najade, terra madet
 Scit referare fores, scit elaudere limen Olympi
 Vates, scit nimbos, scit revocare focos.
 Quos memorem mortis scotos à falce Prophetas,
 Queis Baal indignum numen, & omen erat?
 Bis reteggit gladium, strictis bis fulminat armis,
 Et quadringentos demetit ense Magos;
 Ite ait ad stygios, O turba venefica postes,
 Non semel in vestro nata cruore mori
 Ite Acherontæ lacrymis replete lacunas
 Sat Phlegetonte victima pacta Jovi
 Discite justitiâ Mortales; ecce trucidat
 Innumeros unus, cui Deus unus adest.
 Surge animo : majora decet Polyhymnia pangas;
 Altius Aonium nunc mediteris opus.
 Quid Pater Elias typica sub nube tuetur,
 Quæ de cœruleo scandit ad astra freto?

Pande

Pande arcana, precor, precor hæc portenta revela?

Dic quæ sub parva grandia nube latent?

Mira fides! sub nube latet lux ipsa! superni

Luminis intacta Virginitate Parens!

Quam non dum cupido gestarunt sæcula Mûndo

Huic tamen, & tellus, & famulantur aquæ

Namque aderat cunas ante, ante exordia terræ

Ante fluentifoni brachia curvæ maris

Hæcenus è nihilo, non avolitarat abyssus,

Spumeus haud vitreas fuderat amnis opes;

Nec tumidi steterant immani pondere montes,

Aut placido facilis tubere collis erat;

Hæc tamen æterno concepta Tonantis ab ore,

Ætherei fuerat Numinis unus amor

Hanc videt Elias, nebuloso tegmine tectam;

Hancque colit curvo poplite pronus humi

Nata Deo exclamat: celsis, ò celsior astris

Sidereum nosco, quàm benè Diva jubar!

Te mea vota petent, tibi sacra dicabitur ara

Surgent auspiciis condita fana tuis

Uretur fumans Nabathæi thuris acervus

Quidquid Oronteo, colligit amne Syrus

Vos mea progenies genus, alto è sanguine Vatum

Ecbatani colitis qui pia tesqua jugi

Divi-

8 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Diviparam, mora nulla, Augustam noscite vestram.
 Sub labaris noster militet ordo suis.
 Quam modo surgentem sublimis ad ardua collis
 Cernitis: est nostrum Virgo Deique Satrix
 Auguror: hæc puro prolis foret integra partu
 Ut solet Erithræ gignere concha salo
 Illius astrorum Princeps miretur honores,
 Ante suos jaceat cernua Luna pedes
 Eja age: Nunc largo flores profundite nimbo,
 Candida puniceis texite fæta rosas
 Reginæ laudes vestro sint jugiter ore
 Et resonent nomen concava saxa suum.
 Sive caput Titan Eois exerat undis,
 Scù Tartessiaci gurgite condar equos.
 Quin etiam nostris Saron concentibus adsit
 Et Libani cedrino culmine plaumat apex.
 Sic ait, & tacito sub pectore multa revolvit;
 Urget fatidicus, nam sua corda furor
 Usque adeò superis agitur fulgoribus Heros,
 Cominus, ut videat fata futura Pater.
 Non ævum latitat, venturaque temporis ætas,
 Panditur ætherea postera luce dies,
 Scilicet, ut feri venient in sæcla Nepotes
 Induperatricis lecta propago poli

Cujus

Cujus ab auspiciis Diæque sub omine Matris,
 Carmeli vertex, altius alta petet
 Celsa super, Zephiroſque leves, convexaque Sphæræ
 Aligerum Dominæ tollere regna ſciet,
 Quæque vel Heſperio ſe proluat æquore Phœbus,
 Aut ubi Mygdoniis mane reſurgat aquis
 Terrarum ſpatia extremæ confinia Thules
 Ultima calcabit Virgine regna duce,
 Effuſoque alii teſtantes ſanguine Divam
 Purpureis vittis tempora vinctæ gerent
 Tartareis alii ſpoliantes infera prædis
 Geſtabunt meritis candida ſerta comis
 Tandem inquit ſcēlices, queis Capitolia Cœli
 Pendent æthereas ex adamante ſeras
 Invideo properas palmas, celereſque triumphos,
 Et citò victrici parta trophæa manu.
 Me manet hoc fatum extremos conſumere Soles,
 Inficietque meam tarda ſenectæ cutem;
 Quippè ſenſcentis percurrere tempora Mundi
 Fas erit, & longæ tædia ferre moræ.
 Poſtremos tremulæ cernam telluris hiatus,
 Atque ruinoſi fata ſuprema ſoli:
 Tunc mihi fata dabunt fociis comes ultimus addi,
 Perque necem, ſuperum nare juvabit iter.

10 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Redde diem Titan, ne gaudia tanta moreris,
 Profilias celeri Parca cupita gradu
 Quando quadrifido suspensum robore corpus
 Ingeminet nomen spes mea Christe tuum:
 Purpureus fundet latices, roseasque scatebras
 Pectus; sed repetet vox moritura Deum.
 Quamquã ò; Sed já plura loqui vetat entheus ardor
 Illius æthereus viscera torquet Eros
 Cœlica Thesbitis depascit flamma medullas
 Ardet, ut accensa cerea tæda strue.
 Sed jam tempus adest antiquas linquere sedes,
 Venit & Elysias hora subire plagas
 Protinus aerio libratus turbine currus
 Apparet bijugis sollicitatus equis.
 Flagrat inexhaustis circumdatus ignibus axis,
 Et rota flammiferis orbibus urget iter
 Igne jugum, facibus temo, candescit & umbo,
 Et jacet ardentem orbita curva faces
 Flammea spumantes subducunt plaustra jugales
 Eruçant ignes naribus, ore focos;
 At subit intrepido Vates incendia gressu
 Mira fides! mediis ignibus alta petit!
 Illum ascendentem Calvus, nubesque secantem
 Cernit! & igniferos horret alumnus equos!

Quò

Quò properas inquit currus auriga Sionis?
Comprime mi genitor fervida lora manu
Is rapitur : Curru sonipes sic æthera tranat
Elysium tandem sistat , ut ante nemus.
Sunt hic æterno pomaria florida vere
Olim primævo jam referata Patri,
Qui mox Tartarei deceptus fraude Colubri
Assiduo flevit perdita regna freto.
His neque Pierius furor , aut Phœbeja Vatum
Somnia componant Alcinoi nemora
Auriferas quamvis frondes (sic lusit Apollo)
Gemmato pariat germine dives humus
Non his deliciæ Hesperidum , nec Adonitis horti
Æquentur , Paphio culta , vel arva solo
Sed neque Penei colles , viridantia Tempe ,
Aut Tiburtini risus amenus agri
Aptentur : Sunt saxa velut composita lapillis ,
Aut nigra fulgenti glarea Chrisolito
Hic Platanus, Cedrus, Terebintus, Palma, Cupressus
Surgit & in solam Pinca creta diem
Tollitur è tenero Vitis dans palmite fructum
Connubio gaudet Populus alta suo ;
Omne sed æquevo discernitur ordine robur ,
Ut maner extensa ferrea fronte phalanx

12 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Jungitur arboribus vernantis gratia Floræ
 Mille coloratus germina prodit ager
 Æmula fiderei sunt ignis, & astra laceſſunt,
 Sic ſine fine ſuus fulget honore rubor
 Paſſeris hic cantus: Tutis modulamina limphis
 Mellifluo promit gutture blandus Olor
 Garrula plumigeræ reſonant comitia plebis
 Hic ſibi perpetuam gaudet habere domum
 Hic in aromaticos vaga ſolvitur aura vapores
 Nectareo Zephyrus replet odore nemus
 Quidquid Achæmenius de ceſpite carpit amomi
 Quidquid Panchæo demetit Indus agro,
 Succina ſivè legant, fruticis ſeu munera coſti
 Omnia fragranti flamine ſpirat humus.
 In medio Fluvius vitreis ditiffimus undis
 Alluit expoſito proxima prata vado
 Indè quatergemini volitant è fontibus amnes
 Veſturi Oceano plena tributa Patri.
 Hos prope Flumineos fluctus ea vivida ſurgit
 Arbor frondigeras expatiata comas
 Vitales ramos, vitalia brachia pandit,
 Mortis & eſt fructus vincere tela potis
 Quippè graeſcentes annos, arcetque ſenectam,
 Et facit ut canis retrò juvena migret

Largitur

Largitur tantum properis ætatibus ævum,
Filet ut æterno stamina Parca cholo
Hic roseas luces niveo Sol axe reducit,
Non umquam picei turbinis undat hyems
Non Nemæa nocent rabidis rûgitibus altra
Curva nec hybernas amphora fundit aquas
Vere novo placidis solvuntur lora Favonis
Uberis Autumni lucida signa tepent.
Denique concordi junguntur tempora dextra,
Undique tuta quies, omnia pace nitent.
Defluus è curru Vates hæc ostia calcat
Igniferoque vias indicat ense Cherub?
Hæc dum regna colit Thesbites, Musa quiescas
Siste gradum, rivos prata bibere fatis.

ARCU-

ARGUMENTUM, ET EPITOME VITÆ S. ELISEI.

EXaraturus epitomen fastorum Divi Elisei, utar ferè verbis Divinae Scripturae, quæ sic ejus gestorum est præco: Monito Elia à Domino, ut per desertum reverteretur in Damascum, utque illuc perventum, ungeret illicò Eliseum filium Saphat Prophetam pro se: Cum Dei monitis obtemperasset Thesbites, reperit Eliseum arantem in duodecim jugis boum, nullaque interposita mora misit pallium super illum, qui statim relictis bobus cucurrit post Eliam. Intereà rapere volens Dominus Eliam per turbinem in Cœlum, ibant ambo Prophetae per Jordanis ripam, tulitque Thesbites pallium suum, & involuit illud, & percussit aquas, quæ extemplo divise sunt in utramque partem, & transferunt ambo
per

per siccum . Elapso autem flumine , dixit Elias ,
 ò Elisee , antequam tollar , postula quid velis ;
 responditque Eliseus velle suum duplicem spiri-
 tum ; cui Elias annuit concessurum , si tempore
 quo tolleretur eum videret . Non aliter evenit ;
 Nam cum incederent sermocinantes ecce currus
 igneus , & equi ignei dividerunt utrumque , &
 ascendit Elias per turbinem in Cœlum , unâ-
 que Eliseus videns clamabat . Pater mi , currus
 Israël , & auriga ejus . Inter hæc cecidit pal-
 lium Thesbitis , collectumque ab Eliseo percussit
 cum illo Jordanis undas , quæ similiter ut in
 Elia , diuise sunt huc , atque illuc , & transit
 Eliseus . Portentum hoc obstupescere fecit Pro-
 phetarum filios , adeò ut venientes in ejus occur-
 sum , adoravcrint eum proni in terram , atque
 alta voce clamaverint : Requievit Elia spiritus
 super Eliseum . Tali miraculorum primordio ,
 cœtera , toto vitæ cursu responderunt : Nam fer-
 rum , quod è manubrio securis exciderat super
 aquas Jordanis , enatare fecit . Aquas amarore
 congenitas materna in scaturigine , dulcedine
 donavit . Neci devorvit quadraginta duos pue-
 ros , qui parentibus instigantibus , Prophetam Dei
 illudebant , & caluitiei nota exprobabant :
 vin-

vindicesque voluit duos Ursos è proximis sal-
tibus egressos , qui tantam stragem patrauerint.
Cecitate milites Regis Assyriorum percussit ni-
tentes Prophetam vinctum trahere; cumque sic
orbos effecisset in mediam Samariam duxit ,
apertisque eorum oculis , tantum de erroribus
monitos voluit , benigneque dimisit . Mulieri Su-
namitidi sterilitatis infelicitatem deflenti à Do-
mino prolem impetrauit , bancque , absente Eliseo
mortuam suscitavit . Tribus Regibus , eorumque
exercitibus incolumitatem largitus est : pluviam
enim in desertis sterilissimis desuper obtinuit ,
cujus beneficio sospes servatus est triplex exer-
citus , moxque Vates ad sonitum Psaltis nun-
ciavit victoriam adversus hostes . Naaman Sy-
rum lepra mundavit recusatis ejus opibus , alios-
que lepra contexit , qui meritos honores Deo ne-
gaverant . Regum Jexabelis , & Achab expro-
bavit veteres fraudes , eorumque genus perdidit :
Unxit Regem Israelis Jeku , filium Josaphat ,
cumque jam Eliseus ægrotaret infirmitate , qua
& mortuus est , Joas flebat coram eo , dicebatq;
Pater mi , Pater mi , currus Israel , & auriga
ejus . Morti proximus Sanctus Prophetas , jussit
Regi , ut reſerata fenestra , quæ Orientem respi-
ceret ,

ceret, sagittas jaceret, percuteretque terram :
 Rex verò ter percussit terram, impatiensque Eli-
 seus, illumq; increpans de sua recordia monitum
 voluit, dixitque se ignavum fuisse in sagittando:
 Si enim pluries arcum tetendisset, & tela vibra-
 set, totam Syriam suæ ditioni subiecisset: Mox
 Sanctus Prophetæ verè heres zelotipus sui Patris
 Eliæ, animam suo Creatori reddidit. Hæc &
 alia portenta vivens egit Eliseus, nec defuerunt
 in morte non inferiores miraculorum tractus, in-
 ter quos celeberrimus est ille in suo sepulchro con-
 celebratus: tùm cùm cadaver latrunculi proje-
 ctum in Elisei tumulum, eo quod ossa tetigerit
 Prophetæ revixit, stetitque super pedes suos. Usque
 in hanc diem ejus sepulchrum, miraculorum est
 urna, ad quod ne dum finitimæ, sed remotæ etiam
 nationes accurrunt. In illa tumba videre est, ob-
 sessos à spiritibus immundis liberari, unàque Dæ-
 mones variis brutorum ululatibus conqueri. San-
 ctissimus hic Vates fuit primus amor, primogeni-
 tusque filius Thesbitis, ex cuius cœlesti regimi-
 ne Prophetarum ordo mirabiliter incrementum
 accepit. Audi de hoc testimonium doctissimi Ja-
 cobi Tiring. Vocatus est Carmelus Prophetarum
 Colonia, ob Eliæ, & Elisei præsentiam, ex qui-
 bus

*bus ordo principium , & incrementum novit :
In Carmine quod sequitur ferè omnia supradicta enumerantur ; sed Regum victoriam , & miracula post obitum subsecuta , profusiori eloquio Elegia per poeticos modulos extendit .*

C A R M E N II.

ADde sonum fidibus, sculpendaq; robore Cedri
Carmina dum meditor, Pieris adde sonum
Haftenus Eliam tonuere cacumina Pindi ,
Nunc & Heliseum Phocidis unda canat .
Filius hic Saphat , primus Thesbitis alumnus ,
(Cui geminus rapti spiritus hæsit Heri)
Jam Cœlo dignus, Vatis jam dives amictu ,
Linqvit araturos jugera mille boves .
Jordanis rapido ponit vestigia fluctu ,
Et refugas Domini tegmine sistit aquas
Fluminis undantem cohibet quasi compede molem
Mollis arenoso margine ripa silet .
Melotâ fluvium findit , qui protinus altè
Tollitur : hinc vitreus pendet , & inde liquor
Culminis in speciem bifido dat tramite callem
Transcat ut sicco glauca fluenta pede .

Obstu-

Obstupuit Jerico pubes ! Heu clamat in isto
Duplex Eliæ spiritus ecce manet !
Fortè Palestinos deserta per avia colles
Viserat . Ad Solimen , flexerat inde gradus :
Nuncius en querulis feriens singultibus auras
Aduenit , & mœsta talia voce refert .
Te dilecte Deo lacrymarum fontibus accit
Joram , qui Samaræ regna paterna regit .
Te quoque palmiferæ Princeps suspirat Judæ ,
Josaphat , ut properes ad sua castra rogat .
Tu ne vota Pater tantorum despice Regum
Flexerunt humiles non semel altra preces
Ingemuit dictis Vates : age dixit eamus
Sunt ubi Idumeis credita castra plagis ,
Nec mora : transfiliens cinctas indagine siluas
Venit ad Isacios per sabuleta duces .
Aspicit innumero possessas agmine valles ,
Et vigiles superat Militis excubias :
Ter geminus , promptis est hic exercitus armis ,
Ferrato quadrupes calce repulsat humum
Est cui quadrigis fas latos currere campos
Alter cornipedis spumea lora capit .
Hic miles certare manu : studet ille pharetra
Missilia ad certos tela vibrare scopos .

20 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Obstrepat ærisono tûrmalis buccina cantu,
 Signant bellaces timpana tacta notas,
 Et reboant colles, & inundant milite saltus,
 Hic dices, Gerici Regia Martis adest.
 Hæc oculis mensus Vates : Rex obuius illi,
 Fit Joram, Tyria quem tegit arte chlamys
 Ægide munitur pectus, frons casside splendet
 Stringit suspenso baltheus ense femur
 Indè genu curvus, lacrymis sic fatur abortis
 Hei mihi; sed vetuit dicere plura dolor,
 Hei mihi mox repetit. Cadimus, non ulla salutis
 Spes manet, ad casum fors inhonora trahit.
 Heu heu quid iuvat trinos simul isse Dynastas?
 Serviat ut famulo trina corona Moab?
 Ah saltem hostili periissem Martis agone,
 Juvisset manibus conservisse manus
 Israël cuneos, & inexpugnabile robur
 Irato calcant barbara fata pede!
 Arduus Isacios nos contrà militat Æther,
 Et conjuratus porrigit arma polus!
 Septima lux rediit, quo vastas agmen arenas
 Circuit; at sterilem non nisi preffit humum
 Non fluviis, non limpha patet, non uda scatebris
 Vena fluit: riguo nam caret amne solum

Æneus

Æneus imbriferas nubes occlusit Olympus
Denegat optatas axis avarus aquas
Sic animo languet, pugnis exercita pubes,
Invictas acies sternit anhela sitis.
Nunc ubi ver pulsum radiis Sol avreus egit,
Et cremat æstivus dum rugit arva Leo
Non cubat umbroso defessus fornice Miles
Non trahit è gelido cimbria plena lacu
Arida, sed rabida tabescunt viscera flamma
Heu solum ad lacrymas turbida vena patet.
Liber equus nuper labris ardentibus ignem
Fuderat, ad rivos exilientis aquæ;
Nunc tardo sitiens raptat vestigia dorso
Despicit undantes terga per ima jubas
Pondus inters, torpet sonipes, eques acer anhelat.
Neuter ab alterius munere, munus obit.
Sic nos non æquo frangit Mavorte, Moabus
Sed petimus duram sorte premente necem,
Atque utinam strictis morerer modo glorijs armis
Solamen tantis Fors foret ista malis.
Tu Pater æthereas credit cui Divus habenas
Cœhopotens, aris Tu dominâre suis,
Cujus consuetum patitur mens enthea Numen,
Jugiter & Dio est auris aperta sono.

Affer

22 CARMINUM PARS PRIMA.

Affer opem miseris, summo discrimine rerum
 Jam positis : lapsis tu Pater una salus ;
 Funde preces, stellas urge, Coelumque fatiga,
 Fac saliant superos thura Sabæa lares.
 Erige sacratas ad conscia sidera palmas
 Excutiatque manu tela trifulca Monas
 Prodigat undantem, pluvius, vel Juppiter imbrem,
 Aut referat venas terrea Nais aquæ
 Olim demerso Moses Pharaone rubenti
 Æquore, desertam cum peragraret humum
 Marmora dura dedit, subitos effundere fontes,
 Scissa silex virgæ verberare rore pluit.
 Sudatosque novos latices plebs arida suxit
 Cum vomuit, tactus flumina vina lapis.
 Te mandante etiam limphas manasse salubres
 Scimus, & has virus dedidicisse vetus
 Nuper amarus erat, nunc est fons dulcior Hyblæ
 Nectare, fecundo qui rigat, imbre fata
 Es potis imperio simili nunc flectere Coelum.
 Est aliquid : Tantum vota ciere virum.
 Scilicet his precibus, modò fundat amabilis Æther
 Quas olim Charitum fudit amicus opes
 Hos dedit immixtos inter suspiria questus
 Rex : Tum præfago sic ait ore Pater.

Adve-

Adveniat Psalter, & fila sonantia plectro
Temperet, auriferam, sollicitetque chelyn
Me circum, citharæque leves, lituique canori,
Cimbalæque effundent dulce per arva melos:
Extemplo miles positus cum casside telis
Argutum tenero pollice tangit ebur,
Impellitque lyram curva testudine structam
Reddidit harmonicos tibia pulsa modos.
Ut Cælum intonuit fidibus, numerisque sonoris,
Hæc supero Vates verba furore dedit.
Parce metu Joram, gelidi procul este timores
Intempestivo corda pavore tremunt.
Auditæ super astra preces. Sipientibus oris
Effuso latices mox dabit amne polus,
Fundet inhexaustas populis bellantibus undas
Alveus en vitreis iste tumescet aquis!
Jam Deus iratam retrahit de fulmine dextram
Mitescunt humili sidera capta prece
Hos meruere tui sparsi de lumine rores
Aspicias ut tumido gurgite limpha salit
Vera cano: siccum merges Rex guttur in unda
Ocius optato pocula fonte cape
Tecum potabit sitiens cataphractus Judæ,
Cumque loricato milite cursor equus

Maße

Maeste animi : majora tibi jam sidera spondent
 Læta sonent festis timpana mixta tubis
 Ecce tuas circum volitat victoria turmas,
 Iamque triumphali sternitur ense Moab.
 Hæc dicit Dominus ; Victricia tempora lauro
 Præcinges , ferro gens inimica ruet
 Jam video pingues strato procul agmine fruges
 Sanguine fœcundis luxuriare comis.
 Quin etiam ingenti præcludi mœnia vallo,
 Altaque ferrata grandine saxa quati.
 Te victore domus Joram , murique dehiscunt,
 Structaque præcipitat sub tua iussa flex.
 Omnis honos Urbis vilescit , inutilis armis
 Posthæc immundus funere pagus erit
 O ubi marmorei fontes , & amena vireta ?
 O ubi vernanti germine prata micant ?
 Jam turres , speculæque jacent , arcesque superbæ !
 Pegmata jam video præcipitata solo !
 Quidquod & agrestis novæ per magalia Pastor
 Balantes circum compita coget oves
 Inveniet galeas per arata novalia Cultor ,
 Hisque novam structo vomere findet humum.
 Non secus ac cedrus , quæ vertice sidera pulsat
 Mox , ab Amazonia cœsa bipenne cadit ,

Sic

Sic ruet ex alto Fortunæ cūlmine Mefam
 Accipiet faſtus præmia digna ſui.
 Ergo iterate ſonos, epinicia pangite nervis
 Cantate: Hæc tumidi fata rebellis erunt:
 Eventu monſtrata fides: quæ dixit Aruſpex
 Attulit elati cloſydra certæ ſenis
 Interea Eoas vulgantur geſta per Urbes
 Innumerisque refert Fama peracta tubis.
 Addidit ereptum de Mortis falce triumphum
 Ceſſit, ut imperio trux Libitina ſuo.
 Tum, cū nigra dies infantem merſit acerbo
 Funere, qui mœſta ſpes genitricis erat;
 Quippè memor pueri prece Sunamitidis orti,
 Hunc voluit matris bis tribuiſſe ſua
 Tunc Naaman Syriis Princeps illuſtrior, oris
 Clarus erat Martis robore, dives opum
 Illius armatam redimivit adorea frontem,
 Sæpius implicuit lavrea ſpira comas,
 Et ſua milleni fodiebant arva coloni
 Immenſus nullo limite campus erat
 Ditia centeni ſulcabant rura juvenci
 Area nec ſegetes, nec capiebat humus
 Regis amote potens, multoque potentior auro
 Militiæ primus Dux erat Aſſyria.

D

Hunc

26. *CARMINUM PARS PRIMA:*

Hunc tamen immundo foedabat vulnere lepra,
 Serpebat toto corpore dura lues.
 Tergeret hanc frustra medicis Epidaurius herbis
 Hanc frustra scatebris Ænata therma suis.
 Audierat Vatis stupidum: portenta per orbem
 E' Cœlo dixit, nostra petenda salus:
 Natus Abelmeula putrem de corpore tabem,
 Credo equidem pellet: Non mihi vana fides
 Hæc ait, & variam peditumq;, equitumq; cohortem
 Præmittit bijugas, quæ regat arte rotas
 Nutantes properant currus, rapit effeda collo
 Curvato vitulus, lentæque plaustra trahit
 Portantur tyrio saturatæ murice vestes,
 Denaque puniceo firmata lota salo
 His comites, fulis argentea pondera virgis,
 Nataque Chalcidico plurima bacca mari.
 Non deerat flavo Panchaja foeta metallo
 Quidquid alit rutilis aurifer Hermus aquis
 Insequitur Naaman dives Garamantide gaza,
 Quem præeunt variis barbara sinistra sonis,
 Ut Samaras adiit vicino jam agmine portas,
 Quæ tulimus dixit munera, ferte Patri.
 At renuit Vates, auri, argentique talenta
 Sint ait à nobis gemmea dona procul

Thesauris

Thesauris inhient capti telluris amore ;
 Nam me divitiis attrahit Æthra suis.
 Tu Syre Jordanis, vitreo te mergo fluente,
 Lurida septena corpora terge vice.
 Sic maculosa tuam lædet non pustula carnem
 Mundaque primævo surget honore card.
 Vade age, quæ dudum sprevit medicamina morbus,
 Ad tactum fugiet prætereuntis aquæ.
 Dux paret. Fluvii conspergit fluctibus artus
 Protinus immunda de cute pestis abit
 Purpureus nitet ore color, candore nivali
 Membra micant, grates solvit & ipse Deo,
 Sed citius recolam, per odora cacumina montis
 Tmoli, Cecopriæ quot glomerentur apes
 Quot thyma, quot violæ surgant, cū portitor Helles
 Splendet, quot conchas Oceanitis alat,
 Quam celebrata feram Divi portenta; sed illa
 Pangere post obitum, nunc mage Phœbus avet.
 Postquam fata senex annosi exegerat ævi,
 Et tandem cineres conderet urna pios
 Ecce super jacitur tumulum super incubat ossa,
 Læthifera Lachesis cuspide tactus homo.
 Sentiit ut tactum nigri Rex invidus Orci
 Protinus epotas evomit exuvias

28 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Pallida devictæ fugiunt vestigia mortis,
 Jam redivivus habet frigida membra calor
 Sequere cavo promit defunctus marmore vivum.
 Postque iterum, lucem fata superstes adit.
 O Domini virtus! Cœli, Superumque potestas!
 Largiri vitam mortua saxa queunt?
 Ipsam etiam Fama est proferre oracula tumbæ,
 Sæpe dedisse sonos, muta sepulchra ferunt.
 Ast Hærebus sua damna gemit, scessisque capillis,
 Persephone madidas inficit ungue genas
 Bacchatur cineres circum feralis Enyo,
 Et rapit anguineas torva Megea comas;
 Nam remeare animas ad dulcia munera vitæ
 Non patitur Phlegeton, Stryx trûculenta vetat,
 Tartareasque dolet non ultrò linquere prædas.
 Unde suo semper murmurat ore Charon;
 Hinc serpentum animos, rabiem fingitque ferarum
 Dum ciet obsessi corpora Semiferi
 Nam mugisse boves credas, fremuisse cerastas
 Hinc ululasse lupos, inde latrasse canes;
 Sed cineres supera cunctos virtute medentur
 Omnis energumeni viscere tortor abit.
 O felix tumulus! felicia marmora vestro,
 Quæ pretiosa sinu conditis ossa Patris!

At mage

At mage fortunate cinis, miracula tanta,
Qui struis & Charitum largius imbre pluvis
Te meritò repetunt extremo cardine gentes,
Et meritò fufis floribus urna nitet.
Quonam ego te cinis æquali dignabor honore?
Muta filet Pindi, Phocidos aura tacet.
Hoc tantum libeat monumento figere carmen,
Quod Dius teli cuspide cudat Amor.
Sarcophagis hæc offa valent revocare sepultos
Hic facit extincta vivere morte cinis.

ARGU-

ARGUMENTUM. ET EPITOME VITÆ JONÆ ORDINIS PROPHETARUM.

Jonam Ordinis Prophetici alumnum celeberrimum, ajunt fuisse filium illum Sunamitidis, ab Elisei precibus obtentum, & ab eodem suscitatum : Hoc tamen cum sacris in litteris minimè liqueat, probabilitatis fides apud Authores remanet. Quod certum: à Deo fuisse praelectum, ut Niniviteo populo pœniteusiam prædicaret. Erat Ninive Urbs magna (quæ modo Babylon) cujus mœnia; vix trium dierum spatio circuibat hospes, & tunc innumeris sordebat criminibus. Restitit huic mandato Propheta, ratus Divinam misericordiam condonaturam genti Niniviticæ, sicque
vel

vel frustra verba laturum, vel non fatidico spiritu supernam legationem obiturum. Id circò à Divinis vocibus aufugiens, Joppen descendit, & navem, maritimo itineri promptam, Tarsim versus ascendit, sic opinans à Dei præceptis fore solutum. Cum autem mioparo medium secaret iter, & strata æquora scelericè cursum sponderent; repente mota est valida tempestas, cujus sedande gratia per nauticum concilium statutum fuerat, ut Jonam in tanta procella dormientem, moxque expergescitum in mare projicerent. Ergo ubi suasionibus ipsius met Prophetæ, suum noscentis errorem Nautæ illum in tempestosum projectant elementum, en Cetus immensæ magnitudinis illum viuentem sorbet. Inclusus Jonas in visceribus Balenæ se maximè reum culpæ confessus est, & triduo in piscis alvo plorans Divinam flexit pietatem. Tandem redditus est incolumis super littore, quando ibi illum piscis evomuit. Feruidior ut malè actum corrigeret, iter arripuit, & Niniviticam Civitatem properantiùs ingressus, illi populo, Divinam indignationem aperuit. At crediderunt Rex, & Ninivita, sancto Prophetæ: quà propter in jejuniis; & cinere profusa gens tota, ipsaque

ipsaque animalia, bruta eisdem obnoxia, indulgentiam à Deo, & meruerunt, & imperiti sunt. Hac breviter tetigimus cum sit historia notissima; at profusius Musa nunc in tempestoso turbine immorans, nunc in Populi jejunio plorans suos à suo cestro ducta numeros pangit.

C A R M E N III.

Nunc age cœruleas, tumidæ pete Tethyos undas
 Musa: procellosi, per vada vade maris;
 Sed prius aerios Carmeli scande recessus,
 Quà Jonas facilem sternit ad astra viam.
 Hic illi spelunca domus, thorus herbida cautes
 E' puro præbet pocula fonte latex.
 Sed dum tesqua colit rigido sub fornice: Numen
 Alloquitur Vatem. Sic tonat ore Deus.
 Quando erit ut nostris adamantina corda Ninive
 Vocibus effringat? pectora athena terat?
 Ah nimium riguere malo. Magis aspera saxo,
 Odrysiæque magis conglaciata nive.
 Ah satis iratum tenuit patientia fulmen:
 Quid iuyit trifidas non properasse faces?

Debue-

Debuerant Cœli dudum sensisse boatus,
 Fulgura flammivomi sustinuisse poli.
 En genus omne patrat sceleris gens dura: Tonantem
 Spernit cuique sua est dira cupido Deus.
 Illic nulla fides, furor undique, & undique crimen,
 Impietas victrix occupat omne latus,
 Scilicet effusis Venus aurigatur habenis,
 Cui socio Bacchus fœdere jungit equos:
 At superas Astrea plagas fugitiva revisit,
 Et soror hæc odit perfida tecta Themis.
 Non Phlegetontæas pavet improba turba lacunas
 Non timet Infernæ flammea regna Stygis
 Proh pudor! æternis noxa occultanda tenebris
 Est celebrata viden? (Sole tremente) die!
 Quid moror ultrici populum mactare machera?
 Cui tonitrus servo, fulmina, tela, faces?
 Sæpè reo novit nimia indulgentia, sæpè
 Tarda manus ferro, corpore vulnus alit.
 Tu celer ad grandis modo mœnia tende Ninivæ
 Illuc hos imo pectore funde sonos.
 Jam, jam fidereos penetrarunt tot mala postes,
 Ad Domini solium, tot saliere dolis:
 Sed facinus delesse parat, subitâque ruina
 Altores scelerum prostituisse lares:

E

Quippè

34 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Quippè quaterdeno, cum Sol remeaverit ortu,
 Urbs erit ex imo cardine strata solo
 Hæc fatur Dominus; Domini tamen ore Propheta
 Eripuit se se, terga deditque fugæ;
 Namque ratus placidum, mitem, veniæque paratum
 Jacturum vacua fulmina nulla manu
 Maturare fugam Tharsis meditatur Eoam;
 Sic vitare sui Numinis ora putat.
 Nec mora littoreas Joppes descendit ad oras
 Tendentem Tharsis, invenit inde ratem.
 Rostratam scandit puppem, pictæque carina,
 Equoreas findi remige gestit aquas.
 Suppara mox turgent Zephyris, lenique volatu.
 Cœruleum Nautis aura secundat iter.
 Tùm subitò nox atra furit, ruit æquore toto
 Tempestas nimio spumat & unda freto.
 Exoritur pelagò nimbis glomeratus Orion,
 Jamque fluentifono gurgite sævit hyems
 Eolii fracto, promunt se carcere Venti
 Frontibus adversis mutua bella gerunt.
 Confligunt, Caurique truces, Boreæque minaces
 Hic Notus, Auster ibi prælia sæva cient
 Africus ex imis conturbat sedibus undas;
 Ast indignatas plus citat Euræus aquas

Crispa

Crispatum dices nunc sidera verberat æquor
Dytis idem refluxum lurida regna petit
Nautarum gelidos ingens tremor occupat artus
Purpureus toto corpore sanguis abest,
Quacumque aspiciunt, nihil est, nisi mortis imago
Expectant tumulum, fluxile marmor aquæ
Ipse ratem ducens alta de puppe Magister
Naufraga, sed frustra ponere vela jubet.
Imperat in vanum, remos, clavumque regenti;
Nam fert insanus per mare verba Notus.
Inde ait: unde novo manet orta procella furore?
Cur intempestus nunc vada Caurus agit?
Nereidum, Phorcique Choros resilire per undas,
Non ego conspexi, non resonare salum.
Spondilus haud scopulo, saxo nec adhæsit echinus,
Proxima non adiit littora fusca fulix
Ante nec instabilis rubuerunt cornua Phœbes
Palluit, aut Fratris funere tristis Hyas.
Forsitan hos triplici Neptunus cuspide fluctus
Asperat? an glauco regna tridente movet?
Quid moror? (auxilio nil enim nisi vota supersunt)
Numina nunc multa sollicitate prece,
Quisque suo superos veneretur corde Patronos,
Et patrium supplex invocet ore Deum.

36 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Scilicet ut strato subsident æquora ponto,
 Sævaque spumosa Doridis ira cadat
 Hæc fatus : Palmas omnes ad sidera tollunt
 Immixtus lacrymis, clamor & astra ferit.
 Interea positos Jonæ sopor irrigat artus.
 Olli subrepens lumina somnus agit,
 Quem lybico potuit non solvere murmure Tiphō
 Rumpere, vel rabidi sibilus Oceani,
 Ergo illum rigido, Rector sic increpat ore;
 Nunc ubi mors superest, nat tibi tuta quies?
 Nonne vides quanto Portumnus gurgite crescat!
 Verberet ut quassam, flatus, & unda ratem!
 Surge age cum reliquis Cœlum, Divosque lacesse
 Fortè tuum poterunt vota ciere Deum.
 His Jonas: falso me me demergite regno
 Irato Juvenes, me tumulate mari
 Ipse ego solus sum intempestæ causæ procellæ
 Ipse etiam merear piscibus esse cibus.
 Illicet à Domino fugi, cui summa potestas,
 Qui mare, qui terras temperat, astra regit.
 Non ego vana loquor, me me sepelîte profundo
 Deponet justas protinus unda minas:
 Ergo ubi fors cecidit Jonam super: illico Vatem
 In mare præcipitem Nautica turma jacit.

Ecce

Ecce autem pelago veniens Atlantide, Cetus
 Immani liquidum corpore verrit iter
 Pone natans rictus tollit: Vasto oris hiatu
 Ex alto jactum robore sorbet onus.
 Inde putes subito mitescere marmoris ætus
 Ferales animos deposuisse Notos,
 Et ponto totum Nerei cecidisse fragorem
 Sic placidum tuta sternitur æquor aqua.
 At Jonas teretem balenæ adlabitur alvum
 Spiramenta animæ, viscera, vivus adit
 Quippe procellosas ubi decedit ictus in undas
 Secretam piscis sentio in ore domum,
 Impavidusque sedet squamoso corpore Vates
 Equoreas cernit dum nil obesse minas
 Findebat rabidi pelagus secura pericla,
 Ut putat in somno verrere Nauta salum,
 Nam non pilstris etax, malè sorpserat ore Prophetam
 Debita nec fuerat faucibus esca suis
 Ter Pater Heliadum roseo temone quadrigas
 Duxerat, & nutilo vexerat ore diem,
 Ter nox atra polum stellis ambita tenuerat,
 Altaque luciferi texerat umbra jubar.
 Tunc è squammiferi latebroso carcere ventris
 Ad Dominum Jonas talia verba tulit.

O opifex

O opifex rerum, superi regnator Olympi,
 Qui regis æterna cœlica sceptrâ manu
 Dum me funestæ jactarent undique clades,
 Et fureret densis fœta procella malis
 Ecce tuas noster volitavit clamor ad oras
 Ad te spes rapido remige tendit iter,
 Et tu non furdas flexisti vocibus aures
 Illicò, sed famulæ, te tetigere preces
 Me pelagi Syrtes, falsique vorago barathri
 Obruerant, imum prefferat unda caput,
 Nec non extremi vallarant carcere montes,
 Meque repentino clauferat ore solum
 Ipse tamen medio stygiæ tumulatus abyssi
 Lætâ meo gessi vota vovere Deo.
 Ad tua confugiam sperans altaria dixi
 Fundam solemnes ad nova fana preces
 Thura dabo, Cylicis adolescent ignibus aræ,
 Imponamque sacris exta cremanda focis
 Numinis accenso, laudum jaculatus amore
 Carminibus Vati reddita fata canam.
 Hæc Domino pendam, voti reus orbe quotanni
 Donec torta cholo stamina parca trahat.
 Vix ea fatus erat (mandante Tonante) per undas
 Aligeris squamis littora Cetus adit

Illic

Illic absorptam projectat bellua prædam
 Accelerans liquidas, per vada nota vias
 Extumulatus aqua Vates pede prestat arenam
 Excipit humentes arida terra gradus,
 Moxque iterum, supero compulsus Numinis ore
 Quâ Ninives surgunt pergama, tendit iter
 Urbs est hæc altis circumdata turribus, illam
 Plurima de Tigridis flumine turba colit
 Vasta suis adeò spatiis, ut luce viator,
 Vix triplici possit mœnia circuire.
 Hic Regis Superum minitantes indicat iras,
 Et canit exiti proxima fata sui.
 Credidit at Coeli gens territa vocibus: Ipse
 Rex folio surgens fletibus ora rigat
 Exuitur chlamydem, squallent è pulvere crines
 Regia fetoso tegmine membra tegit:
 Quin etiâ diuturna pati jejunia mandat,
 Excluso prohibet fonte levare sitim
 Extemplo Populus scabrosi veste Cameli
 Velatur, mensæ pabula nulla parat
 Numina sollicitat cumulans altaria donis
 Porrigit ad superas brachia tensa plagas
 Coelipotens donec gentem miseratus ab alto
 Inducit placidus mitia corda Pater

Conti-

Continuit pietas fulmen, deferbuit ira
 Indignata Dei pectora mulsit amor.
 Credite fata Deum flecti sperare precando
 Æthereum possunt vincere vota Jovem,
 Sed nos non modicum numeris fulcavimus æqnor
 En vicina vocant littora: Phœbe vale.

ARGUMENTUM. ET EPITOME VITÆ S. JOANNIS BAPTISTÆ.

Dies natalitius Præcursoris Joannis
 Baptiste, si universa Ecclesiæ fe-
 stivus elucet, festivior Elianæ fami-
 liæ resplendet, semperque resplende-
 bit. Præcursor enim Joannes, non semel ab eter-
 na ve-

na veritate Elias vocatus est, ipsumque in virtute Elie multoties venisse à Christo predicatus est. Insuper Prophetici Ordinis instaurator est promulgatus, tum, cum Eremiticæ phalangis ab Elia progenitæ, quæ prope Carmeli, Jordanisque fines degebat, in lege gratiæ Antesignanus est appellatus. An autem sequestra censure nota, nuncupari possit primus Generalis Carmelitarum post Salvatoris adventum, an verò director incolarum Carmelo viventium aliis judicandum remitto. Mihi profectò semper complacui ab hisce litibus abstinere. Quod luce meridiana clariùs: Joannem à nostro Ordine singularissimum recognosci Patronum. Imò in nostris Eremitis, diem hunc inter cæteros festivos Principatum obtinere adamantina lege statutum invenitur. Aliis autem Conventibus nostræ Congregationis Excalceatæ moris est, primo mane hujus ad Eremitorium (quod in unoquoque Monasterio reperitur) pergere. Ibi altare concinnè constructo floribus illud comere labor est fervidi tyronis; nec non mirtetis, odoriferisque graminibus pavimentum tegere, ut undequaque Sabeam expiret auram, argumentose juventæ industrius est sudor. Mox litatis sacris, Divinaque sinaxi refectò

F

Ado-

*Adolescentium coetu, omnium est opere pretium
musica tangere instrumenta, quæ sacrae can-
tiunculae in Baptistæ encomia commiscuntur,
præsertim, quæ in ejus celeberrimam Vitam fe-
runtur. Inter harmonicos numeros, interque
melicos concentus, nostra licet cantu tenuissi-
ma Camena, sic obedientiæ gratiæ, vitam, ge-
staque Præcursoris commemorans cecinisse olim
meminit.*

C A R M E N IV.

DIve potens tacitæ fregisse repagula linguæ;
Et solvisses senis vincula muta patris.
Dum tua Carmelus recolit cunabula: Solis
Dum te Divini Luciferum celebrat:
Da mihi Zacharide calamo trivisse labellum
Quadriforique manus incubuisse sono
Cernis ut è variis argentea lilia nodis
Plebs sacra componat, picta roseta struat?
Utque levi cœdat mirteta virentia ferro.
Mixtaque cum cythisis alba ligustra legat?
Scilicet effusis surgant altaria fertis
Dædala, quæ multo flore corolla tegat.

Aspicias

Aspicias ut calamos inflet (queis cimbala dupla
 Sunt comites) lituis æmula buxus hiet ?
 Ecce tuis pubes supplex advoluitur aris ,
 Et centum geminos tollit ad astra sonos
 Davidicas illum juvat alternare Camenas
 Ille Palestinum pollice tangit ebur
 Plaudite Cœlicolæ resonant è collibus . Imæ
 Hæc repetunt valles , plaudite Cœlicolæ .
 Et tibi de patula suspendant timpana fago
 Harmonicumque dicat lætus Alexis opus ,
 Quando igitur te cuncta canunt benè sistræ Joannes
 Æthere de summo tu mihi dexter ades .
 Et me raucifera disperdere verba cicuta
 Ne pudeat ; gracilis carmen avena ferat .
 Idalios inter Cynos , Phœbique sorores
 Stridentem stipulam , me sociasse juvet .
 Quod si nostra tuis flammeſcent pectora donis
 Mota ſed & ſupero ferveat igne fibra ;
 Non me Threſiciæ teſtudinis aurea movebunt
 Barbita , biſtonias , quæ rapuere feras ,
 Illa licet glacialeſ Hemum , gelidoſque Triones
 Deſueto dederint igne calere polos ,
 Nec me Dirçæi dulciſſima pleçtra ciebunt
 Vatis . Echionias apta vocare petras

44 *CARMINVM PARS PRIMA.*

Ista licet melico fundarint murmure Thebas,
 Quemque sonum fuerit spontè secuta fílex:
 Nam canerem quãto gravidum pluit ubere Cælum,
 Quanta tuis nexit Gratia ferta comis.
 Eja age. Maturis jam septima Solibus æstas
 Vexerat arentis sidera sicca Canis,
 Et totidem gelidis Aquilonis fluxerat alis
 Obdurans glaciem frigore tristis hyems.
 Tum tu, degeneres luxus, commercia vanã
 Osus, sancta licet tecta paterna fugis
 Despicias è Pario, sublimes marmore turres
 Exuis è tyrio vellera texta colo
 Horrendo silvæ nemori, succedis Ephebe;
 Teque juvat graciles figere rupe gradus
 Sunt ubi prærupto constructa sedilia saxo
 Surgit & excisa concava caute domus.
 Faucibus angustis multo specus obbice pendet;
 Quem super ilicei roboris umbra cadit
 Hiè tu primævæ metiris tempora vitæ,
 Et comitante fera lustra casaque trahis;
 Sed teneros artus, mordet gibbosa Cameli
 Endromis, hirsutis undique texta pilis
 Baltheus est olidæ pellita lacerna capellæ
 Lactea, quæ rigida cuspide membra ferit

Saxa

Saxa inter, rupesque ; scatentes melle myricæ
 Te pavere, tulit sæpè locusta dapes.
 Quique sibi nulla fons egerat arte canales
 Haustibus exiguis pocula parva dedit.
 Prodigæ, sed nimii descendens gurgitis haustu
 Numinis ubertas plena fluentia pluit
 Nutriit illa tuam cœlesti nectare mentem
 Ambrosios animo, fudit & illa favos.
 Aliger ut fama est pia visere tecta frequenter
 Gestiit, alpestres, & coluisse plagas
 Æthereæ linquens stellata palatia sedis,
 Te docuit diæ fundere vota prece,
 Et melior Chyron silvis, sapientior illo,
 Concava fidereas duxit in antra scholas
 Hoc studium tibi Dive fuit, vel pectora pugno
 Tundere, vel lacrymis immaduisse sinus.
 Tunc ipsæ cœpere feræ mansuescere : sævas
 Hospitis ingenio dedidicere fibras.
 Invenere fidem, silvis quæ Thracius Orpheus
 Olim Strymonis monstra patravit aquis;
 Nam juxtà Lybicos, non territa cerva leones
 Et tygridès juxtà parvula dama sterit.
 Immixtique simul lepori lusere molossi,
 Nec timuit diras mollior agna lupos,

Sed

46 *CARMINVM PARS PRIMA.*

Sed nec aves cessere feris, cum Turture, Milvus,
 Accipitri cantus iuncta Columba dedit.
 Ismariae non hæc cytharæ portenta fuerunt,
 Nec Gætica credas, hæc celebrata lyra,
 Sed vitæ integritas, expers, & criminis ævum
 Sub casto mûlsit noxia bruta specu,
 Ipsaque silyanis veneranda infantia Faunis,
 Fraterno rabidas iunxit amore feras.
 Non sic Tēnarijs emersa paludibus, æquo
 Hæc potis est oculo lustra videre cohors:
 Sueuerat hic olim, furvo plaudente Senatu
 Cimmerios Erebus composuisse jocos
 Cùm nova pallentes veheret Latonia noctes,
 Et tegeret tenebris Lathmia Diva polos
 Tunc inferna phalanx (Satyros delusa vetustas
 Credidit & Dryades) advolitabat agros.
 Concilium infelix, humana in damna ruebat,
 Gaudebatque suos enumerare dolos.
 Ah quibus hic furia, quantis risere cachinnis
 Quot Phlegetontæis, gestiit aula sonis:
 Tum cum vipereis redimita Megera colubris
 Primævi retulit noxia damna Patris?
 Ut vestita dolis, & imagine tecta Cerastræ
 Ad vetita induxit tendere poma manus?

Mqx

Mox majore nemus replerunt monstra triumpho,
Aspexere suis aucta trophæa plagis.
Nescia cum movit, geniis immitibus actum
Fratris ad interitus arma rotare Cain.
Sordida sanguineum tunc primò terra liquorem
Obstupuit, fluidas & bibit ore rosas,
Vel cum cara Dco quondam Cissæa propago
Inde (nefas) tempfit Numina dia Saul
Seque ferit tandem, latoque ex vulnere surgens
Rursus in arma ruit, corde mucrone secat.
Vocibus his stygio sonuerunt culmina plausu,
Hæc loca lethæis obstrepuere tubis:
Ast ubi lecta puer coluit spelæa Joannes
Mutato nituit squallida terra situ.
Illicò Tartaræ vitarunt tesqua Medusæ
Fugit Persephone tacta dolore specus
Capripedum genus, & cornuta fronte catervæ,
Eructansque truces ore Chimera focos
Omnes deserti liquere cubilia luci
Verterunt celeres ad styga retro gradus,
Sed sensere pium silvæ, latebræque Colonum
Lætata est tellus Agricolæque novo
Incubuit Philomela plagis, manibusque quievit
Sæpè tuis, vernum vel dedit ore melos

Bistonis

Bistonis hinc ales intexuit organa cannis,
 Et prope te teneros sumpsit alauda cibos
 Inde ubi ter denas jam videat area messes,
 Currerat & fenas Phœbus Olympiadas
 Te juvat alpestres deserti relinquere saltus,
 Dilectum superis deseruisse larem
 Judex placet ire solum, patriosque penates
 Visere, quâ Samaris tollit ad astra domos
 Obvia turba ruit: Dio tunc percitus œstro
 Ignita populis talia voce tonas
 Abramidum Soboles, genus alto è sanguine Vatum
 Impia cur nimio corda rigore gelant?
 Neù vos pœniteat tundenti pectora palmæ
 Tradere, neù scissas imbre rigare genas.
 Ardua fiderei distat non Ætheris aula
 En propè nos Cœli regna beata manent!
 Vos aptate viam domini, vos sternite callem;
 Tendenti pateat semita plana pedi;
 Quæ mora Viperea ò proles, aut nata Chelydri
 Semine? nonne brevi làbitur hora die?
 Arboris est imis radicibus icta securis,
 Credite: cœsa fimo robora celsa cadent.
 Quod si pietatis vos germina nulla feratis
 Ibitis ad stygium sarcina jacta focum

Scin-

Scindite corda: Sacras agnus tener imbuet aras
Fumiget Assyria pinguis acerra pyra.
Mysticus è Cœlo terras adlabitur Agnus,
Noxia qui mortis debita spontè luit
Panduntur superi, disjecto cardine postes;
Nam cecidere poli structæ adamante feræ.
Sic ait & gentes lustralibus abluit undis
Jordanes tacito quâ piger amne fluit.
Intereâ vitreos labenti gurgite fluctus
Nazareus cursu præpete transit Herus
Aspergique petit nitidissima corpora limpha,
Et fluido sanctum tingier amne caput.
Quis tibi Zacharides hauris dum talia sensus?
Qualis ad hæc subitus non ciet ora tremor?
Obstupefactus ais: Proles ò æqua Tonantis
Usque panompheo creta propago Patre,
Quem pavitant cæcis Plutonia regna cavernis,
Et cadit ante tuos Styx tremebunda pedes;
Candidior Cœlo, puris, & purior astris,
Ut quid Jordanis glauca fluenta petis?
Me fluvii decet hac aspergine sumere rores,
Ipse tua capiam vera lavachra manu.
Christus ad hæc. Sine me fluido conspergier imbre
Perfundatque meas Nais aquosa comas.

G

Tu pa-

50 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Tu pares : refluâque sacrum caput abluis urna;
 Attamen haud Agnus , lota sed unda fuit.
 Tunc axis patuere fores , speciêque columbæ
 Lapsus es ætherco Spiritus alme tholo,
 Intonuitque polo vox hæc distincta per auras,
 Altaque mellifluos astra dedere sonos.
 Hic mea progenies, magnum Patris incrementum,
 Quo sine nil terris gratius, axe nihil
 Demùm ubi fata vocant . Galilæi limina Regis
 Intrepido scandis prodome Dive gradu.
 Exclamas thalamos fuge Rex, connubia vita,
 Fratris ab erepta conjuge tolle thoros.
 Non hic castus Hymen, nullo sunt auspice tedæ,
 Odere incoestas Numina sancta faces,
 Vocibus intentas Herodes porrigit aures
 Fœderis, & fœdi rumpere vincla parat;
 Improba, sed Dipsas, Cociti pasta palude
 Eructans virus foemina turbat opus
 Hæc vocat indignam tali non Matre puellam
 Ad citharæ doctam membra movere fides
 Quam choreas agitare juvat, saltuque salaci
 Inter Convivas regia corda rapit.
 Horresco referens, saltans Herodias unum
 Baptistæ collum præmia digna petit

Quid

Quid faciat ? magno curarum fluctuat æstu
Cor Regis, timor hinc, pugnat & inde fides
Vincit at impietas: Caput à cervice resectum
En positum disco sæva puella gerit.
Proh scelus ! infandas inter convivia mortes
Misceri ! Bacchi nare cruore merum !
Ecquando Scythicis arsit gens barbara mensis
Sanguine perfusas commaculare manus ?
Sed mihi quis poterit lacrymas cohibere cadentes
Jam pridem recolens hæc, riguere comæ
Nunc gemitus plectum jugulant, suspiria carmen,
Et vincunt flerus, Bellorophontis aquam
Desino : ne lætas confudam funere cunas,
Festaque lux, vitæ sit tenebrata nece.
Interea superæ perfla, tu lucis amores
Carmelo : Natos respice Dive tuos,
Quandoquidem mulcet si pro natalibus auras
Dulcisonis numeris gens operata sacris :
Tu precibus Baptista tuis da scandere Cœlum
Aligerum citharis psalmodiæque frui.

2222222

ARGUMENTUM ET EPITOME VITÆ S. TELESPHORI.

*Eleſphorus natalibus Grajugenus, aded virtutum radiis efulſit, ut Romani Pontificatus apicem aſcenderit. Mirus profectò evolatus, de Carmeli radicibus, in quibus anachoreticam vitam agebat ad ſeptemgeminos Romæ colles, ibique in Vaticano culmine triplici infula coronari! Tante quadrarunt dignitati candidiſſimi ejus mores, & ſub tanta mole robuſtiſſimus Atlas, leges, & jura ſanctiſſima decrevit. Quippè quadrageſimale jejunium, tota in Eccleſia jancivit, Clericisque hoc tempore juſſit, noctu, diuque in vigiliis, & orationibus inſudarent. Decrevit item, ut in ortu Bethlemitici infantis tria ſa-
cra*

*cra ab unoquoque Sacerdote conficerentur . In
 primo adveniente media nocte , celebraretur me-
 moria , quando Mundi Salvator in antro Be-
 tblemitico , dum Luna medium iter peragraret ,
 inter ulnas Mariæ Virginis , beatissimæ Parentis
 primævas ebibit auras , & à vigilantibus Pa-
 storibus est adoratus . In secundo properante
 ortu Auroræ instaurarentur sollemnia , quando
 tres Reges Magi , Auroræ plagas incolentes , stel-
 le ductum secuti fuerint , & populis Orientali-
 bus magnum Regem ortum esse ostenderint , quem
 etiam muneribus recognoverint adorantes . In
 tertio , sub hora diei tertia , ut recoluisse juva-
 verit illo tempore diem redemptionis nobis il-
 luxisse , axemque totum Angelicis cantibus per-
 sonuisse , quin & totum terrarum orbem cum
 Cœlo foedus iniisse . Istas aliasque dignissimas
 statuit ordinationes , & tandem sub Valentini
 tempestate , dum Idolatriam , heresimque jugu-
 lare conatur à Gentilium populis interficitur ,
 sicque tergeminis Coronis aliam martirii auxit .
 In hoc carmine illud tantum poetico plectro tan-
 gitur institutum , indictæ scilicet celebritatis
 trium Missarum in ortu Salvatoris , & descri-
 buntur prima sollemnia , & ab ipso litata sa-
 crificia ,*

*crificia , sub Luna , sub Aurora , sub Sole , in
cujus letitia nostra elegis ter profusis comis
tripudiat .*

C A R M E N V.

Claviger astrorú Telefphore, panditur Æthræ
Cui meritum redimit terna corona caput ,
Et septemgeminos Carmeli culmine colles
Advolitans , Petri dirigis Urbe ratem .
Sermones , Suadamque tuam modulabitur alter
Trina canam ipse una luce , statuta sacra .
Tempore Nazareum peperit, quo Virgo Tonantem
Annua dum verso volvitur axe dies .
Sacra canit Vates . Procul ò procul este prophana
Omnia nascenti sint operata Deo
Incipiam . Bona Nox salve , Nox aurea , stellas
Quæ regis æternæ cyclade , recta facis
Non Titane minor , roseo cum fulgidus ore
Eoo rutilos littore jungit equos .
Vade super Zephyrorum alas , redimita corollis
Plejadum , i tenebris Nox inimica tuis ,
Scilicet æthereus gremium tibi pandit Olympus,
Et tibi ridentis milirat aura poli .

Cernis

Cernis ut astrorum coetus pauet ardua Coeli
Nare, tuo majus dum notat ore jubar!
Avius hinc errat, dubiis trepidatque choreis,
Et queritur tardum surgere Luciferum.
Cernis ut Eoa veniens Pallantias ora
Supplicat! ut pedibus fert diadema tuis!
Ponit ut ambrosiis nativum crinibus aurum!
Cernua purpureas, linquit ut illa faces!
Quippè tuos stupet ad radios, flammisque, veretur
Nunc iterum gemina fulgere luce solum.
Inclyta Nox nimium divini prodiga Solis
Nox bona fidereæ prodiga pacis ades
O' quæ Stelligero spectaculo dia theatro,
Quas utroque novas cardine pandis opes?
Sedula tu nutrix tu pronuba Virginis adstas
Prodit ab illæsa cum Genitrice puer;
Namq; ubi cuncta silent, cum possidet Hesperus Octavā,
Et salit ad medium Cinthia versa polum
Mira fides! rigida scabri sub margine montis
Bethlæa parvus nascitur arce Deus.
Excipit hunc latebrofa specus, sine nomine saxum
Aridaque immensum Numen avena fovet
Procidit ast infans, niveæ sine labe Parentis
Traijcit ut vitreas vi sine Phœbus aquas,

Vel

56 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Vel cum poma cadunt maturo Virginis astro ,
 Illa ruunt ulla non quatiente manu .
 Sed tu quale jaces puer ò pulcherrime rerum ?
 Hei mihi nudus adhuc lactea membra teris ?
 Dive cubas folijs , rigidis seù fultus aristis ?
 Stramineumque locant hispida fœna thorum ?
 Non est qui famula detergat Najade corpus ?
 Non qui brumali vellera sternet humo ?
 Sola faves Nox alma tuo , Dominoque , Deoque
 Officiosa manu Nox bona sola faves ;
 Virgine namque satum fuscis amplecteris alis ,
 Et noua stellato parturis astra polo
 Lumine quo monitus , volat ad præsepia pastor .
 Dum vigilat pecori rustica turba suo
 'Aurea sæcla geris Nox , Saturno meliora ,
 Quæ licet hybernos germine pingis agros .
 Ritè ergo ad templum peragat nunc sacra Sacerdos
 Si medium Cœli nox bona scandis iter
 Instituit pietate Vir , insignisque tiara
 Thelesphor facti liba verenda memor
 Ante aras prior ipse reiectus veste nivali
 Quam tegat ignito compta phlegonte stola
 Solemnes de more preces mox carmina Vatum
 Concinit , inde sacrum Nativitatis opus

Offert

Offert aurata secretior azimon urna,
 Et mixtum latici (mystica dona) merum
 Ecce autem (propiore Deo) fit Numine foetus
 Intonat ecce sonos, est Deus, ecce Deus
 Idem stelligero delabitur axe Dynasta
 Ima quem genuit Sponsa Tonantis hara.
 Sed jam fera licet, venit Tithonia conjux,
 O' quam pulchra oculos! quā benè pexa comas!
 Majores non passa moras, inquensque cubile
 Matutum, referat, succida rore diem
 Purpureas agitat croceo temone quadrigas,
 Elysiæque vago prodigit amne rosas
 Expectata veni: viden, ad delubra Sacerdos
 Maximus ut remeet! duplave sacra paret!
 Ille quidem triplici redimitus tempora seroto
 Aptavit talo carbasa crispa tenus
 Fulget ubi structis Nereica bacca figuris;
 Et picturatum flamine vivit opus
 Inchoat æthereæ veneranda piacula mensæ
 Ad primum nato de Pyroente jubar.
 Mox parit ore Deum, jam Numine vescitur illo
 Sic geminasse juvat mane favente sacrum
 Si nescis Aurora, pios lætatur ad ortus,
 Scilicet evicti prolis amore tuæ

H

Tunc

58 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Tunc cum Memnonii Reges, Nabathæa propago
 Bethlemum soliis præposuere specum
 Semper erit nobis lux ista verendior illa,
 Prospera nascentem quæ rulit Ida Jovem
 Vos modò Pierides, Reges stipate Sabæos
 Prævia dum monstrat lumine stella vias
 Addite vos comites numeris; numerosaque Cyrrha
 Par animo properet, fax ubi signat iter
 Aonias excite lyras Heliconidis Echo,
 Vestraque non desint munera muneribus
 Ergo Eoa cohors, patriam Garamantidis Æthram
 Liquerat ad nati sideris auspicium
 Ibat trina cohors Regum, quibus omnibus unum
 Non erat os, ætas non erat una tribus
 Ante alios seris metitur gressibus arva
 Longævus placidi tergore vectus equi
 Melchior est isti nomen, cui plurima mento
 Canities, frontem ruga senilis arat
 Non aurum, non gemma senem nimis ornat, at illū
 Contegit in tereti veste rogata chlamys
 Trans Arabos montes, rubri trans littora ponti.
 Æthera trans Cylicum patria sceptrā gerit
 Strenuus insequitur, cui est matura juvenus
 Balthassar, rufas, nutrit & iste comas

Murice

Murice quam clarus! rutilo quam fulgidus auro!
 Quam scepro placidus! quam patet ære ferox!
 Martius huic sonipes servit, cui cederet Æthon
 Cum celer hinnitu sidera victa fugat;
 At moderator, equum rigidis parere lupatis
 Imperat, & nutu subdere colla jubet.
 Hunc Amphytrites colit ora novissima Tharsis
 Torquet ubi scapulis æthera fultor Atlas,
 Et famulatrices censu despondet Hydaspes
 Quas sub gemmifero vortice condit aquas
 Tertius est Gaspar, sic illi nomen avitum,
 Cui fusco pingit flore juvena genas
 Quadrupedem premit hic facilem parere Magistro;
 Nam patitur tenera spumea frœna manu
 Sublimem phaleris chlamys indica velat Ephebum
 Adstringit vario carbasus orbe caput
 Gemmeus auratum suspendit balthæus ensẽ
 Tota sub ostrino tegmine palla fluit
 Huic latum imperiũ Nabathæus paret & Eurus
 Subdunturque suo Caspia regna jugo
 Æthiopum quoque torrida gens Gangetyde Gaza
 In nodum crines torta, ministrat opes.
 Post sequitur famulantum exercitus ordine longo
 Tergeminus, bijugas qui vehit arte rotas

60 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Bosphoriæ merces, plaustris portantur opimis,
 Eruta de venis aurea dona Tagi
 Thurifero vehitur Panchaja munere dives
 Quidquid Achemænio colligit orbe Syrus,
 Et lacrymata venit teneræ de cortice mammæ
 Persepolitani stactea mirrha soli
 It Meroes sacrandæ rogis, it odoros Orontes,
 Vectus it aurifera ditior Hermus aqua
 Ventum erat ad Dium præsepe poli indice flamma
 Vagit ubi natus Virgine Numen homo
 Desilit in terram velox Tithonius hospes
 Non secus aerea fulgur ab arce ruit,
 Et puerum Cœli Dominum cum Matre salutat
 Ante suum curvo poplite flexus herum
 Non retrahit Reges, quod flamine fultus agresti
 Sub plicitis infans restibus ille gemat
 Marmora, quod desint phariis innixa columnis,
 Nec niteant altis gemmea fulchra thoris
 Nam generosa fides cœco videt omnia vultu,
 Nec quit inops verum fallere forma Deum,
 Tum tuguro diadema locant, positæque corona
 Expediunt plena munera terna manu.
 Porrigit hic aurum, mox thurea prodigit ille
 Grana, alius pateris mirrheæ dona gerit

Quippe

Quippe Sacerdotem thus monstrat; at aurea virga
 Regalem Dominum, mirrha sepulchra notat,
 Sed nova quæ lætum referat proscenia Cœlum?
 Insolitum festo quid micat axe jubar?
 Auroræ triplex succedit Phœbus, & auctam
 Lampada, (dum trino fulgurat ore) vehit
 Tres Ego nunc video Titanas fulgere numquam
 Lucidiùs, pexos vel meliore coma
 Exere ter geminos Sol aureus exere vultus,
 Terque tuam flavo vertice pande facem.
 Nos quoque ter geminos aris cumulamus honores
 Ternaque pro terno lumine sacra damus.
 Surge age Carmeli, terræ totius & Atlas
 Interpres Divûm, lumina trina præi
 Indue ter sacros comptè tunicatus amictus,
 Terque tuum niveo stamine stringe femur
 Gemmea diffiliat proluxo sformate sindon
 Divite carbaseos, quæ tegat arte sinus
 Et Cereris, Bromiique recens pia dona sacello
 Componas, uno ter cumulanda die
 Obrigit: Ad calicem Christus descendit Jacchi,
 Cum Pater exilem promit ab ore sonum,
 Sicque Ceres niveo stans personata cothurno
 Tradit in exiguum Numina celsa dapem

Hinc

62 *CARMINVM PARS PRIMA.*

Hinc satis indultum sacris ter ritè litatis
 Plena figurarunt gaudia Solis equi
 Hæc memor instituit, pandens Carmelius Heros,
 Quàm supero fœlix lux fuit illa polo
 Aligerum tum cùm lætans examen, Olympo
 Dulcibus insonuit carmina blanda modis.
 At precor Aonides, hilarem nunc pangite cantum,
 Angelicus, supero quem ciet axe chorus
 Funditur Æthereis legio lætissima valvis
 Strataque perpetuo regna adamante replent
 Pars calamos inflat, cytharam, buxumq; loquentem
 Pars digitis pulsat, parsque flagellat ebur
 Tum verò Bethlema super fœnilia sistunt
 Agminibusque suis saxa beata foveant,
 Atque ubi speluncam densa cinxere corona
 Cœlicolæ melicis sic cecinere sonis
 Gloria fidereis sit sedibus: Æthere toto
 Personet, atque Deo, gloria tota vacet
 Io strepet festum, Pæan, Pæanque canatur
 Gestiat æternùm, gestiat axis Io,
 Nec non terrenum, pax aurea circuat orbem
 Sit repetita polo gloria, paxque solo
 Incola pax gemini compescat limina Jani,
 Paxque bonis referet gaudia nata viris

Emicuit

Emicuit jam plena dies , Orbisque redempti
Lux nitet , ad terras cœlica fata volant
Vos fortunatos , quibus est armenta regendi
Cura , vel errantes ferre per arua greges
Nunc superos haurite sonos , quos Aliger Æthræ
Nunciat , ex astris lætitiasque gerit
Scilicet est magnum , parvo sed corpore Numen
Ortum , quod terras , quod regit astra Monas
Signum aderit vobis , nivea quod Virgine natus
Hic puer in stabuli membra reclinet humo
Ite alacres , properate manus gratissima Divis ,
Obstrictum Regem noscite fasciola
Hoc superi lætum cecinerunt carmen Ephebi
Et sonuere cavis nablia mille lyris .
Gratia trina tibi Thelesphore , fastus Olympi ,
Qui copulas ternis , gaudia terna sacris .
Ad tantum meritò te vexit Roma cacumen
Ritè tuas strinxit summa tiara comas
Cui licet Argolicæ dederint natale Mycenæ ,
Et fueris Graij sanguine natus Avi
Ipsa tamen cessit Phrygiorum freena nepotum ,
Te Capitolina , sanxit , & arce Patrem
Plaude Quirinalis , Vaticanique cacumen ,
Tuque tuo laticum gurgite , plaude Tybris

Illicet

Illicet Arctoïs, non es tam clara triumphis,
 Vel posito Pœnis Martia terra jugo
 Quantum sub placidis exultas Roma lupatis,
 Quantum sub tanti lege superbis Heri
 Olim trans geminos Phœbi metuenda penates
 Fulisti procerum prole beata Ducum:
 Nunc Patre sub tanto felicior Orbe coruscas
 Carmeli proles si micat Urbe parens.

ARGUMENTUM,
 ET EPITOME
 V I T Æ
 S. DIONYSII.

Divus Dionysius diu vestigiis inhaesus
 fortissimorum Divinae Charitatis Pro-
 cerum, propè fluenta Jordanis victi-
 tavit, abi agrestibus graminibus pa-
 stus,

stus, flumineaque unda potatus anachoreticum
 ævum, cœlesti potius spiritu quam humano
 transegit. Crediderat omnibus hominibus lati-
 tare, & soli Deo vacare. Secus accidit; nam
 cum ejus virtutes Phœbea luce clariores essent,
 se ipsis toto orbe patuerunt. Hinc ad Romani
 Pontificatus fastigium erectus Jordanem Tybri-
 di cefsisse oportuit. In Vaticano subsellio, Vr-
 bem, totumque Orbem sic prudenter moderatus
 est, ut Valeriano, & Gallieno Imperatoribus
 admirationi esset, & in universo terrarum
 circulo, tamquam Semideus adorabatur. Emer-
 sit tunc temporis è tartareis faucibus detestabi-
 lis illa hæresis contra Divinissimam Triadem,
 quæ autumabat, non copulari in unico Numi-
 ne triplicem hypostasim, nec tres personas esse
 realiter distinctas, sed solo munere. Ita ut Pa-
 ter, Filius, & Spiritus Sanctus idem realiter
 essent, caputque hujus hæreseos erat Sabellius
 Ptolemaidita. Parte alia in Egypto monstrorum
 regione, pullulavit monstrum illud omnibus im-
 manius Samosatenus, qui conjuratis sui instar
 Hæresiarchis adimebant Christo Divinitatis ho-
 nores, eructabantque purum hominem esse. His
 Inferni Induperatoribus obviavit Sanctus Pon-
 tificex,

tifex, & Samosatenum coaëto Concilio Antiochie condemnavit, Sabelliumque editis doctissimis tabulis profligavit, iter medium, & verè regale adinveniens, quo adversæ illæ opinionēs in materia tam ardua ex diametro sternebantur, & Catholica veritas absolveretur. In hisce commentariis, Sacramentum illud Sanctissimæ Trinitatis, non sensibus nec humano ingenio pervium orthodoxo sensu enucleatur. His & aliis strenuè gestis ad Cœlos evolavit, & in via Appia Callixti sepultus requievit. In sequenti carmine cuncta super enumerata, licet tangantur; fusius tamen in explanatione mysterii Sanctissimæ Triadis, venerabunda, non audax Musa dilatatur.

C A R M E N VI.

O Minor æthereo tātūmodò Principe, Princeps,
 Proxime, stelligero Dux Dionyse duci
 Cum te sub cæca latitantem rupe : per orbem
 Fama ferat laudis buccina facta tuæ :
 Cum tibi primates substernat Roma curules,
 Tarpejusque super sidera vectet apex

Quos

Quos mea Calliope potius celebrabit honores?
 Pronior ad nemoris carmen an Urbis erit?
 Parce latebrosos sub fornice Pieris annos
 Pangere, seu mediis lustra peracta feris,
 Scilicet ut rigidum sidus, Phanatica Phœbe
 Torserit infantis corpora nuda viri
 Tùm cum palmiferi propter Jordanidos amnes
 Sustulit is duram, nocte, dièque famem,
 Cui supposita filex cervici, somnia parca
 Ad murmur vitreæ conciliabat aquæ,
 Cuique faceſſebant fruticantes tecta genitæ
 Agger nimboſo debilis Hydrochoo
 Quin inſtar pecudis vulſis radicibus herbæ
 Jejuno modicas exhibuere dapes
 Parce precor tantos meminiffe Camena labores,
 Sed Capitolini verticis alta pete
 Vade ſuper veneranda ſacri palatia collis
 Linque cruentatis horrida teſqua leis
 Spontè Quirinali cedit faſtigia clivo
 Carmelus; Viden ut culmina curvet humi!
 Spontè ſuas Tybridi Jordanis ſubiicit undas
 Elyſio quamvis exeat amne latex.
 Quare age marmoreæ ſuccede penatibus aulæ,
 Sunt ubi gemmatis aurea tecta tholis

Invenies illic Vaticana arce tonantem
 Arcanæ Triadis cœlica jura Patrem;
 Non qualem videre inopem spelæa ferarum
 Palmite vix tremulos occuluisse sinus;
 Sed sua tergemini redimitum tempora fertis
 Sustentare pia, Romula sceptrâ manu,
 O' quod fronte decus! qualis nitor eminet ore!
 Quale verecundum lumine lumen ovat!
 Nacta suos habitat vultus Prudentia leges,
 Celsaque Maestas additur inde comes,
 Quò rictus abiire truces, impexaque barba?
 Illaque setigeris vellera texta pilis?
 O' quam siluestri Dionysius alter ab illo,
 Cui fuit incultis hospes hyena jugis!
 Ecce super folio spectabilis emicat aureo!
 Et meritis ternum stat diadema comis!
 Vestis eum tyrio Hyacinthina mixta rubori
 Ornat Achæmenii flaminis acta colo
 Palla super (siculos hausit quæ cœrula succos)
 Auriferis talos flexibus ima tegit
 Circumstant Proceres, tribuit queis ardua virtus
 Murice promeritum condecorare caput,
 Quæque gradus glomerat, superos affectat honores
 Procumbens gemino turba Quirina genu

Talis

Talis Atlas Urbis radiat, sic cernit ovantem
 Roma, nec est ipso quem regit orbe minor;
 At geminos tonitru vocis si conterit Hydros,
 Quos dedit Eois hæresis atra plagis:
 Proh quantum solito rutilat divinior! est se
 Tunc major! tantus fulgurat ore Deus!
 Flaminis ætherei divino percitus cæstro
 Nil mortale sapit, vox hominemque negat
 Nunc precor ò Helicon, tantos mihi pæde triumphos
 Res est Calliope, carmine digna tuo.
 Tu fontes reclude novos, Aganippidos undæ
 J sacras lauro dapfile necte comas
 Scis etenim, nec te fallit spatiosa vetustas,
 Occidit invisus Hæresis unde plagis
 Ergo Coelicolum pro religione Deorum
 Sidereas leges clangere docta; cane.
 Qua Lybico rubet Æthra polo, Ptolemaidis Vrbs est
 Vsq; Cleonæi sideris usta face
 Illam Pentapolis geminum, quæ cernit Oaxem
 Circuit: Arsinoes quæ fabuleta jacent
 Monstrorum genitrix regio, quam Syrius axe
 Torquet, & ardentes semper hiulcat agros;
 At Monstrum, Monstro feralius omne Sabellum
 Sub patrio genuit torrida terra cyclo

Hic

Hic furit in Cœlum fretus Phlegetontis Athletis,
 Et conjurata provocat astra styge;
 Nam leges abolere parat, rabidoque latratu
 Quæ dedit alma Fides sternere jura putat.
 Præcipuè Triadis mysteria sacra prophanat,
 Ah miser ad tantam lampada lucis inops!
 Hinc ait ut triplex non insit hypostasis uno
 Numine; soloque est nomine dicta Trias
 Muneribus distincta suis, quin Spiritus almus
 Persona est eadem, Filius, atque Pater.
 Parte alia, Pelusiaci, quæ regna Canopi
 Exurgunt, Nili quæ Catapúda sonant
 Pullulat Ægypti stagnantia litora propter
 Cœnosa natus Samosatenus humo.
 Hic superis osus, rabidum vomit ore venenum
 Niliacus turbat cœu Crocodilus aquas
 Quippè adimit. Christo divinitatis honores,
 Qui Deus est, purum vulgat & esse virum
 Abiicit hinc sacras castis altaribus hymnos
 Pronus ad Hebraicæ religionis onus.
 Audiit hæc ubi Romulea stans arce Sacerdos
 Debellaturus tartara tela capit,
 Et gemina ad geminum meditatus spicula monstrū
 Arripuisse, gravi talia voce refert.

Quis

Quis tempestatum Rex Africus æthera turbat
Christiadum? Phario quis fragor orbe venit?
Ah Lybia è propriis nimis hausta leonibus iras!
Ah nimis anguiferæ Dipsadis æqua parens!
Quid tua nunc acuis fulvas in pectora caudas?
Quid Matris rabido viscera dente feris?
Ah memor Ægyptus (cœpas venerata) Deorum,
Docta Paretonios illacrymare boves
Quid Satanæ cultus, ritus amplecteris Orci
Mentitamque petis fallere nata fidem?
Te meminisse decet, gressus, quò Virgine Natus
Intulit, indigetes tunc cecidisse Deos,
Tuque quid insanis, furiata mente Sabelli?
Antiocheni Tù Pastor inique gregis?
Ambo Ceberides, inferni feminis ambo
Creti Tænariis alter & alter aquis;
Ast ego non patiar Cociti gliscere prolem
Mox, mox intorto fulmine tacta ruet,
Quotque dedit geminos Styx imperterrita partus
Funera tot celebret, bina sepulchra paret
Sic ait, atque ubi stat Cœli regione supellex
Fulgurum, & armorum surgit ahena seges,
Quod jaciat selégit inevitabile fulmen
Fulmen ab æterni, quod ruit ore Dei

Tale

72 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Tale fuit fulmen, quo primum pulsus ab axe
 Evasit stygii Lucifer umbra foci
 Quo simul Angelicæ pars tertia truditur aulæ
 Illud ad æternæ noctis inane chaos
 Tale fuit fulmen, quo corruit aere Simon
 Dum phlegetontæis æthera naret equis
 Infelix Auriga Stygis moderatus habenas
 Romanam præceps pondere pressat humum,
 Ergo vibrat telum tandem: sic auspice Christo
 Evolat, ut binos mors geminata premat
 Alter sub lybia, Syrio cadit alter Oronte
 Uno non jacuit tanta ruina solo.
 Sic jecit Cœli fatalia fulmina: Cœli
 Qui referat dius claustra beata Pater
 Mox ubi ne Dytis rursus contagia serpent,
 Probraque lethæo sint tumultata vado
 Pandit adorandæ Triadis mysteria; Quantum
 Cana fides, Proceres edocuere poli,
 Atque ait est unus superi regnator Olympi,
 Qui mare, qui terras, qui regit astra Deus
 Nescius orforum, metarum temporis expers,
 Nec sibi principium, nec sibi finis erit:
 Sic tamen unus adest, ut hypostasis extet in illo
 Unigena triplex, quæ Deitate micet;

At

At distincta quidem Patris est, personaque Nati;
 Illa nec est eadem Flaminis ætherei:
 Fabor enim, qua mens specie fœcunda Parentis
 Æternûm, sobolem progenitura parit,
 Ex quibus ignescens emanat Spiritus almus
 Ambobus, spatio par & honore Monas,
 Scilicet in se oculos figit, sua lucida semper
 Perpetuò fœlix respicit ora Pater.
 Ardua perspicuos speculantur lumina vultus
 Contemplatur opes ipsius, ipse sui,
 Ipsiùs ipse sui pictor, se seque colorat,
 Estque coloratum, quique colorat idem
 Quidquid inest formæ pulcherrima forma reflectit,
 Hæc eadem species, quæ speciosa creat.
 Omnipotens genitor de se sua Numina noscit
 Ex alio nullum comperit initium;
 Intereà dum operum formas, simulàcraque rerum
 Quæ sunt, quæ fuerint, quæ fore posse videt:
 Nascitur ingenito, genitum de lumine lumen,
 Fœcundo Verbum profluit ore Patris
 Nascitur; at Genitor simul est Materque, Paterque;
 Quin parit, & gravidus pignore turget adhuc
 Mira fides! Qui mente fluit prognatus ab alta
 Filius, à Patrio non abit ille sinu

74 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Ille sinu remanet, qui Principis ora Parentis
 Exprimit; Auctoris dulcis imago sui
 Se tamen aspectat, simul obuius, inditus una
 Prolis ad intuitum de Genitore fatæ,
 Nec se se geminos videant desistere fas est
 Alter ad alterius lumina semper avet;
 At varias operum moles, artisque labores
 Sic Pater in verbo cernit; ut in speculo
 Hocque legit rerum exemplar, specimenq; perenne
 Formarum, diæ quod regat orsa manus.
 Filius hic ille est, magnum Patris incrementum
 De veri cerebro parta Minerva Jovis.
 Hic genus æternum, gremium geniale Parentis,
 Æthereo fixus pectore, pectus idem.
 Hic Cœli moderator, Rex superum, Arbiter orbis
 Ingeniti soboles (æqua propago) Dei
 Non etenim senior Pater est, Deitæque major
 Numine nec proles, est pariente minor:
 Sed Patris, & Nati sola est eademque potestas
 Aspectu similes, & ditione pares;
 Dumque Pater Geniti totus complexibus hæret
 Dum Genitus, Patrios gaudet adire sinus.
 Non mora: flammescit de Divo forma triformis
 Ex utroque fluit Spiritus, ipse Deus

Vtrius

Vtrius iste ignes urget, complexus utrumque,
Vnus amor geminos, fax foveat una duos
Non hic est magnæ partu fata mentis imago,
Est expiratus pectore Vivus Amor.
Est sacer amborum pascens incendia flatus,
Mutuo quæ geminos flamma beata, beat
Evolat hunc illum inter, & utrius halitus oris
Vnigeno binos fœdere pacis alit.
Nil impar utrique, & utrique simillimus; Vnum
Pectore cor, veluti mens simul ipsa manet
Hinc, atque hinc geminare vices congaudet amandi
Numinis igniferum flamen, & almus Eros
Qualiter è facibus fulgor tribus emicat unus,
Vel triplici solus surgit ab igne rogos,
Seù per agros spatiosa petunt tria flumina pontum,
Vnum quæ fiunt mox mare mixta mari.
Sic persona triplex substantia Numinis una
Par uni Deitas, par Deitasque tribus
Edere sed Verbum, Patris est non editus ipse,
Estque Patris, partum gignere mente suum,
Sed potis est Natus, mundum reparare peremptum
Factus homo, atque homines conciliare Patri.
Flaminis est demum, Charitum diffundere nimbos;
Nam Patris, & Nati, Spiritus implet opus

76 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Hæc Triadis, nobis Mortalibus infcia captu
Natura est, veri Numinis alta fides.
Vix ubi dicta dedit, Superum gratante Senatu
Exoritur plausus, murmura læta sonant
Inde ait effectrix operum Sapia : Vos O'
Ite meum fertis nunc amicite Patrem,
Quas docuit leges, has nostro pectore prompsit
Non hæc è terris jura, sed axe fluunt.
Diffugiant stygiæ pestes, ferus exulet horror
Vocibus, his Erebi turba cruenta tremat;
Nam Deus omnipotens fati non mobilis instar,
In solido, leges has adamante notat.
Dixerat: E' lævo tonuit mox Juppiter orbe,
Hæcque suo volvit Numine jura rata.
At tu Musa tace: fat enim Parnassia laurus
Ausâ fuit Libani se sociare Cedris.

ARGU-

ARGUMENTUM ET EPITOME V I T Æ S. SPIRIDIONIS.

DE Silenis , vetusta Gentilitas , præsertim Græca , retulit multa , ut videre est apud Rodiginum . Sed quod ad nos attinet , figurabatur Numen , seu potius seminum , aspectu rude , externa superficie silvestre , & foris penitus despicendum : Si tamen interius reserabatur ò quot portenta in eo videbantur ! ò quot visu pulcherrima in eo pandebantur ! De quodam Graii Scriptores registrarunt , quod patefactus , illico Iuppiter apparuerit triumphalis , ob terrigenarum Gygantum victoria . Hinc suis sub pedibus Superbia conculcata gemebat , gemebatque simul falsus honor devictus , eò quod hic frustra Gygantes impulerat ad Cœleste regnum affectan-

*sectandum, frustra que illa eosdem incitaverat
 ad æthereum spernendum imperium; dum ad
 bellum impium laceffisset. Ex altera parte ap-
 paruit Hercules Jovis filius, similiter trium-
 phans ob Hydræ internicionem, quæ tot septem-
 plicibus capitibus fœcunda, quotquot resecaban-
 tur, erat Agamemnoniæ regionis, pestis indomita,
 quàm tandem tædæ fumanti jugularvit Amphy-
 trioniades. Hoc Græcorum Scriptorum relatu
 enunciatur, in sequenti carmine Nostro S. Spi-
 ridioni aptatur; unde poetica hæc compositio Si-
 leni sacri nomenclaturam est, adepta. Etenim
 Sanctus Spiridion prorsus aspectu despiciendus
 erat. Degebat quippè Monoculus, sinistroque
 poplite succisus, illique frontis lumen ademptum
 fuerat, ob Christianæ religionis tuendam verita-
 tem. Erat simplex in loquendo, nec ulla ver-
 borum elegantia animi dictamina fucabat. Erat
 Trimytunthina Ecclesiæ Pastor, nihilominus Cu-
 stos erat gregis ovium, quas die pascebat, no-
 cteque ad caulas reducebat. Demum omne mi-
 nisterium pascentis Agricola adimplebat, non
 dedignans Pastoralis baculo, pastorias cannas so-
 ciare. Hic tamen, qui sic exterius despicien-
 dus apparebat, ò quot Divinæ gratiæ miracula
 intus*

*intus servabat ! Profectò verus Juppiter Coeli
 Creator, domitorque rebellium potestatum suo pe-
 ctore emicabat, suisque sub pedibus Superbia,
 falsusque honor profligati ingemiscebant. Cum
 enim Superbia tertiam partem Angelicæ Phalangis
 ad bellum adversus Deum ciendum, ausa fuisset
 commovere, & falsus honor, Adam protoparentem
 ad divinitatis altitudinem sibi arrogandam sua-
 fisset, ambo à Sancto Nostro Patre Spiridione
 sub suis pedibus, tamquam hostes calcati fue-
 runt, nec umquam humanis buccinis inflari po-
 tuit ad Mundi sublimia, per terrenas cupidi-
 tates avolare. Haud minus ex altera parte, in
 sui cordis arce fulgurabat vera Dei proles, Chri-
 stus Dominus, non fabulosus Mundi labantis ful-
 tor Hercules, qui Idolatriæ, Hæreseosque hydram
 suo adventu jugularit, non terreni dominii, bel-
 ligera clava, sed potius sui amoris igne, contra
 quem frustra hæresis, frustra Idolorum superstitio
 serpentina capita, prodiga septemgeminis germi-
 nibus parturiebant. Hocque patuit quando Spi-
 ridion Nicæno in Concilio ad Arii hæresim ex-
 tirpandam convocatus, sua simplicitate, disertissi-
 mum Philosophum obmutescere fecit, & ad me-
 liorem frugem cum suorum grege discipulorum
 sub*

sub Christi vexillo reduxit : Erat , namque Philosophus ille adeò suæ tumidus scientiæ , ut penitus sanctissimum Coetum Antistitum doctissimorum contemnebat . Dum Patres , illum argumentis convincere conabantur , ille rethoricis coloribus enthimemata deludebat , & quando rationum aucupio jam captum credebant illum , extra casses vi eloquentiæ conspiciebant . Nulla spes Christianæ victoriæ apparebat , nullum suæ salutis expectabatur bonum omen : Quando Spiridion simplicissimis verbis aggressus Ethnicum , de Deorum vanitate redarguit , & Christianum symbolum , ut amplecteretur proponit , quibus verbis repente mutatus Philosophus , Deo , & sancto seni credidit , suamque Discipulorum turmam castris Orthodoxæ militiæ adscripsit . Prætereà alia miracula patravit , præsertim defunctum è sepulchro surgere iussit , & aquas fluvii rapidissimas , moram imperando , continuit , soloque tactu egrotos sanitati restituit . Attamen , hæc & alia portenta prætereuntur , & ad ea , quæ sanctum senem , Silenum sacrum denotant , nostra elegis solutiori cotburno expatiari gaudet .

CAR:

C A R M E N VII.

Rustica Sileni stupuit simulacra Vetustas
 Quem mira Græcus struxerat arte faber.
 Ille foris fertur Satyri monstrasse figuras,
 Panis, & agrestes exeruisse genas;
 Intrus at arcano claudebat pectore Divos
 Sic erat æthereis dives imaginibus;
 Hinc si fortè datum bipatentes findere valvas
 Innumeras oculis, tunc referabat opes.
 Illic cernere erat, stellata Juppiter arce
 Straverit ut Phlægræ fulmine militiam
 Quà tellus fœcunda parens Titania monstra
 Ederat, æternos ausa ciere Deos.
 In Jovis interitum tumidus movet arma Typhœus,
 Oceani Divos provocat Enceladus;
 Ast & Aloidæ, geminata cohorsque Gygantum
 Sacrificant gladiis Numina cuncta suis.
 Æmoniam rotat hic centenis ensibus Octam
 Illum convulsis rupibus armat Athos
 Imponunt unà glaciali Pelion Ossæ
 Arduus ex ima sede levatur Atlas;
 At capit astringero fulmen Saturnius axe,
 Et valida torquet tela trifulca manu

82 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Dejicitur Rhodopes, simul alta Ceraunia flammis
 Præcipitant, supero Caucasus igne ruit,
 Tum Pater omnipotens jaculi determinat ictus,
 Prolis & invisæ lurida busta ferit.

Hinc cadit Ægeus, triplex labat inde Pelorus,
 Germani sequitur funera trina Mimas,

Porphirion domat Inarimes, victumque Giantem,
 Collibus Enceladum comprimit Ætna suis:

Sic post bella Deum victor suscepit Olympus
 Nam sibi servati, gloria tanta poli est.

Tales Sileni pandebant ora figuras,

Plaudebantque Duci Numina celsa Jovi:
 At parte ex alia, Jove nati stabat imago,
 Implentis meritis axis utrumque polum.

Cernere erat Nemeo contectum terga Leone
 Lerneæ Alcideæ, bella parare feræ

Horrebat Lerneæ palus Acheronte profundo
 Tristior, & ripis muta stupebat aqua.

Fœcundam chelydri obsederat Hydra lacunam,
 Hydra Agamemnoniæ lubrica pestis humi

Cervices centum totidemque vomebat hiatus,
 Et centum geminas fuderat ore neces;

Vt primum immanes rictus, stridentia colla
 Vidit silva, nemus contremuitque lacus

Vir-

Virgineos Nymphæ texerunt cortice vultus,
 Liquere agrestes Pan, Satyrique sonos;
 Quin ipsi fugere Onagri, fugere Leenæ,
 Deservitque suum picta cubile tigris;
 Ast ubi creta lues surrexit viribus auctis:
 Tum Peloponnæsi sanguine tinxit agros.
 Invanum Proceres illam sunt perdere nixi,
 Usque venénato vicerat ore fera
 Unus ab Ocoasu clava munitus, Echidnam
 Aggreditur veniens Amphytrioniades.
 Currit in adversum Lernæi belhva stagni
 Mille rotat fauces, sibila mille jacit.
 Impiger Alcides monstrum sequiturque, premitq;
 Fulmineaque secatur turgida colla manu,
 At mirum! Quot colla metit, tot messæ resurgunt
 Ditiore plaga; fertilis Hydra suis!
 Quid facis Alcmena genitus? cervice recisa
 Vna, centuplex vulnere crescit apex!
 Impatiens Hercules generosas aggerat iras
 Pectore, fumiferas arripit inde faces
 Vulneribus tædas, ultores applicat ignes,
 Vrit funestâ faucibus colla foco
 Tum fugit Hydra rogos, caputq; exercitus ingens
 Deperit, illa ignis, prædaque mortis obit

84 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Omne Jovis proli tanto pro munere grates
 Silvigerum reddit, Capripedumque genus
 Egressæ ex aditis Dryades sunt, Orcades antris
 Induit & virides silva jocosa comas
 Is graditur Danaas, investus curribus Vrbes,
 Et resonant palmis carmina mille suis.
 Reddidit hæc olim Sileni passa figura,
 Exteriùs Satyrum nata referre rudem
 Quidquid id est, verax cecinit, seu Græcia mendax
 Silenus, specimen Spiridionis erit.
 Hic est cui Cyprii dederunt cunabula colles,
 Quà Paphio præfunt prisca Cythera freto,
 Qui mox, Carmeli spectabilis incola Montis
 Fontibus Eliæ tendit in astra gradus.
 Non hic Vrbanas adamârat garrulus artes
 Vir fuit ætherea simplicitate gravis.
 Non sua Socratico rorabat vena lepore,
 Nec sibi Nestorei gratia mellis erat.
 At rudis eloquio nullum sapiebat Hymettum
 Noverat argutos haud sua lingua sales
 Quin potius digito studuit frænare labellum
 Gavissus medio conticuisse foro.
 Vestis Cyniphyo textit pauperrima cultu
 Artus, deque suo est penula tonsa grege
 Non

Non secus Isacides illos, quos vixit Jacob
Transegit niveos & sine labe dies
Quippè ovium custos, proprii pecorisque Magister
Lanigerum pavit, pictâ per arua pecus
Ah quoties illum roseo Sol vidit Eoo
Ducere carpentes fertile gramen oves?
Hesperus ah quoties reducem de montibus altis
Ad tugurum pastas claudere vidit eas?
Ipse vago saturas potabat fonte capellas,
Vt ferrent genitis ubera plena capris.
Ipse sub umbrosa retulit pecuaria fago,
Dum medium Cœli Phœbus adiret iter:
Quid quod inæquales cera jungebat avenas
Mœnalios doctus insonuisse modos
Innexus caulæ, viridi projectus in herba
Miscuit agresti carmen agreste sono
Illum quis credat silvis aluisse bidentes,
Qui facer & Christi Pastor ovilis erat?
Aspice: Commisos populos, nutritque, regitque
Idem balantis, quem gregis urget onus!
Quid mirum pavisse pecus Titana Pheræ
Principis Admeti, Thessalicosque boves?
Si nunc Catholicæ lampas sine nube Sionis,
Est etiam Cyprias dux vigil inter oves?

Nec

Nec se continuit mugitibus aera tauros
 Replentes palmis edomuisse suis.
 Ipsum non puduit proscindere vomere glebas,
 Reddat ut accepto semina terra lucrum
 Parva seges, modicusque fuit sat farris acervus,
 Viveret ut nimium paupere dives agro.
 Haëtenus. Exteriora Patris simulacra; Sed intus
 Quale notet dium pande Camena decus.
 Adfuit. O' quantum se prodit pectore Numen!
 Quantas Spiridion corde volutat opes!
 Cernis ut in propria Numen quasi sede triumphet!
 Magnus ut in parvo gestiat esse Tonans!
 Quem circum pennata cohors, gens æthere nata
 Astat, & in triplicem, scinditur ala chorum
 Plumipotens agmen, nutus veneratur heriles,
 Auctori plaudit Cœlica turba suo.
 Ante pedes Divi, jugulata superbia squallet,
 Et jacet exanimis fulmine, falsus honor.
 Illa est Luciferum, stygiis quæ miscuit umbris
 Hic nocuo primum stravit amore Patrem;
 Namque olim, legione sua Draco furvus Averni
 Æterno valuit bella movere Jovi
 Scilicet Angelicas ad signa lacescere turmas
 Et fuit ad superos impetus ire tholos

Astra

Astra super (dixit) ponam subsellia : Divo
Par ero, meque thronus trans Aquilona vehet
Et validis ausus castris opponere castra
Pluto, Tartarcos traxit ad arma Duces.
Regis ab adverso superûm, venere phalanges,
Instruxitque aciem Marte favente polus
Signifer hos inter Michael assurgit ovantes
Dimicat (& quis adest ut Deus?) ore tonat.
Hinc dedignatus vilem sine nomine turbam
Exoptat solum, quod regit arma caput,
Quod Michael nactus, galea, thoraceque tectus
Trans adigit colubri cominus ense latus,
Qui cadit; at caudæ spiris de limine Cœli
Plurima ad infernos intulit astra lacus,
Sed quæ falsus honor mala noxia Protoparenti
Detulit? heû opibus quot viduavit Adam?
Nuper ab exiguæ limoso glutine glebæ
Creverat in grandem (cui decus ore) virum
Cui nemus Elysium Dominus, florentia Tempe
Cessit, ubi stabili vere vireret ager
Imperium dederat volacrum, silvæque ferarum
Squamigerum Nerei subderat omne genus
Quatenus æternûm felix decurreret ævum
Inter nectareæ regna beata plagæ;

At

At Pater insidiis deceptus & astibus Anguis
 Unigenæ similem se cupit esse Deo.
 Tunc pomi morsu, celso de vertice præceps
 Labitur, extremam pondere mensus humum:
 Hinc gemitus, hinc curæ, non secus agmine facto
 Pollutum noxa, circumjere solum
 Ex tunc dira fames, turpis properavit egestas,
 Tunc impacatæ mortis aperta via est.
 Hæc pede sub Dio, victricia signa refulgent;
 Ponè tamen Nati celsa trophea patent.
 Hic etenim Christus, verum de Numine Numen
 Idolatriæ lurida regna quatit
 Sæva superstitio, Lernæa sævior Hydra,
 Heu quot cervices! quot fera colla ciet!
 Quæ Mundi facies, Monstro dum paruit orbis?
 Sanguine quo tellus sordida non rubuit?
 Proh quales celebrata Deos! præfedit Adulter
 Juppiter, infami concilio supersum.
 Hic in avem, taurum, satyrum, mutatur, & ignem,
 Non semel auriferam solvitur in pluviam,
 Vt queat arcanæ contextus imagine formæ
 Virgineos stupro mox violare thoros
 Egregius furto, clarissimus arte nocendi
 Est Maja genitus, Plejadesque nepos

Gaudet

Gaudet adulterii Mater Citheræa vocari,
 Imprimit impuras æquore nata faces.
 Sic qui Threjiciis Gradivus præsidet aruis
 Cædi inhiat, chalybis femina pectus alit.
 Quos memorem vectos parili mercede sub astra
 Inferfos numero moribus hisce Deum?
 Proh pudor! Horrendus vario quoq; tergores Serpēs,
 Quique Parétonias nat crocodilus aquas,
 Inter adoratos poscunt delubra penates,
 Thuricremisque petunt exta litata focis
 Seque coli rident, graveolentia Numina porri,
 Quæque oculis lacrymas putida cœpa trahit;
 At veniente Deo fuso de Virginis alvo,
 Procubuere suis spectra pudenda locis
 Æra fabris conflata, loquentia Dæmonis ore
 Præpetibus pennis appetiere Stygem.
 Prisca superstitio Lernæa peior Echidna,
 Cui tot cervices, quot simulacra manent
 Heu! Idolorum cultus, amplexa prophanos
 Nazarea tandem concidit icta manu
 Innumerus frustra capitum prodivit acervuus,
 Fœcundus frustra se rénovavit apex;
 Nam Divi proles, invictæ robore dextræ
 Devovit gelidæ colla cruenta neci

M

Arma

90 *CARMINVM PARS PRIMA.*

Arma fuere simul Divini clava timoris,
 Et fortunatae coelica tæda facis.
 Ignis amoris ovans sancti, peperitque triumphos,
 Plenaque de Dytis Rege trophæa tulit.
 Sic superas victor remeavit Jesus ad arces,
 Festaque personuit laudibus Æthra suis.
 Quam bene nunc Cyprii, fulgent hæc pectore signa!
 Hæc humili quantum quadrat imago Patri!
 Credite. Mortales fastus, non promptior alter
 Respuit, aut falsi sprevit honoris opes
 Proh mirum! Qui jura hominû, Divumq; gubernat,
 Jam Trimyntunthini Metropolita gregis
 Noluit ut meritos præcingeret infula crines
 Posthabuit tyrio vellera pota salo;
 Illius ast humeros cinxit pastoria pellis
 Fultor erat baculus roboris Esculei
 Non dedignatus stabulis habitare bubulci
 Aut modicam bijugis findere bobus humum?
 Sed quis in Hæreseos fuit obvius acrior anguem?
 Aut Idolorum fortior ussit Hydram?
 Testes Bithynici comitia sancta Senatus,
 Et Nicænorum sacra corona Patrum.
 Ethnicus in medio cœtus vir venerat illuc
 Palladiis solitus sistere porticibus

Non

Non illo melior Naturæ pandere causas,
Astrorumque vagos explicuisse gradus,
Scilicet Olenios cur Titan evocet imbres,
Cur Pater Oceanus littore frænet aquas,
Aut quando trepida Cœlum vertigine currens
Multifidas teneant sidera mota vias,
Nec deerat patriæ dives facundia linguæ,
Os erat hybleo cella referta favo,
Et bene Cecropio suo pectore rore madebant
Quippè duplex menti mella ferebat apis;
At Paganorum legi parebat, & ipsi.
Verus erat, falsæ religionis amor.
Laudibus immodicis tollebat ad astra Tonantem,
Cui soror & conjux regia Juno favet
In Phœbi decus obsequialia verba canebat
Quo sine, stellarum lumine turba vacat
Sic reliquos, melico claudebat carmine Divos,
Æthereo dignos semper honore coli.
Christiades varia tentarunt arte Hierarchæ,
Gentilem falsos deservisse Deos
Argumenta quot! entimematha quotque rotarunt!
Cederet ut claræ furva tenebra faci;
Omnia sed vano molimine cassa fuerunt,
Veridicos semper luserat ille sonos,

Dum benè convictum reputas vincumq; catenis
 Labitur è liquidis non secus anguis aquis
 Frustrantem aggreditur Cyprius sacra tela Sophistâ,
 Incomptis promplit talia verba modis,
 Quem Pagane mihi, Veneris, seu Martis honorem,
 Aut Jovis insinuas? reris. & esse Deos?
 Fare age. Numinibus fumantia thura ministras,
 An potius Stygiis sacrificas geniis?
 Est obscena Cypris, polluti Mater amoris
 Torret corda suis semper opima dolis
 Furatur Coelum, Gradivus sanguine pastus,
 Ustus ab indigna plorat Apollo face.
 Pellicibus Graiis Saturnius æthera replet
 Inventor vitii, sidera pura colit.
 Ah te ne tantum capiet vesana libido
 Desine Tænario subdere colla iugo.
 Vnigenam venerare Deum, cui flectitur axis
 Sub pedibusque jacet terra, fretumque suis.
 Hic ò rarus amor, genitum demisit in orbem,
 Vt luat innocuus crimina fontis Adæ
 Induitur Christus carnis mortalia membra
 Et peragit nostræ grande salutis opus.
 Occumbit demum ligno confixus acerno
 Vnde suam tellus flevit & Æthra necem

Hinc

Hinc breve post triduum, spoliis Phlegetōtis onustus
Surrexit, patrio vela deditque polo
Afforet' ah tempus, dudum caligine mersum
(Quippe Deo tantum lux patet illa Patri)
Qua teretis Mundi moles operosa laboret;
Tum cum de supero cardine flamma pluet
Adveniet Judex scelerum, vindexque reorum
Digna bonis solvet præmia, digna malis
Fœlix qui lacrymis sordes, immundaque lavit,
Illum non stygia merget Avernus aqua,
His credas: Callisque tibi patefiet Olympi.
Est individuum Numen, & una fides
Sic loquitur, stupidusque manet, Gentilis Athleta
Compresso reticet lingua disertæ sono
Mox ait. Heroes audite novissima verba,
Usque quo in eloquio mutua pugna fuit:
Non cessi, sed dentem juvit rodere dente,
Par fuit affatu non requietus agon;
Nunc ubi pro dictis, vis ignea manat ab axe
Istius incultò, fatur & ore Deus
Spiritu frustra valere resistere voces,
Virtuti numquam Numinis obstat homo
Me fateor victum, positis mihi gratulor armis,
Exuviis vacuum gloriôr esse meis.

Vos

94 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Vos ò si marmor dudum coluistis & æra:
 Compeditibus duris solvite corda precor
 Linquite Tartarcos deformia Monstra Tyrannos;
 Sit procul inferno thus adolere Jovi
 Discite (dum nostræ placuit doctrina palestræ)
 Vera fides hæc est, quam docet iste senex
 Dixerat : Indigetesque Deos , Orcumque perosus
 Ad nova Nazarei compita , flexit iter
 Ergo tibi meritò plauserunt carmina Dive
 Silenum meritò te cecinere sacrum
 Hæc patriis silvis hæc antris insonet Echo
 Vana tibi cessit gloria falsus honor,
 Sed vos pampineis mea tempora nectite baccis,
 Populea Musæ cingite fronde comas
 Quandoquidem, corilos, ebulos, humilesque genistas
 Inter . Apollineas jussimus ire fides
 Non mea vis melico moderari sidera plectro;
 Sat fuit in nemorum pangere Pana plagis .

ARGU-

ARGUMENTUM ET EPITOME V I T Æ S. HILARIONIS.

Hilarem exigit Hilarion cantum, no-
straque Pieris ut fausto nomini Car-
melitici Herois, ejus bilaria conge-
minet gesta, lato syrmate sic inchoat
fastos. Natus est Hilarion Tabathæ in Palesti-
na. Illius Parentes fuere infideles, ipse tamen
Christianam excoluit fidem, emicuitque velut
rosa, quæ dumosis orta è sentibus, suum unde-
quaque effundit odorem, exeritque pulchritudi-
nem. Alexandriam, studiorum causa missus, ibi
manifestiùs fidem Christi amplexus est, & ope-
ra Christianæ pietatis mirabiliter in viridi æta-
te exercuit. Procul ab ejus desiderio quadrigas
Olympicas conspicerè, procul ab arena gladiato-
ria Soles consumere, circi furoribus delectari;
sed

sed tota animi dulcedine ad Domini aras se deferebat. Erat tunc aurea ille ætas, in qua Ægypti deserta in Paradisi simulacra convertebantur, tuncque efflorescebat Antonius, pater celeberrimus innumerorum Monachorum. Hunc visendi cupiditate in solitudinem contendit Hilarion, ætatis suæ non dum trium lustrorum. Illuc peruentus, ut niveos mores novit sanctissimi senis, ut cœlestem ejus vitam attigit, mirabilemque ejus simplicitatem observavit, ardens puero incessit cupido, toti Mundo vale dicere, fidereamque illius vitæ rationem complecti. Hinc Alexandriam reversus, defunctis interim parentibus, suumque patrimonium pauperibus erogatus ad amatam solitudinem est reversus, illa verba usurpans, coronati Prophetæ. Hæc requies mea in sæculum sæculi, hic habitabo quoniam elegi eam. Illico silvestrem, angustamque molitus est casam, quæ adedò situ exiguo componebatur, ut vix ipsum capere, esset satis. Humi cubabat, ciliciumque semel indutum numquam aut exuit, aut terfit, cùm diceret, frustaneum videri mundicias in cilicio querere. Orationi erat assiduus, adedòque jejunio devotus, ut vix paucas ficus ederet, & regulariter herbarum

barum succo amarissimo epulabatur. Erat prætereà continentia Angelicus, & humilitate sublimissimus; ita ut humani generis hostis invadens tantis virtutibus, expavescensque in juvene tantam perfectionis consumationem, sollicitusque de futuris damnis in illum multoties sævissima bella concitarit. Nunc adolescentem luxuriæ stimulis flagellabat, nunc ferarum terribilium ululatu terrebat, nunc diris pugnarum spectaculis angebat, demum Dæmones ipsos quadrigantes obiciebat, qui velle affectabant Hilarionem sub evolantibus rotis proterere. Hæc tamen Draconis certamina, Deo favente superavit ad invocationem dulcissimi nominis Jesu, quo audito infernales furie terga dabant, & victor juvenis canticum illud concinebat. Cantemus Domino canticum, &c. equum & ascensorem in mare projecit. Non multò post hortatu pie Mulieris incessanter plorantis, Gazam adiit, cui tres filios mortuos suscitavit. Fama tanti facinoris ad vicinas primùm, mox longinquas evolavit regiones; adeò ut undequàque currerent turbe videndi Hilarionis gratia, & ut levamen earum necessitatibus experirentur. Verum timens sanctus Vir, ne ventosis illum va-

N

na-

na gloria tolleret bigis, è solitudine aufugit, & longo itineri addictus Trinacriam Insulam ap- pulit, credulus ibi ignotus latitare. Sed hoc in loco etiam, ob suam gloriam, Dominus illum patefecit. Quandoquidem Romæ, qui vexaban- tur à spiritibus immundis, clamitabant à solo Hilarione liberari posse, qui in spelunca Si- culæ insulæ moram trahebat. Quapropter coa- cervate turba Sicano in antro effecerunt ut He- ros sententiam immutaret de incolatu. Hinc ite- rum aggressus iter maritimum, Scardonam con- tigit ubi Draconem extinxit, qui pestis erat sævissima illius regionis. Mox Epidauriam ver- sus navigans, turbines immaniissimos compefcuit, imperavitque mari, jam, jam suis fluctibus vo- raturò civitatem illam, ne suos littoreos tran- siliret limites. Demum cum jam portum in- trasset Paphium, & comite Eutichio novisset ul- timum suæ vitæ diem appropinquasse, in mor- bum incidit, cujus vi, cum postremo quasi spi- ritu conflictaretur, sibi ipsi aiebat. Egredere anima mea quid expavescis? Septuaginta ferè annis famulata es Christo, & times? quibus in verbis, se confortans, ad eternas hilaritates Hilarion convolvavit.

CAR-

C A R M E N VIII.

HŪc, hūc Aoniæ veniant mea cura Camenæ
Huc hilaris revocet carmina fausta chorus
Dicantur bona verba : suos Hilarion ad ortus
Annuit ut læto nomina læta sonent
Hīc est ille puer , Syriæ laus inclita Gazæ
Unde Palestino est structa Tabatha solo ;
In qua cum primū vitales ebibit auras
Ex stirpe infidus, scit coluisse fidem .
Sic rosa sentifero Hiericuntis nata vepreto
Intempestivo replet odore polum .
Olli primæui subeunti temporis ævum
Non fuit Elæos visere cura jocos
Amphitheatrali Circi, nec adesse furori
Fumat ubi cœsa Martis arena fera,
Sed celebres vivi venerari Numinis aras,
Fanaque Diviparæ visere sacra Deæ.
Tunc erat annosus terris Antonius, ille
Semideusque senex, semisenexque Deus,
Jura dabat nemorum residentibus avia saxa
Innumeri Pastor luxque , decusque gregis
Nomine tam celebris, quàm non præclarius alter
Fulserat Eois, Occiduisque plagis

Huic puer optatos jam dudum figere visus
 Arserat, & tandem per juga carpit iter;
 Vidit & obstupuit niveos per colla capillos,
 Pectoraque Alpina candidiora nive.
 Secum desertis in sedibus hæsit Ephœbus
 Cum fene sollicitas protulit usque moras;
 Donec bis plenum tenuata refecerit orbem
 Cinthia crescentes nocte revecta rotas.
 Mox mores tanto placuit didicisse magistro,
 Juraque Divini mellis onusta favo.
 Jam tria lustra puer Cœlo maturus agebat,
 Cui jam torre pius corda cremarat amor.
 Impiger immundo statuit vale dicere mundo,
 Et modicus superas quærere pauper opes
 Obrigit. Ad silvas iterum vestigia flexit,
 Vnde silex secta concava rupe cadit
 Hoc specus haud ingens, legit sibi pensile tectum
 Exstitit hoc animi portus, & aura fui;
 Namque procellosas animo non sentiit undas,
 Non illic nebulis Sol coopertus iit
 Dura tamen teneri mordebant corporis artus
 Vellera, de rigidis texta retexta pilis
 Munera cara nimis, dederatque Antonius illi
 Cum rarum lacrymis liquerat hospitium

Pastus

Pastus erat quindenæ caricis esus amarus;
 Nox ubi monstrarat fidera prima polo
 Teque precor pictum stellati lumen Olympi
 Dic mihi nocturnos quos dabat ore sonos?
 Ille citus Cœlum fertur petiisse volatu,
 Assiduaque Deum sollicitasse prece
 Quæque coronatus præsertim carmina Vates
 Idem Divinus psallere suevit Olor.
 Non sic allicitur matutus Vere viator
 Cum gemit Ismarium Daulias ales Ityn
 Illius ut Superum mulcent suspiria cœtus,
 Quando cupidineum pectus adurit amor
 Vror io ingeminat, tabescunt viscera flamma
 Molle cor, ut facibus didita cera liquet;
 Odit at hos genitus, gemit hos Infernus amores,
 Deque malo nimium prævia cura subit.
 Horridus exclamat. Si sic Aurora rubescit
 Ah quid erit medium Sol ubi scandet iter?
 Nunc opus est ferro teneram convellere plantam.
 Mox validos temnet germine fœta Notos
 Dixit: Avernales ciet ad fera bella cohortes,
 Et fremit anguineis perdita turma comis,
 Mille colubriferas movet ad sua damna Medusas
 Mersa Dionæo spicula felle parat

Lubrica

Lubrica Virgineæ Juvenis phantasmata menti
 Nescit quæ nescit, cogitat ille tamen
 Cogitat! hinc animus, nunc huc, nunc evolat illuc!
 Obstupet ignotas cor remeare plagas!
 Aut lasciva suum perturbat imago cerebrum,
 Aut castus sponsi subdolus intrat amor.
 Sæpè sibi visa est cœpisse sub arbore somnum
 Fœmina, detectos nec latuisse sinus.
 Interdum tacita se protulit arte puella
 Nigra oculos, pectus candida, flava comas,
 Et dixisse viden collum, niveosque lacertos!
 Aspicias ut nostro purpuret ore rosa!
 Tange precor tumidas nativo lacte mamillas;
 Nunc placeat femori conseruisse femur
 Oscula des centum, centum quater oscula reddam,
 Fac capiat geminos mollior herba thorus
 Addidit, & stygio super illita herba veneno
 Quæque referre pudet Virgò Camena filet:
 Quid faciat tantis circumdatus hostibus Heros?
 Ad Cœlum lacrymis lumina sparsa levat,
 Et tremit, & toto desudat corpore sanguis,
 Spumiferis agitur non secus alnus aquis
 In se bella ciet, contundit pectora pugnis
 Eripit ungue comas, & secatur ungue genas.

Adver-

Adversus me cuncta ruent certamina, dixit,
Tuque feres tantam corpus aselle famem,
Ut vix æratis subdes calcaribus armos
Cum tibi nulla seges, tunc mihi nulla Venus
Jam lumbos accinge tuos; nam pondera dorso
Magna vehes, rigidas, tu patiere nives
Tu Soles pluviumque Jovem, sub vertice nudo
Tu gelidum membris experire vadum.
Dixerat, & voces pariter mox facta sequuntur,
Insuetumque ad opus non piget ire manus.
Nempè quatergeminæ patitur jejunia lucis,
Tingere nativa labra, nec audet aqua
Montanas proprio lapidum fert tergore moles
Solares radios fert, hyemale gelu.
Præterea duro terras urgente ligone
Nulla quies, ruptos vomere findit agros
Non ut maturis genitalia semina campis
Spargat, quæ magno fœnore reddit humus;
Ast ut spinigeras è corpore velleret herbas,
Indita quas animo nostra libido parit.
Interea Dominum fuit anxia cura precandi
Semper erat Martha, Magdala nexa soror
Artibus his stygium prostravit Athleta Gradivum
Irritaque obstupuit tela vibrata Cypris.

Dicite

Dicite Pierides, quanto combusta caminō
 Fumarunt Orci lurida corda Dei?
 Pytho minus furuit, rabido minus ore momordiſ
 Terram, Phœbeis fixus arundinibus
 Ille ter, ille quater tortam serpente coronam
 Decutit, adque pedes tartara sceptrā jacit.
 Tum furiis agitata diū mens egra doloris
 Rumpitur, & tales edit ab ore sonos.
 Numina, Cimmerææ queis dant delubra catervæ
 Digna magis superas incoluisse plagas,
 Quandoquidem aeris fumus sine corpore vitæ,
 Et natale tulit ſtelliger axē cyclus
 Si cecidiſſe dedit quondam non flexile Numen
 Scripta hæc æterno fors adamante fuit,
 Scilicet haud animus defecit, duraque belli
 Non fulſit nobis alea, lance pari.
 Sed quid ego hæc memoro? priſcos renovare dolores
 Quid juvat, ad queſtus ſi vocat ira recens?
 Vidisti nudum, dumos, rupeſque colentem
 Tempſerit ut ſtygii tela pavenda Dei?
 Num Mundi cupidos eſt hic venatus honores?
 Num tetigere ſuæ patria teſta domus?
 Sed nec ad obſcenos Cithereæ currit amores
 Queis vir, queis juvenis, queis cadit omnis anus!

Qualis

Qualis erit nostri major despectus honoris?

Proh dolor ! insanas quærimus unde moras ?

At me non tantum laniant præsentia damna

Venturi potius sedula cura premit

Talia si Juvenis comunt modò tempora ferta ,

Lavrea qualis erit , si forer ille senex ?

Non equidem patiar, serpentem gliscere truncum ;

Crescentem citius stricta securis agat .

Vos precor ò Erebi pubes fortissima nostri ,

Horrida lethiferis clangite bella tubis .

Ferte faces , capite arma , fero contendite Marte ;

Ultiores vestri vos decet esse Jovis :

Occidat infamis ; Quid possit sentiat Orcus ,

Quid Chaos , & cæci Dytis opaca domus :

Hæc ubi dicta dedit , nutu tremefecit Avernum ;

Armaque Tartarei ter crepuere fores

Protinus aërios invadunt pallida campos

Agmina , quà Syriis est via versa locis :

Tunc matutinas Hilarion Davidis hymno

Pfallerat , ut verno tempore cantat Avis

Illius en subito sonus horridus occupat aures ,

Cardinibusque suis vulsa videtur humus

Hinc gemitus puerorum , femineos ululatus

Audit , ceu gladiis faucibus turba foret

O

Audit

Audit barbigeros luctantes cornibus hircos,
 Quos propè, balantum murmurat omne genus,
 Nec non indomitos Tauros, validosque juvenco's
 Mugitu vacuos insonuisse specus.
 Quid referam ut glomerans sinuosa volumina serps
 Dum verrit campos sibilat ore truci?
 Hic leo Getulus rugit, Lybicufque molossus
 Latrat, & horriferos fundit hyena sonos.
 Parte alia rauco reboant cava cornua cantu,
 Auditurque sonum vox imitata tubæ,
 Ergo inter se se parili contendere Marte,
 Hinc bellatores credis, & inde duces.
 Fulmineo tonitru Cœlum boat, obftrepit armis
 Tellus, dat sonitum collis, & amnis abijt
 Sic geminas acies propius concurrere telis
 Ambigeres, hærent, pectora pectoribus
 O' quot confusæ bibit auris cladis acervos!
 Quis furor! illiso quis venit ense fragor!
 Hic gemit occifus gladio, perit ille bipenni
 Sciffilis; at funda sternitur alter humi:
 Nos miferos alii clamant jam limina mortis
 Ingredimur, patrio nec damus offa folo.
 Sanguineis animam merfi deponimus undis,
 Quas inftar fluyii viscera fecta vomunt

Quif-

Quisquis es, ad nostros, seù vir, seù foemina casus
Flecte cor, & miseris quam potes affer opem,
Territus his monstris Hilarion, lumina circum
Voluit, quid videat; sed videt ille nihil
Nox erat & pleno fulgebat Delia cornu,
Penè sua medium lampade mensa polum
En propè se bijugos videt adventare, suoque
Vertice, præcipites evolvere rotas.
Emicat in currum Rector, ferrugine habenas
Molitur tinctas atraque frœna regit
Cornipedes hortatur, nomine quemque vocando
Diffilit. ardet, & in verbera pronus hiat
Numquam nervosis Auriga citatior armis,
Elæo rapidos carcere solvit equos,
Ut volat. hic, citat axe rotas, undantia quassat
Lora, flagellati quadrupedantis onus,
Quàque gradus Heros (pavitans vestigia currus)
Torquet, ibi recto tramite flectit iter,
Quæ tibi tum nemorum cultor vox? Nomen Jesu
Dulce vocas, dia te Cruce fronte notas.
O' stupor! immani patefacta voragine tellus
Exerit ex imis mille baràthra gulis
Æratos orbes vorat, indomitosque caballos,
Quemque regit currum sub juga, sorbet herum

108 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Indocilis frustra cohibet retinacula Magister,
 Reclusamque suo pondere claudit humum.
 Tum victor cecinit miles modulamina Divo,
 Israelitæ, quæ cecinere Patres,
 Scilicet Aurigas Dominus dispersit in æquor
 Purpureumque feros in mare merisit equos.
 Post hæc victorem, victus quater horruit Orcus,
 Non ausus tanto bella movere duci;
 Quin pavidus sæpè obfesso de corpore Dæmon
 Illius audito nomina terga dedit:
 Jam piceos inter querno de tegmine lucos
 Finierat nudo bis tria lustra pede
 Solus, ni quantum aligero comitante Senatu
 Siderei peteret limina mente throni;
 Sed decuit caras tuguri liquisse latebras,
 Undè brevi patriæ curreret Urbis iter.
 Fœmina nam venit mœstos incompta capillos,
 Torpuerant tristes questibus ante genæ
 Adque suum prolapsa genu, lacrymansque, dolensq;
 His tandem supplex vocibus usæ gemit.
 Coge gradum mecum, teque hinc ad mœnia Gazæ
 Perfer, & ad nostros sancte Vir ito lares;
 Quippè mihi ternam, præstanti corpore prolem,
 Quam dederant Divi, pallida mors rapuit:

Nunc

Nunc ò nunc liceat dulcem producere vitam,
Ante suum juvit cui cecidisse diem;
Sed vetat iste, rogat illa magis, sic denique fatur
Tu mea Dive modò pignora redde tria;
Ægypto si quidem natos Antonius auris
Vesci vidit, & hic tu sine luce frui?
Quid non flens Mulier possit? miseratus acerbum
Funus, ad urbanas flectitur ire domos.
Vt tetigit, gemuitque super tres lumine cassos
Ad vitam (nova res) tres rediere simul.
Fama Parætonias tanti citò venit ad arces
Prodigii, mortis fregit ut ille fores
Mirantes illuc populi fluxere propinqui,
Quæque sub extremo gens colit orbe plagas.
Vox diversa sonat turbæ venientis; at una est
Cum Thaumaturgus dicitur esse Pater;
Sed non sic magicos incantatoris abhorret
Sub Cane flammigero vipera torta sonos;
Vt timet is turmæ varios properantis honores
Auriculas feriant laudis, ut aura suas.
Sic timet, ut dulcem statuit liquisse cavernam,
Ignotumque alio sub Jove, nare polum
Longinquas potuit, trans pontum tangere terras
Navita quò numquam, quò vagus hospes iit

Sed

110 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Sed nec in absenti potis est inglorius axe
 Vivere : ponè sequens, hùc quoque turba ruit,
 Debilis ille licet : Tandem , ceù Dedalus alter
 Aufugit occulti brachia curva freti ,
 Et quà torrentes complectitur Africa Soles
 Exul , in Occiduum tendere gestit iter .
 Illum viderunt Lybiæ sitientis arenæ ,
 Quà tepet in mediis turbidus Auster aquis ,
 Illum Solstitio Meroe calefacta propinquo ,
 Regnaque , sub Nemea depopulata fera ,
 Mox tenuere Patrem Siculæ confinia terræ,
 Insula Thyrræna Doride , dives opum
 Scilla ferox liquido lambens vestigia labro
 Mille dedit Sancto basia pura Pedi .
 Deposita feritate simul Zancleâ Charybdis
 Gestit obliquos exhibuisse sinus ,
 Sed sua Trinacriis latuit non gloria campis ,
 Quin magis est illo prodita fama specu :
 Quandoquidem Romæ vexatæ Dæmone turbæ
 Ah clamant Ætnæ Stas Hilarion humo ?
 Mulciberi colles adeat , sedesque Cyclosum
 Inveniet promptam , debilis , æger opem
 Quisnam hominum falsos, sibi tam quæsit honores,
 Hunc cupidè verus , quam sibi quærit honos ?

Heù

Heu quid agat? peregrinos denuò quærere fines
Viribus infirmis longa senectâ vetat,
Sed ne ventosis attollat gloria bigis

Hadriacum mavult nave secare fretum,
Nec mora Dalmaticos per multa pericula montes,
Intrat, ubi Illirici littoris ora sonat

Non procul Jonias à læva conspicit undas,
Scardonæque super detinet arce gradum

Nullibi tuta quies, pugnat si Dia voluntas.

Hic quoque portentum grandius ecce patrat!
Hic erat (horresco referens) Draco squameus! iras
Pectus alit! centum sibila lingua vibrat!
Igne micant oculi! terno stant ordine dentes!

Cristatum redimit fulva corona caput!
Eminus est pecori pollens diffundere virus,
Cominus evomita perdere peste bovem;
Quin homines longis caudæ complexibus ambit,
Quos necat afflatu, moribus aut perimit.

Hanc senior sanctus cladem miseratus, ad illam
Sic loquitur gentem: Dalmata parce metu.

Lignorum molire struem, dnc arida circum
Pabula, sub sicco cortice conde facem.

Parent Agricolæ verbis, & ad æthera versus
Ille, genu supplex advolat astra prece;

Mox

Mox vocat immanem sinuosa mole Draconem,
 Constructamque jubet desuper ire pyram
 Turgidus ille Draco (quis credet) obedit!

Urit compositum quàm cito verna rogam
 In mediis coluber populo spectante favillis
 Ardet, ad accensos victima spontè focos;
 Et piceum crassa involuens caligine Cœlum,
 Innumeris una vivere morte dedit.

Hinc ubi prima fides ponto, Zephyrique volatus
 Apparent, Cyprias per mare verrit aquas
 Ipse cava tumidi trabe non timet æquoris iras;

Nam non invito navigat ille polo
 Obstupere ratem prædantes Dorida nautæ,
 Et dederunt versis irrita vela flabris,
 Sed quid mirabor rabidos cessisse piratas?

Olli etiam furdi paruit unda maris,
 Dicite Vos, subitis Epidaurica regna ruinis
 Rapta, nec infano didita præda salo?

Tempus erat quo pallentes Sol discutit umbras,
 Lux ubi matutum provehit orta jubar.

Illico cæruleus Cœlo, super astitit imber,
 Cui jam ponè sequens abstulit umbra diem.
 Æolii volvunt mare venti, turbida nimbis
 Tempestas oritur, surgit ad astra Thetis

E' Jove

E' Jove nigrantum pluvio fluit agmen aquarum,
 Augent spumiferum prona fluentia fretum;
 Hinc pavet Agricola, ingemit alto culmine Pastor,
 Expectat celerem Civis in Urbe necem.
 Occurrit Cœlique minis, pelagusque furoris
 Pes senioris, ubi littoris hæsit aquis,
 Expansusque manus, Neptune revertere dixit,
 Tu quoque retrograda labere Glauce via
 Ne vos littoreas deceant excurrere metas.
 Hic vobis tumidos fas posuisse pedes,
 Nec non luctantes deponite prælia venti,
 Quisque suum placidum per mare carpat iter
 Hæc fatus: fusco terguntur nubila Cœlo
 Ventorum sonitus, murmur & omne cadit.
 Clara serenati facies referatur Olympi,
 Splendida purgato fulgurat axe pharos:
 Facta quies pelago, posuerunt strata tumultus
 Æquora, cærulei vanuit ira Dei.
 Vivit adhuc gente illa tanti fama stuporis,
 Vivit ut à prisco tradita fertur Avo.
 Sed jam proximior stadio matura senectus,
 Curva viri nimio pondere membra gravat:
 Fessus vix Paphios intraverat advena portus;
 Extremos vitæ nescit adesse dies

114 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Hic comite Esichio venturo se parat ævo,
 Hortaturque animam, flensque, pauensq; suam
 Egredere, egredere, innumeris jam functa periclis
 Quid nunc mortali luce carere times?
 Tempus ad hoc tibi dona quater sunt lustra peracta,
 Te superus fidam novit Herus famulam
 En vocat, Æthereus referat sua brachia sponus,
 Ut volites recto tramite signat iter.
 Dixerat: Aligeri circumdatus agmine coetus,
 Spiritus Empyreï culmina, lætus adit.
 Nunc ubi perpetua tua gloria prominet Alba
 Occiduis numquam præcipitanda plagis,
 O' ter felices, nimium, nimiumque labores,
 Qui tibi fidereum parturiere decus,
 Quis timeat terris sudore rigare coronas
 Si tanto surgit fœnore palma polo?
 At tu cui pedibus data sunt nunc astra terenda
 Carmeli numquam despice vota Pater:
 Siyè tuendo oculi; seù corda beantur amando
 Faustum hilari nobis nomine, Numen ades.

ARGO

215

ARGUMENTUM, ET EPITOME VITÆ S. SERAPIONIS.

Serapis apud Memphyticos gentiles ,
Numen Egyptiorum reputabatur ;
quippe qui uti inventor infitionis
aratri , vini , & omnium ad vi-
neam dependentium adorabatur . Hinc ab illo
populo , omnibusque Pelusiæ regionibus Deifi-
co colebatur honore . Credula prob nimium
fatua gens , illum jure optimo fidereos orbes ascen-
disse , qui primus vomere terram ruperit , ape-
rueritque novalia campis . Hic tamen à nostræ
Camena saniori consilio despicitur , uti Ethni-
cus , ad quem lumen veræ fidei non pervenerit ,
& consequenter gebennæ cruciatibus æternum
addictus . Invitat nihilominus sacra nostra Pie-
ris Memphyn , ut Serapionem germen clarissi-

*num Carmeli celebret, tamquam verum Cœlo-
rum incolam, & cui non desit prisca illius no-
minis cognatio, nec Egyptiæ regionis patriæ
identitas. Fuit namque noster Pater Serapion
natalibus Egyptius, & cum à divino spiritu
impelleretur mundanam despicere gloriam, ad lo-
ca Carmelo proximiora contendit, ubi cum cœ-
teris Eremitis vitam agrestem diu egit, sed
dulcem favoribus supernæ Charitatis protra-
xit. Tandem incolatum habuit, donec cœ-
lesti dispensatione, Pontifex Antiochena Eccle-
siæ electus fuerit, unâque omnium Syriacarum
Ecclesiarum Præfectus. In hoc munere, quan-
tum Ecclesiasticam dignitatem exaltarit, quan-
tumque divino honori incumbuerit, nullus ex-
primere sufficit: Erat enim in charitatis officiis
erga proximos visceribus plusquam maternis,
& quâcumque audiebat pauperes ab egestate
opprimi, illuc ad subveniendum advolabat, nec
tantum suis Dioecesanis opem præstabat, verum
etiam exteris miro amore succurrebat. Existi-
mata fuerunt, aurea sæcula, quæ sub auspicio
tanti Præfulis emicuerunt, nedum ob mutui
amoris humanitatem, sed etiam, quia ignora-
bant inopie calamitates, à qua velut fonte,
innu-*

*innumerorum damnorum scatebræ disfluunt .
 Hac Sanctus senex , meritorum suppellectile di-
 tatus , dum indefessis viribus suo gregi subven-
 niendo incumbit , ad cœlestem Patriam evolat ,
 interque Coriphæos Empirei viridarii annume-
 ratur æternum regnaturus . Huic ergo Pontifi-
 cum Heroi annuit Musa , ut templum construa-
 tur , & prisci Serapidis delubra destruantur ,
 designatque delineamentum sacri phani , nec non
 gentem Canopi invitat , ut Sanctissimo Patri
 veræ laudes ingeminentur , posthabitis plebeis
 clamoribus , qui gentili Serapidi sub forma bo-
 vis exolvebantur . Nilum quoque hortatur ut se-
 ptemplici ore suarum undarum tributum dese-
 rens , osculetur erecti phani lapideos pedes : At
 mox poetica potestate , despecto Nili obsequio
 aspicit flumen Nilo feraciùs è Cœlo descendens ,
 quod in templo Serapioni erecto se sistat , & se-
 pteno ore templum alluat . Figuratur hoc
 flumen à Musa , quod sit divinæ Gratiæ peren-
 ne fluentum , quod cataclismo septenorum Sa-
 cramentorum , sacram domum cobonestando , ir-
 rigit , in quorum descriptione Sacramentorum
 Camena suas fides absolvit .*

CAR-

C A R M E N IX.

Desine Méphy sacro celebrare Seràpin honore
 Prima licet pharii Numinis ara vacet
 Dic mihi . Cur rapuit stellatos æthereis axes
 Vomere Niliacam , qui prior egit humum ?
 Mergite sidereos forsan sibi comparat orbes
 Tellurem ferro sollicitare potis ?
 Desine : Non Dium meruere novalia cultum,
 Non sulco ad superum sternit arator iter
 Ille Parætonios fateor proscidit aratro
 Primus agros , pressit pondere colla boum.
 Tunc glebà attritum cœpit splendere rastrum,
 Stivaque taurinos torisit acerna gradus.
 Mystica prætereà prodivit vannus Jacchi,
 Plaustraque Eleusinæ profiliere Deæ :
 Tunc Pelusiæ sunt credita semina terris,
 Reddit quæ nimio scenore flava Ceres
 Non secus Egypti campos , primusque Canopi
 Lata racemiferis vestiit arva comis.
 Nam docuit quam potius tellure Lieus
 Turgeat , an plano gaudeat , anne iugo ?
 Populeum viri docuit sic nubere robur,
 Ut tumeat Bacchi palmite gemma novo.

Ipsi

Ipsi (Fama refert) botros matura recentes,
 Purpureos primùm fecit & uva pedes.
 Arrisit tepidis spumans vindemia labris,
 Cesserunt pleno fervida musta lacu
 Ensiser ætherea Chiron quàm fede reclusus
 Hausit Apollineæ lumina prima facis.
 Tunc pede collisus Liber per vimina currit,
 Sanguineus fluxit per nova præla latex:
 Fertur & ante omnes summo tetigisse labello
 Cymbia, mox gemina præripienda manu:
 Fertur & arbutos fœtus crescentis olivæ,
 Et quæ silvestri cortice poma virent,
 In sapidas gemmas, dulcemque animasse Minervam,
 Inque bonum frutices conseruisse genus
 Omnia telluris demum Saturnia dona
 Ægyptum valuit prædocuisse rudem;
 Non tamen hæc aras meruit sapientia Divum
 Memphy, nec his Serapis Numinis emit opes
 Sordent Cœlicolis terrena vireta, nec ista
 Astriferas adiit Navita merce plagas.
 Stulta fuit tales gens, quæ sacra vit honores,
 Nexuit aut capiti florida ferta suo
 Stultior at pharia Mystes, quæ fudit acerra,
 Et genibus supplex mascula thura dedit.

Si ne-

Si nescis: Illum lethææ ergastula vallis
 Stipant, quam circum Tænara saxa sonant:
 Quà piceos agitant incendia turbida fumos
 Ipsius æterno stat Phlegetonte locus.
 Quot miser innumeras patitur sine fœdere pœnas!
 Infelix! Mortis quæ simulacra videt!
 Tortorum manibus, medios jactatur in ignes;
 Mox subit oppositas corde tremente nives
 Has ad Avernales glacies, calet Ister, & Hebrus;
 Et tepido Tunais gurgite volvit aquas,
 Una stygis totos superat fax parva Vesëvos
 Ætnei friget torrida flamma rogi
 Gorgonas, & Sphingas, larvas, interque Chimeras
 Ille teret noctes, & sine fine dies.
 Hæc, hæc Lagæum manserunt fata colonum,
 Hæc Serapis sedes, hæc sibi Dyte domus.
 Tolle sacros ergo Memphys, rape Nilus honores
 Structaque de Pario marmore templa cadant.
 Thuribus ara vacet, desint opobalsama phano,
 Nec cadat ante suos icta juvenca lares.
 Sed si tantus amor, patrium celebrare Serâpîn,
 Huc precor, huc oculos dirige Memphy tuos
 Cerne alium Dio dignum Serâpida cultu,
 Cui cunas etiam patria terra tulit.

Aspice

Aspice Carmeli famosum culmine Patrem
 Hic est, hic merito dignus honore coli.
 Illum mortales tegerent cum carnis amictus
 Vomere non juvit dilaniare solum,
 Sed silvas inter, nemorosaque lustra ferarum
 Ære suum potius dilacerare femur.
 Longa fames, modicæ semel indulgere placentæ
 Non valuit, Cereris mandere neve dapes;
 Ast incultus ager pomis agrestibus escas
 Præbuit, aut tenues faucibus herba cibos
 Lesbia mentoreis hausit non pocula signis,
 Nec bibit in nitido cœcuba vina vitro,
 Despexit sapiens, fatuus quæ Mundus adorât
 Ad superas toto pectore versus opes,
 Sæpè gelu madidus circumfususque pruinis
 Sensit hyperborei frigora sæva capri,
 Sæpè illum arenti combussit Sirius astro,
 Dum redit ad Syrios pulverulentus agros.
 Mens tamen æthereos peragrabat fervida campos
 Hærebantque polo lumina, genua solo
 Insonuit quoties Divorum laudibus antrum!
 Respondit quoties murmure silva pio!
 Æqua fuit nocti lux, nox fuit æqua dici
 Davidis assiduos audiit utra fides,

Q

Sed

122 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Sed Deus haud ultrà Serapida vivere rupe
 Annuit , & patrios cogit adire lares
 Intereà Præful legitur gregis Antiocheni,
 Et subit invitus Pontificale decus.
 Præficitur Syriæ Pastorum legifer aris
 Omnis ei veri panditur aula Dei
 Aurea sub sacro fulserunt Principe sæcla ;
 Nam risit rabidum sima capella lupum.
 Hinc secum , quòcumque gradus converteret Heros
 Uberibus plenis copia dives iit
 Quos non est inopi segetum largitus acervos ?
 Imà pauperies est tumultata styge .
 Ipse animo grandis , peragrantis fluminis instar
 Fertile triticeas ore vomebat opes ,
 Nec tantum populis sunt didita dona propinquis,
 Sensit munificas longior ora manus
 Testis Alexandri , testes Semyramidis Urbes ,
 Omnibus auxilium Præfulis arca fuit
 Qualiter auriferis Ganges fœcundus arenis
 Proxima non solum florea culta rigat ,
 Sed longinqua petens sua munera prodigit , arva
 Irrorat , vena divite rura beat.
 Invidus at terræ polus , ad se transtulit illum
 Sideribus Serapin inservitque suis

Dicite

Dicite nunc (spectatis enim, & narrare potestis)
 Semideo Superi, gaudia quanta manent?
 Est locus astra super super atria dædala Cœli
 Trans hyperionix lucida tecta facis
 Purior electro, rutiloque coruscior auro,
 Regia, mortali non fabricata manu
 Cimbala quam circum pendent, lituique lyræque
 Barbitaque, & variis nablia mixta tubis
 Hic superum chorus æterno modulamine gaudet,
 Hic canit æthæreo pneumata mille Deo.
 Hac immortalis delapsa est arce voluptas,
 Elysioque madet nectaris imbre domus:
 Quandoquidem numeros testudine pangit eburnæ
 Ales, & alternas hic ciet ille fides
 Ter recinit Sæctum, mulcens Citharædus Olympum
 Ter geminat Numen. Plausus ovatque melos
 Hæc Serapis sedet, æternumque sedebit in æde
 Sunt hæc virtuti debita regna suæ
 Huic tu quam melius Memphys delubra dicabis,
 Ne foret id nati nomen inane tui,
 Ergo Parætoniis niveo de marmore turres
 Destrue: nutantes subruæ Pyramides,
 Atque ubi fiderei pulsarunt astra colossi
 Illic pertingat sidera, sacra domus

124 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Augustum immortale, ingens, venerabile templum
 Construe, cui cautes patria terra dabit.
 Limina ad hæc venient pendentia Mausolæa,
 Et Triviæ lapides, & Babylonis opes
 Interiora cedro fabrefacta sedilia surgant,
 Cardineos forment fusa metalla fores.
 Huc vehat aurifero quidquid Tagus abdit in amne,
 Lidius huc hebenum, deferat Indus ebur.
 Fulchra paret centum scalpris dissecta Caristos
 Tune dives, ferro cum lanianata sinum
 Arduus in medio, templumque, aramque tenebit
 Serapis, ante oculos hoc tibi Numen erit.
 Pendula parietibus spatientur vellera Serum
 Ter quater è Tyrii murice pota sali
 Phœniissæ vestes, & fusilis ære Corinthi
 Figatur, supero multa tabella tholo.
 Quadriforem lampas fundens argentea lucem,
 Artis opus miræ sub laqueare micet
 Prætereà Syrias halent altaria merces
 Vratur sacris messis odora focis
 Scilicet Æthyopo, quod cortice surgit amomum,
 Quæ Cylicum campis cinnama nigra virent
 Fument. Nec tremulis desint opobalsama flammis,
 Vecta nec Eois thura Sabea plagis

Mox

Mox operata sacris geminet Pelusia pubes
 Innumeros plausus, carmina festa sonent;
 Nam canat ut nostrum tranaverit aera victor
 Sidereoque super limine celsus eat,
 Nec taceat quantum populis, dum vita manebat
 Fudit largiflua munera magna stipe.
 Talia tu voti compos, si templa dicabis.
 Quã Tu,quam Serapis. (Memphy) celebris eris!
 Auguror: Infernas acies terrore laceffes
 Tartareo indices bella pavenda Jovi
 Tisiphone frustrà, frustrà rumpetur Erinny
 Altera rupta genas, altera rapta comas
 Cerberei proceres, Plutoque inglorius Orco
 Invidia, stygium virus ab ore vomet.
 Tu quoque sub tanto (melior Serapide) Divo
 Quam mage famoso gurgite Nile flues!
 Lætior amplexis argentea basia campis
 Nile dabis: reddet basia campus aquis.
 Tunc precor haud properes nimia vertigine cursum,
 Ne tua tam volitet præpete lympa pede.
 Segniùs undifono spumantia Tethyos arva
 Amne petas, medio sistat, & unda vado
 Ominibùs sacris templi, cristallina regna
 Devoveas, & quas pectore condis opes,

Dumque

Dumque triumphalis septemplíce laberis ore
 Cæruleo pronus lambe facella labro
 Fallor: Ad has aras Nilo fœlicior amnis
 Accedet; superis qui scatet ille plagis
 Vota manent: septemgemini pluit ubere rivi
 Fons sacer, est animis unde bibenda salus:
 Septenos aditus, septenaque fundit Olympus
 Flumina; sed virtus nec liquor unus abit.
 Cerno equidem pura spatari Nayada limpha
 Hic ubi marmoreo margine sistit aqua.
 Hæc genus infantum primi sub luminis ortum
 Eluit, & veteris crimina mundat Adæ;
 Prisca sed illa lues, terram sudore rigari,
 Quæ fecit, lacrymas, fecit & esse dapes
 Vivit adhuc, cordi vivit lethabile virus,
 Nosque juvant, stygio bella ciere Duci
 Subsidia huic pugnx fons porrigit alter olivi,
 Et luctæ faciles ungit ad arma manus.
 Forsan Avernali si quos succumbere morti,
 Aut animæ vulnus fata dedere pati:
 En alii surgunt latices, commune lavacrum,
 His mentes lqta tabe piantur aquis
 Non semel è passo majus capit ulcere robur,
 Si quis ut Anthæus matre resurgat humo.

Nunc

Nunc age : Quanta patent oculis miracula ! Bacchi
 Purpureus stupido manat ab axe cruor !
 Cui commixta Ceres mediis altaribus . Ille
 Divinos haustus , præbet at ista cibos
 Non tamen illa Ceres, de frugibus orta propago,
 Nec quæ de viridi palmitè vina fluunt
 Numen id est, Cererem simulans, simulansq; Licum
 Pascat ut ambrosio nectaris imbre suos.
 Non longè, en alio captantur lumina rivo,
 Non isto uberior culta quis arva rigat
 Hunc circum pubes sanctorum fidet amantum
 Connubii sacro, quæ fovet igne faces
 Roribus his lustrata furores nescit iniquos;
 Non ultra fines bella Cupido movet,
 Hinc venit ad partus melior Lucina pudicos
 ne Cyprio proles sit maculata dolo .
 En ubi supremi perventum ad limina fati,
 Manat Palladius mortis agone latex
 Huic commixta linunt morituro balsama corpus
 Ultima postremis est panacea malis .
 Auspicio venit hoc, ævi melioris origo,
 Pacati certum Numinis omen erit,
 Denique septeni delabi fonte Minervam
 Aspicio : rores pinguis oliva parit

Acci-

Accipiunt guttas Superiũm desponsa Tonanti
 Agmina; bis geminas unguine fota manus,
 Quæ mox fœta Deo : quæ verba feracia promunt
 Æterni partus Numinis, ore gerunt,
 Scilicet apponant aris vescumque Tonantem,
 Sanguineos Domini, fuscipiantque scyphos
 Hæc tamen evenient Memphys; cû Numine dextro
 Antea sis Serapis tuta patrocinio .
 Auspiciisque suis tanti penetralia templi
 Exurgant , ullo non peritura die
 Audiit hæc Cœlum : Jam conscia sidera plaudunt !
 Æthereus lævo Juppiter axe tonat !
 Iussit Olympus io ! Sint aurea condita phana,
 Posthac , despecto Numine cornigero ,
 Quæ merito ante sacras êdes, procumbet humi bos,
 Infami nuper cultus honore Dei
 Desine clamores Nilotica fundere pubes ;
 Amplius haud fluvii margine , plange bovem
 Ast alium centumgemina cole voce Serapyn
 Cui tegat ex astris texta corona caput
 Tristitiam strepitusque malos, gemitusque dolentes
 Imbrifer Jonium per mare Caurus agat;
 At polus harmonico sonet hoc Pœana triumpho.
 Hic indiscreto nomine , Divus ovet .

ARGU-

ARGUMENTUM, ET EPITOME VITÆ DIVÆ EUPHRASIÆ.

Ambas Carmeli coronas amicituras regale caput Cœlorum Reginae ex nobilissimis, regalibusque floribus esse compactas conveniens fuit. Alteram hanc præcipuè præferentem nostri obsequii primordium ex augustissimis flosculis intextam esse decuit. Hujus coronæ præstantissimus, & verè regius flos extitit Euphrasia Carmeli germen, quippè quæ Theodosium Imperatorem sanguine attingeret, & ex Patre Antigono, & Matre Euphrasia Cæsareo è sanguine oriundis parentibus nata est. Vidua Euphrasia mater effecta, operibus piis incumbere, satagebat, & sacras venerari domos, præsertim Monialium anhelabat, quas suis facultatibus largiter juvabat. In

R

The-

Thebaidem interiorem profecta, (cui carum pignus Euphrasie unica filiae comes erat individua) sacrum Gynecæum reperit, ubi cum dilecta infantula aliquantum est immorata. Fuit hoc Monasterium à Divo Cyrillo Carmelita erectum, existimabaturque illarum regionum, maximum portentum. Unica etenim Priorissa centum, & triginta moderabatur Moniales supra sexum, supra naturam severiori discipline addictissimas. Mirum erat quanto ardore regularia subibant ministeria, poenitentiae praesertim amatrices! Onerabantur ciliciis, orationi assidue vigilabant, & jejuniis adeo saturabantur, ut earum plures, triduo & quatrduo ab escis abstinerent. Huc advolabant plurimi, gratias praestolantes, & dignabatur Dominus ferè omnibus petitas gratias impertiri. A Dæmone obsessus liberabatur, cecus lumen bauriebat, surdus auditu fruebatur, omnis ager salutem redimebat. Hic ergo dum Euphrasia Mater cum dilecto pignore moram faceret, incescit desiderium Euphrasie infantulae, Monasterium ingrediendi, quo ingresso, major exarsit cupido illius incolatus, interque illos Virginum choros, cœlesti Sponso inserviendi. Hoc patefacto arca-

no Matri, turbata est Euphrasia, nimum te-
nera amore filiae: Videns tamen hoc humanum
opus non esse, lacrymis madida, dilectam prolem
Crucifixo presenti obtulit, obnixèque precata
est, ut illius pupula curam haberet, quae sibi cum
sponsum elegerat in tenerrimo ætatis flore. Ve-
rum enim verò cum sacrum Gyneceum ingressa
fuisset infantula, mirum est quanta celeritate
virtutum omnium calcarit semitas. Humilita-
ti, patientiæ, jejunio, assidue orationi, labo-
ribus perennibus obnoxia, adeò profecit ut brevi
coeteras quamvis veteranas sorores sanctitate
præiret. Satanae luctaminibus non tantum ob-
stitit, sed Dei gratia favente, semper victrix
prodiit ab eis. Evenit sæpius ut solo Sponsi
nomine invocato, astus infernalis hostis eluse-
rit, qui illam modò in ferventem lebetem,
modò in puteum profundum præcipitabat. Mo-
nialem Energumenam reddidit obedientem, quæ
limphata, nullis erat hypothecata præceptis, quam
demum à Dæmonis servitute vindicavit. In-
numeris ergo dives meritis, tantisque coronata
virtutibus ultimæ diei attigit punctum vocante
Sponsò ad immortales coronas. In hoc carmine
describitur Sancta hæc triumphatrix Mundi,

R 2

Carnis,

Carnis, & Dæmonis', prò queis triplex corona pro triplici victoria designatur, sua tempora decoratura. Primus triumphus annuit Musæ, sit de Mundo, quando Euphrasia Sponsum nobilissimum, Imperatoris consanguineum despexit, ob amorem Sponsi immortalis. Secundus triumphus annuit sit de carne, quando illa supra vires tenuissimum corpus, durissimis obstrinxit afflictationibus. Tertius triumphus annuit sit de infernali Dracone, qui frustrà in cam innumeras tetendit insidias, & cui tandem à corporibus obsessis iussit terga dare, hisque coronis Camena coronidem imponit carmini.

C A R M E N X.

IDus, tergeminae Martis venere quirini.
 Fulgeat hæc roscò lux sine nube polo.
 Quisquis es Euphrasiæ natalibus annue Divæ,
 Tollatur nomen ter super astra suum
 Luce sacra posito tellus requiescat aratro,
 Imponat pensis fœmina nulla manus.
 Virginci antè alios coetus gaudete, ligustra
 Nectite temporibus, lilia ferte comis

Vir-

Virginis hoc meritum, petit hoc festiva triumph
Gloria, felici nunc remeata die.
Cantarunt memini nentes fatalia Parcae
Stamina non aliquo solvier ausa Deo;
Hanc fore Tartareas, posset quæ sternere turmas,
Quam tremerent atri squallida regna Jovis
Evenere: Novas-Coeli stupuere coronas
Tres vicit rabidos una puella Duces.
Tu modò si primis redimo non tempora, vittis,
Si non Pierias advena pulso fores
Phoebe: alias largire precor de Daphne corollas,
Da veteri latices fonte bibisse novos,
Scilicet ingeminent triplex sacra fila trophæum
Virgo quod è trinis hostibus una tulit.
Jam septennis erat comes indefessa migrantis
Euphrasia, Euphrasiæ nata parentis amor
Transferât Cycladas, celebres & Apolline Delphos,
Sulcarant rubri marmora vasta maris
Emensæ Babilona simul, phariumque Canopum
Et Pelusiaci proxima regna soli
Ad fortunatas tandem Thebaidis oras
Perveniant: Patribus tesqua referta piis.
Colle Gynecæum quodam surgebat, erantque
Virgineis tantum credita claustra choris.

Hæc

Hæc loca Cyrillus sanctos imitantia lucos
 Carmeli Dominæ fecerat antè sacra
 Centum, & ter denis velatis colla puellis
 Fas fuerat castos incoluisse lares
 Fœmineum genus ò queis vos ego laudibus ornem?
 Vos canat innumeris postera Fama tubis.
 Non vos ulla dapum tenuit, frugumque voluptas:
 Non quas irriguus porrigit hortus opes
 Grata nec auriferi mulserunt pocula Bacchi.
 Nec fata Cecopriis mella liquata favis,
 Victus erat radix herbæ, seu triste ligumen,
 Vel quod nativa gramen abundat humo,
 Fercula quæ nullum poterat condire salinum
 Palladis Assyrius nec tetigisse latex.
 Adde quod his escis, mensas onerare decebant
 Convivas, una non nisi luce semel;
 Tum cùm declivis spatium permensus Olympi
 Verteret Occiduos in mare Phœbus equos
 Fortunata fames, fœlix penuria census,
 Cara nimis vobis ingeniosa fitis;
 Namque ministrabant superi convivia Cives,
 Fusus in ambrosiam, se dabat ipse polus.
 Sons erat, illimi si brachia tingere fonte,
 Aut vellet teneros Virgo lavare pedes.

Si

Si quando rigidis languebant corpora morbis,
 Quam lentè medicas applicuere manus!
 Et nì processu pestis depasceret artus,
 Frustrà Peoniæ quæreret artis opem
 Quid mirum? Poterant ipsa contendere morte
 Dius amor lethi spicula nulla pavet
 Quæque sui vindex: variam curvata per irim
 Stringebat tenerum ferrea zona femur.
 Aspera setoso mordebat stamine cyclas,
 Intrisos lumbos sanguine calce tenus.
 Vesper ubi fusco se se patefecit Olympo
 Juvit eas, duro sternere membra solo
 Cervici pulvinar erat, seù agger arenæ,
 Seù de saxoso culmine cœsa filex
 At quam somnus iners! modicæ mensura quicquid
 Luna fuit, medium nocte resecta polum;
 Tunc vaga stellarum pellebat turba soporem,
 Invitans choreis evigilare suis
 Perque vices leni modulari carmina cantu
 Davidicæ quondam pectine lyræ.
 Limina ad hæc veniens, profugus de cardine mortis,
 Illico vitalem repperit æger opem
 Vos ego nunc testor, Lunæ quos motus agebat,
 Quicquid dederat trepidum turbo rotare caput,

Vt

Vt sacra phrœnetici tetigerunt atria gressus
 Nonne fuit vobis ingeminata salus?
 Dicite silvestrem formam, vultusque ferinos
 Induti, medio turma voluta fimo
 Quam citiùs penetrante gradu pia templa, feroces
 Mutastis rictus? fulsit & ore decor?
 Cernere erat miseros, Phœbi qui lumina numquam
 Aspexere; mora quàm sine, luce frui!
 Hic qui vocales numeros distinguere fando
 Non valet, ad vocem quam benè verba parit!
 Ille sonos haurit, qui bellica sistrâ, nec umquam
 Obstructa flexas audiit aure tubas
 Antè fores demum correxit stamina nodo
 Penè incisa sua territa Parca manu.
 Venerat Euphrasia hùc utrâ; at non utra recessit,
 Pupula nam claustro clausa, manere petit
 Ter conata suam genitrix evertere natam,
 Ipsa ter ut scopulus restitit actus aquis.
 Tum sine consilio divini Numinis; hæc non
 Evenisse putans. Talia Mater ait
 Spontè feror, quòcumque trahit me Dia voluntas
 Dimidium cordis, Christe prehende mei
 Auspice te mortes, mala, nulla timenda pericla;
 Quod dederis natus Virgine, pignus habe

Hæc

Hæc ubi dicta tulit lacrymis discessit obortis,
 Sed mansit sacra pupula læta domo
 Inde suo virtus animo, crescentibus annis
 Crevit, ut in pleno Cinthia mense tumet:
 Vestales (mora parva) inter sanctissima sanctas
 Fulsit: ei palmas cesserat omnis anus.
 Hæc tamen absque gravi non est data gloria bello,
 Sanguinis haud expers parta corona fuit;
 Indignatus enim deludi Mundus ab illa
 Has tulit armato sæpius ore minas.
 Tu ne potes demens oblita puella tuorum
 Irrerita specu degere more feræ?
 Nec te materni deflexit lessus ocelli
 Aut patriæ movit nobilitatis honos?
 Stulta quid hic poterit montanis carcer in oris
 Vel donasse boni, vel minuisse mali?
 Tale meret Patris genus alto è sanguine Regum
 Dedecus, ut servis, filia serva foret?
 Viveret Antigonus, solidosque è cardine postes
 Velleret, aut clausos ureret igne lares.
 Ille bonam pretiosa odia, exerceret & iram,
 Teque sua raperet nil remorante manu.
 Scinderet ille tuas immundo firmate vestes,
 Et quæ molle tegunt vellera dura latus

S

Nunc

Nunc etiam Elysiis pro te tristatur in hortis,
 Et quā voce potest, filia dicit abi.
 Ah te ne tanti capiat dementia, Manes
 Ut lædas placidos, Patris & umbra gemat.
 Dic mihi quid prodest femori revolutibile ferrum
 Neſcere, & ante tuam sic cecidiſſe diem?
 Imminet ah cunctis mors ultima linea rerum,
 O' quam veloci labitur illa pede!
 Aspicias ut Peſti ſurgat roſa nata vireto
 Quā dederunt Soli ſidera viſta locum,
 Quā benè purpureo ſe tollit mane galero!
 Quā benè punicei muricis abdit opes!
 Hujus mox rutili coma decidit ignea floris
 Occulti pendens germina fulva croci
 Tot ſpecies, tantum decus, oſtrinoſque nitores
 Vna dies referat claudit & una dies!
 Sic properare tuam memor eſto puella juventam
 Subrépet canis ægra ſeneſta comis
 Si ſapis, utaris totis formoſa diebus:
 Dum nunc ridet Eos, collige Virgo roſas
 Indue ſepoſitam veſtem, tunicamque nivalem
 Aurata libeat, cyclade membra tegi
 Te vocat imperiū dominatrix Urbs Orientis,
 Invitat reſſuus Boſphorus ad reditum;

Quid

Quid quod sollicitat cœlestia Numina sponsus,
 Expectans pacti fœdera connubii,
 Te petit absentem, te suspirat redeuntem
 Stans desiderio, nocte, diéque tui.
 Sed quæ pompa manet, cum tu formosior omni
 Quadrijugis curru sessa vehéris equis?
 Argolici occurrent proceres: festina juvenus
 Festiva plaudet te veniente chely,
 Sed quæ largitura parat tibi munera Socrus?
 Quæ vehit Hermus aquis, quæ maris unda fovy.
 Illa quot Eois fulgent donaria gazis
 Fundet, quot rubro littore Nauta legit,
 Et tibi jam pectunt ardentia vellera Seres
 Textaque Nilotis flamina, pingit acus.
 Quare agè, quam primum patrium pete doctior axē
 Quæque tibi referant funera, claustra fuge,
 Talia fallaci Mundus jactabat ab ore
 Verba; sed haud ullo flectitur illa sono
 Qualiter Jonio rupes obiecta fragori
 Permanet, hinc frustrà Caurus & unda furit;
 Quin alios forti meditatur mente triumphos.
 Scilicet è propria carne trophæa gerat,
 Nec mora, nec requies, inopi jejunia victu
 Orditur, longis asperiora moris

140 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Septeni Soles , totidemque sororia Phœbes ,
 Lumina , circuitus dinumerata suos :
 Expertem videre illam , limphæque , cibique ,
 Sicque diù duræ succubuisse fami .
 Coelicus acer Amor , crebros perferre dolores
 Edocet , & laus est inquit amore mori .
 Hic docuit gladio Catharinam sternere colla ,
 Hic rabidas Techlam vincere morte Tygres
 Hic & Apolloniam mediis occurrere flammis
 Ignitas Agnam nec timuisse pyras :
 Hic docet Euphrasiam , subiisse laboris acervos ;
 Et tenero vivam corpore ferre necem
 Dulce pati visa est sibi nullis cedere nimbis ,
 Æstivum capiti vel tolerare jubar ,
 Dulcius immanes fluvii fulcire lacerto
 Moles , & plenis ire , redire cadis .
 Hæc melius , quam vos vacuis ò Belides urnis
 Quæ non mansuras utre refertis aquas ;
 Quandoquidem Charites his fluctibus , Heroinam
 Ad patrium facient velificare polum ,
 Ac velut in pratis argumentosa remigrat
 Circum lilia apes , libat & ore rosas
 Fervet opus , stimulatque favi mellita cupido
 Rosmaridos frutices , & populare thimos

Sic

Sic humeris Virgo fascem de palmite trunco
 Bajulat , ardenti vivat ut esca foco ,
 Sic vehit ingentes cautes de monte colurno ;
 Quasque negant vires membra, ministrat amor
 Olim Sisyphii fuit horrida pœna reatus
 Vertice de montis, lapsa, relapsa flex
 Non ita Virgineis lapis hic evectus ab ulnis ,
 Nam struit ætherea desuper arce domum
 Sic agitata caro, tandem sua castra reliquit
 Coelicolæ Chariti, strataque mansit humi;
 Non tamen inferni cesserunt arma tyranni
 Nec furia, pugnas dedidicere suas;
 Tum Deus imperium, cui est Phlegetontis & Orci
 Vipereo rabidos sic ciet ore fonos.
 Tartarei proceres, nos, nos vincemur inulti?
 Et poterit fragilis temnere Virgo stygem?
 Ah dolor ah (priscae si tangit gloria famæ
 Tum cum sidereo movimus arma foro)
 Audiat imbellis Cociti fœmina rhombos,
 Quid lethæa queat, sentiat illa manus
 Quid moror? angineo laniate volumine membra
 Et sua Cerbereus devoret ossa Canis
 Per Dytis chalybes, Cocitia tela, per ignes
 Tanarios, mortis discat adire specus

Dixerat :

Dixerat: eventus, plutonia verba sequuntur,
 Nec renuit stulti praelia Virgo Ducis.
 Posthac intortis sonuerunt colla catenis
 Non semel Euphrasæ, cœsæque terga flagris
 Mulciberi quantum malleo liquefacta Pyracmon
 Sub Cybeles antris percutit æra, faber;
 Ast alibi dum ligna secat, Cacodæmonis astu
 Se ferit, & multo sanguine tingit humum,
 Nec saturata fames Stygii malefvada Draconis,
 Cruda nec est fuso dempra cruore sitis.
 Fortè ministerio cœu semper dicta Sororum,
 Servatas puteis hauserat imbris aquas
 Præcipitem toto se vidit corpore in undas
 Hostis ab impulsu, navisfragamque lacu;
 Illisumque caput lapidi, runsumque cerebrum;
 Et penè exanimem delituisse vado;
 Diva tamen, Sponsi scapularum tuta sub umbra,
 Hunc vocat, & colubri sentiit esse dolos
 Cedite ait pestes Erebi: non mergitur amne,
 Quam cremat ætherea lampade, Dius amor
 Ille fugit; non arma tamen, non deserit artes;
 Sed rediens Parthi praelia more novat.
 Detulerat Virgo ramalia sicca culina
 Truncatum foliis jamque pararat olus

Vnde

Vnde cibum coquere, ac igni molliare polentam
Posset germanis, quæ foret esca suis.
Pendulus accenso concludebatur ahenis,
Fervebatque suo, spumeus igne latex
Hunc super Euphrasiam, genius male volvit iniquus,
Ut sua candescens ardeat ossa lebes
Exanimem Divam, soror omnis ab ære voluto
Æstimat, & lacrymis intepuere genæ
Visum aliter Superis: lædit non flamma puellam,
Sed potius placido membra tepore madent.
Atque inquit, non tæda nocet, non devorat ignis
Cui dedit è superno fonte bibisse Charis
Ex tunc insidias Satanæ derisit, & astus;
Imperiis preffit quin nigra regna suis;
Nam tunc clausa domo vexataque Dæmone stabat
Magdala Vestalis, vincta manusque, pedes.
Huic propior fieri, famulantum quæque pavebat;
Lymphatos adèdè vibrat ab ore sonos:
Tù tamen Euphrasidè furiis feralibus, una
Occuris, potes & ferre salutis opem
Quippè jubes escis nullo cogente creatis
Vescier, & diram spontè levare sitim.
Illa velut dominæ scuticæ tremefacta lupatis,
Prompta stat obsequio, duræque jussa facit.

Bac-

Bacchantem tandem dominanti stringis habena;
 Elicis hæcque tuo pectore, plena Deo
 Maturate fugam Cocitia monstra, nec umquam
 Posthac humanis vivite corporibus
 Linquitis obsessam, stygioque hæc dicite Regi,
 Non vos æthereas fas habitare plagas.
 Vos Erebi, & luctus manet illethabilis ora,
 Cimmerique decent lurida regna chaos
 Dixerat: immundus superas citò spiritus auras
 Liquit, & obscurum præpes adivit iter
 Cumque fugaretur Pytho de corpore dixit.
 Tres vicit rabidos, una puella Duces
 Hæcenus hos modicus potuit cantare triumphos
 Tergeminos, Vates, deficiente sono.
 Te modo Diva tenet, nitidi penetrale Tonantis
 Post bellum, festi plaudit, & aula poli
 Fœlix quæ tantos potis es domuisse Tyrannos,
 Et parta æternos vivere pace dies
 Nunc ubi crudeles inter nos degimus hostes
 Euphraside, superis auxiliare choris
 Te face, victores super arce Sionis ovantis.
 Scandamus, compti Daphnide fronde comas
 At tû natalis Divæ lux candida, nobis
 Hac facie semper, vel meliore redi.

ARGU-

ARGUMENTUM, ET EPITOME V I T Æ S·EUPHROSYNÆ.

Euphrosyna portentum gratiæ, quàm merito gratiæ nomen fuerit adepta, ipsa ejus gesta mirabilia testantur. Fufis Deo precibus, parentes eam impetrarunt, & cum steriles fuiffent, illam voti filiam nuncupabantur. Quæ formæ elegantia in Euphrosyna! quæ gratia in puella! Erac una, unicum Parentum delictum! Has tamen gratias naturales, longè gratia Dei fpiritalis fuperabat. Nil puerile in illa puerili etate! imò totam fe Deo vovete unicum erat fui cordis centrum. Jam nubilis, puellam Parentes Adolefcenti nobiliffimo aequè, & ditiffimo difponfarunt; procul tamen à fuo pectore erat cujufcumque terreni amoris amor. Dies aderat

T.

cele-

celebraudis nuptiis statuta? Ab quid faceret? Recusare paterna reverentia non patitur, fugam meditari, sexus, etas, tanta pulchritudo obstant. Cœlesti Sponso deficere, potentior amor vetat. Hos inter animi æstus, eccè æthereus Sponsus, cui ipsa candidissimum suæ virginitatis liliū dicarat, magnum facinus inspirat. Fœmineis exuit se vestimentis, virilibus induitur, & tempore nocturno per medios aulicos, paternosque lares clam fugam capeffit. Mundum totum eludit, pretioso se nomine Smaragdi contegit, celansque consilium ad quoddam Religiosorum cœnobium pervenit, genibusque supplex, Priorem rogat, ut in Fratrum adscisceretur numerum. Adscita, quàm brevi omnibus fuit virtutum norma! Erat humilitatis speculum, obedientiæ forma, orationis imago, mansuetudinis, patientiæque nitidissimum exemplar. Adeò ut Prior, tamquam perfectiorem religiosum Paphnutio patri destinaret (qui ob Euphrosinæ filiae jacturam inconsolabilis effectus erat) à quo mirabiliter consolatus discedebat, ipsaque incredibili fortitudine tempestates animi, sui Patris, nescii prorsus eventus, sedabat. Sed invidebat Draco infernalis

*fernalis tantò profectui, & rumpebatur ira,
 & jam noscens frustrà suas artes tentasse ad
 impediendum Smaragdi propositum, tandem
 ejus pulchritudinem Fratrum oculis indefinenter,
 & versutè obiecit; Sed hoc unum est adeptus,
 ut seorsim ab aliis una in cellula vitam
 ageret. Hoc in statu, sex lustra, & tres annos,
 exegit vitam potius Angelicam, quam mortalem
 aggressa. Jamque suæ finem vite adesse cernens,
 à Papbnutio Patre visitata, cui ante mortem,
 se esse suam filiam aperuit, & ob tantæ rei stuporem correpto;
 animam purissimam refertam innumerabilibus Charitum
 Cœlestium monilibus Sponso immaculato reddidit;
 Historiam notissimam elegis nostra sua libertate
 textit, nunc plorans, nunc in aulæis immorans,
 tantem Euphrosinæ morte, gratiosè expirat.*

C A R M E N XI.

Euphrosine, Charitum qua non est altera Cœlo
 Blandior, æthereas relinquere visa plagas
 In me oculos conversa suos, conversa volatus,
 Nectareo placidos sic dedit ore sonos.

T 2

Cur

148 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Cur te vocales impellere pollice nervos
 Non juvat ? atque tuam mutus es ante lyram ?
 Illa ne Virgo mei speciosi nominis hæres,
 Illa ne Carmeli gloria tanta rui
 Illaudata manet ? nec te sua fama laceffit ?
 Eja age Pierium, fac modò surgat epos ;
 Scilicet , ut Charitum diis uberrima rivis
 Illecebras Mundi vicerit , ipsa Charis
 Hæc ait , & rapidis se librat in aera pennis
 Cognita processu , cognita voce Dea
 Qualiter aerium spatiosa columba per axem ,
 Plumigero liquidum verbere , radit iter ;
 At mea non superi monitus mens torpida ad œstrû
 Vocibus his raptum sollicitavit ebur,
 O' stupor EUPHROSYNE Naturæ, & inclita nostri
 Lux montis, celebri, qui secat astra iugo ,
 Te modo Diva canam , noscam licet omnia Phœbi
 Carmina , sint meritis inferiora tuis.
 Credo equidem , nec vana fides, tibi munera Diam
 Nominibus Charitem cuncta dedisse suis.
 Illa comis aurum , fronti dedit illa ligustrum
 Illa dedit niveis muricis ostræ genis .
 Luminibus certare dedit , tua lumina Cœli
 Emulaque Elysiis, labra rubere rosis .

Candor

Candor erat toto suffusus corpore, qualem
 Idæo retinent, vix alabastra jugo
 Formosis adeò formosior ipsa puellis;
 Quantò lucidior sidere, Luna micat:
 Sed tibi Dîa Charis, majus decus abdidit intus,
 Grandior interno pectore fulgor erat.
 Quam nivei mores! animo quàm lactea virtus!
 Hæc erat intacta candidior glacie.
 Quale fuit superi cœleste Cupidinis aurum!
 Hæc erat æthereis eruta vena plagis.
 Non pietate fuit, recti nec major amatrix;
 Teque fide major nulla puella fuit
 In te Mundani non ferbuit æquoris æstus,
 Non rumuit placido tetra procella sinu;
 Nam licet auriferos Patris arca foveret acervos,
 Fulcieritque suas gemmea mensa dapes,
 Matris, & Artalicas fervarent atria gazas,
 Quidque vehit rutila lydius amnis aqua;
 Tù tamen Eoo Virgo non carperis auro,
 Gemmifero potat non tua fonte sitis
 Nec genus è claro tetigit te sanguine ductum;
 Mille licet tulerint stemmata celsa lares.
 Quid referam castum ingenium, moresque pudicos?
 Fuerit ut immensus Virginitatis amor?

Non

150 *CARMINUM PARS PRIMA*

Non si Castalides fundant mihi sacra sorores
 Flumina, sufficiam, mille vel ora dabunt;
 Sed sequar, & trepido spumantem pectore Phœbum
 Te precor ingenuo Numine Diva juva:
 Ah quoties patria Paphnutius arte jugales
 Proposuit thædas, & tibi fassus ait!
 O' gemitù deducta polo, quæsitæque votis
 Euphrosine, hisce oculis lux mage clara meis;
 Vt quid amor, nullique animum flectunt Hymenei
 Innumeris jam jam, nata petita procis?
 Nubilis en ætas, florenti pubuit anno,
 Te religet casto fœdere sacra Venus,
 Si nescis, Matri debes tu nata nepotes,
 Et debes generum filia cara Patri
 Hæc ille; At tu plus colubris exosa maritos,
 Inficeris roseas ore tepente genas
 Vnde gemens, Patrio sistens ter pendula collo,
 Da Genitor dicis Virginitate frui
 Da præcor æternum nivei sine funere floris
 Cœlibe fœlices vivere luce dies;
 Sed manet inflexus facie Paphnutius atra,
 Et patrium duro cor adamante riget.
 Non fecus æquoreis rupes agitata procellis
 Se se mole tenens murmura temnit aquæ

Sic

Sic precibus natæ , lacrymis sic ille resistit
Spernit & obstructa Virginis aure sonos;
Connubium mora nulla parat , dignumque puella
Deligit Augusta nobilitate virum.
Quem phrygiis opibus ditem , roseaque juventa
Fulgidum , Alexandri noverat Vrbe parem .
Tum plausum resonare fores, fremerè omnia circum
Aspicias , festos & geminare jocos
Structa domus Pariis decoratur fulta columnis
Pendent parietibus vellera texta tyro .
Argento radiant valvæ , laquearibus aureis
Mille percussio lampades igne micant .
Lecta dies aderat , qua te dare fœdera lecto
Conjugis , impulerant verba verenda Patris .
Vulgus hymen, hymeneæ vocat , concentus ad astra
Tollitur , & sparsis purpurat aula rosis .
Quid facis Euphrosine inter tot gaudia tristis ?
Disiluit ex oculis humida gutta suis .
Cœlesti temerare nefas data pignora Sponso ;
At Patris imperium nubere , nocte jubet .
Undique curarum vario demergeris æstu
Hinc Pater, hinc Numen mutua bella cient
Fortè fugam celebrare ? fugæ non ulla potestas
Sindone detegeris culta puella tua .

Sed

152 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Sed te Dia Charis tumidis non deferit undis,
 Illa docet sancta necere fraude dolos
 Illicò Sydonio saturatam murice pallam
 Exueris, nulla diffluit arte coma
 Veste puellares artus abscondis, Ephebi,
 Molle sed & duro cingitur ense latus
 Quale tegit nigra Fur sub velamenta pyropum,
 Cælet ut ardentes ignea gemma faces,
 Sic sexum mentita, habitus induta viriles
 Patria nocturno fidere tecta fugis
 Tunc reor astriferis Amor est illapsus ab oris,
 Et pepulit tenebras, & face stravit iter
 Dius Eros sanctis discriminat arva favillis,
 Vt Mariæ tandem regna beata petas.
 Mons erat ascensu sublimis, & undique tectus
 Ilice, non culto germine vernat ager
 Hic devota Dei vivit gens sacra Parenti
 Queis ætate gravi legifer unus erat
 Huic genibus supplex, lacrymis fis obvia natis,
 Mixtaque cum gemitu talia verba refers,
 O' Pater ætherei, cui dat Regina Senatus
 Hæc regere imperio claustra dicata suo
 Accipe mundanis vertentem terga periclis
 Me Pater oro tegar tegminis umbra tui

Ille

Ille ego sum dederunt nomen, cui Fata Smaragdi,
Ad numeros doctus concinuisse chelys.
Ah pudet Augusti laribus vixisse novennum,
Nunc juvat hoc sanctos vivere monte dies
Aula vale : Domini me Regia tangit Olympi
Dum Coelum aspicio, quā mihi sordet humus !
Sic faris lacrimans, libas simul oscula plantis,
Sed senior, grato sic ait ore Pater.
Maſte animo fili, pretioſum nomen adeptus,
Indue te viridi veſte Smaragde ſpei.
Si te nulla manet labentis gloria ſæcli,
Hoc hilari duces candida luſtra jugo.
Forſitan iſta tuo, quam præfers nomine gemma
Hærebit ſupero fulgida ſtella polo
Carmeli queat ut decorarier Æthra lapillis,
Carmelusque poli ſidera, ferre queat
Dixerat : exutam ſpoliis Mundique lacerna,
Vellere te veſtit Virginis innocuo
Omnibus hinc latitans, ingreſſa mapalia querna,
Sidereos gaudes vivere luciferos
Soli nota Deo, ſtygioque inviſa Stratego,
Ardes ſanguineis membra domare flagris,
Tantus amor niveum cordi ſervare pudorem !
Implicuiſſe comis lilia tantus amor !

Interea gemitus, foedataque luctibus ora,
 Quæ poterit miseri, vox memorare Patris?
 Quis tibi tum nata sensus Paphnutius orbo?
 Quale fuit vulnus corde, parentis amor?
 Solve precor triste elegèja solve capillos,
 Nunc tibi cum lacrymis flebile nomen habe
 Tempus erat primum, quo lapsa crepuscula terris
 Titanis funus, sideris ortus erat
 Ducitur ad Sponsam, magna comitante caterva
 Sponsus, purpureo cui nitet ore jubar
 Tum vocat Euphrosinam lato Paphnutius ore
 Sed jam cui reddat nomina, nulla venit
 Ter vocat Euphrosinam, Natam ter fortius accit,
 Ter sua responso vox repetita, vacat
 Obstupuit tremefactus, & huc, nunc evolat illuc,
 Non aditum linquit, non penetrale domus
 Vt vacuos vidit dilecta prole penates:
 Procidit ut trifido fulmine tactus, humi
 Mox erectus ait: Natæ vestigia servi
 Quærite per silvas, compita saxa, vada
 Illius huc reduces properè deflectite gressus
 Ni mea lux redeat, quid nisi vita cadet?
 Per latebras famuli, septena per ostia Nili
 Excurrunt, dumos, arva, fluenta petunt.

Nulla

Nulla tamen fugientis iter vestigia monstrant,
Nulla sui reditus nuncia fama venit.
Tunc Patris exoritur clamor, fœdatque capillos
Pulvere, per mœstas imbre ruente genas.
Prosequitur luctusque domi, fletusque mariti
Plorantis viduos anticipasse dies
Quacumque aspicias, nihil est, nisi plangor, & horror:
Fœminea resonant pectora tunsa manu.
Hanc faciem (si magna licet componere parvis)
Sub face grajugena Troja cremata tulit.
Tandem ubi per pluidos potuit Paphnutius hirkos
Flebilibus verbis sic patefecit iter.
J dolor in quæstus, ite in suspiria voces
Atque oculi in lacrymas amnis ad instar eant.
Hanc precor aereas animam citò ferte per oras,
Ferte precor, prolis quâ vaga fata manent.
In gemitus utinam mergatur spiritus æstu,
Quem meus irrigua formet ocellus aqua.
Nata meus sanguis, generis spes unica nostri
Filia viventis gratia Patris ubi es?
Nata brevis fructus largitum munus Olympo
Filia defunctæ gloria Matris ubi es?
Siccine nostra cadet non ullo fulta bacillo
Heu nimium fato tardo senecta suo?

Ergo Ego non lacrymas prolis moriturus amatae
 Aspiciam, excisis ante cubile comis?
 Sedula quæ cumulos fundat beneolentis amomi,
 Ossaque thuricremo condat odore Patris?
 Spiritus infelix aliò peragrabit; at ungent
 Suppositas pheretro balsama nulla manus?
 Cudeles Divi quando mihi dona dedistis,
 Quàm melius si tunc Nata negata foret:
 Non mea nunc tanto quaterentur corda tumultu,
 Durius est habitis abstinuisse bonis.
 Nunc rubet ingrata roseus mihi lampade Phœbus
 Albet & ingrata candida luce soror,
 O' ego ne tali torquerer saucius ictu
 Alpina mallem rupe rigere flix,
 Esse vel Eoliis scopulus corrosus ab Austris,
 Quem rabidi mordens arietat unda maris
 Felicem Niobem, cujus lapidescere membra
 In toto passim corpore Fama tulit.
 Tuque etiam scilicet post longum Arethusa dolorem,
 In vitreas placido murmure, curris aquas
 Hei mihi perpetuum patior sine funere funus,
 Nec venit ad nostrum mors panacea malum.
 Quò fugis Euprosyne nativo longior axe?
 Tecta paterna fugis? quæ tibi causa fugæ?

Culpa

Culpa fuit nostris ; lumen te luminis esse?
Culpa fuit cordis teque cor esse mei?
Forſitan exoſos piguit celebraffe Hymeneos
Auſa maritali demere colla iugo?
Dic mihi quid iuvit cumulaffe altaria donis,
Et precibus captum ſollicitaſſe polum
Ni fœtus Matrôna dares? ni baſia Patri
Arreptis natus naribus eriperet?
Ni decuiſſet Avum pullo luſiſſe nepote,
Blæſaque cum puero verba tuliffê ſenem?
Quid queror infelix, aurasque polumque laceſſo?
Quis ſcit an ætherea filia luce cares?
Quam timeo! Tellus alit hæc genus omne ferarum
Monte leo rugit, ſibilat anguis aqua,
Num tua montanus diſcerpſit membra moloſſus?
Num teneros artus dilaceravit aper?
Cunctorû timeo, nam quidquid ubique malorû eſt.
Anxius eſt magni cauſa doloris amor
Finge tibi placidos Cœlum largirier annos
Quid mihi? perpetuam te ſine vivo necem.
Ergo tu ſolùm noſtros miſerata dolores,
Advenies Chloto de tribus una foror:
Rumpe precor trepida properum vertigine fuſum,
Et me tu Natæ, reſtituaſque mihi.

Hæc

158. *CARMINUM PARS PRIMA.*

Hæc Pater. At fletus non elicis imbre minori
 Sponse, manu fulvam dilaniante comam;
 Nam gemis, ut socia viduatus conjuge turtur,
 Et tandem querulo sic feris astra sono
 Nullus amor parvus, sed sponsi maximus ille est
 Hunc (ut vivat) amor ventilat, & face alit.
 Vror ut imposito Cybeleja fomite pinus,
 Mollis ut ad Solis cera liquefco facem
 Nec tot Amazoniis pendent intorta lacertis
 Tela, quot in lacero spicula corde gero.
 Me miserum, quàm me torquet meus eminus ignis
 Eminus est ignis, cominus ardor est.
 Non Ego Alexandri præclari nominis Urbis
 Incoluisse polum, se sine sponsa reor.
 Inter fœlices nuper tumefactus amantes,
 Siderei rebar limen habere Jovis;
 At nunc sublimi videor dejectus Olympo,
 Inter Avernales semisepultus aquas
 Hæc ne marita fides, conjunctaque dextera dextræ?
 Eheù, quid nupsi non comitante Deo?
 Sed saltem scirem, queis nunc regionibus absis?
 Quæ te palantem barbara terra tenet?
 Non me tardarent Scythiæ concreta pruinis
 Culmina, marmoreo semper adusta gelu,

Nec

Nec quæ Sole rubet nimium calefacta propinquo
Ignea Niliaca tacta Syene Saba:
Quin tecum veniente die, fugiente, fugacis
Conjugis, æternúm fidus Athleta forem.
Me modò viderunt Phario sub regna Canopo,
Cunctaque Lageo rura propinqua solo
Quà diversa ruens, septem spatiat in ora
Et celebri dives Nilus abundat aqua
Testis Halis, Peneusque Celer, rapidusque Caicus,
Quæque rigat lento Bagrada fonte fata
Restat ut Ausonias contingam puppibus oras,
Hesperiumque petam per vada falsa fretum,
Aut ubi septenis circumdata collibus Orbi,
Imperat æternis, Romula terra lupis,
Aut ubi Partenope Siren craterida circum
Elysiæ vena divite vincit opes.
Ibo: Velifera findam mare puppe: secundo
Omine per dubias me rege Dori vias
Si reducem patriis valeam te sistere terris:
Tu cedes navi, Navita Typhi meæ
Fauſtior Æſonide redeam, quem sustulit Argo,
Et mage Phrixæ vellere dives ovis.
Felicem nimium quæ tē mihi proferet Albam,
Candidior cunctis exiet iste dies.

Quid

Quid loquor ah demens? mea non incendia curat,
 Nec capitur lacrymis furda puella meis
 Non te Ego Alexandri, natam reor Vrbe; sed ortum
 Seù dedit Hercinius, seù Arimaspus apex
 In quo brumali Boréas immurmurat ala,
 Et manet æterna nix glomerata mora
 Fallor: Te rabidi pepererunt æquora ponti
 Te scopuli, & Glauci progenuere feræ,
 Et tua sunt Chalybis circum præcordia rivi
 Et niveo turget pectore dura silex.
 Attamen ipsa diù feralior esse nequibis;
 Quam citò connubii, mors mea pignus erit.
 Dum loquor, hæc strictū mea dextera cōtinet ensem
 Jam lacrymis atrum, moxque cruore rubrum
 Dii faciant, quæ sit lugentis imago videres,
 Flexisset pectus, mœsta figura tuum,
 Nec mea sunt primū, nunc faucia cuspide corda
 Vulnera jam pridem corpore fecit Amor
 Vix ea protulerat: subitus tremor occupat artus,
 Immensusque vetat dicere plura, dolor
 Tū tamen Euphrosine curis, procul isse prophanis
 In rigido gaudes penè sepulta specu
 Te super elucet fulgentior alter Horizon,
 Sidereosque studet, mens peragrarè lares

Nam

Nam licet obiiciat sponsi, luctumque Parentis
 Vipera Cociti, necere prompta dolos;
 Tu Phlegetonte satam, tu Tartara sibila spernis;
 Aucupium infelix noscis & esse Stygis.
 Non secus æquoreas expertus, ter, quater iras
 Ad portum flexit Navita puppis iter:
 Non iterum tumidis committit fluctibus alnum,
 Insano fugiens credere vela mari.
 Talis Virgo procellosos superata furores
 Exhorret sæcli sollicitare fretum:
 Usque adeò Divina Charis radice profunda
 Menti hæsit, superus pectori & hæsit amor;
 Sæpius, ut Patris lacrymas vidisse cadentes
 Fas fuerit, querulo nec doluisse sono.
 Ille quidem Fratri referat sua Fata Smaragdo;
 Dum nescit Natam veste latere viri,
 Et quoties Prolis genitor pendebat ab ore;
 Tunc tua solamen verba fuere malis:
 Donec venturo te Diva accinxis ævo
 Sat matura Deo, debita satque polo;
 Tum Patri sexum, tum nomina ficta revelas,
 Nec retices captam Virginitate fugam.
 Post hæc sacrata Fratrúm stipata corona
 Suspiciens Cœlum, Cœlica regna petis.

Sed Patris & Fratrum fletus silvisse Camenas
Præcipit ; en fontes denegat Ascra suos :

ARGUMENTUM,
ET EPITOME
VITÆ S. CYRILLI
EPISCOPI ALEXANDRINI:

 Trillus Alexandrini gregis sacer Pa-
stor , totiusque Ecclesiæ Doct̃or egre-
gius , nobilissimo genere est ortus . Im-
verbis adhuc à Theophilo patruo Epi-
scopto Alexandrino , studiorum gratia missus est
Athenas , scientiarum omnium , omniumque ar-
tium magistras , & inventrices teste Tullio . Cum
multum , ibi profecisset , & ingenij , & doct̃ri-
næ laude super alios emineret , ad Joannem
Soli-

Solimorum Antistitem perrexit, ut sicut doctrina cœteros anteiret, ita vitæ sanctitate sub tanto Magistro nulli cederet. Ejus familiaribus colloquiis adbortatus, ut Carmelum ascenderet, & Libanum, aliaque proxima pia loca inviseret, executioni mandavit consilium, & cœlestia illa Tempe, hesperiosque illos Divini Numinis hortos intuitus est. Captus est illicò eorum amore; quandoquidem, cum aliquot illius vitæ eremiticæ beatis incolis, humanam nequaquam, sed cœlestem vitam protraxit. Verùm urgente necessitate patriam reversus, defunctoq; Theophilo ejus patruo, illi in dignitate Episcopali successit, inque ejus vicem, omnium plausu suffectus est. Electus Antistes, toto conatu, totis viribus ad gregem mundandum insudavit, & ne morbida pecus totum corrumperet ovile, Judeos aliquos, tunc Alexandria immorantes, deterrimis moribus obnoxios, expulit ejecit, ipsosque fugientes impigrè est infectatus. Quàpropter à Cœlestino Primo Summo Pontifice, primarius selectus est legatus in Concilio Ephesino, in quo Cyrillus siderea sapientia, nec humana eloquentia, tartareum illud probrum, & ex infernali lacu emersum dogma delevit: Beatissimam sci-

licet Mariam ; Dei Matrem non debere vocari.
 Arrisit taliter Deiparæ auspiciis suo Propu-
 gnatori, ut penitus Cimmeriis cavernis, à qui-
 bus blasphemia illa prodierat tumultata sit. Ex
 hac victoria Carmelitici Herois ; inde Carme-
 litarum ordo, amatissimum nomen liberorum,
 Diviparæ Virginis de Monte Carmelo est adeptus.
 Et quamvis infernalis coluber, antiquus
 hostis Beatissimæ Mariæ, innumeras adversus Cy-
 rillum excitavit persecutiones ; attamen Dei ge-
 nitricis favore fretus, de cunctis furente Dæmo-
 ne triumphum nobilissimam reportavit. Libros
 sanctitate, & doctrina refertos exaravit ; illos-
 que præsertim totus orbis præconiis extulit, qui
 Nestoriam hæresim profligarunt. Sic senio con-
 fectus ad Dominum migravit, inter ulnas Ma-
 riæ Virginis, cujus laudes in ore, in calamo,
 in omnibus ævæ operibus semper prætulit. In
 hoc carmine illud præcipuum pertingitur enco-
 mium, palma videlicet de Nestoriana hæresi ob-
 tenta, ob quam in laudes Beatissimæ Virginis
 nostra Camena rapitur, præsertim in id, quod
 Sancta Ecclesia Beate Virgini aptat Eccles. 24.
 quod paraphrastico penè more accomodat.

CAR-

C A R M E N XII.

Virgo parens duodena comas, cui sidera comūt,
Et tegit aurato firmate, Luna pedes
Pande, triumphales, Carmeli prolis honores,
Quā, meruit nati nomen habere tui.
Te sine non altum mens incipit: Ipsaque palmas
Si dederis quondam, nunc memorasse iuva.
Te Duce Diviparæ Cyrillus protulit olim
Stemmata. Te Dias auspice pandit opes;
Nos etiam deceat, duce te cecinisse trophæa
Vtrius, ut gemina Styx furat acta face.
Tempore quo juvenis Theodosius Urbis Eoæ
Imperio præerat, quæ caput orbis erat
Nestorius vixit, quantum diversus ab illo
Nestore, cui fandi mellea vena fuit.
Huic reor Eumenides, mersere palustribus undis
Os: ubi natalem, lux sibi prima dedit,
Roravit fauces Erebeus felle Cerastes,
Vnxit Cerbereo guttura lacte Charon,
Quàm fremit in superos! furit! evomit ore venens!
In Cœli faciem verba canina latrat!
Non magis in Lybia Dypsas stimulata flagello
Despumat rabido toxica sæva labro,

Vt

Vt vomit hic virus, furiis agitatus Averni;
 Vt stygio pueros inficit amne polos
 Adstruit, ut superi Regina beata Senatus,
 Non sit Divini Numinis alma parens.
 Non equidem Mariam tanto dignatur honore,
 Christiparæ tantum nomen inesse docet
 Sic ait: hisque hominum replet clangoribus aures;
 Infectas acies ad sua signa vocat.
 Accurrunt istæ, armis auxiliaria jungunt
 Arma, venenata spicula morte parant:
 Non secus expensis crocitant exercitus alis,
 Vere novo remeant ad novæ, castra grues;
 At contrà hos, surgit Carmeli gloria montis.
 Cyrillus, stygium sic ferit ore gregem.
 Desine Tartareis convicia spargere rhombis,
 Indita lethæo gens sine mente choro;
 Nam miror, quod adhuc non æthere fulmen adauctū
 Exiliit? nec adhuc flamma trifulca ruit?
 Cur Pater omnipotens terris hæc agmina fervas,
 Destruit inde tuos fana sacrata lares?
 Dicite: Cur Divi decus immortale Parentis
 Dedecet hoc Mariam? nomen & istud abest?
 De MARIA, æternum canit hoc Sapientia carmen
 (Audite & memori condite mente melos)

Qualis

Qualis odorifero Libani de vertice surgit.
 CEDRVS , & aerias tollit ad astra comas ,
 Cœtera cui famulas substernunt arbuta frondes ,
 Canaque perpetuo stipite sæcla notat ;
 Sic non casuros præfert sua gloria fastus ,
 Sic odor & celsæ stat sibi molis honor.
 Quanta Sionæo consurgit colle CVPRESSVS ,
 Cujus sæpè poli sidera lambit apex
 Silvarum decus , & nemorosi pyramis orbis ,
 Seseque in pugnæ turbinat Eolias ;
 Non tamen insanæ cedit curvata procellæ ;
 Quin spernit rabidi murmura rauca Noti ,
 Tanta suam Virgo procéra fronte figuram
 Erigit , & stygias despicit alta minas ,
 Qualis Amorrhœi deserta per avia Cœli
 Culmina sint Hermon , tubera sintue Cades
 PALMA triumphales expandit ad æthera crines
 Grataque rugoso cortice poma fovet ;
 Sic Jessea Parens fulvam super explicat astra
 Cæsariem , fructum sic parit , auget , alit .
 Vt ROSA quam Cypri non progenuere vireta ,
 Sed peperit pungens è Hiericunthe frutex ,
 Regina incedit chlamydis regalis in ostro
 Florum , Vertumni gloria , veris honor

Virgi-

Virgineum trahit ex hastatis sentibus ortum;
 Proximaque Empyreo replet odore fata;
 Non aliter Mariæ species, venerandaque forma
 Purpurat, ensiferi septa virore rubi;
 Sic & odoriferis mulcet suffutibus auras,
 Cum referat pratis germina, prima dies
 Tollitur ut campis, frondoso tecta galero
 Omen pacati, quæ dat OLIVA Dei,
 Quam teneræ sobolis stipata corolla retexit,
 Ex imo surgens ambitiosa pede;
 Tum mater placida natis super imminet umbra,
 Crescat ut in robur fusa propago novum,
 Scilicet in liquidum Pallas mox flaveat aurum,
 Fluctuet & plenis pressa Minerva cadis:
 Talis adest Mariæ decor, est ea cura recentis
 Prolis, hic in tenero pectore Matris amor:
 Qualis baccifero PLATANVS redimita corimbo,
 Progenita ad ripas exilientis aquæ
 Gliscit in immanem truncum, complectitur ulnis
 Aera ramiferis, infima cuncta regit;
 Tum stupet attonitus frondosa mapalia Phœbus,
 Nec penetrat radiis tegmina Luna soror
 Dumque faces terris ructat Nemeæus hiatus
 Siccaque flammifero sidere Zona rubet:

Tem-

Temperat Icarior sua fertilis umbra calores,
 Mollit & æstivum frondea Gaza Canem
 Sic Virgo, prolem Cypriis ex ignibus arcet,
 Sic sua mundanos mitigat aura focos.
 Qualiter halanti verrit fata culta flabello
 CINNAMVM, Achæmenii messis odora poli,
 Sivè per Eoos sudent OPOBALSAMA ramos,
 Ambrosiasque vomant vulnus adacta fibras:
 Sivè ubi non lacero liquefcit caudice MYRRHA,
 Inscia quæ ferri solvitur in lacrymas,
 Expiratque levem salientis aromathis haultum,
 Dum circumfusas mulcet odore plagas:
 Sic terras, tractusque maris, Cœlumque profundum;
 Spontè vaporato flamine Virgo beat.
 Quid referam quantis MARIA est expressa figuris?
 Sæpius ut tantam protulit umbra pharon?
 Nonne typus Divæ fulsit laudata Noemi
 ARCA fluentifonis expatiata vadis?
 Lamechidis manibus, centum fabricata per annos,
 Æquoreæ moles hæc ratis instar erat,
 Quam non centeno comebant remige transtra,
 Sed nec erat, ponti prora secanda fretum.
 Haud temo, piæque sedens è Navita puppe,
 Quæ regat ad dubias suppara tensa vias

Y.

Ipsc

176 *CARMINUM PARS PRIMA,*

Ipse Deus ; mediis tutari fluctibus arcam,
 Providet, iratis ipse Magister aquis
 Heu hominis speciem, pecudis, genus omne volantis
 Angusto servat concava trabs gremio !
 Aspicias ; immanes ut Numinis ira Gygantes ,
 Ultura Eolia devocet arce Notum !
 Evolat hic jussis , tectus caligine vultum ,
 Nubila frons , canis defluit unda comis,
 Mento barba madet , rorant aspergine plumæ,
 Expuit undantes alvus aquosa lacus ;
 Utque Dei imperium sentit , mortale sub undis
 Velle necare genus , cuncta fluenta vomit.
 Tum ruit in pluvias Cœlum, cadit imbribus æther,
 Et conjurata nocte , procella furit ;
 Ipsa etiam latioes , potat Thaumantias Iris,
 Nubibus immensas ut paret inde dapes ;
 Aspicias ut Cœlum juvat auxiliariis undis
 Neptunus ? fluvios sic ciet ille suos
 Ite : Deus jussit , totum lentate lupatum
 Gurgitibus vestris , Mergere tempus adest .
 Nunc opus est haurire solum , nunc perdere gentes ,
 Extinguat Cyprias , amnis & unda faces .
 Hæc ubi dicta dedit , terram (mora nulla) tridente
 Concutit , illa mari mox patefecit iter .

Heu

Heu, jam vorticibus patulos reclusit hiatus,
 Et gremio totum cœpit aperta salum!
 Nil est, quod terram, nil quod discriminat æquor
 Omnia Tethys habet, littora sola vacant.
 Scilicet herbigeros, ubi Caprea tondit agellos,
 Illic immanis corpora Phoca locat.
 Nereides, sub aqua, silvas mirantur, & Vrbes,
 Nat lupus inter oves, & vehit unda tygres,
 Vsq̃ue adeò insanos exercet ad æthera fluctus
 Oceanus; superas retur ut iste plagas.
 O' ubi sunt Alpes? ubi sunt juga celsa Pyrenes?
 Qua latuit Rhodopes valle, nivale caput?
 Aut ubi nunc Pindi vertex, ubi tergora Tauri?
 Non Rhipæa patent culmina? fugit Athos?
 En natat, æthereis nuper qui proximus astris
 Caucasus exiliit: nat mare merfus Atlas,
 Nec Lunæ montes, famosa cacumina dudum
 Apparent medio tubera parva salo.
 Has inter strages, fluctu volat altior omni,
 Nec timet æquoreas Arca dolata minas.
 Sensit honorati fœlicia pondera ligni
 Nereus, & placida robora lambit aqua,
 Gaudet adoratis desigere basia tignis:
 Ceu Dominæ subdit cœrula colla rati.

1172 *CARMINVM PARS PRIMA.*

Nam Divina Charis fulcantia tostra coronat;
 Ipse mari servat pinea texta Deus
 Aligeri lauro redimunt, palmisque carinam,
 Ingeminant Pæan, Palma, Triumphus, Io!
 Hac voluit Numen MARIAM mōstrare sub umbra,
 Hac decuit Matris significare decus;
 Scilicet ut meriti foret hæc spes unica Mundi,
 Sola foret terræ Virgo, futura salus.
 Par fuit & MARIE typus, altera fœderis ARCA.
 O' quam Diviparæ nobile schema stetit!
 Arca vetus compacta cedro, base surgit ab aurea,
 Aurea pavimenti non secus ima micant,
 Eminent aurifero species externa metallo,
 Fulgurat auratum, quod foveat intus opus,
 Undique nigrantes auri fax, effugat umbras,
 Omnis & aurata bractea luce viget.
 Hæc est, quæ populum, quasi prævia stella vagantem
 Ad Solimos duxit Numine foeta lares,
 Hæc eadem, celsæ confedit in arce Sionis,
 Quæ Salomonæi prodiit ara sacri;
 Præterea varios pro gente repassa labores,
 Plurima non patrio sub Jove, fata tulit:
 Aspicias ut Cherubim versis se vultibus inter
 Remigio alarum cedrina tigna tegant?

Instar

Instar adorantis, pronus manet, alter, & alter;
Prominet hinc geminum, prominet inde latus.
Subtus magna Dei tegitur cortina sedentis,
Quidve velit, claro pandit ab ore Monas.
Dedecet ambigui tripodis, laqueata loquela
Numen, & hoc falli, fallere five nefas;
Ast intus quas condit opes? quæ munera servat?
Lex vetus, & Mannæ melleus imber ibi est.
Cœpit eam quondam geminato marmore Moses,
Transactus Sinai fulgura crebra jugi.
Hunc Eoos cum præcederet hora jugales,
Conderet ut lectum jusserrat arca Sator
Hic Aarónæ clauduntur stemmata virgæ,
Aspicias ut natis rideat illa comis!
Quam juxta vindex copulatur pondus æteræ,
Quæ Core indignos perdidit igne choros.
Sic fuit alma Parens, quæ cedrina, & aurea nullam
Protulit aut labem, sustulit aut cariem
Sic Patris æterni Prolem, cœleste mel, alvo
Conclussit, Jesse germina, legis herum.
Adde rubum Moïsis, Gedeonis vellus, amicum
Fœmineum Solis, sena bis astra, thronum,
Horti delicias conclusi, lumina Phœbes,
Convallis florem, sidereumque polum:

Omnia

Omnia Diviparæ præſagia nota fuiſſe ;
 Hiſque ſuum nebulis ſub latitaſſe jubar;
 Sed citius recolam ; quot Doris glauca profundî
 Servet Atlantiaci gemmea dona ſinu ,
 Aut quantis Japigis canefcat fluctibus æquor ,
 Cum niger Hadriacas concitat Auſter aquas,
 Quam potero Ifacidum numerare oracula Patrum,
 Carmine Virgineum vaticinata decus .
 Tu modò fidereum Gabriel teſteris honorem,
 Æterni ſupera miſſus ab arce Patris .
 Ver erat , & fuſo viridabant prata ſmaragdo,
 Ridebant mixtis lilia nata roſis
 Cum Zephyros , aurasque leves prætervolat Ales
 Nuncius , ut magni juffa Tonantis agat :
 Ibat plumigeris Juvenum pulcherrimus armis,
 Auguſtus nitido ſplendet in ore decor
 Dulce oculi rident , roſeis ſtat gratia labris,
 Aſtriferam vibrat lampada , frontis apex
 Lactæ genæ rutilant , mixto pinguntur & oſtro ,
 Lambunt auratæ candida colla comæ.
 Sic Regina micat ſtellarum argentea Phœbe
 Si plena , in tremulas , lumina vibrat aquas :
 Vt nebulas ſcidit , ventis per inane coactis,
 Jordanis propter flumina , ſiſtit iter

Naza-

Nazareth, hic Virgo colit odes, paupere cultus
 Digna tamen Divum fulgere concilio.
 Hanc adit Alipotens, fandi cui aurea vena,
 Moxque prior, melica talia voce refert.
 Salve lux oculis, Virgo clarissima nostris,
 Ætheris ardentis jam diuturnus amor,
 Cui sine mensura, fudit Sator ipse Deorum
 Divitias Superum, cunctaque dona dedit.
 Quidquid ab Empyreis desert Sapiencia regnis,
 Quidquid ab æterna mente fluitque Patris,
 Largita est plenis uberrima gratia ravis;
 Inque tuo sedit pectore dia Charis
 Auguror: obstruati limen rescrabis Olympi,
 Posthac æratas deferet ille feras.
 Nempe vigor, vigor ille Patris, Verbum, Deus ipse
 In tua descendet viscera platus homo.
 At tibi Virgineum miranti gliscere ventrem,
 Non inopinati damna pudoris erunt.
 Nam sacer æthereis delabens Spiritus oris,
 Efficiet gravidos intumuisse sinus,
 Ille quidem Dia faciet te prole parentem,
 Reddet & illæxæ vota pudicitæ,
 O' quam magna tui cernes augmenta per orbem
 Unigenæ! Proavos, & superabit Avos,

Quam

Quam latum imperium ! Supra Garamâtes & Indos
 Proferet ! ultrâ anni , compita , Solis iter,
 Terminus haud sceptro ! non ullis margo triumphis !
 Non regno finis ! non ditione modus !
 Illius adventum , jam Tartarus expavet orbis
 Horrescit Phlegeton , Dys sine Sole timet.
 Quippè litaturus templis , non monstra Sacerdos
 Pacabit , vero surget at ara Deo .
 Hæc Mariæ fatus Gabriel , mora nulla , per auras
 Alternans humeros , sidera nota petit .
 Venere : Deus patriis illapsus ab astris ,
 Sè gremio fudit Virginis , actus homo
 Inde hominum foelix genus è terrestribus hortis
 Expulsus ; superos est potis ire thronos
 Ah dubitatis adhuc Paranyphi fidere verbis ?
 Angelico miseri vivit an ore dolus ?
 Ergo Cimmeriis æternûm perfidus error
 Procumbat latebris : hæc sibi digna domus
 Nam merito Stygiis , fas est tumularier umbris ,
 Diviparæ juvat si minuisse jubar .
 Sed nos foemineo clamemus ad astra profatu !
 In medio mulier , quo fuit usa die ,
 O' nimium foelix , nimiumque beatior alyus
 Auctorem potuit , quæ peperisse suum

Ubera

Ubera proh quantum cœlesti prædita sorte!
Nata Creatorem pascere lacte Deum.
Nunc sileat, phrygias quidquid turrita per Urbes
Egerit Idæo, vecta leone parens.
Natorum stipata choris, complexa nepotes
Centum, Semideum, prole beata virum.
Fabula vana quidem; sed te comitatur oyantem,
Non figmentitii regia plena Jovis
Ob Monadem niveo fufum de ventre puellum,
Omnia cui laudes sidera Eoa dicant.
Tu modò, cui animum fas est lapidescere durum,
Nec fera virgineus pectora flectit amor
Perfida turba, lues stultæ perjuria linguæ,
Sera licet plumbi te pede pœna manet
Audistin trepido Cœlum mugire boatu?
Fulguraque æthereis defiliisse plagis?
Non Hyades semper faciunt, nec aquosus Orion,
Nec semper frustra fulminis ira ruit.
Blasphœmum quandoque solet punire labellum;
In Superos tum cum verba scelestâ spuit,
Scilicet est armis (si nescis) Virgo referta,
Hæc & bellatrix prælia Diva movet.
Vox sacra conclamat; Castrorum more phalangis,
Hanc equitum stipant, hanc peditumque manus

Z

Queis

Queis vallata, prior scit rumpere robur Averni,
 Tartareiq ue lares prostituisse Ducis;
 Tum Phleget ontei quos isse in fœdera Monstri
 Juvit, terribili perdere Marte solet.
 Destinât hos flammis, aliosque subæquore mergit,
 Illos, ut subtus mota dehiscat humus;
 Non ut Oilidinen Graii finxere Poetæ
 Vlta fuit Virgo, Bellipotensque Dea
 Illicò flammivomum, quæ jecit ab æthere fulmen,
 Neleidæque celér fata suprema tulit;
 Sed trahere ante moras, largiri tempora gaudet
 Quà sapiant, probri pœnituisse sui;
 Tunc veniæ si nulla manet spes certa merendæ
 Evaginato percutit ense reos,
 Ergo si vester riguit Pharaónidis instar
 Spiritus, aut reteggit perfida corda chalybs
 Quam propè fata ruent ! extremam quærere pestem
 Quid juvat insanos ? Quid properare necem ?
 Tu princeps Nestor, Nemesis figeris ab hasta :
 Vulnifica quandò viscera tabe fluent.
 Intereà tellus segetes tibi deneget, undas
 Flumen, & afflatus arceat aura suas.
 Non tibi Mygdonio surget Sol aureus ortu,
 Nec tibi splendentes Cinthia veſtet equos.

Vtraque

Vtraque luce tibi careat, minor, Vrsaque major,
 Omnia sint oculis sidera furva tuis.
 Se tibi non aer, tibi se nec præbeat ignis,
 Non tibi det Nereus, non tibi terra vias
 Spiritus infœlix, Erebeis erret in umbris,
 Nec tibi funereus concelebreetur honos,
 Utque cades dejectus humi Libitinidos arcu
 (Nam tibi sæcla nefas Nestoris alterius)
 Sidereos referet Petrus non æthere postes,
 Claudere cui Cœlum, cui referare datum :
 Ensifer ille comes stygios te trumat ad amnes,
 Vt sis inferno victima jacta rogo.
 Dii precor eveniant (si Divum munere fungor)
 Non adsint vocis vota caduca meæ
 Dixerat, & septem resonarunt culmina Romæ,
 Hæres Tarpeja plaussit ab arce Petri,
 Audiit, & tonuit festivo munere Cœlum
 Cyrilli volvit pondus inesse sono
 Plus aliis Carmelus ovat, Libanusque superbas
 Mille fovet palmas, stemmata mille parit
 Circinet ut prolem : Exin Carmelita propago
 Natorum Mariæ nomen adepta fuit.
 Quò, quò mens ageris? quis te furor entheus urget?
 Parvula non magno siste carina vado.

ARGUMENTUM,
ET EPITOME
VITÆ
S. ANASTASII
MARTYRIS

A Anastasius Persa, suo ætatis flore militiæ animum applicuit, & in nonnullis bellicis expeditionibus sequutus est Coshroam Persarum Regem. Tempestate illa immorabatur Perside Crux Dominica, innumerisque fulgurabat portentis. Volens curiosus Miles mysterium noscere, à quodam argentario Persa illi reſeratum fuit, dictumque in ea Dei filium pependisse. Hoc illi tantum in corde fidei Christianæ incendit ardorem, ut bello, armisque valedicere statuerit. Itaque cum à victoribus Heraclii Augusti labaris tunc devicti fuissent Perſe, cingulum militare abiecit.

cit, bellicos animos deposuit, & Salvatoris fidem est amplexus. Ab Elia presbitero in Christiana fide instructus, non multo post à Modesto Solimorum Hierarcha, sacro fonte lotus, baptismi undis Adæ maculas immerfit, novamque Creaturam, melioremque militem se Deo exhibuit. Ibidem transactis octoginta diebus, Monasticam vestem assumpsit, & in Eremitarum ædibus septem annos exegit: Noscens deinde titillante Divino Spiritu, se Martyrem nimiumque odoriferam victimam futurum, prævia Superiorum venia, Sanctorum aliquot locorum peregrinationem suscepit. Ergo post Diespolis, Carizis, aliarumque Urbium visitationem, Cæsaream appulit, & in templis Deiparæ, Sanctæque Euphemiæ dicatis quatrividuū est immoratus. Attulit interea fortuitus quod ad nos casus, at ab æterno Divina dispensatione dispositus, Persarum Magos exitiosis beneficiis, sollicitos, implicitosque vidisse, nec non fœminas prestigiis, Dæmonumque adorationibus mancipatas: jamque puerum è Matris uberibus raptum tenebrarum Regi sacrificabant; quod nefarium holocaustum, intrepidus objurgans Anastasius, & zelo Christianæ fidei acerrimè incerpans,

pans, ab illo infami conciliabulo deprehensus est, & ob vindictam triduo inedia afflictus. Variè insuper ejus constantia explorata, demum è Margabana Prætoris Duce, ad Coshroam Regem defertur. Illic innumeris, exquisitissimisque tormentis lancinatus, invictissimi Christiani militis, se præbuit exemplar, & incomparabilis roboris specimen dedit, adeò ut decollatus, tandem æternam sit adeptus beatitudinem. In hac verò elegia, super magicis veneficiis fertur Apollo: quippè opus erat demonstrare originem; unde Divus Anastasius adeò genuinus elucescat adversus incantationes Patronus. Nocuit profectò sibi ipsi Infernus, propriisque telis passus est vulnera: Quandoquidem cum à Maleficis Magis, ob nostræ fidei honorem eam mortem, & tantos fuerit passus cruciatus; ex hac causa à Divina Sapientia actum est, eum fore formidabilem Dæmonibus, eorumque Ministris, hocque tanta virtute, ut in eorum malis artibus, & famosis præstigiis, ad Anastasii nomen cuncta veneficia vanescant, ac ejus audito sonitu stygii Dracones confundantur, & extemplo terga ver-
tant.

CAR-

C A R M E N XIII.

S Emideum si fortè viram Plutona fugantem
Calcantem valido Tartara sceptrâ pede
Audisti : cui nigradomus cessisse triumphos
Suevit , & inferni terga dedere Duces !
Linque supercilium . Carmeli nobile germen
Fertur Anastasides , monstra domasse Pater.
Hic est Martyr ovans , & gloria Persidos axis,
Sanguinis , & vitæ prodigus usque suæ.
Nunc Ego Musa canam , primas ab origine causas
Cur dedit Omnipotens , huic superasse Stygem ?
Adsis Pieria modulator dum carmen avena,
Et mea Castalio prolue labra lacu
Tempestate illa , qua Coshroa cesserat armis,
Alitis expertus rostra cruenta Jovis
Miles Anastasides persa sub Principe nuper ,
Liquerat Arfacidum fistra , tubasque sequi
Quippè triumphalem gladiû quo mortua mors est ;
Arserat accenso visere corde Crucem :
Audierat querno suspensum robore Numen,
Sidereis passum spinea ferta comis :
Illa mortalem fudisse sub arbore vitam ,
Sic se se æthereo , sacrificasse Patri .

Tùm

Tum lacrymis madidus, validoque crematus amore
 Bella valete inquit, praelia nulla petam.
 Posthac non femori placeat suspendere ferrum
 Haud tanget nostrum Cressa pharetra latus
 Brachia lunato jacent, nec spicula cornu.
 Sint clypeus, thorax, hasta, sarissa, procul.
 Sat Marti, Mortique datum, lituosque, sonosque
 Eoliis tradam per mare ferre Notis.
 Quid mihi cum ferro? non hos jam tempus in usus
 Evolet, in mores me decet ire novos
 Auspicio meliore, alio sub Principe Christo,
 Altera castra legam, miles & alter ero.
 Dixerat, & patriis Heros egressus ab oris
 Ad Solimam, cursu præpete tendit iter.
 Suffusum tyrio deponit murice peplum,
 Quæque rigent auro firmata texta, rapit
 Pauperis, instar amat villosam ferre lacernam,
 Et religant costas stupea lora suas
 Nudatis graditur talis; caligasque repellit,
 Sic terras animo, sic pede calcatur humum
 Interea sospes Galilæas venit ad oras,
 Vnde Palestinos est veneratus agros
 Culmina conspexit quondam florentis Idumes.
 Davidica tandem comprimit Vrbe gradus

Gethse-

Gethsemanos hortos , & adorat Golgothis arces;
Mille dat amplexus , oscula mille solo;
Ocius at sacro cervix roratur ab amne,
In quo merfa ruunt crimina fontis Adæ.
Vt latices tetigit : lacrymarum diffluit imber;
Mox madidus placida provocat astra prece:
Non sum qui fueram miles , placidissimus Agnus;
De rigido cessit pectore , Martis amor
Sunt ubi fatiferi chalybes ? ubi sævus acinas ?
Respicis imbelli spicula nulla manu !
Ast animam voveo hanc : aris cadet hostia vestris:
Illa Panomphæi victima Patris erit.
Vos juga Carmeli fortunatissima Montis
Vos eritis voti , portus , & aura mei.
Ilicet è sæcli curis , terræque solutus :
Est amor aerió vivere colle dies ,
Nec mora : per varios casus , sublime tacumen
Ecathanûm superat , sacraque testa subit .
Cœtibus inferitur Patrûm , Thesbitis amictus
Induitur , Matri vellera cara Dei.
Hic didicit , propriam certamine vincere carnem,
Hic rigida in se met tela rotare manu.
Ah quoties fuso victoria parta cruore !
Sanguineo quoties empta trophæa flagro !

Aa

Sæpè

186 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Sæpè catenato domuit dum membra flagello
 Protulit : ista placent , cœtera bella nefas .
 Sic vixit , donec septeno Syrius æstu ,
 Evomuit rabidas strata per arva faces ,
 Nec non septenis albentia vellera brumis ,
 Vidit hyperborei frigida terra gelu ,
 Et jam fronde solum pingebat odoriferum ver ,
 Iamque tumescebat palmite gemma novo :
 Visere tum celebres Asiæ calor angit eremos ,
 Hinc penetrat Syrii tesqua verenda jugi .
 Ergo Diespolios oculis , mensusque Carizes ,
 Cæsareas hospes substitit ante fores .
 Diviparæ templum , surgunt hic Numinis aræ ,
 Hic gemitu mixtas fudit ab ore preces .
 Post ubi de reditu versans , vestigia torfit
 Inscius obscuri fornicis antra subit .
 Eloquar an fileam ? vox territe faucibus hæret ,
 Pieris exanimi tacta tremore filer .
 Dive laboranti faveas , succurre Sorori ,
 Adsis dum pavido carmine Phœbus hiat ,
 Atque Ego nunc recolam , quæ Persa veneficus egit
 Sub cripta , stygiis cum ciet astra notis .
 Nox erat , & furvo pallebat Cinthia cornu ,
 Vlla nec exiguam lampada stella dabat

Incepit

Incepit magicus choreas agitare tumultus,
Doctus ad infernos flectere membra sonos.
Theſſalus ante alios ſenior, Cocidita vultu
Spirans, ſacrilegi fertur ad orſa probri.
Illius ignitas emittunt lumina flammæ,
Abſcondit canas vitta cruenta comas,
Liquerat ora color, ſtygio ſuffuſa veneno
Rugosàque manet fronte, bilinguis hydrus,
Vt geminæ per colla fluunt, reſſuuntque ceraſtæ!
Faucibus ut produnt ſibila miſta focis!
Exutum fert ille pedem, nudatàque jaſtat
Brachia, lapſa tenus poplite palla fluit.
Fert raptam tumulo crepitantem dextra cupreſſum,
Hæc erat inferno ſemicremata rogo:
Læva gerit vulſum lactentis ab ubere natum,
Vix Titana miſer, viderat ante puer.
Ergo ubi compoſitis ſtabant altaria thædis,
Centum cerberea carmina voce tonat
Ter converſa rotat vertigine membra: ſuſurrum
Ter ſerpentis agit, ter fremit ore Canis,
Ter flammæ immergit aquis, ter circuit orbem,
Terga ter humano ſanguine ſparſa, linit.
Denique compreſſo jugulavit gutture puerum
Aerium vitæ pollice clauſit iter

Heu miser! inferiis damnate tenerrimus infans,
 Quando vix lucis lumina prima bibis!
 Mox aperit stricto fumantia viscera cultro,
 Et quid portendant consulit exta senex.
 Postera scrutatur sortis portenta futura,
 Scilicet ærumnas, an fibra fausta noter
 Parte alia feralis anus, Plutonis alumna
 Astat Saga potens, Eumenidumque genus.
 Hæc jacit innumeras oculis, pestesque, necesque,
 Et distans tepido lædit ovile greges
 Non semel ad mulctram frustra venerit capellæ,
 Defecit saturæ copia lactis ovi;
 Nec solum teneros obtutu fascinat agnos,
 Sed vernum campis excutit omne decus.
 Non Orci frutices, illi non gramina desunt,
 Nec super Æmoniis lecta aconita jugis.
 Si volet: ex Erebo revocabit carmine Manes,
 Flumineas Tigridis carmine sistet aquas
 Si volet: Æthreæ turbabit fœdus Olympi,
 Et caligantes Sol agitabit equos:
 Quid, quod, hyperboreo pluvias feret Eurus ab axe;
 Africus; at Lybico ducet ab orbe nives
 Eriphilè Circæque potens, Micaléque ministræ
 Circumstant: artes has docet illa malas

Vnde

Vnde leves tranant nubes, equitentque per auras,
Cornigeri pressæ lanea terga capri,
Vt subitas varient facies, oculosque videntum
Fallant; extemplò dum simulacra stupent
Mira fides! Eadem vultus, & terga Draconis
Dum gerit, & rabido pectore verrit humum;
Confestim serpentigeri capit ora cerastæ,
Inde refert onagrum, setigerumque suum.
Non semel auritam Midæ (non fabula) frontem
Induitur, rostro mox simulatur avis.
Sic quondam Æmatio luisse sub æquore Protheum
Quà Cirenéidis solvere vincla studet,
Et se stagnantem vertisse paludis in undam,
Inque facem piceos evomuisse globos,
Molossique canis rabidos similasse latratus,
Gorgonidumque sonos, Fama vetusta tulit.
Artibus his, pueros est prima necare voluptas,
Vtque necet, ferrum nec rapit arma manus.
Non ope Circea non semine Centauræo
Indiget: infantis pectora, dente ferit
Vnguibus & morsu lætentia membra cruentat,
Has epulas, mensa mandere, gaudet anus
Tum sequitur Pagasæ valent quid pocula, cantu
Quo Phlegeton cessit, parvit unda Stygis

Quan-

190. *CARMINUM PARS PRIMA.*

Quādoquidē perimūt, vel imagine mortis inūbrant,
 Quos contra magici Cantio Dytis agit
 Sæpè quidem læthale sonans percussit arundo
 Corpora, quā citior mortis aperta via est:
 Eminus, Eois quantum Nasamones ab Indis
 Distant: heū tantū Saga lybissa valet!
 Noxia strix demum, cacodæmonis atra Sacerdos,
 Præparat inferno sacra litanda Deo.
 Tūm rabie fera corda tument, tum pectus anhelum
 Turgēt ut Ogygio percita Baccha Patre,
 Aut qualis scena furiis laniatus Orestes
 Hūc illic nimio membra furore trahit.
 It redit ē foribus, crinesque soluta seniles,
 Spargit avernali cimbria rapta lacu
 Ter centū tonat ore Deos, Hecatenque, Erebumque
 Ingeminat, Phœbes Virginis ora tria
 Tartareas accit rauco stridore Mēdusas,
 Vnde suo lamias devocet obsequio.
 Jamque adolere manu verbenam, thuraque tentat;
 Pinguis ut imposito fumet acerra rogo
 Prodit Anastasides tunc se de fauce cavernæ,
 Sic sapiens fatuos increpat ore Magos
 Quæ vos ò miseri, quæ vos insania cæcat?
 Amēntes! Orci sacrificatis hero?

Tollite.

Tollite thura, procul libamina, rumpite vasa.
Ista decent verum munera sola Deum.
Non ea finierat! cum perdita turma loquentem
Arripit, & multo corpora fune ligat
Artubus innocuis ferrum demergere vellet:
Quà sternit madido membra revincta solos;
At vetuit facinus Cœlum: vix hora satelles
Agglomerat, strictum vix trahit ante forum
Nunc ego quas recolam mortes? quæ funera passa?
Innumeras vivens pertulit ipse neces.
Chosroa quò fremuit! quo Marzabana furore
Canduit? haud pelagus ferbuit ira magis.
Crede pias Diomedis equas, Busiridis aulas,
Æthiopo mites crede sub axe Tigres;
At Sator omnipotens pœnas miseratus Athletæ
Implicitum gemmis sat diadema videt.
Illius ergo animam, compactos solvit & artus,
Vivat ut Empyreo fulgida gemma throno
Tum Deus imperium Cociti tradidit: hæcque
Gloria de fuso sanguine parta manet.
Hinc gemit æternas Pluton inhonorus ad umbras
Edomitum Dytem, vanaque tela Stygis,
Et canit anguineos Proserpina scissa capillos
Heu patior jaculis vulnera facta meis.

ARCU-

ARGUMENTUM, ET EPITOME VITÆ S. GERARDI MARTYRIS.

Rorocarunt, memini, martialia timpana, imbelles nostræ lyre fides, & bellici boatus latantis Gradiui, incitarunt pacificos Muse numeros, ad mulcendum æthera, innocuo testudinis flagello. Volvebatur ille dies, ne dum albo signandus lapillo; sed æterno sculpendus adamante in Cœlo, quo solemnis celebrabatur triumphus ob Othomanam superbiam prostratam, ob Turcicam Lunam defectam, ob expugnatam demum Budensem Civitatem, Principem Urbem Regni Pannonici: Austriacæ fuit hoc robur Aquilæ, tum cum Cæsarea arma Leopoldi Augusti inexpugnabiles

biles omnium fama muros dejecerunt . Laus etiam fuit Lotharingii Generalis Imperatorii , & Bavari , Ducum , qui Pblegram illam innumeris Turciæ refertam Gygantibus eorum fulmineo ense dissiparunt . Quæ letitia , qui plausus in toto orbe Christiano ? Mea profecto Parthenopea Siren , cantus fundere , melos ingeminare numquam saturari visa est . Vidimus notem illam , Solis instar , ob luminum copiam accensurum splendescere , obstupuitque Neapolitanum Cœlum , novum in tenebris oriri lumen . Inter hos lætitiæ fastus , inter bellicos armorum strepitus , inter sulphurea tormentorum tenitrua : nescio quomodò subrepsit nostra Camena , & qua potuit lena , pacificoque plectro , communem Patriæ comitata est lætitiæ , sequens carmen , dirigendo S. Gerardo Carmelitæ , primo Antistiti Budensi , primoque Parenti totius Regni Sicambri . Fuit Gerardus origine Venetus , & cum ab ineunte ætate ad Deum traheretur , in suæ juventutis Alba , carnem subiicere spiritui conatus est . Conspiciens Mundanos vortices , in quibus naufragium non pati insolens est (ut liberiùs Deo serviret) habitum Sacratissimæ Virginis de Monte Carmelo sumpsit , quam ferven-

ti devotione ; & tenerrimo amore prosequen-
 tur . Sacro contactus indumento , vixit in Mo-
 nasterio omnium virtutum perfectissima idea ,
 à qua cœteri religiosorum sumere poterant quod-
 cumque perfectorum operum laudabilem Arche-
 typum . Verum ei cum ingens arderet desiderium
 sacra loca Palestinae videndi , quæ Christi cum
 hominibus conversantis , consecrata fuerunt me-
 moriis : obtenta Prælatorum venia , iter illud ar-
 ripuit : Hinc per Pannoniam cum direxisset
 cursum , accidit ut Hungariæ Rex ille Step-
 hanus , qui primus populo Hungaro Evangelicæ fi-
 dei portas reseraverat , audito Peregrini consi-
 lio , apud se Gerardum retinere voluerit , desti-
 nans illum cultorem , fidelemque operarium il-
 lius recentis vineæ : Quà propter custodes adhi-
 buit , ne sanctus vir clam fugam capesseret .
 Quod tacitus considerans Gerardus , noscensque
 hoc esse Divinum iudicium , Regis acquievit
 voluntati . Decrevit nihilominus per septennium
 latere in Eremitio quadam , nimis ab hominum
 strepitu sejuncta , ubi assiduis contemplationibus ,
 & perennibus vigiliis , necnon asperissimis jeju-
 niis cœlestem vitam agere posset . Elapso tem-
 pore à Stephano Rege est evocatus , ut populos
 Evan-

Evangelicam fidem doceret; quod adèò feliciter implevit, ut innumeras oves ad Christi ovile gestarit. Mox effectus Episcopus, in toto Pannoniæ Regno, Christianæ fidei labara undequaque explicuit, & suo exemplo, cœlestique prudentia, qua præditus erat, tum per se, tum per suos Ministros Satanæ regnum in Provinciis illis contrivit, Christi que castra erexit. Dum hæc fidelis Pastor in fovendo Dei grege operatur, seduliorque Agricola in excolendis Dominicis novalibus incumbit: ecce indefessus ille Draco, humanæ propaginis antiquissimus hostis, post piissimi Regis Stephani obitum, seditionem pessimorum contra Gerardum commovet, & Morisios animos viperea incendit rabie, ut Sanctum Præsulem neci devoveant: In hac seditione fuit Sanctus Antistes primum lapideo turbine appetitus, & quassus, postmodum lanceis transverberatus, multiplici vulnere animam Deo reddidit, orans interea instar ProtboMartyris Stephani, pro persecutoribus. Sit hæc Epitome Vitæ Divi Gerardi: verum quod attinet ad carmen, invitat Author Budam, ut Deo grates reddat, pro excusso Barbarorum iugo, & pro avita fide in eam reversa. Cumque hoc

æquum sit credere, ex precibus Patronorum tutelarium impetrasse, & præcipuè S. Gerardi primi Antistitis; hinc beneficii memor, & gratitudinis, illi suadet, ut in laudem sui primi Præfulis se totam solvat. Annuit Buda rectissimo Camenæ sensui, & poetico vestigio lætitiâ illam commemorat, quam celebravit, quando Divus Gerardus factus Episcopus Hungariæ, primo ingressu, Stephanum Regem, totamque Urbem lætitiâ replevit, suoque præfulatu locupletem reddiderit.

C A R M E N XIV.

Nunc hilares si quâdo mihi nunc ludite Musæ:
 Vos hilares nullo plus decet esse die
 Vicit io Cæsar, Mehemetis gloria cessit
 Austrasius, Bavarus, Badena vicit io.
 Illa super montis constructa cacumine Buda,
 Quam Scytichus vastis circuit Ister aquis
 Aggeribus vallata novem, septemplíce muro
 Septa, Gyganteis Phlægra referta viris:
 Deposuit tumidos, Leopoldo vindice fastus:
 Augusti tandem fulmine tacta ruit.

Attamen

Attamen adversis Vrbs ò fœlicior armis,
 O' magis excidii prospera forte tui;
 Te siquidem placidis Cœlū modò prospicit hirq̃uis,
 Sidereusque tuo flagrat amore Tonans.
 Ad te Dia fides rediit; non amplius exul,
 Illa fides, prisci quam coluere Patres
 E' superis Metanea choris, Astrea, Themisque
 Descendere, tuo quæque moranda lare,
 At reor. Austriacis non tam te viribus ictam;
 Quantum Cœlicolūm te cecidisse manu.
 Illa dies quā Christiadum gens lecta, suprema
 Præcinxit muròs obsidione tuos:
 Gerardus (sic Fama refert) Carmelius Heros
 Pannonio Præsul, qui fuit axe prior,
 Turrigerà confidit ovans super arce, Crucisque
 Vexillum, Zephyris explicuisse dedit.
 Nō ille attularat chlamydem, mitramque coruscantem,
 Aut pastoralis robur inerme pedis,
 Qualem primævi quondam videre Sicambri
 Pacificum, templis sacrificare Deo;
 Sed caput abdiderat galeæ volitantibus alis,
 Bellacique sacram texerat ense manum
 Sica faces, furias, mortes, stragesque vomebat,
 Fatiferos dederat mota pharetra sonos

Mox

Mox ubi contorsit telum furibundus in hostes
 Exangui cessit Turca pavore locum :
 Quà saliit fidus latitans testudine Miles
 Moenia , flammivomo nil remorante globo :
 Cœlicus hinc Heros arces , & læsa mucrone
 Fundamenta quatit , cunctaque sternit humi.
 Eruit ex imis Arctoam sedibus Urbem,
 Nectens victori laurea ferta suo .
 Hùc ita Pannonici devenit fama triumphi
 Huc , ubi Parthenopes inclita regna manent.
 Parthenope Mater meritò tua templa ciere
 Æriferæ gaudent , undique voce sonos
 Ænea festivum jaciunt benè guttura sulphur;
 Oreque Mulciberi festa metalla boant.
 Attonitas læto stellas terrore salutant ,
 Mille volant, sparsæ tecta per alta faces
 Gratulor ò quantum tibi Buda, Sicambridis astrum,
 Odrisio sortem te rapuisse jugo
 Divorum hoc munus : Gerardi dextra , catenas
 Rupit, de caro Pastor ovile memor;
 Sed tibi nunc deceat sibi dignas reddere grates
 Convenit in laudes ora mouere suas,
 Quare age festivi solemnia sacra diei
 Nunc cane, quo primum Præsul in Vrbe stetit.

Hæc

Hæc modulare : Deum si nobis imperat æstrum,
Non nisi de Eliadum pangere velle choro
Evenit : Surdis non fudi verba Favonis :

Audiit hæc Cœlum, nostraque vota manent.
Haurio fœlices, quas edis ad æthera voces

Buda Vrbs : Ambrosios hos gerit aura sonos.
Cum subit illius dulcissima lucis imago ,

Quæ micuit patrio ceù cynosura polo:
Cum repeto tempus, quod tot mihi cœlica vexit,
Exultant tantis pectora nostra bonis

Lucifer ortus erat memini : Tithonia conjux,
Jam matutinam vexerat axe facem.

Mirabar quæ mane novus daret omina questus !

Mirabar, volucrum voce vacare nemus !

Exuerat nitidos Titan splendore capillos ,

Nec sat nota mihi causâ doloris erat:

Tum sic Gerardum , mea Numina mittite Patrem

Ingeminat Stephanus Rex : ferit astra sonus

Promissum mora nulla , mihi rogo reddite Divi,

Incola septenni sat fuit ille specu.

Adfuit optatis Cœlum, viridesque volatus,

Hùc Dea deflexit spes bona : Præsul adest .

Protinus aurata Phœbum splendescere fronte

Cernimus, & melicos antra referre modos

Cessit

Gestit ad adventum, tellusque, polusque Hierarchæ;
 Insolito ridet fulta nitore dies
 Expectate venis, clamant Juvenesque, Senesque,
 Labitur adque sacros casta puella pedes
 Ictibus ærisonis; testatur gaudia templum,
 Mille strepunt festis cornua mixta tubis,
 Ut ventum ad Dias Pario de marmore sedes,
 Major ubi superi Numinis ara nitet:
 Poplite post curvo fusos Orientis odores
 Hæc Stephanus sancto plenus amore tulit.
 O' decus Hadriacum, Venetorum maxima proles
 Tandem optatus ades! nostraque fana colis!
 Aurea lux fulsit! jam fœdus inimus amantes,
 Cœlite qua nostrum pectora lege regas!
 Tu sacra fidereo pro, Rege sacella gubernas
 Tu Dux, æthereæ, tu minor Vrsa viæ
 Pro re Cœlicolum, pro majestate Tonantis
 Defers sceptrâ, nigro sceptrâ timenda Jove;
 Quippè animos nodis si torva coerces Erynnis
 Nos patriis astris, conciliasque polo,
 Ergo age Pastor amans, placitis rege juribus Urbem,
 Hunc ad Olympiacum perfer ovile gregem.
 Sic dicens: dictis plaudit matura senectus
 Vivat Io, Pean, lecta juvenia canit

Harmo-

Harmonicis reboat latus concentibus aer;
 Et repetit dulces turba canora vices.
 Diviparæ reddunt, tanto pro munere grates,
 Gerardi resonant nomina, Fama volat
 Parte alia, Procerum magna comitante caterva;
 Talia melliflua voce, Senatus ait
 O' qui Danubii celeri rate verritis undas,
 Quæ jacet Arctoïis semita nota vadis,
 Vel qui Mænalias Budæ conscenditis arces,
 Spumea frænantes ora fugacis equi:
 Sistite velivolum cursum, cohibete volantes
 Cornipedis gressus, aurea lora cadunt;
 Nam majora foveat gremio portenta Sicambris,
 Grandior astringero cardine, stillat honos,
 Cernite punicea rutilantem veste Dinastam,
 Ut sacra commissio det rudimenta gregi
 Illius auspiciis Eo thure vaporant
 Ardua depictis condita templa tholis.
 Olli recta fides animo, divinaque fronti
 Gratia, coccineo purpurat ore jubar
 Vos Zephyri dulces, quos nos flagravimus igne:
 Dicite: Pannonios ut remearet agros?
 Non ipso melior clavum tractare docendo!
 Dura vel arbitrio flectere colla suo!

Cc

Quam

202 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Quam benè nexa sibi splendet dulcedine virtus!
 Lance pari fulget, tetricitate decor
 Artibus imperium librat his, proponere noxæ
 Pœnam, virtuti præmia digna dare.
 Haud minus oppressos solari, inopesque levare:
 Omnibus is Judex, omnibus ipse parens
 Quid decus eloquii referam? vis ignea fando
 Plenaque gemmifero nectare, vena fluit!
 Currit ut auriferis argenteus Hermus arenis,
 Finitimosque suo gurgite ditat agros
 Non secus è sacro dimanat pectore torrens,
 Æthereasque sua Naxade fundit opes;
 Quod si divinæ referat secreta Minervæ
 Fervidus, & Zeli fulmen, ab ore vibrat:
 Tunc fera luxuries arctis frænatur habenis,
 Diraque pacatas induit ira genas.
 Non furit ingluvies, Bacchus perit, horrida Martis
 Arma cadunt, hydrops aufugit ardor opum.
 Vana superstitio, patriis procul exulat oris,
 Victricique manu, phana prophana ruunt.
 Dii tibi dent annos, pylus quos Nestor obivit
 Vt petimus, serus cælica regna petas,
 Quis scit an aurifero Saturnia sæcula cornu
 Pannoniis venient te moderante plagis?

His

His adsis, lævoque tones ò Juppiter axe?
 Præsule pro tanto talia vota decent.
 Dixerat, & vultum plebs omnis vestiit unum,
 Lætitiæ, festus fulget ubique dies.
 Gens ut ovat, referatque domos, vocitatq; per Urbē
 Cernitur in toto purpura strata foro
 Turba canit, placidè risu saliente per ora,
 Pro Pastore, pium grex anathèma vover
 Omnibus unus amor gaudendi, gloria par est.
 Pannoniæ Matris, Pannoniæque nurus.
 Armatæ festum peragunt de more phalanges
 Ludicra militæ signa, facessit eques.
 Gerardum, Gerardum, iterumq; iterumque reclamāt,
 Et vox finitimis montibus ista redit.
 Tum Rex fluviorum, tumidarum Rector aquarū
 Danubius, medio protulit amne caput
 Et salice implexam frontem, muscoque capillos
 Expolians, propero venit ad alta gradu.
 Ter frenavit aquas, gressus remoratus equorum,
 Ter lambit Sacros, vitrea spuma pedes
 Cæruleis totidem concessit lora quadrigis,
 Purior ut solvat læta tributa mari.
 Ast Ego Buda, bonum ructans pro Præsule verbū
 Ad patrios sparsi talia vota Deos

Portitor ille Helles Aries; cui aurea totò
 Corpore fulgescunt vellera, verque gerit;
 Hactenus intonsos auri servàvit amictus,
 Nec fuit obryzo qui viduaret eos.
 Nunc Ego vos oro nentes fatalia Parcæ
 Stamina, non ipso contemeranda Jovè
 Jam Jam: flaventem dorsi præcidite lanam;
 Et vestra fulvas falce, secate jubas
 Fatalem glomerate colum, de divite villo;
 Vt faciant plenos tegmina secta globos;
 Nete precor nostri longos Antistitis annos;
 Si fas, Nelæi lustra novate senis.
 Hei mihi trans Mauros abjerunt dicta Mulùchas
 Infecit nostros Colchidis aura sonos
 Ille vetus serpens humani germinis hostis,
 Post obitum Regis, tetra venena vomit:
 Vipeream populis animam, rabidumque furorem
 Infudit, centum texuit arte dolos,
 Implicuit stygios imis præcordibus ignes;
 Morisiis mentes eripuitque viris
 Proh dolor! in Divum lapidosa glande ruerunt!
 Transfixit castum concita turba latus!
 Najades gemuere feram, prope flumina mortem
 Auxerunt lacrymis humida regna suis

Sed

Sed quid ego hæc memoro? misceri gaudia fletu
Dedecet, ac festum sic violare diem.
Parco: sed emeritas Charites tibi compote voto
Pro patrociniî munere, semper agam
Finiit: hic cessis Vrbs Buda potentior armis,
Plauserunt dictis, terra, polusque suis.
Interea festo mutescant plectra boatu
Imbellis; Martis vincitur ære lyra.

ARGU.

ARGUMENTUM, ET EPITOME VITÆ DIVI BERTHOLDI

Bertholdus, Carmeli & Gallie æque decus, fuit utriusque proles, quem alter Cœlo, altera terris peperit. Materno quasi cum lacte amorem beatissimæ Virginis hausit. Hinc suo cultui se dicare decrevit, & adveniente ætate cum divinarum litterarum amore ferveret, Parisiis Doctoratus laurea insignitus est. Urgebant tunc dura tempora, in quibus Christiana tuba, fides invitabat, ad labara explicanda, ad arma capessenda, ad classes expediendas adversus Saracenos, ut cæleste depositum Dominicæ sepulture, à barbarorum ungibus eriperent, & loca illa sancta, divino cruore pretiosa ad Christianum

num redirent contubernium. Interfuit Bertboldus, huic fidelium armorum bellico apparatusi, & cum Christianas copias à maximis angustiis opprimi conspiceret, votum emisit Deo exercituum, se religionem ingressurum, si divina miseratio suam aciem à tantis dignaretur arcere periculis. Re obtenta, Christianisque cohortibus ad meliorem frugem redactis, soluturus votum Altissimo, Carmeliticum Montem ascendit, in quo cum Deiparae habitum postulasset, illo donatus est, Eremitarum omnium letitia. Mirum est quanto ardore Evangelicam sit aggressus perfectionem! Quanto impetu ad religiose observantiae rigorem evolarit! Non illum ut Tyro nem agnoscebant veterani Cenobitae, sed ut diu exercitum in Monastica palestra admirabantur. Praecipue admirabili poenitentia, omnes praere visus est. Oleribus si quidem, radicibusque victitans, unica, modicæque refectioe toto die satur erat, quam etiam orationis exercitio, quandoque omittebat. Hac vitae ratione, multos annos in Carmelo exegit, omnibus norma sanctitatis. Verum cum reliquos annos, in assidua contemplatione, & quiete sui spiritus transigere meditatur: divina Altissimi dispensatio, illum totius Ordinis

dinis Generalem præpositum voluit; Si quidem
 cum Aimericus, Antiochenus Patriarcha, & Ber-
 tholdi consanguineus, missus in Hierosolimam
 legatus à latere sedis Apostolicæ, Carmelum
 ascendisset, obstupuisseque Carmelitanorum cæ-
 lestem vivendi tenorem, eos maximis favoribus
 est prosequutus, & Divum Bertholdum, omnium
 assensu electum, Priorem generalem nuncupavit.
 Hujus ponderis sarcinæ, imparem se existimans San-
 ctus, prius onus respuit, postmodum Fratrum
 lacrymis expugnatus, & maxime Spiritu sancto
 afflante tergum supposuit. Factus Atlas Car-
 meli tenacius vitæ regulari adhesit, quam ser-
 mone, & opere alios docebat, benè sapiens, ho-
 mines plus exemplo moveri quam verbis. Ardor
 beatissimæ Virginis, quem ut dixi ferè à Geni-
 tricis suxit uberibus, adeò suo pectore estuabat,
 ut piaculare existimabat, aliquam hram labi,
 in qua illam piis, & affectuosis salutationibus
 non adoraret humi prostratus & præ amore, la-
 crymis madidus. Ejus facies sæpè sæpius Solis in-
 star radiorum, coruscare apparuit; quin tanto
 fulgore splendescere; ut aliquorum Religiosi in il-
 lum tamquam in Moysen, pupillarum aciem fi-
 gere non possent. Divino urgente Spiritu, ven-
 tura

tura multa prædixit ; inter quæ genuina fuerunt illa, quæ de Terræ sanctæ calamitatibus prophetico lumine vaticinatus est. Sed omnium, me Judice famississima gratia fuit, quando in extasim raptus, innumerorum Carmelitarum animas (quas Turcicus acinas, Saracenusque gladius devorarat), vidit incredibili sui cordis lætitia, ab Angelicis cohortibus ad triumphantem Hierusalem asportari. Tantis ditatus charismatum thesauris, jam longa senectute decrepitis, immensisque refertus meritis, suo Creatori spiritum reddidit è Carmelo ad Olympum evolvendo: Hæc de Bertholdi vita; Verum nostra Elegis hæc supponens, visionem illam Fratrum Carmelitarum Martyrum, ascendentium Cœlum, cum palma, purpureisque coronis, poetico oestro enunciat, recensetque nomina, & varia martyriorum genera, quorum virtute, lapides illi Carmeli, carnicum politi malleo, ad Cœlorum fastigia fuerunt collocati.

CARMEN XV.

P Ande fores Diuûm, Cœlos quæ pandis & astra
 Uranie, superas oro reclude vias

Dd

Tu

210 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Tu mihi, nunc tanti, sis læti carminis auctrix,
 Tu, quæ Pieria fidera lege regis.
 Cum dederis lutei conscendere culminis axes,
 Aoniam dederis cum terigisse chelyn:
 En tibi bis geminum solvemus munus amoris,
 Dona feret grato pectore, bina Charis,
 Auspice te recolam, spectacula visa theatro,
 Æterni solium fulgurat unde Jovis:
 Tùm cùm Bertholdus, divino percitus oestro,
 Eliadum genios, vidit adire polum:
 Illum jam pridem, Solimes pia cura premebat:
 Heu quantùm ad Solimes nomina, cordis amor!
 Non fuit Æneadum tanti expugnare Siona,
 Nec magis à Tito bella novasse quater;
 Vt sibi cura fuit, Davidis menia Regis
 A' Saraceno, bis rapuisse jugo.
 Ah quot ad ætheros emisit vota penates!
 Qua prece non juvit sollicitasse Deos?
 Coëlicolis aliter visum: sub compede flevit
 Barbarico, tellus Numine digna Parens.
 Tandem, venturi non Heros inscius ævi,
 Flenda Palestinis nunciat esse mala.
 Scilicet arcano præsensit lumine, clades,
 Armaque continuis inficienda dólis;

Sed

Sed quia nulla dies, adeò madet humida nimbo,
 Ut non assiduo Juppiter imbre cadat,
 Nec Fortuna gravis, quidquam lacrimabile fecit,
 Ut non ærumnis gaudia mixta fluant:
 Ecce inter gemitus, inter suspiria surgit,
 Lætitiæ mæstas, quæ fugat Iris aquas.
 Scilicet Empyreos ascendit Spiritus orbes,
 (Quem rapit ad superas ectasis alta rotas)
 Visus in astrifera vestigia ponere sede,
 Hosque per Aligerum verba, bibisse sonos.
 Desine rorantes lacrymarum fundere fontes;
 Galle, voluptatum flumina, corde trahe.
 Cerne triumphales Carmeli germina Fratres,
 Ut celeri remeent sidera victa gradu!
 Aspice Cæsarium! florent sua tempora fertis
 Purpureis! pingunt viva rosæta comas!
 Non timuit fera tela, manu vibrata furenti
 Præsidis intrepidus spernit ut ille minas!
 Ingeminat: chalybem revoca, molire bipennem.
 Si mihi mille forent pectora, mille paro.
 Adde novos ictus, plumatas adde sagittas,
 Quò pennas addes, astra petam citius.
 Ille viden, longa juvenis transfixus ab hasta
 Est Cerealis. Habet proxima sorte loca.

Assyriæ proles, Eoæ gloria gentis,
 Sol ubi puniceos mane flagellat equos
 Candida mens olli, nivei sine crimine mores;
 Palma manus, ornant lilia pura caput.
 Non sic immixto lucens adamante pyropus,
 Alter, ab alterius lumine, lumen habet,
 Vt duplici ridens, radiat sua forma decore,
 Sanguineam credas lacte rubere nivem.
 Quot tulit ante necem sævo tormenta Tyranno?
 Ipsa pavet tantum pangere Musa nefas!
 Huic geminum tunsa lumen de fronte revulsum;
 Huic rapti dentes, dilaniata gena.
 Auribus hic caruit, caruit linguaque, nec ullum,
 Vt prius, humano manserat ore nitor;
 Mox cecidere manus ambæ, quas fixerat ante
 Illaqueata unguis inter arundo suas:
 Tandem præcisis non uno vulnere furis
 Transfodit tenerum, lancea lata latus.
 Nunc sua plus splendet, post vulnera passa Juventus,
 Quæque magis rutilo plaga phlegonte micat.
 Tertius ille (viden) ramis redimitus olivæ
 Est Samuel, Graii nobile germen Hali
 Nuper Christiadam cataphractos junxerat Argos,
 Suctus ad infidos arma ciere Duces;

Sed

Sed dum palantes acies prospexit Jesu ,
 Fervidus, ad profugos, talia verba dedit .
 O' animæ egregiæ, gelidus pavor omnis abesto,
 Quò fugitis? cæprum quòve teneris iter?
 Nulla premunt Superum vos Numina; Viles
 (Proh pudor), Hemonii, vertere terga dabunt?
 Quo ruitis? per vos oro, & per bella peracta,
 Fidite ne pedibus, ne properate fugam.
 Illa est aspicitis, gladio rumpenda per hostes
 Semita, Cappadocum quâ globus ille furit,
 Illuc flectè gradum, versoque relabere cursu .
 Ah spe fallaci gens mea, lude Syrum .
 Maçte animo; Audentes semper pia fata juvabunt,
 Sivè suos optent vivere, sive mori .
 Aut hic vincendum vobis, aut hic moriendum.
 Maturate: per hanc itur ad astra viam.
 Quis non maluerit, Cœlum pro morte pacisci?
 Æthere quàm bona fors vivere semper erit!
 Et memores vos esse decet, tellure sub ista,
 Authorem vitæ, sustinuisse necem,
 His animos dictis, virtutis ad urit amorem,
 Et jam versa phalanx, rursus ad arma redit;
 Sed dum avidos pugnæ, rigidis calcaribus urget,
 E' rabido stridens hoste sagitta volat:

Ille

Illa volat, medioque stetit clamantis in ore,
 Et vitæ, & vocis, cuspidè clausit iter
 Purpuream vomit hic animam, cui ulcus apertum:
 Militibus, plusquam lingua disertà fuit:
 Aspice temnentem dirissima lora Sebaſten,
 Mira fides! quantis hìc flagrat ira flagris!
 Mille suos tortor nodavit funibus artus,
 Ter totidem quatit corpora verberibus:
 Parciùs iratum contundit littora pontus,
 Parciùs hybernà percutit imber humum;
 Vt geminat crebris liçtor trux, içtibus içtus,
 Vt laniat strictis faucia terga rubis.
 Ille tamen duris dum subdit dorſa flagellis
 Geſtit: & ad ferius penè læceſſit opus.
 Eja age conclamat. Quid ceſſas? tunde lacertos:
 Palmula cur nondum faucia? tunde femur.
 Brachia ſulcentur, ceu terram ſulcat arator,
 Ilia fidantur, findit ut arva bidens
 Sic vocitans; animas pulſantum incendit, & iras:
 Hi magis, incumbunt jungere flagra flagris
 Verbera verberibus, vires & viribus addunt,
 Jam cadit in fluvios fuſus ubique cruor,
 Vulnèra miſcentur ſine margine, vulnus in unum,
 Vna ex innumero vibice, plaga manet.

Ah

Ah scuticas, ah vincla miser discerpe : quid audes?
Hæc illi majus dat laniena decus.
Obtigit: exanimi de corpore, sanguinis ostra
Astra coronatis inservere comis.
Quis procul ille senex lacera cum veste Sacerdos?
Nosco sacros crines, canaque mente scio.
Est Petrus is, Libani venerabilis accola Montis,
Plurima quò circum surgit odora cedrus;
Sed non ille, suo nutrit tot vertice flores,
Quot meruit capiti florea ferta Petrus:
Structa super solidam mansit sua gloria petram,
Nominis ut faustum mansit haruspicium:
Petrisoni siquidem de terræ glandibus imbres,
Ad superas illum ui rapuere domos,
Non sic Armenii laniant armenta Leones,
Vt feriit sanctum perdita turma senem;
Circum oculos errant, errant & tempora circum,
Vibrata immani faxea tela manu.
Cervicem illidunt; sed non minus ilia quassat
A' tergo crepitans dura procella suo
Vocem animumq; citus rapit impetus: Æthera tranat
Spiritus; at corpus contegit ista flex.
Nil lapidum seges illa fuit, ni pyramis alta
Quà superum genius promptior isset iter.

Fas

Fas erat, ætherea sic quadraretur in Vrbe;
 Carnificum faxis, tam bene tunsa petra
 Vis, & concordēs animas, manesque gemellos
 Visere, fraterna nunc quoque cæde pares?
 Fœlices quēis una dies tulit, abstulit una
 Vivere! quos etiam fax cremat ūna duos!
 Didimus & Justus sunt hi: dulcissimus error
 Omnibus, ut Cœlo Tyndaridæ juvenes.
 Ambobus genus unum mortis, fors fuit æqua:
 Scilicet accenso claudere fata rogo.
 Emicuit fidei geminorum lux, mage flamma;
 Quæ dedit urendæ, pabula bina pyræ.
 Non sic ardentes Virgo Pellæa, favillas,
 Impavido subiit (dentibus orba) gradu;
 Vt læti petiere faces simul, alter, & alter:
 Cuique amor, in medios præcipitare focos.
 Tædam inter, piceosq; globos, non luctus, & horror
 Cernitur: attonito defuit igne timor;
 Immò sidereis figentes lumina flammis
 Æterno laudes concinuerē Jovi:
 Donec inextinctos pestis consumeret artus,
 Et fierent unus, corpora dupla cinis
 Qualiter halanti conscendit ad æthera fumo
 Tradita Vulcani thurea massa gulæ;

Sic

Sic geminata, Deo dulcem dedit hostia odorem;
 Vt salit superos ignibus usta lares
 An tacita ternos Heroas voce relinquam,
 Queis dat olorinas curva senecta comas?
 En Paulus, Simeon, & (verè nomine) Felix
 Tres (animo juvenes) occubuere senes.
 Illos longa sitis, & sæva subegit egestas,
 Sed rapuit vitæ munia, passa fames
 Proh scelus ! & ferro, laqueoque & parcere flammæ,
 Ut mora sit mortis, plus truculenta nece
 Bis quater Eoam Titan lustraverat aulam,
 Occiduo totidem laverat amne rotas;
 Semper & expertes somni, potusque, cibique
 Funere peiores, oppètiere modos;
 Adde quod occlusi tenebris, sub carcere cæco
 Illis sandapilæ, lectus, & ædis erant.
 Usquè adeò damnis fracti: quod fornice demum
 Decrepitas vitæ desuerere moras;
 Sed nunc quisque suo redivivus ab aggere Phænix;
 Cernis ut æternum vestiat ore jubar!
 O' fortunatos! ò terque, quaterque beatos
 Adamidas ! nostis si bona vestra semel!
 Quam profit miseram carnis liquisse lacernam,
 Et levis ætheros exuperare tholos!

E c

Cerne

Cerne triumphalem maris inter glauca cohortem,
 Quam diphabi tyrius muricis ambit honor
 Illa est, æquoreæ pubes damnata procellæ,
 Fisa fluentifono victima sacra freto.
 Effera mens hominum, scopulis & durior undis!
 Ah quantum ad diras ingeniosa neces!
 Quis credat? laceræ gens en committitur alno!
 En datur infano ludicra præda Noto!
 Quam male compactum robur! sine remige lembus;
 Textitur haud costis quassa liburna cavis!
 Clauvs abest! lenes non carbasus evocat auras!
 Dissecta nullus puppe Magister adest!
 Jactatur generosa cohors, huc fluctibus, illuc,
 Orba gubernaclo flamen ut ante cinis
 Jam, jam secretæ, pontus subit ostia navis,
 Jam nova furtivum rima recludit iter.
 Tres errant pelago, furva caligine noctes,
 Tres errant (clara sed sine luce) dies
 Postera lux Phæbi, primos cum duceret ortus
 En levis Egeïs prora laborat aquis
 Solvitur hæc demum, spumas referatque profundi
 Dives Carmeli trabs abiegna viris.
 Naufraga fors illis; refluens ubi Bosphorus arctis
 Faucibus, Jonios Phorcidis arcet equos

Mol-

Urna fuit, liquidum duro pro marmore, marmor
 Illis, queis medio gurgite vita mori est.
 Flens reor in gremio, Neptunus condidit artus,
 Obtulit & dulces Tethys amara sinus.
 Testis tú glauci gens cærule Numinis: & tu
 Nereis æquoreis fletibus aucta salum.
 Sic malum rexit, divini flamen Amoris,
 Vexit ut, ad Cælu n trabs pagasæa Duces;
 Sed fileat nunc Fama viros, quos extulit Argo;
 Nam velut, hæc res est facta, ita ficta alia est.
 Hæc quæ turba venit, turbam supereminet omnem,
 Est de cognato sanguine, Galla phalanx
 Candidior nivibus, tyrioque rubentior ostro,
 Dextra gerit palmam, læva geritque crucem.
 En qui Phæbeos superant fulgore jugales:
 Lothophagi nuper præda furoris erant!
 Aspice victricem diverso funere gentem,
 Omnibus ut variis mortibus, æquus honor!
 Per medium huic abiit cuspis feriata: cruores
 Ebibit irriguos, fluminis instar humus,
 Illi per costas est belliger ensis adactus,
 Hæserunt lateri plurima tela suo.
 Desiit haud isti dentatæ lamina Serræ,
 Corpus quæ partes diffidit in geminas

Huic stimuli admoti, cui ferri pecten aduncum;
 Effecit vacuas sanguinis esse fibras;
 Pars autem, scythicæ denudans colla macheræ;
 Cervice abscissa, truncus inhæsit humo:
 Qualis falcifero seges interfecta colono
 Æstivo jacuit, massa resecta solo.
 Pars, picis ardentis, candenti merfa lebetho,
 Ascendit superos, victima grata fores
 Pars, olei liquentis, & unguine perlita mellis,
 Vivere Solares desiit ad radios;
 Major at alitibus Cœli data portio: brutis
 Telluris: Nerei squâmisferoque gregi.
 Corpora viva (nefas) avido sunt csa leone:
 Mortua, murena, vulture, vulpe, cane
 Quis numeret laqueo strictas super arbore fauces?
 Quis pede suspensum corpus ad ima notet?
 Non nullis secto putruerunt viscera ventre,
 Creverunt aliis, membra soluta rotis.
 Non semel innocuis est tracta satellite pellis;
 Ut solet occisam, glubere Pastor ovem.
 Sæpius horrendum visu, quater una triremis,
 Discerpti tenuit pendula frustra viri:
 Quando pedes, super antennis, ulnæque revinctæ,
 Remigis ad motum dissiliere vagum.

Et

Et quæ prætereà sicco non vidit ocello
 Sævities eadem, nec rigor ipse tubit.
 Salvete ò Superùm genus, ò Galli Ætheris astra,
 Sanguine Nazaream testificata fidem.
 Vobis purpureis redimiri tempora fertis
 Fas fuit, & meritum sic rapuisse polum,
 Et nunc una quies cunctis; cunctis labor unus
 Si fuit: Æternum, gloria, vita manet
 Tu Bertholde, decus, fastumque tuere tuorum,
 Et grato Charites ore, repende Diis.
 Non equidem, tali dedignabatur honore
 Carmeli vertex, qui secat astra jugo.
 Ergo ne tumido stillet de lumine rivus
 Amplius: haud mestis sit tibi gutta genis.
 Posthac præcinctus Penæide fronde capillos
 Carmeli Vates, omnia læta cane.
 Aliger hoc dixit, potius seù dicere visum
 Bertholdo; festos quæ ciet ore sonos
 Exulet, ignotas luctus, mærorque per oras,
 Tristitias refugum per mare ventus agat.
 Nunc mihi deveniant hilari nova gaudia plausu
 Mens meditetur Jo, vox moduletur Jo.
 Dixit, & in tenues aspectum labitur auras
 Successor lacrymæ, risus Joque fuit.

Sic

non secus ac splendore Sol ceteros Planetas exuperat . Ejus singularis sanctimonie , & rare prudentie conscius Albertus , Patriarcha Hierosolimitanus , Brocardum pro componendis induciis , & jungendo federe ad Saladinum , Syriæ , & Aegypti Regem misit . Apud regalem illius Dynastæ aulam , omnia ut concupiverat est adeptus : Erat enim Vir eloquentissimus , & usq; ad eò sagacis ingenii , ut mellifluo tractu sibi adhaerentem lucraretur , & cor illius cum quo conversabatur , quasi nectareis catenis vinciret . Soldani Proregem , contactum lepra per totum corpus , & ambabus manibus laborantem , ob nervorum attractionem , sanitati restituit . In hoc miraculo , se patefecit veracem filium , nostrorum Parentum Elie , & Elisei : Siquidem infirmum , ad Jordanis flumen perduxit , & illius aquæ lotionem mundavit . Insuper cum corpore animam terfit ; baptizavit enim illum , unicoque lavacro duplex contagium , membrorum scilicet , & spiritus fugavit . Candidatum hunc , mox in sacrum Carmeli Montem attulit , qui in Ordinem nostrum adoptatus , & Sanctissime perseverans usque ad vitæ terminum , ad Christum qui mons est emigravit . Ali-
bi

bi vir sanctus Brocardus, miraculorum gratia excelluit, inter quæ illud celeberrimum Fama promulgavit, quando mortuum Adolescentulum suscitavit, & ad religionis habitum induendum promovit. His plurimisque decoratus meritis, omnium assensu, præpositus Generalis est electus, secundus in ordine post S. Bertholdum, & ipsius sanctitate, & doctrinæ efficacia, multum Ordo Carmeliticus hausit incrementi. Ab Alberto Patriarcha Hierosolimitano, poposcit regulam, quam cælesti præditam spiritu misit Antistes, & in qua, licet laconicè, est tamen omnium virtutum aggerata perfectio. Illam quam Præsul observandam proposuit, unanimiter Carmelitæ Fratres amplexi fuerunt, estque identidem ea, cui nos Carmelitæ excalceati, absque ulla mitigatione obtemperantes, ad unguem veneramur. In præsentî Carmine, paraphrasticè licet more poetico regula nostra enunciatur, estque eadem epistola quam Albertus Patriarcha Hierosolimitanus, S. Brocardo misit. Regula nostra sequens est.

R E G U L A .

Albertus Dei gratia Jerosolimitanæ Ecclesiæ vocatus Patriarcha , dilectis filiis Brocardo, & ceteris Fratribus Eremitis, qui sub ejus obedientia, juxta fontem Eliæ in Monte Carmeli morantur, in Domino salutem, & Spiritus sancti benedictionem. Multifariè, multisque modis, Sancti Patres instituerunt, qualiter quisque in quocumque ordine fuerit, vel quemcumque modum religiosæ vitæ elegerit, in obsequio Jesu Christi vivere debeat, & eidem fideliter de corde puro, & conscientia bona deservire. Verum quia requiritis à nobis, ut juxta propositum vestrum tradamus vobis vitæ formulam, quam tenere in posterum debeatis.

DE PRIORE HABENDO, ET TRIBVS
SIBI PROMITTENDIS .

Illud in primis statuimus, ut unum ex vobis habeatis Priorem, qui ex unanimi omniumque assensu, vel majoris, & sanioris partis ad hoc officium eligatur : cui obedientiam promittat quilibet aliorum, & promissam studeat operis veritate servare, cum castitate, & abdicatione proprietatis.

Ff

De

DE RECEPTIONE LOCORVM.

Loca autem habere poteritis in Eremis, vel ubi donata vobis fuerint ad vestrae Religionis observantiam, apta, & commoda, secundum quod Priori, & Fratribus videbitur expedire.

DE CELLIS FRATRVM.

Præterea juxta situm loci, quem inhabitare proposueritis, singuli vestrum, singulas habeant cellulas separatas; sicut per dispositionem Prioris ipsius, & de Prioris ipsius, & de assensu aliorum Fratrum, vel sanioris partis eadem cellulae cuique fuerint assignatae.

DE COMMVNI REFECTIONE.

Ita tamen, quod in communi refectorio, ea quae vobis erogata fuerint, communiter aliquam lectionem sacrae scripturae audiendo, ubi commode poterit observari sumatis. Nec liceat alicui Fratrum, nisi de licentia Prioris, qui pro tempore fuerit, deputatum sibi mutare locum, vel cum alio permutare. Cellula Prioris sit juxta introitum loci, ut venientibus ad eundem locum, primus occurrat, & de arbitrio, &
dispo-

dispositione ipsius postmodum, quæ agenda sunt cuncta procedant. Maneant singuli in cellulis suis, vel juxta eas die, ac nocte in lege Domini meditantes, & in orationibus vigilantes, nisi aliis justis occasionibus occupentur.

DE HORIS CANONICIS.

Hi qui horas canonicas, cum Clericis dicere norunt, eas dicant secundum constitutionem Sanctorum Patrum, & Ecclesiæ approbatam consuetudinem. Qui eas non noverint, viginti quinque vicibus, Pater noster, dicant in nocturnis vigiliis, exceptis Dominicis, & sollemnibus diebus, in quorum vigiliis, prædictum numerum statuimus duplicari, ut dicatur Pater noster, vicibus quinquaginta. Septies autem eadem dicatur oratio in laudibus matutinis. In aliis quoque horis septies similiter eadem dicatur oratio sigillatim, præter officia vespertina, in quibus ipsam quindecies dicere debeatis.

DE NON HABENDO PROPRIUM.

Nullus Fratrum, sibi aliquid proprium esse dicat; sed sint vobis omnia communia, & di-

tribuat^r unicuique per manum Prioris , vel per Fratrem , ab eodem , ad idem officium deputatum , prout cuique opus erit , inspectis etatibus , & necessitatibus singulorum .

QVOD LICET HABERE IN COMMVNI.

Asinos , autem , sive mulos , prout vestra expostularit necessitas , vobis habere liceat , & aliquot animalium , sive volatili^um ad nutrimentum .

DE ORATORIO , ET CVLTV DIVINO .

Oratorium prout commodius fieri poterit , construatur in medio cellularum , ubi mane per singulos dies , ad audienda Missarum solemnia convenire debeatis , ubi hoc commodè fieri potest .

DE CAPITVLO , ET CORRECTIO- NE FRATRVM.

Dominicis quoque diebus vel aliis , ubi opus fuerit de custodia ordinis , & de animarum salute tractetis ; ubi etiam excessus , & culpa^r Fra-

Fratrum, si quæ in aliquo deprehensæ fuerint, charitate media corrigantur.

DE JEJUNIO FRATRVM.

Jejunium singulis diebus, exceptis Dominicis, observetis à festo Exaltationis Sanctæ Crucis, usque ad diem Dominicæ Resurrectionis; nisi infirmitas, vel debilitas corporis, aut alia justa causa jejunium solvi suadeat, quia necessitas non habet legem.

DE ABSTINENTIA CARNIVM.

Ab esu carniû abstineatis, nisi pro infirmitatis, vel debilitatis remedio sumantur. Et quia vos oportet frequentius mendicare itinerantes, ne sitis hospitibus onerosi, extra domos vestras sumere poteritis pulmenta cocta cum carnibus: sed & carnibus suprà mare vesci licebit.

EXHORTATIONES.

Quia vero tentatio est vita hominis super terram, & qui piè volunt vivere in Christo persecutionem patiuntur; Adversarius quoque vester diabolus, tamquam leo rugiens circuit quæ

quærens quem devoret, omni sollicitudine stu-
 deatis indui armatura Dei, ut possitis stare ad-
 versus insidias inimici. Accingendi sunt lum-
 bi vestri cingulo castitatis, muniendum est pe-
 ctus cogitationibus sanctis: scriptum est enim,
 cogitatio sancta servabit te. Induenda est lori-
 ca justitiæ, ut Dominum Deum vestrum, ex
 totq corde vestro, & ex tota anima vestra,
 & tota virtute diligatis, & proximum ve-
 strum tamquam vos ipsos. Sumendum est in-
 omnibus scutum fidei, in quo possitis omnia
 tela nequissimi ignea extinguere: sine fide enim
 impossibile est placere Deo. Galea quoque salu-
 tis capiti imponenda est, ut de solo Salvato-
 re speretis salutem, qui salvum facit populum
 suum à peccatis eorum. Gladius autem spiri-
 tus, quod est verbum Dei abundanter habi-
 tet in ore, & cordibus vestris: & quæcum-
 que vobis agenda sunt, in verbo Domini fiant.
 Faciendum est vobis aliquid operis, ut sem-
 per Diabolus inveniat vos occupatos, ne ex
 ociositate vestra, aliquem intrandi aditum ad
 animas vestras valeat invenire. Habetis in hoc
 beati Pauli Apostoli, magisterium pariter, &
 exemplum; in cujus ore Christus loquebatur,

qui

qui positus est à Deo prædicator , & Doctor Gentium , in fide , & veritate , quem si secuti fueritis , non poteritis oberrare . In labore inquit , & fatigatione fuimus inter vos , nocte , & die operantes , ne quem vestrum gravaremus : non quasi nos , non haberemus potestatem ; sed ut nos met ipsos formam daremus vobis ad imitandum nos . Nam cum essemus apud vos , hoc denunciabamus vobis : quoniam si quis non vult operari , non manducet . Audivimus enim inter Vos quosdam ambulantes inquietè , nihil operantes . His autem , qui hujusmodi sunt , denunciamus , & obsecramus in Domino Jesu Christo , ut cum silentio operantes panem suum manducent . Hæc via , sancta , & bona ambulata in ea .

DE SILENTIO.

Commendat autem Apostolus silentium , cum in eo præcipit operandum . Et quemadmodum Propheta testatur . Cultus Justitiæ silentium est . Et rursus in silentio , & spe erit fortitudo vestra . Ideòque statuimus , ut dicto Completorio silentium teneatis usque ad primam dictam sequentis diei . Alio verò tempore licet silentii
non

non habeatur observantia tanta, diligentius tamen à multiloquio caveatur. Quoniam sicut scriptum est, & non minus experientia docet; In multiloquio peccatum non deerit. Et qui inconsideratus est ad loquendum sentiet mala. Item qui multis utitur verbis, lædit animam suā. Et Dominus dicit in Evangelio. De omni verbo otioso, quod loquuti fuerint homines, reddent de eo rationem in die judicii. Faciat ergo unusquisque stateram verbis suis, & frenos re-ctos ori suo (ne forte labatur, & cadat in lingua sua, & insanabilis sit casus ejus usque ad mortem) custodiens cum Propheta vias suas, ut non delinquat in lingua sua, & silentium (in quo cultus justitiæ est) diligenter, & cautè studeat observare.

EXHORTATIO PRIORIS AD HUMILITATEM.

Tu autem Frater Brocarde, & quicumque post te institutus fuerit Prior, illud semper habeatis in mente, & observetis in opere, quod Dominus ait in Evangelio: Quicumque voluerit inter vos major fieri erit minister vester, & quicumque voluerit inter vos primus esse, erit vester servus.

Exhor-

EXHORTATIO FRATRVM, VT PRIOREM SVVM HONORENT.

Vos quoque ceteri Fratres, Priorem vestrum honorate humiliter, Christum potius cogitantes, quam ipsum, qui posuit ipsum super capita vestra, & Ecclesiarum præpositis ait: Qui vos audit, me audit, & qui vos spernit, me spernit, ut non veniatis in iudicium de contemptu, sed de obedientia, mercamini vitæ æternæ mercedem. Hæc breviter scripsimus vobis, conversationis vestræ formulam statuentes, secundum quas vivere debeatis. Si quis autem super erogaverit ipse Dominus cum redierit, reddet ei. Utatur tamen discretione, quæ virtutum est moderatrix.

C A R M E N XVI.

H Anc Ego, de Solimis Albertus mitto salutem,
 Semideisque viris, semivirisque Diis.
 Vos cognata tenent Carmeli culmina Cœlo,
 Et juvat Eliæ vivere propter aquas.
 Felices quis nulla ciet Fortuna tumultus,
 Quos solos, toto præterit orbe dolus.

G g

Ah,

Ah, si fors fineret viridantia visere Tempe;
 Quam mallet ad caros ipse redire lares:
 Injicerem vestro pendentia brachia collo,
 Amplexus peterem nate Brocarde tuos
 Fata vetant: Duro pastoria compede cura,
 A fiso prohibet longior esse grege:
 Eloquii supplere tamen scit epistola munus,
 Dum mittens gratas itque, reditque vices:
 Nuper vivendi legum mandata rogasti,
 Quæ tua posteritas intemeranda colat.
 Quid loquar? Hæc olim plures docuere Magistri,
 Qui nunc æthereo Sol velut axe micant.
 Condiderit quot jura patet, Basilius in Argis,
 Jura quot Hipponis regna per afra Pater;
 At quia non illa cupitis modò degere norma
 Alter, & est vestra mente repostus amor:
 Hunc capite æterna victuri lege tenorem,
 Hæ non delendo sint adamante notæ.
 Sit primùm vobis Prior unicus, alter ut Atlas
 Carmeli: hic animos qui regat unus erit.
 Dedidicit géminos Navarchos una liburna,
 Solius imperii non capit aula duos;
 Huic voti compos de cætu pareat omnis,
 Omnis ad obsequiū munera primus eat

Nec

Nec sit ad Antipodas , qui deneget ire pedester ,
 Verrere vel Thules , si volet ille , salum
 Quandoquidē , non rere hominem vox insonet illas
 Nazareum potius vox sonet illa Deum .
 At locus arcanas sit confitus inter cremos ,
 Aptior ad vestri sacra ministerii .
 Quid melius , potuisse piis consumere silvis
 Æuum ; quā nullo sit via trita gradu ?
 Ille ter , ille quater fēlix , qui criminis expers .
 Longius innocuas nectit ab Urbe moras :
 Vernat ubi tellus , ubi Dædala prata virescunt ,
 Lucida monstrat ubi purior ora polus .
 Exurgant modicæ tectorum pondere cellæ ,
 Una sit , in parvo , parva fenestra lare .
 Infideat quisquis , sola quasi passer in æde ,
 Ex illo , proles non nisi cantus erit .
 Scilicet in Domini tabulis , noctūque , diūque
 Evigilet , superas & meditetur opes ;
 Has repetet currum rutilo , seu promat ab Orrū
 Titan , seu currum Tethyos abdat aquis .
 Ut solet exiguus apis aurea condita cellis
 Aerium dulcis fingere mellis opus :
 Vos ita fiderei conclusi fornicis alveo ,
 Cœlestes Domino mellificate favos .

Prandia sed parcis adsint communia mensis;
 Ad mentas comites, vos decet esse simul;
 Omnia quæ poterit largiri fercula pietas:
 Semper ab æthera credite fusa manu.
 Quis legat interea, volvens monimenta Parentû,
 Deque suo gratus profluat ore sonus.
 Audiat hos avidus sacras conviva papiro s,
 Et bibula suaves hauriat aure cados.
 Ah procul ut solum recreetur corpus edendo;
 Ccû, fera nil præter quærere nata cibos;
 At quorum ratio, mens est dictamine dives:
 Humanam pellant pabula bina famem.
 Vestibulum ante ipsum, princeps sit cella Prioris,
 Promptior, ut fessis obviet hospitibus,
 Deque suo semper procedant omnia nutu;
 Dum primo custos limine, cuncta videt.
 Ædibus in mediis surgat venerabile templum,
 Arcanos aditus, ambiat ara triplex.
 Si non alba Paros tecto, guttata Caristos
 Pariete, neve Chios, sit pretiosa solo:
 Atria non auro radiant, viridique smaragdo;
 Nec ferat excelsos recta columna tholos;
 Sic cerussato saltem sua forma nitore,
 Candidior nivibus candor ubique micet;
 Chloris

Chloris, odoriferis locupletet floribus aras,
 Purpuret æterno vere, sacrata domus.
 Sæpius hic nemoris cultor, majoribus orsis
 Oret, & assiduas fundat ad astra preces.
 Hic locus, hæc sedes, erit hoc altare roganti
 Propitium, furda ne foret aure Sator;
 Cumque pruinosos conspergens Lucifer orbes,
 Mygdonio veniet lucidus axe dies:
 Ad pia conveniet lætus solemnia cætus,
 Interfitque sacris, supplice turba genu.
 Æthereas epulas, quis non ut adoret anhelet?
 Quis neget ad sanctos corda litare focos?
 Si quis adhuc tepidus Dio deferbuit igne
 Ardeat hic: Ætnæ montis ut ardet apex.
 Hic Deus albiferæ Cereris vestitur amictu
 Hic simulat Bromii, quem parit vña scyphum.
 Palmitis hic cyprii botrus, dicetur arista
 Christus, Virginea, quæ micat axe manu
 Olim Bethlæas paleas, non horruit infans
 Hic nunc frumenti mergite, vinctus ovat!
 Sique Chana scatuit Læneus sanguis, ab urna
 Fluminis; hic Verbi fit cruor, ecce merum!
 Fælices oculos, queis hæc spectacula videnda
 Contigerit, nullo præteruisse die

Insu-

Insuper, in vobis rerum penuria regnet:
 Pauperies potis est vincere sola polum.
 Quid sunt divitiæ nisi lurida mortis abyſſus?
 Æſtuat hæc ſemper, Dytis in igne ſitis.
 Non fruſtra, eſt imis auri domus, abdita terris.
 Fædus & æternum cum Styge limen habet;
 At contrà Superis victrix dominatur egeſtas
 Arcibus: eſtque piis ſarcina cara viris
 Ergo quiſquis erit: nullo ſit dives in auro,
 Non aliquid proprii ſomniet eſſe ſibi.
 Tantum quadrupedes, onerumque levamen aſellos
 Seu clitellares, fas ſit habere nothos
 Nec non glociferas, animalque volatile quodvis,
 Aptum nutrices, progenerare dapes.
 Nunc juvat Iſaciæ teſtudinis ire ſub umbra,
 Quam tetigit Vates pollice Jeſſiades.
 Davidicos numeros quis non canat ore libenter?
 Perſonuiſſe ſacrum deneget ullus ebur?
 Pſallere qui norit, pſallentis Carmina Regis
 Pſallat, ut antiqui perdocuere Patres:
 Scilicet hinc, illinc, numeroſa voce viciffim
 Conventus geminet, quos dedit ille Deo;
 Non ſecus, aligeræ legio ſuper aſtra cohortis,
 In laudes ſuperi carmina pangit Heri,

Qui

Qui laicus, nullos decachordi norit amores :
Orantem Domini fundet ab ore sonum :
Quippe, (Pater) vicibus moduletur quinque viginti,
Excubias noctu pervigil ante sacras;
Si tamen Æthereo veniet lux sacra Monarchæ,
Aut mage solemnes, Sol vehet axe dies:
Sancimus geminare preces: sic fœnore duplo
Quinquagena sonet vox iterata, (Pater);
Ast ubi lux primos Auroræ panderit Ortus:
Septenos recitet, lucis ad orsa (Pater)
Temporibus reliquis, venientibus ilicet horis
Is septemgeminas, cantet ut ante notas;
Excipe si Clero laus vespertina canatur;
Quindecies solitas nam tonet inde preces;
Sed jam longa vocant parco jejunia victu,
Texere Tartareo jura pavenda foro.
Adsis ò Metanæa sacris plausura Camenis
Sancta velis dextræ, dextra favere meæ.
Sobria vos eritis nostris opsônia chartis
Lauta fames, mensis, pinguis orexis erit
Per vos emeruit Superûm consortia Moses,
Numinis & scriptum pollice novit opus?
Per vos iunumerum prostravit Juditha campum
Dum Ducis Assyrii messuit ense caput,

Nec

Nec nocuit ternis Babilonicus ignis ephēbis ;
 Sed stupuit sanctum fax venerata melos .
 Per vos Getuli Daniel ferat ora leonis ,
 Fortior est Sampson , pulchior Esther ovat ;
 Dumque quaterdena rejecit pabula luce ,
 Thesbites , olim pane refectus avis :
 Ignifero curru , flamma stimulante jugales ,
 Aerios campos transiliisse meret
 Ipse triumphatam , Procion velut , advolat Æthram ,
 Altaque Carmeli cūlmina linquit equus
 Quid moror ? Exemplo Patris sit sobria proles
 Sit par Eliæ , cum genitore genus .
 Ergo nocturnis indicere prælia mensis
 Laus erit , & vetitis abstinuisse cibis .
 Ordiri deceat , jejunia , tempore quo Crux
 Exaltata , super cœlica regna micat
 Lucifer iste , Crucis referens solemnia , vobis
 Sit sacer , & septus lumine semper eat .
 Durent hæc , Domini surgentis ad usq; triumphum :
 Quando polus cantat , cantat joque solum
 Si Deus obstructi postes dissolvit Olympi :
 Jejunos etiam , fas solvisse dies .
 At numquam vesci placeat carnalibus escis .
 Ah procul à viva mortua carne caro .

De

De grege squammigero, chrisendeta dāda parentur,
 Vel de flumineis, quas alit unda feris;
 Eripitur vobis ovium non lacteus humor,
 Nec quæ cecropio nectare, mella madent:
 Sed si cæruleas peragrantes Tethyos aulas,
 Per mare velivolum, sollicitetis iter:
 Infirmæ vel eiunt vires, hebetataque membra;
 Tum dabit ex assa carne, popina dapés.
 Vos quoque custodes ovium decet esse salutis,
 Ut virides semper germinet ordo comas.
 Jam non pœniteat noxas damnare nocentum,
 Aut culpæ pœnis increpuisse reos;
 Attamen hoc medio semper nectatur amore;
 Ænea nam vincit pectora blandus amor.
 Non Ego vos muta celebranda silentia lingua
 Præteream; taciti cantor at oris ero;
 Sed si ferrea vox; adamantina pectora, centum
 Guttura sint, centum prompta referre sonos:
 Pandere sufficiam clausi præconia labri;
 Hæc potis est solus pandere, Deus Amor.
 Ille basis fidei, triplicem conscensus Olympum;
 Qui meruit Dii flaminis esse tuba:
 Laudibus ah quantis arcana silentia tollit!
 Ah quoties genitis inferit illa suis!

H h

Sivè

Sivè Corinthiacis scribat, scribatue Quirinis,
 Semper (ut æthereus præco) tacere docet.
 Ergò Carmeli pubes, cape jura silendi,
 Quæ mox Zelotypo firmet amore rigor:
 Phæbus in occiduas ubi sit proclivior undas,
 Completaſque ſonet Davidis hora fides
 Conticuiffe volo, donec dilucula ſurgant,
 Quæ moneant Primæ jam reſonaffe modum.
 Cœtera non extent obnoxia tempora, vinclis
 Arctæ tam legis, quæ ſiluiſſe jubet;
 Attamen à nimia procùl ò procuſ eſte loquela;
 Semper enim noxas garrula lingua ſpuit.
 Reſtat ut hortando, certo vos robore vallem;
 Ne fragili dubias puppe ſecetis aquas.
 Quis neſcit quantùm noſtris contrarius orſis
 Sit ſerpens Erebi, Tartarus ille Draco?
 Ah quot imaginibus, mortalia pectora ludit!
 Quæ non inferna lampade corda cremat?
 Qualiter impaſtus lybicas leo territât oras:
 Rugitus quando fundit ab ore truces:
 Mox nemus omne terit, pagos & circuit urbes,
 Inveniat forſan, quem voret atra fames:
 Non aliter ſtygiis coluber maleſuadus Averni,
 It redit, humanum prendaſt ut ungue bolum.

Hunc

Hunc contra, niveis lumbos præcingite nodis,
Ne jaculèt flammæ femina, vincta Venus
Justitiæ lorica, fabris conflata supernis
Cælibis asservet pectoris illa, nives.
Abdite sub galeæ caput avolitantibus alis.
Hæc erit adverso dextera Marte salus
Cudoni validum fidei superaddite scutum;
Nam sine nemo fide quit placuisse Deo;
Ille sed & gladius, quem celsi Spiritus axis
Sæpè dat è supera defiliisse plaga
Vberius vestri confidat cordis in arce,
Æternùm placitas construat ore domos;
Qui sic armatus, stygio se prodet Athletæ:
Ridebit stultæ, Tartara tela manus.
Est aliquid, vario quoque defudare labori
Nunc fodiant ulnæ, nunc vehat armus onus.
Otia ni perimas cecidisse Cupidinis arcum
Aspicias numquam, vel periisse facem.
Denique cœu Dio te quisque honore Brocarde
Tollit, & humanum non putat imperium;
Imum te contra reputes magis esse ministrum,
Qui sic se sternit, celsior astra salit.
Scripsimus hæc breviter; sed si superaggeret Heros:
Huic; rediens Dominus, præmia digna feret,

Carminis hinc portus : jam cesset epistola . Phebe
Musa valete : iterum , care Brocarde vale .

•§§• •§§• •§§• •§§• •§§• •§§• •§§• •§§• •§§• •§§•

ARGUMENTUM, ET EPITOME

V I T Æ

S. CYRILLI:

Æ

D Hilippo , & Othone imperii clauum
regentibus , emicuit præstantissimus
Carmeli flos Cyrillus , Constantinopo-
litanus , duodenum circa Domini sæ-
culum . Hic Samuelis instar , & Baptiste , à te-
neris unguiculis se Deo devorvit , & postmodum
Clericali militiæ adscribi voluit . Sacerdos ef-
fectus , in omni virtutum genere mirabiliter
prosecit , nec non in omni doctrinæ lyceo præ-
stan-

stantissimum Cathedriticum se exhibuit . Erat in docendo uberrimus, in scribendo elegantissimus, in disputando acerrimus, in evangelizando fervidissimus . Ardebat adeò charitate, ut veluti aquila pupillas divino Soli incessanter figeret, & ut pelicanus pro proximorum salute corpus suum morti, vulneribusq; recludere exultaret . Intellexerat, Iconii Sultanum, Christianæ religionis tabulas legere velle, illuc evolavit, sacrosque codices secum duxit, tantæque eloquentiæ vi, Sultanum est aggressus, ut brevi (Spiritus sancti gratia aspirante) de eo victoriam reportarit, moxque infidelem, fidelem reddiderit illum, baptismatis lavacro regenerando . Constantinopolim reversus inter ipsum, & Patriarcham, orta est dissensio, circa spirationem Spiritus sancti . Annuebat Cyrillus, cum Catholicorum Corypheorum torrente, Spiritum sanctum procedere à Patre, & Filio, ille autem à solo Patre . Quamobrem, ut à greca fide, Danaisque erroribus procul esset, Deiparæ monitu, Syriam versus nauigavit, & super Carmeli Monte, suæ spei anchoram jecit . Sumpto ibi sacro indumento Beatissimæ Virginis, extemplo diuinis visionibus, & præstantissimis charismatibus effectus

fectus est dignus. Inter quæ, illud præclarior
 Fama celebravit; quando sacro in monte Car-
 meli faciente, suo super astitit altare, pulcherri-
 mus æthereæ militiæ, aliger miles. Hic binas ta-
 bulas argenteas, græco charactere inscriptas ge-
 stabat, & Sacrificanti Cyrillo sic ait. Has
 tabulas tibi, omnipotens Deus misit familiari
 seruo suo, & præconi fideli, ut scripturam
 banc, membranis commendes; & conflato tabel-
 larum argento, calicem ex eo, & thuribulum
 ad Domino litandum efficias. Continebat ar-
 gentea tabella, aliquot capita, in quibus Eccle-
 siæ Christianæ. tempora calamitatibus, & va-
 riis ærumnis referta pandebantur. Fatidico item
 spiritu, enunciabatur Petri nauiculā à pluribus
 tempestatibus, non diū fore agitandam. Qui-
 bus omnibus obtemperans Cyrillus mysticum il-
 lud ministerium executioni tradidit, opusq; di-
 uinum, & angelicum, singulari spiritu, ut
 debuit perfecit. Tantis decoratus meritis bea-
 tus Pater, cum Carmeliticum Ordinem omnium
 laude direxisset: in Solima Urbe, in qua Sal-
 uator ultimum obiit diem, ipse à terreno erge-
 stulo abiit, perpetuas cum Christo beatitudines
 victurus. In hoc carmine visio Angelica, & ar-
 gen-

gentea tabellæ describuntur, in quibus, ut fas erat annalia celebriora, quando Mater Ecclesia passa est calamitatum Ibiadem, enumerantur, & ne solum in luctu Elegia solueret comas, læta aliquot de Christianorum victoriis apponuntur, ex quibus lacrymæ hujus nostræ Camenæ tergerentur. Igitur cum præsens poesis componatur, ex mixto mæstarum rerum, & letantium; non dissimile videtur Katis Exechielis libellulo, æquè ex lamentationibus, & canticis commixto.

C A R M E N XVII.

Cinthie quid cessas, argentea promere pleæra?
 Mens hiat, Angelicæ pangere dona manus.
 Sed qui cantus erit, qui munera prodat Olympi?
 Seu canat argenti pondera lapsa polo?
 Res est, Aonias quæ respuit alta Sorores,
 Res est Pieriam, quæ præit una chelyn
 Tu Cyrille mihi, sis majus Apolline Numen,
 Cui referet melior, præscia fata Deus.
 Auspice te, memorasse juvet, quid ab Æthere lata
 Fatidicis monuit lamina sculpta notis

Ordinar:

Ordinar : Altari peragit dum sacra Sacerdos
 Culmine Carmeli, dum prece Numen adit:
 Labitur è tremulis pulcherrimus Aliger astris,
 Cæcula quem nubes firmate velat adhuc.
 Protinus exeruit sese, ut super astitit ara,
 Siderasque sui, detegit oris opes.
 Luna minus rutilat, roseo suffusa rubore,
 Eoo surgens Sol, minus axe micat.
 Aurea cæsaries olli, saturata liquores,
 Ambrosios, humeros, albaque colla tegit.
 Illita se niveis, immiscet purpura malis;
 At nitida purum fronte, triumphat ebur.
 In teneris rident ignita corallia labris
 Luminibusque suis, Sol geminatus ovat
 Demissa è tergo teneros illabitur artus
 Non nisi de stellis, vermiculata chlamys,
 Pectora coccineum strophium tegit, aurea morsu
 Fibula, gemmanti, vincit utrumque latus,
 Sydonius nectit furas, religatque cothurnus,
 Sandalium tyria protegit arte pedes;
 Illius at dextra viridi stat germine virga,
 Plurima qua circum Lilia verna fragrant.
 Hac etiam pendet Graiis argentea scriptis
 Bractea, par pondus palma sinistra gerit:

Cor

Corporis hæc species, aulæ stellantis Alumni;
 Inde celebranti talia verba refert.
 Accipe quas supera mittit Deus arce, tabellas,
 Argenti, his sæcli fata futura leges.
 Annorum series, venientia tempora cernes,
 Quidquid in ignoto fiet, & orbe procul.
 At tu membranis, & nomina, & omina manda,
 Has calamo fortes scribe, vicesque nota.
 Post hæc in calicem tabulam conflaveris unam
 Ex alia, custos thuris acerra fluat.
 Scilicet ante aras, sacro deserviat alter,
 Altera templares lustret odore lares
 Dixerat: & tenues abiit resolutus in auras
 Galbaneoque stetit fæta vapore domus,
 Obstupet Angelicæ Cyrillus munera dextræ,
 Expleri tanto letus honore nequit.
 Et quæ sint fortes, venturaque sæcula, pandit
 Talis, grájugeno carmíne scriptus apex.
 Dura manent Christi sponsæ certamina. Dirus
 Bellandi getico defluet axe furor.
 Tybri gemes, septemgelidos ardere Triones,
 Ut cernes armis! ut vomet Ursa faces!
 Prælia quanta parat latis Germania campis!
 Imbuet insanus pectora Martis amor.

252 *CARMINUM PARS PRIMA*

En Fridericus folio sublimis ab alto
 Ad Capitolinum destinat arma Patrem :
 Romanos Cæsar, juratus iternere colles,
 Et fidei, & pacis fœdera nulla colit;
 Quippe per Ausonias, plusquam civilia terras
 Arma fovet, belli semina mille ciet.
 Undique perscissa vadit Discordia palla:
 Rixa sequens, centum vibrat & Ira faces
 Hinc Augustus agens Italos, in bella Gibellos
 Insu-
 brum victis jam dominatur agris.
 Evehit Hetruscas in turpia pacta cohortes,
 Arnus ut ad Thetidem sanguinolentus eat;
 Cæsaris at majus descendit robur ab Istro
 Undant Pannoniis agmina quanta plagis!
 Illum Marcomani stipant, qui vallibus imis
 Herciniæ saltus, lustra-
 que vasta tenent,
 Quique bibunt niveum ripis glacialibus Albim,
 Quique vident jugi nocte, perenne gelu.
 Sed Vaticana qui præsidet arce Monarcha,
 Guelforum labaris, signa quirina trahit
 Induperatori jam pridem torserat ignes
 Cælicolum, superas clauferat ore fores:
 Nunc quoque Romanas acies, procerosq; Latinos
 Obviat, ad pugnas Martia castra parat.

Sup-

Suppetias pendunt, Venetum, Ligurumq; phalanges,
 Accurritque pedes Corficus, UMBER eques.
 Quid quod, Partenope virgas detrectat, onusque
 Cæfareum, Suevos pellit ab arce Duces,
 Armifonæ gladios rapiunt Sirenis Athletæ,
 Romulei redeunt sub juga prisca Patris.
 Heu quot confusæ video nunc stragis acervos!
 Ante oculos volitant, mors cruor, arma, faces;
 Nec solum hostiles acies furit inter Erynnis;
 Gestit ad agnatos, ire, redire focos.
 Fratribus, heu fratres, genitis certare parentes,
 Horrida lex Martis, civica bella docent.
 Irruit in focerum gener, & tela impia tela
 In sua feralis viscera, dextra rotat.
 Ah ne tanta animis assuescite prælia gentes,
 Neù juvet in patrium vertere gesta latus.
 Proiice pila manu, superum genus, Italia pubes:
 Serventur scythico funera tanta Duci.
 Tuque Prior, tu parce Pater, qui claudere Cœli,
 Cælestine vales, seu aperire fores;
 Nam nihil infausti tandem, tu Roma timebis,
 Servabit vires, jusque, piumque tuas.
 Illa nimis, nimiumque furentior Arctos ad Armas;
 Prospicet fessos, & sine luce boves.

Horridus ille gelu, mixtusque cruoribus Albis;
 Ante pedes Tiberis, cornua fracta gemet,
 Ast alibi varios post casus, altera bella,
 In Christi sponsam, deferet atra dies.
 Imo consurget tempestas aspera ponto,
 Qua ferè merfa Petri, parvula cimba foret.
 Turcicusen Mahomet Princeps, Othomanica proles,
 Christiadum fuso sanguine tingit humum,
 Non Hircana magis, furit inter ovilia tigris,
 Mulciber aut citior robora sicca vorat,
 Ut metit hic sparsos Asiana per arua fideles,
 Ut dat fumiferis corpora cæsa rogis;
 Nec morti, Martique satis, ni mænia vallet
 Bizanti, atque arces obsidione premat.
 Arridet Fortuna sibi; nam milite muros
 Cingit, & adversos sorte favente necat!
 Sic tandem densa penetrat testudine vallum
 Æquet ut excusso mænia celsa solo.
 Heu quot Christiadum cædes! quot funera! Divi!
 Quale genus capta mortis in urbe vacat?
 Undique Parca furit! furit undique luctus & horror!
 Ebria purpureo flumine terra madet.
 Non senibus parcit, non pueris barbarus ensis;
 Quin lædit Superos Luna superba Deos.

Omnia

Omnia nam latè vastat prædator, & ædes
 Prostituit Divûm, sacraque vasa rapit.
 Ipsa terebrati simûlacra piissima Jesu,
 Expuit infami Thracius ore canis,
 Vestales aditus, servataque claustra pudori,
 Proh scelûs audaci sunt violata manu!
 Hinc operosa domus, media sublimis in Vrbe
 Cujus tecta cedrus, sella curulis ebur:
 Quam Sophiæ primam Divæ, devoverat aram
 Constantinus ovans, Imperiique parens:
 Heu! quot sacrilegis obnoxia sordibus hæret!
 Omnia sunt sancto probra patrata lare!
 Hic trahitur ruptis tremebunda puellâ capillis,
 Vixque potest rapta virginitate queri
 Hic Dux, hic miles, tibicen, vastator, humator
 Nuptarum spoliûm triste pudoris habent.
 Sic ruet imperii caput, Auroræ decus, alma
 Vrbs, cadet occiduis Bosphorus ille plagis
 Hac Mahomet victa, Macedos, sterneretque Pelagos
 Aspicias indignum, fert ut Achaja jugum!
 Tum Peloponnesus, bimari quæ jungitur Isthmo,
 Et qui Leucadios ambit Acarnan agros:
 Quam cito barbarico plangent Mavorte subacti
 Augebitque suis lucibus, Hellas aquas

Mox

Mox, Hadriànopoli claræ dominabitur Vrbi,
 Et Licus, & Strimon sub nova jura fluent.
 Sic qui sub pelago miscentur Dalmate montes
 Captivum proment ad fera lora caput.
 Ille triumphalis stipes, Crux illa redemptrix
 Orbis, ab occisi sacra cruore Dei ;
 Non ut adorandæ patet amplius iconis astrum !
 Numinis odit enim munus, avarus Arabs,
 Et quæ Cœlicolis sacra pubés fana dicavit
 Quis credat ? mendax templa propheta tenet !
 Post hæc : ter donis veniet labentibus annis
 Pejor avo proles, ex Mahomete nepos
 Nomen ei Morad : Quam veri Numinis hostis !
 Quam ferus ! & solo nomine magnus erit.
 At bello deditus, regni vix captus habenas
 Hellespontiacas classe secabit aquas .
 Mox pedes Emathiæ cuncos, Hypatasque fugabit,
 Et Larissæis vertere terga dabit .
 Transiet Haupaæti nemus, & Calydonia rura,
 Epirei virides polluet igne casas
 Et celebres Baccho Thebas, & subruet arces
 Delphidis, Ascræo limina cara Deo,
 Leucada vastabit ferro, glandisque feracis
 Dodonæ solum flebile nomen erit .

Qua-

Qualiter è secto præpes ruit æthere fulmen
Currit & Eoas, Occiduasque plagas:
Quàque cadit, stragem latè, pecorique, viroque
Infert, & segetes, & fata culta cremat.
Sic Morad, pagos Asiæ, turesque minoris
Destruit, armorum sic face cuncta terit
Interea: strepitus Asia hos quoque magna pavefcés,
Odryfio ponit libera colla jugo.
Sponte feras referant, Boreales eminus Urbes
Perpetitur Lunæ Zygopolita lupos
Necquicquam obsistunt glomerantes vellera Seres;
Et timidi subeunt avia faxa scythæ
Inclita Syrorum clarissima Colchidos arva
Ad Zephiri placidum littora versâ flabrùm
Totaque flaventi dives Panchaja metallo,
Quæque Palestinos circuit ora sinus
Cornigeræ plorant constricti compede Phæbes
Cunctaque Sultani sub ditione cadunt.
Quid memorem, Phænicum urbes, Galilæaq; regna?
Quid Pelusiæ oppida culta viris?
Tot varias hominum linguas, tot sceptrâ, tot arma;
Unica (fata volent) vis othomana premet!
Attamen æternis, ridet non latro cachinnis;
Usque nec innocuus naufragat inter aquas.

Luci-

Lucidior longa surgit Sol noctis ab umbra,
 Post tempestates, blandius unda filet.
 Gaude sponsa Dei, venient qui damna retundent,
 Qui tergant oculis uda fluenta tuis.
 Carolus Auftriades nascetur, Belgica proles,
 Qui virtute prior, nomine quintus erit.
 Hic reget imperii fasces, ubi decidit undis
 Phæbus, & occiduo sub mare condit equos.
 Hoc duce, se quantis attolet Roma triumphis?
 Ætheris Arctoi gloria qualis erit?
 Victrices Aquilas, Solimano opponet ovanti,
 Hic faciet Lunam menstrua damna pati.
 I nunc tolle animos Saracena superbia! classes,
 Quæ pelago sponfas! agmina nubis humo!
 Ecce fugacis equi, pernicia tergora nactus:
 Mutuat ut vivas plumea dorfa timor,
 Qui Germana tuis sacraras templa rapinis.
 Qui face juraras urere fana Petri!
 Nascere mægne puer, palmas tibi servat Idume;
 Jam tibi cùm venies, præparat ostræ Lybis
 Vrbs est Mænalio, Tunes prospecta leone
 Dives opum, innumeris Gaza referta bonis;
 Hanc prope, tam celebres steterunt Carthaginis arces,
 (Queis præter nomen, sola ruina manet).

Huic

Huic ergo victis Cæsar dominaberis Afris ;
 Hanc cernes flexo succubuisse genu ;
 Nec tibi Bosphoridos, sistrataq; carbasa Memphys ;
 Adversa poterunt necere classe moras :
 Quin tu, captivosque Duces, lybicosq; Stratègos
 Ante triumphales videris ille rotas ;
 Quique prior, Fratrisque fuga, regnoque superbus.
 Vincula Christicolis intulit, ille feret.
 Nascere magne puer, saturatum murice tegmen,
 Sub tyriis texit punica Doris aquis,
 Expectatque suos decorandos sanguine fluctus,
 Quem Sarrahus aget faucibus ore Canis.
 Altera sed veniet soboles dilecta Tonanti
 Nomine Battorides, gloria Parrasydos.
 Carpatiis erit hic geminus Gradivus in oris,
 Et decus, & gelidi bellica flamma poli,
 Sivè pedes certare volet: certamina solus
 Obvia prostermet, primaque colla metet,
 Et Martem gladio, cursu superabit & Euros
 Quòque gradus tulerit, falx ibi mortis erit,
 Sivè super volitantis equi, bellabitur armo:
 Acer eques, Mauris funera quanta dabit!
 Non hunc Centauri poterunt æquare bimbres;
 Audebit spatio vix avis esse comes

Cillarus inferior, minor uno hoc fulgidus Æthon,
 Sidereas doctus luce fugare faces
 Talem animo, dextraq; virum, Nasamones, & Atlas
 Ultimus horrebunt, Memnonidumq; solum,
 Rauracidæque Ilicaonii, & quos orbe reposto,
 Abdit hyperboreum, trans cynosura ciclum,
 Et si fors sineret, foret utraque regia Solis,
 Sauromati getica sub ditione Ducis.
 Ast heu! Marti animam tantam, jubar auferet orbi,
 Perfida sacrilego Saga ministerio:
 Ah perereat, quæcumque sonos, seu pocula necit,
 Æmonis ut reges carmine mactet anus;
 Sed lætare Petri tutissima cimba, nec umquam
 In medio timeas sollicitata freto.
 Illa dies veniet, quo Regum clara propago
 Austriaci & Daci, conferet arma simul:
 Lucifer exurget, quo non præclarius alter
 Sanguineas Lunæ dedecorare genas,
 Vos gemini Soles, Vos ô Leopoldæ, Joannes
 Præcipitate moras, fœdus inite Duces
 Evenient. O' quot strages, quot funera cerno!
 O' quot Turcarum corpora jacta fimo!
 In Germanam aciem, cupiens vitare Polonam,
 En Mecchæa cohors incidet unde ruat!

Quis

Quis cladem tantam, fluidoque cadavera tabo
 Explicit? absorptos, quis numerabit equos?
 Qualiter Autumni silvis, sub frigore primo,
 Ad reditum Boreæ frondea turba cadit:
 Sic ruet armatus transfixo tergoe Maurus,
 Mordebit moriens sic Asianus humum,
 Heù, heù, quot spoliis stygius ditabitur Orcus!
 Quot de Tartaricis, tartara regna petent!
 Vix poterunt, triplices(dextra properante)Sorores
 Rumpere vitalis, pendula fila coli
 At benè digna luet turgentis præmia culpæ
 Austriacas ausus, igne cremare plagas
 Arduus imponat Riphæo Pelion Ossæ
 Ægeon: Addat Taurica saxa Gyas
 E' supero tandem dejecti fulmine, montes
 Vrunt Trinacridos, solaque busta manent:
 Gloria magna tibi, Divorum maxime Dive,
 Qui Pater INNOCVI, nomen & omen habes!
 Auspice te, Scythicum Pietas descendet in orbem,
 Parebuntque tuis sidera flexa sonis
 Tè duce Theutonicus, Venetus, sociusque Polonus
 Bella ferent terris, bella ferentque mari,
 Quæis victus Metanasta jugum cōfringet iniquum,
 Pannonioque fides surget avita polo.

Hās, aliasque vices rerum, fortesque futuras
 Reddebat, dextra cælite scriptus apex.
 Tunc Cyrillus ait; mihi fulvo carius auro
 Argentum, è Cœlo tu mihi munus ades
 Carmine conscribam, venturi tempora sæcli
 Post hæc in calicem, thuribulumque flues.
 Dixerat: Vt monuit supero Paranympus Olympo
 Inchoat orsa Pater, nec mora complet opus;
 Sed jam tempus adest ad littora vertere proram;
 Fessa est longinqua nostra Thalia via.

ARGV

ARGUMENTUM, ET EPITOME VITÆ S. ANGELI.

CAntura Aonis, angelicam vitam Angeli, inter Carmeliticos Angelos Seraphyni; poetico oestro supra se erigitur, sui que ingenii alis, super Cœlos evolat, audacique cursu, Angelorum excurrit limina. Aspicit Aligerorum exercitum, in tres distinctum Hyerarchias, lustratque unamquamque, in tres repartitam choros. Rimatur insuper, uniuscujusque chori munera, & dum supremum attingit; en unus de Seraphym, suis ab alis plumam vellit, tribuitque pro calamo, quicum, Musa, fastos Angeli Carmelitæ, et rinitati commendare posset. Paret Musa, excusso timore, inchoatque sic vitam Angelici Herois.

Fuit

Fuit Angelus, ab Angelorum Regina Maria, angelico ditatus nomine, quæ suis parentibus Jerosolimis immorantibus aperuit, nascituram prolem, angelico nomine velle nuncupari. Fausori huic fidere Imperatricis, non defuit ejusdem auxilium, ut puer angelicam vitam aggredetur. Infans, nisi necessitas exigeret, à Matris uberibus lac non sugebat; sic deinde toto vitæ curriculo, carnibus, lacteis dapibus, & Baccho abstinens, modicæ Cereris frustulis, purique fontis aqua utebatur. Humi lodice una substrata, tenuissimo somno indulgebat, artus innoxios, ferreæ catenæ mancipabat, nec non durissimis flagellis cruentabat. Orandi studio sic deditus herebat, ut extrà horas contemplationi dedicatas, quæ erant longissimæ, etiam vocalibus precibus saturari non posse videbatur, quippe ultrà quotidianianum pensum, canonicæ psalmodiæ, totum Davidis psalterium genus flexus absoluebat. Non secus ac verus Baptista imitator, semper abditos nemorum recessus querebat, ut Mundo latitare posset, solique Deo cuncta intuenti placere: At Dominus singularibus illum charismatibus, esse refertum, demonstravit: Quandoquidem Eliæ, & Eliseo ejus paren-

parentibus perſimilem in patrandis miraculis effecit . Ferrum enim ſecuris , quod exciderat ab haſta cujuſdem coloni , ſcindentis ligna , natate fecit ſuper aquas . Fluvium Jordanem immodicè turgidum , ſuperque ripas exundantem , deſervere juſſit , & tamdiù ſiſtere , ut cum ſuis comitibus , aliisque ſeptuaginta viris , arido veſtigio peragraret . Evocavit de Cœlo flammæ , ad Saracenas carinas exurendas , quæ Chriſtianorum liburnam invadere auſæ fuerant . A ſpiritibus immundis preſſos , magna virtute liberavit , & claudos , orbos , ſurdos , innumeroſque à variis languoribus vexatos , ſaluti reſtituit . Aliquando deſunctum Bethlemitem biduanum , ſui pallii contactu ſuſcitavit ; alibique ſex jam mortuos , ejuſdem pallii virtute , vitalibus auris veſci impertiuit ; Septem immundos lepra , mundavit , illisque geminam tribuit ſalutem , tum corporis , tum animæ ; nam ex luridis peccatoribus , candidos effecit candidatos , Deo converſos . A Chriſto monitus , ut Siciliam verſus , iter arriperet ; ſua obedientia , per viam innumeras Domino lucrificavit animas . Romam appulſus à Sancto Francisco Aſſiſinate eſt agnitus , interque mutuos amplexus , Angelus ſui martyrii ab eo prædi-

prædictionem accepit ; E' contra, hic, Divo Francisco stygmatum impressionem prophetavit . Demum in Insulam Trinacriam appulsus , descendensque in Leocatæ Urbem , magno fervore divinam aggreditur predicationem . Interim , dum nefarium hominem objurgat , qui publicè cum Sorore , vitam incestuosam raptabat , à Sicario illo immanissimo , præ dolore conversæ sororis ad Deum , in media concione , quinquies pugione transverberatus est ; Christum deprecans in illo actu pro occifore , in illis verbis in te Domine speravi , animam suo Creatori , & Domino reddidit . Ejus spiritus sub specie candidissimæ columbæ visus est Cœlos aduolare , & auditus est concentus Angelorum , dulcissimè persinare , gestantium animam Angeli ad orbem Empyreum . Nunc triplici laureata aureola , Virginis, scilicet Doctōris, & Martyris inter Angelicos catus æternum est triumphando regnatura .

C A R M E N XVIII.

M Agnum iter : Empyreas proficisci cogor
ad oras

Plumea, quæ superū nat per inane phalanx:

Ite

Itē meæ mentis (patet æther) itē volatus;
Quisnam animo poteritnectere fræna meo?
En ego, per picti proscenia vitrea Cœli,
Angelicæ ingredior, tectâ beata plagæ.
Pennigerum cerno genus, armipotentis Olympi,
Sunt ubi per trinos agmina trina choros.
Munera plumiferis tribuerunt nomen Ephæbis:
Dum certo cunctos ordine, jura manent
Est acies, quæ prima patet, terrisque propinqua,
Quam levis æthereæ sustinet arcis onus!
Subsequitur custos hominum cœu fidus Achates;
Sed movet æterno (tertia) sæcla gradu.
Præsidet huic genti, gens altera proxima primæ,
Cui opus est nullum, non labor ullus adest;
Namque animis tantum tendens, fines sine fine
Visere, & ætherei sceptra Tonantis avet.
Hanc inter, sunt qui Diam dominantis adorant,
Et novâ mirantur semper ad orsa manum.
Ast aliqui quam longè acuunt per sæcula luces!
Hos non ulla Dei provida cura latet.
Prospiciunt alii, Monadis quam lata potestas!
Pectore nam Domini mystica jussa foveant.
Tertia sese offert acies, sed in Æthere princeps,
Sidereo ternos ordinat orbe choros.

Plenior his haustus, Divūnique cupido tuendi
 Gliscit, & immenso fomite corda rapit;
 Verum illis melius, queis dat sapientia, fontem
 Lucis inhexaustum mox jubar unde bibant.
 Ultimus ætherei cuneus dum Numinis ora
 Proximiús lustrat, flagrat amore magis.
 Stat potator amor, nullo satiabilis ævo,
 Si semel accensam lampada, semper alit.
 Dum superos meditor cives, Paranyphus Olympi
 De Seraphym vereor; ni Corypheus erat:
 Alifero niveam rapuit de tergore plumam,
 Et mihi non nota talia voce tulit.
 Hanc cape: surgat epos: sit carminis Angelus Heros;
 Angelus Eliæ Vatis, imago patris.
 Hoc fretus calamo, fastos scripsisse decebit,
 Martyris angelici: Tu modò iussa cape.
 Non te, quod tenues fundat Polyhymnia fontes
 Terreat: haud tutum sit renuisse Deo
 Invalidum robur, nam suscitatur, & juvat idem;
 Cur te velle negas, vellè quod ille jubet?
 Ipse ego flammigera mundavi forcipe Vatis
 Amosidis labium, redderet undè sonum;
 Porrigo nunc calamum, valeas quo pingere gesta,
 Nomine ditati, Virginis angelico.

Quant

Quandoquidem cælebs, non tantum nomine, sed re,
Angelus, Aligerûm devocat obsequium.
Dixerat, & tantis mea mens conabitur impar,
Nescio quod jussum surgere sentit opus!
Sponte sua tenui veniebant carmina vena,
Aonios fudit sicque Camena sonos
Angelus æthereæ celeberrima pompa Sionis:
In Solima, vitæ prima fluentia bibit.
Illi Virgo dedit cœlestia nomina, quando
Non poterat sterilis pignus habere parens
Augurium Fêlix, Maria sic velle vocari;
Protinus Angelicas pectore sentit opes!
Infans, obscuro Matris vix liber ab alvo,
Subtracto labris ubere, membra domat!
Non secus ac teneris primordia sumpserat annis,
Inde Gygas, Christi currere novit iter:
Festinus, sæcli spernens pereuntis honores,
Ardet Carmeli scandere claustra puer;
Nam timuit stygii technas, rabiemque Molossi;
Hinc amor est, sanctos incoluisse lares.
Quis referat nivea tunicatum veste puellum?
Qui facie candor? syndone qualis erat?
Albior haud getica nix est concreta pruina,
Candidior pressæ, non pluit imber ovis,

Sed nec hyerboreo magis albet Parrhasys axe
 Flectit ut Arctos nocte micante boves
 Angelus, angelicum sibi vivere concipit ævum,
 Concipit humanis illecebrisque mori;
 Carnibus ah vesci refugit, refugitque capellæ
 Mandere, sub pleno lecta colostræ cado
 Olli parva Ceres sat, sat de flumine potum
 Lambere, sat duro nocte cubare solo;
 Ferrea pungentem torquis fabrefacta per irim,
 Sed teneram morfu dat laniare cutem.
 Princeps cura, Deo prece desudare perenni;
 Limitis hic expers, cor jaculatur Eros.
 Sive novo terras lustraret lampade Titan,
 Titan Eois astra fugatus equis:
 Seu nox sidereo descendens humida Cælo;
 Deciduum nigro, mergeret amne diem:
 Semper ad æthereos animus volitabat amores,
 Semper adoratum mens iterabat iter.
 Quale solet glebas volucrum regina palustres
 Linquere, & alarum remige, nare polos;
 Sic suus, ad patrium genius peragrabat Olimpum,
 Spernens terreni putrida stagna fimi.
 Lucus erat, sacro claustrorum pariete septus;
 Juxta cum lauro virgine, mirtus adest,

Angeli

Angelus hùc properàs, hominum commercia fugit,
Hùc potuit, Numen quærere corde suum.
Sæpè cedros, corylosque cavos, interque cupressos,
Auribus hæc Echo, verba reflexa tulit.
Crescite fœcundam ditantia germina Floram,
Vos ò, Dædalei crescite veris opes
Flatè, reflatè precor, dulces Zephyritidos auræ,
Conjugis hæc inter roscida prata Deæ.
Vos quoque Najades ut gliscant, murmure leni
Vicinum vitreo fonte rigate solum.
Ipse ego, vos juxtà meditabor cælica: quando
Me super, è vestris floribus astra petam.
In te, purpureos Augusta renacta decores
O' Rosa, quam florum cætera turba colit:
In te Reginam mox contemplabor Olympi,
Mystica sidereo quæ micat axe Rosa.
Tu ferrugineis Hyacinthe comis, mihi signas
Invictos spreto mortis agone Duces.
Attamen æternúm præcordia floscule raptas;
Nostraque te circùm, mens volat instar apis:
O' Granadille: sacri qui fers monumenta doloris,
Numinis & folio fata suprema notas.
Quadrifidú duplici monstras sub margine Truncû;
In medio, rigidis spinea ferta rubis,

Hinc,

Hinc, atque hinc, fasces sparſamq; cruore columnam,
 Illita mordaci pocula felle geris.

Immanem referas, cataphracti militis haſtam,
 Et triplici chalybis cuspide germen habes,

Caudice ſanguinei rutilant ſimulachra fluenti,
 Murice quo dives, ditior eſſe nequis.

Hac Ego, non oculos alia fatiabo figura

Scrutans Nazarei fiſſile corpus Heri,

O' ſi quæ foliis præfers, & vulnus, & enſem

Poſſem pro Domino vulnus & ipſe pati!

Quàm lætus foret ille dies, ſi funere funus

Continget! ſi mors morte! cruore cruor!

Vive diù fœlix, noſtri ſolator amoris,

Floſcule vivè diù, fletibus auctæ meis,

Et ſuſpirantis fœcundus pectoris aura,

Spe viridis, tantæ fortis honore ruber.

Intercæ patulas inter quercus, terebintos

Inter ſilveſtres, vivere mi fat erit.

Angelus hæc: ſignis at Numen detegit illum;

Nam vetuit tantam nube latere pharon.

Prima fuere precum portenta verenda ſuarum,

Fons ubi Theſbitis, proxima rura rigat.

Aſpera ſilveſtris cædebat ligna colonus,

Labitur, & chalybem ſuſcipit unda gravem

Quæ-

Quæstibus hic cœlum replet, dum gurgitis alveo,
Prolapsum ferrum delituisse videt ;
Sed precibus Divi, pulsa gravitate securis,
Aspicitur medio desuper ire vado .
Non hæc mirandæ finis spectacula dextræ
Æquus Heliseo filius ecce Patri !
Curvus inundanti torquebat vortice silvas
Jordanes, gremio nec capiebat aquas .
Spumeus aggeribus ruptis, huc flexerat, illuc
Amnis, defuetos per nova stagna gradus.
Nulli aditus, iter omne suis occluserat undis,
Nullaque trans ripam spes posuisse pedem
Mira fides : Heros, magna stipante caterva,
Tramite deflexas sistere jussit aquas
Jussit ut : extemplo Jordanidis unda recurrit
Lenius, atque animi detumuere feri .
Sic tacito mites requierunt murmure fluctus,
Ut placidæ credas esse paludis aquas :
Mox se se in bifidum, patefacto gurgite pontem
Exeruit : latam quæ dedit inde viam .
Cernuus in clivi faciem, circumstetit humor,
Inscius, innatos ad mare ferre gradus,
Accepitque sinu venientes, & pede sicco,
Sexdeni fluvium transilire viri

Obri-

Obrigit stupidus Jordanes : Sed magis Afri
 Obstupuere maris gurgite Nereides :
 Tùm , cùm verrebat placidi salis æquora puppis
 Christiadam : Nautas Angelus inter erat.
 Liquerat Ortygiæ portus, Cycladasque propinquas
 Pinus , Erythreum traicienda fretum.
 Improvisa venit, fluctuque, æstuque secundo
 Lothophagum classis, gens inimica Deo
 Impulsum remis strepit, & discinditur æquor,
 Invadunt fidam barbara lina ratem.
 Vocibus innumeris miscent cava timpana : more
 Acrifoneo , stridula tela vibrant /
 Cruda venenato contorta phalarico succo
 Prosequitur, ferri seva procella furit.
 Harpagonis retinent aggressam dente carinam ,
 Ne det velivolam mobilis aura fugam
 Quid nunc Christiades ? lethum, seu vincula speras ;
 Nî velis æquoræ Thethyos , esca mori :
 Tu tamen haud pavitas, & toto vertice supra es
 Angelus , in Poenos sic ais ipse Canes.
 Heu genus invisum : legi contraria nostræ
 Reproba gens, stygio debita præda Jovi :
 Tanta ne vos tenuit rabies temeraria ? Vultis ,
 Nostra fluentifono mergere rostra vado ?

Vos

Vos ego nunc perdam demisso cœlitus igne,
 Ardebit Lunæ, fax populata trabes,
 Icaro similes eritis, (non fabula) fato:
 Eja age vos media fulmen adurat aqua.
 Dixit & ignitus delabitur æthere nimbus,
 Spissaque præcipitat vindice flamma polo.
 Non secus ac campis crepitans pluit horrida grâdo,
 Quæ crebri cultam verbere lædit humum,
 Sic levis immixto descendit sulphure fomes,
 Quæque cadit, pinos fervida tæda cremat;
 Nec profunt latices, infusumque abjete pontus;
 Quin magis, accensam concitat unda picem,
 Olli desiliens tantum fax axe pepercit,
 Cui juvit falsam deseruisse fidem.
 Prodigium geminum! geminam tribuisse salutem,
 Angelus, & geminam scit tribuisse necem!
 Post hæc egrotos alibi curavit, ut illos
 Expertes scelerum comperit esse satis.
 Septeni fuerant iterato crimine fontes,
 Et septena gravis corpora lepra ferit.
 Bina super miseris pestis, duplicisque timebant,
 In corpore, atque animæ, currere mortis iter.
 Increpat hos Divus, stygique timore barathri
 Territat, ut noxæ penitusque velint.

M m

Illos

Illos flere juvat monitis, & lavere sordes
 Planctu, per tepidas profiliente genas;
 Nec non, ex imo fuspia fundere corde,
 Fidere tundenti pectora nuda flagro:
 Quos ubi conversos vidit, fluvialibus undis
 Sistit, & in vitreis corpora terlit aquis.
 Non citius jussis elephantia fugit Helisei:
 Cum lavit fluvio, lurida membra Syrus:
 Angelus ut properè gliscens de corpore virus
 Diluit, & primo reddit honore cutem,
 Quæque caro putri fuerat maculata veneno
 Albet, hyperborei montis ut albet apex,
 Sed quid ego hæc memoro? fragile Libitina pharetrâ
 Sentiit ad voces, fractaque tela suas!
 Urbs ubi Phoenicum populos, interq; fluentem
 Jordanem est: patrio nomine Bethlemidos.
 Truncus iners aderat, præventus morte colonus,
 Sarcina Sandapilæ credita funerea,
 Ut putrem fundit pheretrum lugubre mephitim!
 Vix cylicum tota messe fugaret odor.
 Quæ tumuere, genas ulcus depascitur! ora
 Vermis edit! gelido corpore membra labant!
 Ipsa sibi pondus cervix, humeroque recessit!
 Labitur in fêdas, alvus inanis aquas!

Exa-

Exanimés artus, macies populata, frequentem
Largitur tineis in latus omne dapem!
Corpus erat, geminæ jam lucis muneris expers,
Qualiter ex Hemo præcipitata silex;
Non tamen hoc Parcæ spoliū, am turpe cadaver,
Parere Angelicis denegat imperiis.
Cernite! proh quanta est oculis infusa voluptas!
Cernite! quale novum lumina mulcet opus!
Quid non Divorum molitur rara potestas?
Unica Persephones, vox rapit exuvias,
Debitus inferjîs redivivus vescitur auris!
Angelus est mortis vincere sceptrâ potis!
Artubus ut pallor glaciés inferna recessit!
Ut tulit Eôos lux revocata dies!
In tenero paphius vultu, subridet Aprilis,
Mixtaque liliolis est rosa nata genis.
Igneus exanguem cordis calor, occupat arcem:
Quâ redivit ad vitæ fluxa juventa vices.
At non ista fuit major tibi gloria Dive,
Maximus ille fuit, sanguine partus honor:
Tunc te de Seraphym fax illa probavit amoris.
Angelus, cum est emptum morte, perenne decus.
Nunc age laurigeris superingere ferta coronis
Pieris, in nostro pollice crescat ebur:

Grandius Aonio gliscat cum pectine carmen,
 Altius ut meriti surgit honoris opus.
 Jam Divi monito, Rhodiis successerat undis,
 Eliades, Siculas & superarat aquas;
 Anchora littoreas, ubi decedit inter arenas,
 Trinacrias Heros, itque, reditque plagas
 Quà graditur, fufis sequitur plenissima rivis,
 Gratia, fidereis evolutata choris.
 Irrequietus amor peregrinas visere terras,
 Idem per visas dat remigrare vias!
 Interea spargit coelestis, semina verbi,
 Et fit sidereæ quam citò messis hêrus?
 Ethnicus insipiens, odit simulacra Deorum,
 Lustralès nudo vertice, poscit aquas
 Nusquam est aula Jovis: patriis depulsus ab aris
 It Mavors. Veneris marmora nulla patent.
 Amittit turres Cybelè, Cyllenius alas,
 Ignès Vesta, rosas Flora, Priapus agros:
 Ipseque Christiades, spoliât sua corda veterno,
 Et superis placita sedulitate fovet.
 Est humilis, qui nuper erat turgentior æstu,
 Desinit accendi, cui comes ira fuit,
 Quem non dedecuit, cyprio dare lintea vento;
 Jam servat niveum vertice mentis ebur.

Effe-

Efferus in focios, miti fit mitior agno;
 Qui tigris fuerat, cana columba nitet.
 Qualiter evolitans perlabitur æthera nubes,
 Quàque meat, multo Juppiter imbre cadit:
 Non aliter gressus quò dirigit ille; salutis
 Cœlestis riguo depluit amne Charis.
 Tandem, Sicelidos parvam pervenit ad Urbem
 Leocatæ nomen, turba sicana dedit
 Hic erat, heù facinus, Fratris, conjuxque, sororque
 Fœmina, flagitio famigerata suo!
 Credo equidem, pavidis tremuisse boatibus Ætnam,
 Incestus tulerit, cum grave fama nefas.
 Hos igitur contra, ruit Angelus ore minaci,
 Ambos Dæmonii, bis monet esse reos.
 Ancipiti linguæ gladio, nunc territat, & nunc,
 Ad superæ fœdus pacis amore vocat,
 Vsq̃ue ad eò exarsit sacri facundia Verbi;
 Oderit ut vetitos victa puella thoros.
 Illa quidem, Fratris scelus averſata, nefando
 Se rapit amplexu, fœdaque tecta fugit,
 Sanguineo vellet crimen mundare fluento,
 Et noxam vellet morte piare suam.
 Jugibus hinc lacrimans humectat fontibus ora,
 Assiduo tepidos, & rigat imbre sinus.

Quale

Quale solent, ævis liquefieri flatibus alpes,
 Cum calidos æstas attulit orta dies.
 Non secus, in gemitus exolvitur illa perennes,
 Quos ima genuit pectoris arce dolor.
 Sed Frater, jam non Frater, sed Dytis Enyo;
 Fert filices animo, fert adamanta fibris
 Sævior hircanis tigribus, blasphemat Olympum,
 Spargit in aligeros impia dicta choros.
 Conjugis amissæ simul, amissæque sororis
 Cuspide punctus amans, bella quot intus alit?
 Nam pharetratus amor, tota vi lancinat artus,
 Ut furor intortis ignibus ossa cremat.
 Sic reor Alcides, furiis agitur, ad Octam
 Illita Nefleo texta cruore tulit:
 Solari tandem curas, morboque levamen
 Ferre putat, medicum si necet innocuum.
 Ipse luas meritas dixit stygis Angele poenas:
 Nunc tua nex nostris sit panacea malis.
 Dixerat: arrepto trasverberat ense, loquentem
 Jura Dei, sacri liminis ante fores.
 Ter gladio pectus figit, ter acinace costas
 Findit, ter madidum sanguine, sternit humi.
 Collapsum aspiciunt omnes, ferrumque cruore
 Expumans, medio pectoris osse sterit.

Is mo-

Is moritur; sed dum moritur, sic aera mulcet,
Proximus ut morti, flumina mulcet olor
Atque ait ò Superùm Numen, miserere necantis,
Interfectori parcere Dive, precor.
Protinus exanimem lux circumfusa recondit;
Lapsa reor supero cardine, lampas erat.
Acclinat famulum morienti lumina Coelum,
Exhibuere suas, sidera prona faces
Spiritus in niveæ speciem petit astra columbæ,
Quem stipant superi plumea turba Duces.
Auditus Divùm pictis exercitus alis.
Ex Æthra festum personuisse melos;
Haustraque de busto, spirans & odora voluptas
Aura, vaporata suavior ambrosia
Sic obiit Virgo, Martyr, Doctorque triumphans:
Æternumque comas laurea trina teget;
Fas erat Angelico, ne cętu longior esset
Angelus, ut patrium sic remearet iter.

ARGV-

ARGUMENTUM, ET EPITOME VITÆ S. SIMONIS STOK

WONK

Emporibus latis, subsequens carmen
exaravit Author, quando scilicet, ne-
dum Tarpejus apex, sed totus Chri-
stianus Orbis festivos letitię ingemi-
navit plausus. Felix planè dies, in quo redux
Britannia, Christi vitam fidem amplexa, lega-
tos ad pedes Sanctiss. Pontificis Innocentii XI.
misit. Laus fuit hæc clarissimi Regis Jacobi
Stuardi, nec non & laus memorati Pontificis,
qua tempestate fractam vidimus Othomanorum
superbiam, & floridissimum Angliæ Regnum.
Dominico gregi fœderatum. Nunc heu dum
hęc scribo, temporum vicissitudo, & mors San-
ctissimi Pape, effecit, ut iterum Turcica cer-
vix,

vix, contra religiosissimum, & invictissimum
 Cæsarem Augustum, Leopoldum Austriacum insultaret. Effecitq; simul, ut Anglicæ corona à Catholicæ religione exultaret; sed vivat Deus immortalis!
 Non desperant Christiadae, tam Bellogradum è Mosulmani rostro reacquirere, quam denuò Angliam, olim tam Cruci benemeritam, Evangelicæ fidei, portas referaturam. Et ò Utinam, tanta letitiæ spectacula, fideique incrementa, non nostræ posteritati, sed nobis paret miserationum Pater ex precibus S. Symonis Stokkii. Quidquid tamen sit de divino beneplacito, statutisque temporibus; Authorem profectò, enunciata letitia impulit, ad Anglicas laudes concelebrandas, & pro suo instituto, carmen S. Simoni Stok Anglo dicaret, præcipuo nostri Ordinis Coriphæo. Fuit Simon Stokkhus Religionis Carmeliticæ, & decus, & columen, qui Cantia in Anglia ex nobilissimis est ortus Parentibus. Vix annum attingerat duodecimum; cùm relictis liberaliorum, disciplinarum studiis, spretisque Mundi pollicitationibus, latebras solitarii recessus, est ingressus. Ibi mortalium commercio sequestro, totum cælesti se tradidit dulcedini. Eo in luco, aëria tollebatur quercus, quæ annorum vetustate, con-

N n

carum

cavum quasi domicilium in trunci viscere effe-
 cerat. Hanc introgressus sanctus Juvenis, ani-
 mum pascebat sidereo nectare contemplationis,
 & quò corpus parcius terreno cibo alebat, eò
 uberius cœlesti ambrosia recreabat. Modicus ci-
 bus, quando parabatur, agrestes erant herbe, ra-
 dices, vel poma silvestria nullius dulcoris insita
 industria. Potus erat, aqua frigidissima, apta
 potius membra obrigescere, quam vitam fovere.
 Hujus tamen ævi duritiem, aliquando misera-
 tionum divinus Pater, mollibat famulantium
 Canum ministerio, qui officiosè statutis tempo-
 ribus, frumentitias offas afferebant, queis cor-
 pus refocillare posset. Somnus erat tenuissimus.
 Rivus lacrymarum, ex oculis fluentium peren-
 nis, & super suspiriorum alas ad Cœlos ani-
 ma assiduè volitabat. Terga spinosis flagellis
 fauciabantur, totumque corpus in vepres sæpè,
 sæpius involutum, spiritui subiicere addisce-
 bat. In tanto vivendi rigore, ex divino moni-
 tus consilio, Ordinem Carmelitarum Beatissime
 Virginis Mariæ ingreditur, qui tunc in Anglia
 mirificè elucescebat. Profecit adeò Simon, in
 monastica disciplina, ut brevi omnium virtu-
 tutum, appareret nitidissimum speculum. Flo-
 ruit

ruit etiam Theologica doctrina, cui in Religione studuerat, & illius laurea decoratus est. Hinc explicari nequit, quantos, sanctitatis, & litterarum gratia, fructus collegerit: Certum est ab ipso, immensam animarum Deo esse partam messem. Miraculis insuper fuit illustris, & fatidico spiritu eventura predicebat. Morbi omnes, medicaminibus non cedentes, suo imperio ab infirmis corporibus exulabant. Coctos mullos oblatos à suo Germano, ut illius experiretur temperantiam, vitæ restituit. Aquam crucis signa in vinum convertit, deludens Satanae astus, qui Simoni in altare litanti, callida arte aquam pro vino commutarat. Verumtamen præcipuum decus nostri Sanctissimi Patris, fuit, quod eo deprecante Deiparam, ut Carmelitarum Ordinem, præ ceteris speciali tessera decoraret, discerneretque ab aliis, singulari aliquo privilegio, & genuino amoris signo: apparuit illi Coelorum Regina innumerorum Aligerorum stipata aciebus, porrigensque ordinis scapulare, quod in manu gestabat dixit. Hoc erit signum tibi, & cunctis Carmelitis privilegium, quod in hoc pie moriens, æternum non patietur incendium. Insuper serenissima Virgo privilegium

sabbatinum illi adaperuit: quatenus primo Saturni die, ipsa Mater misericordiae animas, quae piaculari igne purgantur, secum ad aeternam beatitudinem transferat, quae in vita, porrecto scapulari fuerint indutae. Mihi etiam persuadeo, venturum genus Sanctorum Carmelitarum, tam ante, quam post reformationem Divae Theresiae, illi significasse, futuramque progeniem liberorum, adeo sibi caram prænunerasse. His Simon locupletatus charismatibus, cum praepositus Generalis, ordinem sanctissimè gubernasset Islefordii mortuus est clarus miraculis tam antè quàm post mortem. In sequenti carmine effunditur Musa ad descriptionem Mariani adventus, porrigentis nostro Heroi scapulare, nec non privilegium Sabbatinum, & futuram prolis demonstrantis.

C A R M E N XIX.

Terra diù Latius minimè temerata triumphis,
 Oceani tumidis septa Britannis aquis,
 Arctoum fortita polum, quà Parrhasis Urfa
 Fleatit ad Occiduum frigida plaustra ciclum.

Dic

Dic mihi quæ major surgat tibi gloria? numquod
Visa sit in vestro gurgite nata Venus?
Quippè puellares sic ambit gratia vultus,
Non hominum, potius reris at ora Deum.
Numquod in his Mavors ferventior ardeat undis
Plusque cremet medio bellica flamma frecto?
Scilicet ad nutus instantur classica: quando
Flat furor, armatas mille parare trabes
An mage, quod totos Nerei tibi regia, fluctus
Subdat, & indomitos sub juga sternat equos?
Quandoquidem te nulla latent commercia, bini
Orbis, Ameriacum verrere docta mare.
Fallimur: Exiguæ sunt hæc præconia laudis:
Non tuus hoc parvo margine sistit honos.
Anglia si nescis, soboles numerosa tuorum
Te decorat, nimium prole, beata virum
Non tot Myrmidonas, Doloposve è robore præpsit
Aluus Trojani concava quadrupedis:
Quot tu Semideos, Cælo, terræque celebres
Enixa es, patrio tempus in omne sinu.
Sed mea te Simon lira concinet Angelus, Anglus,
Addita fidereis, lucida gemma tholis.
Non Ego nunc referam, qualem sub stipite querno,
Te conspexerunt delituisse feræ:

Cui

Cui Cererem statis , per Iustra quaterna diebus,
 Jejuno dederunt provida turba canes,
 Vel cum flammigera tostus, sartagine piscis
 Supplice te, vitæ denuò currit iter.
 Ipse canam vellus, Mariani munus amoris,
 Quod tibi stellifero detulit orbe Dea.
 Tù modò Parthenice, Pindi da fugere rores,
 Nam de Virgineo non nisi rore bibo
 Tempus erat, quo Sol oriens ex æquore, currus
 Elevat, & primum colligit axe jubar.
 Orabat Simon, versis ad sidera palmis,
 Manabat tepidis lacryma sparsa genis,
 Singultuque pio, suspirioque profundo,
 Hac tandem exorta provocat astra prece
 O' decor æthereæ Virgo rutilantior aulæ,
 O' genita solùm prole, Virago minor
 Carmeli, Regina Parens Tutela perennis,
 Qua Duce, qui est Christus montis aditur apex
 Si non vulgari nos amplexaris amore:
 Si tibi delictum, tantaque cura sumus:
 Cur non affectus, genuina sigilla recludis?
 Hei mihi cur, grandis non referatur Eros?
 Funde precor Charitum Mater, specialia dona
 Nosque tuam prolem, munera lecta probent.

Dixit-

Dixerat: Ex alto patefactis æthere valvis,
Adfuit ad Nati concita Diva sonum.
Illam, quina acies giro comitatur ovanti.
Cœlituum manibus, sunt lyra, buxus, ebur.
Credideras rupto descendere cardine Cœlum,
Aligerumque omnem precipitasse gregem.
Sub pedibus nutant stellati culminis ignes,
Et cum Phæbea lampade Luna foror
Hosce tamen, propria superat Thaumantide Virgo,
Non fecus ac noctis lux præit orta jubar.
Sit mihi fas Musæ, dios describere vultus;
Exiguus nostro sit licet ore sonus.
Aurea cæsaries olli, quæ colla relambens
Plus flavet, quò plus crispa procella tumet.
Stat capiti textum radiis diadema, colores
Mille trahit, vitreas Sol velut inter aquas.
Vincit frontis ebur, concretas Alpibus undas,
Sunt ebum, vestræ lilia cana nives;
Hesperus at gemino lumen jaculatur ocello,
Nigrior in ciliis, Iridis arcus ovat.
Non occasuram sedem tulit ore venustas,
Nexa videbatur purpura lacte genis.
Candidior niveis est candida dextra ligustris,
Talis amycleas candor obumbrat aves.

Hinc

Hinc albere reor didicit super orbe galaxis,
 Hinc albere suis Delia plena comis
 Quid loquar insertam milleno sidere vestem,
 Quæ fluidos agitât per Jovis arva globos?
 Gemmea divinos velabat carbasus armos,
 Lapsa erat ad rutilos cærulea palla pedes.
 Obrutus obstupuit Simon fulgore; sed isto
 Diviparæ fugit mox hebetudo sono
 En Ego, Cælituum tibi de conclavibus adsum,
 Prolis ad emeritas nil remorata preces.
 Accipe laniferum dilectior Anglus amictum,
 Qui pignus pacis, fœdus amoris erit.
 Qui tibi, qui cunctis Carmeli Montis alumnis
 Tessera sit nostri pacta patrocinii.
 Dux Gedeon, de rorifero, seu vellere sicco
 Ifaciis rerulit signa Tonantis, Avis:
 Haud secus, hoc certæ vellus fert stemma salutis,
 Emicat in terris lux, cynosura mari.
 Quæ scapulare teget, Mariæ quoq; conteget umbrâ.
 Ipsa Ego, præsidium, Dux, via, palma, decus.
 Si feret hoc hospes, tûmidos calcare Dracones,
 Et poterit rabidas sospes adire feras.
 Quisquis erit, scopulis, seu naufragus erret in undis,
 Inveniet medio littus in Oceano.

Hic-

Hicque piò moriens somno, (rumpatur Erynnis)
Non Acherontæo decidet umbra specu.
Plura loquar: Manes quos torrida pruna piabit:
Igne breves faciam sustinuisse moras;
Quandoquidem primas ubi lux Saturnia cunas
Evehet, ipsa polo deflua, præses ero
Hydrochous pellam tædas, geniisque beatis
Solvam purgantis, vincula dura rogi.
Mecum stellatis ubi sunt capitolia clivis,
Gens veniet, superos gens hilaranda choros
Sapphyri cedent his propugnacula: pandet
Urbs quadra, bisseas ex adamante fores.
Audistin nostram maneat quæ gloria prolem;
Nunc age, venturum percipe mente genus:
Illustres animas, clara de stirpe nepotes
Expediam dictis, fata futura canam.
Ex quo sub nubis specie, mea fulsit imago;
Quà vaga Carmelus tollit ad astra caput.
Vena voluptatum mihi mons fuit, illaque tellus
Delicias animo præbuit una meo,
Et licet aerias dudum spatiosa per auras,
Hauissem vitæ lumina nulla solo:
Attamen æterna vivebam mente Tonantis,
Et non dum genitam me feriebat amor

O o

In

In votis montana filex erat ergo : coronas
 Aptandas nostris progenitura comis .
 Hinc tanto fulsit splendore propheticus ordo ,
 Quo plus Phæbeæ non micuere rotæ .
 Hinc Effena cohors , axis gens æmula castris ,
 Hinc Recabita phalanx , plebs operata Deo
 Æthere virtutum , ceû scintillantia signa
 Alternam Solis transfiliere domum .
 Et viruit Carmel , viret , æternumque virebit ;
 Nam mage quam flores , germina dia geret .
 Adveniet non longè mihi , Lilybea propago
 Albertus , Drepani gloria prima sinus .
 Hic lux Trinacridos , divini flaminis æstu
 Efficiet gelidos incaluisse viros
 O' quot de pharetra jâciet cœlestis erotos
 Tela ! quot æthereas sparget ab ore faces !
 Ueberior nusquam centenis Ætna caminis ,
 Ardua multifidos , mittet ad astra focos .
 Vivens exuviis ditem viduabit Avernum ,
 Deducet , Divûm post sua fata melos .
 Subsequitur Virgo cui Angela nomen avitum ,
 Eliadum numquam nomen inane Patrum .
 Par erit Aligeris , animi candore nivali ,
 Convenient rebus nomina tanta suis

Vidit

Vidit ut æthereo delapsos cardine Jacob ,
 Per scalam , Angelicos , ire , redire choros
 Non secus hæc , scalam Cœlos pertingere cernet ,
 Qua Carmelitis fas , petiisse polos .
 Portentum Charitis surget Francus , decus Arni ,
 Florentes Tuscus flos , decorandus agros .
 Monstrū olim horrédū , ingēs , & cui lumē adeptum ,
 Adjiciet baculus non titūbare pedes ;
 At lare Gallicio , cordisque oculique tenebris
 Depositis , niveus pectore Cicnus erit .
 Alter io Miles ! si nescis ænea cassis
 Evadet capitis trux laniena sui !
 Septus ab his armis , arcem expugnabit Olympi ,
 Sidercas Gazas fur rapietque pius .
 Nasceris Corfine lupus , sic matris in alvo
 Visus ; at Eliæ mox gregis agnus eris .
 Tu Florentinos replebis odore novales ,
 Quæis Floræ vernas Gratia cedet opes
 Fesulei mora parva , nitebis Pastor ovilis ;
 Cinget sacra tuas infula sponte comas
 Tartareas sedes , & caligantia Dyti ,
 Ad vocem cernam regna perire tuam ;
 Alta sed Empyreï pendentur limina sceptri ,
 Et duce te superum quisque subibit iter .

Non ego te, magnis oriunda parentibus, umquam
 Præteream, Nato Magdala cara meo
 Dius amor, vacuum dorso coryton habebit:
 Illius ex arcu, tela tot ipsa feres,
 Altera Bethanicis celeberrima Magdala terris,
 Nazareos nardi pixide, lota pedes
 Par pietate tibi, procero par & amore,
 Sed tibi pulcher erit virginitatis odor.
 Celsior his olim surget Theresia: quando
 Mons solito visus flore, virere minus.
 Quale solet prato sitienti, deciduus ros,
 Ubere florigeras restituisset comas.
 Sic veniet, priscum collis fultura decorem
 Auclura Eliæ germina, propter aquas.
 Hæc erit intactus rastro, fecundus at hortus;
 Nam pariet sanctum pronuba Virgo genus.
 Virgineam prolem, quæ non mirabitur ætas?
 Trans Titana, suos diriget illa gradus
 Proh quantum felix! victo dominabitur Orco!
 Procidet exutos ante Megera pedes!
 Aliger an feriet tibi cor Theresia telo?
 Si feriet, rapiet, non dabit ille facem
 Fax ubi? Mors ubi? fatalis Lybitinidos ensis
 Melleæ divini cuspis amoris erit.

Victis

Victima, Virgo parens, nimium^q; nimiumque beata,
Una Tonantis ades, filia, sponsa, nurus
Primus amor Matris, princeps & fructus Vmade
Surget Joannes, Relligionis Atlas.
Hic, ubi Fontiberis Phæbus tumulatur in arvis,
Clarius Eo, Sol orietur hyber
Crux illi nomen, Crux illi gloria, Tantùm
Sub Cruce dulce pati, sub Cruce dulce mori.
Sublimes alii rapiuntur ad aera, quando
Præmia concipient retribuētis Heri.
Tollet Joannem suprà, furor entheus Æthram;
Quadrifidæ sonitum cum bibit aure Crucis
Post obitum, varia radiabit imagine corpus:
Credetur totus fulgere pelle polus.
Nicoleos veniet, Pataræi nominis hæres,
Heros Primatùm nobilitate ligur
Aurea despiciet regalis pondera Gazæ
Tunc dives: cunctas cum benè linquet opes.
Quot palmas, proprio sudore rigabit! adauctas
Colliget, ad rastrum non minus apta manus!
Clamabit Ligur hic; usus procul este prophani;
Improba de nostro sit procul herba iugo.
Cædite, dum modico surgunt mala germina fetu:
Immensum peperit sæpe favilla rogam

Sic

Sic loquar, extremas dum spiritus ebibet auras
 Talia defuncti corporis ossa ferent
 Hæc ille: & viridi semper pingetur amictu,
 Semper Carmelus florea ferta feret.
 Te quoq; Cantabricum vectet super astra Domincū,
 Fama, tuis nimium territa prodigiis.
 Quà mare, quà tellus, & quà circumfluis aer
 Volvitur, imperiis obsequiosus erit.
 Te Duce, monstriferis Germania plena colubris,
 Accipiet priscam, lata per arva fidem
 Victa Palatinus convertet terga Bohemis;
 Vivere vix adiget, calx fugientis equi
 Colliget in vanum; Moravos, Svevosq; rebelles
 Rhenanus; frustra signa batava focer
 Vindice te: rapido mergentur sceptrum sub Albi,
 Ibit ad Augustos subdita Praga suos.
 Numinibus cultus, reddentur Numina templis,
 Fumabunt sanctis thura sabea pyris.
 Proximus huic aderit Petrus, qui claviger alter,
 Ethereas poterit pandere voce feras.
 Seù volet horribili sonitus effundere nimbo,
 Seù placidum dulci spargere voce sonum:
 Sidereo semper mortales uret amore
 Tartareos semper dilaniabit heros:

Hunc

Hunc non, Cardinei flectet sacra purpura cætus,
Respuet ostrinis vellera tincta rosis.
Scilicet expertes terreni culminis: Æthræ
Suscipit aula, leves quos peragrarè videt.
Quæ non prona tuis solventur laudibus ora
Joannes? Dii regia Solis avis?
Os tu diceris Christi, Chrysostomus alter;
Auriferi torrens gurgitis unde fluet
Tam benè, militiam lingua rudiisse recentem,
Quam calamo tabulas scribere, doctus eris.
Majus an eloquium, vel pagina nesciet orbis;
Sic geminum parili lance, nitebit opus.
Extumulata, putri tabo tua corpora, numquam
Marcescent: castis præmia digna viris.
Tu Bernardus eris Regum cognomine; nardi
Nomine, stelliferi Regis odor amor.
Conferet Assyrium frustra tibi Medus amomum,
Ambrosias cedit decolor Indus opes.
Huic manibus (genimen lectum) da lilia plenis,
Cinge cytheriacis tempora cana rosis;
Tu sed hyperboreos facies ardere Triones,
Divinam gestans, Galle Philippe facem
Hos vigiles Galli cantus, leo territus Orci
Aufugiet, stygias irruet intus aquas.

Lili-

Liliferos campos, reddes cœlestia Tempe,
 Appenninigenæ deditus usque viæ
 Testis Arar, Ligerisque celer, Rhodanusq; sonorus,
 Et quæ Lingonum Sequana, lambit agros
 Quis nunc Celtiberos Paulos, Placidosq; Polonos
 Transierit? vitæ nomina scripta libro?
 Quis te Sirenis proles, Mariane tacebit?
 Seù maris Hadriaci Justiniane pharos?
 Omnes Cœlicolas, omnes capita alta tenentes,
 Quos non terreni culminis, anget honor
 Vosq; quatergeminæ Catharinæ; bisgeminæ Annæ?
 Et te Romuleo Clara columna polo?
 Gloria fœminei sexus eritis; decus Æthræ,
 Orbis portentum: Numinis unus amor.
 Ast Ego, venturos si dinumerabo nepotes:
 Cœli multiplices & numerabo faces.
 Tu modò Stok, tantis animum converte triumphis
 Atque memor sobolis, vellera nostra cape.
 Fecerat his finem dictis, desponsa Tonantis,
 Et petit aerias, venerat unde vias.
 Plumea gens secum, citharis operosa juvenus,
 Dum comes it; fidibus carmina mixta canit.
 Sicut oloriferi se tollens amne Caystri
 Alituum superos advolat agmen agros:

Sic

Sic salit Angelicus sapphyrina limina cætus
Ocior Empyrea sistat ut arce gradus,
Qui tibi tùm Simon oculus? qui pectore sensus?
In toto nullus corpore sensus erat.
Ipse sed æquoreas potius metibor abyssos,
Delicias animi quam memorasse tui
Carminis hinc portus: meditetur spiritus ista;
Nam capit hæc meliùs gaudia, mentis apex.
Sic humilis modico cantabam pectine Vates:
Romuleus plausu dum ferit astra favor
Scilicet, ad Latias rediit teres Insula virgas,
Anglia Romanos sustinet ore lupos.
Ruffensis Manes, Mori pia plaudite busta:
Ad Patriam tandem, venit avita fides.
Vidimus innumeros populos, Procerumq; Senatum
INNOCUI sacros, ante venire pedes
Divorumque diù simulachra resurgere strata,
Atque adolere piis mascula thura focis:
Laus Jacobe tibi, Regum Rex maxime, Christi;
Qui labarum patrio pandis in Oceano
INNOCVI lavus summa tibi, qui legifer Orbis,
Vt redeant terris aurea sæcla, jubes:
Vobis Nestoreæ fatum det sæcla senectæ,
Dum mea suspenso carmine plectra silent.

ARGUMENTUM, ET EPITOME

V I T Æ

BEATI FRANCHI

BEatus Francus Conversorum poenitentium Archetypus, primo suæ ætatis mane. Esau, lupus rapax, deinde vir, & senex, Jacob lenis dividens escas : in pago quodam Senarum, cui nomen Grotto ortum habuit. Hunc genitrix, ceû monstrum informe, quod paulatim in hominem convertebatur sibi eniti visa est. Eventus non umbram, non somnium fuisse, quod viderat ostendit : Nam parentibus fato cæsis, illicò omnium malorum fuit compos. Ille cruoris avidus, sæpius innocentium sanguine manus sedavit, ille aleæ lusor in Deum blasphæma eructabat verba ; ille alienæ rei avidus ubi furari posset,

posset , clamue , pa lamue surripere , non erubescibat . At tanta inter probra à celesti Numine , oculorum lumine orbatus , vidit sua scelera , quæ videns nunquam aspexit . Hinc quasi somno excitatus , & cæcitatis pœna resipiscens , longas peregrinationes est aggressus , illam præcipuè S. Jacobi ad Compostellas laboriosorem . Placuit divinæ miserationi in hoc templo lumen ademptum , Franco , ploranti suas noxas , restituere . Quà propter Romam rediens , mox Senas appulsus , vitam asperrimam in durissima solitudine inchoavit . Cingebat se ferrea catena , quæ ter femori revoluta artus arctissimè mordebatur . Spinarum fascibus , tergum cruentabat , totumque corpus sævistissimis flagellis torquebat . Non semel hyemali tempore , in foveas frigidissimæ aquæ , se mergebat , quandoque etiam accensi carbonis , supra corpus ardorem sustinebat , & ad hos agones intrepido animo , pro tuenda puritate currebat . Dum sic strenuè pugnat castitatis athleta , apparet illi Beatissima Virgo , admonetque , ut Carmelitico habitu , quem ipsi demonstravit , quàm primùm vestiatur . Præcepta exequitur Francus ; & dum à Superiore Canobii Senarum , indui accingitur :

defert è Cœlo habitum Angelus, illoque, coram
 Fratribus, letitia exultantibus indutus est.
 Mirum profectò fuit, quantum in Monasti-
 ca disciplina sub statu Fratrum laicorum, cœ-
 lestis suus spiritus acquisierit incrementi! Pœ-
 nitentia potius admirabilis erat, quam imitabi-
 lis; si quidem casside ferrea caput, aeneaque lo-
 rica pectus, pręgravabat, singulaque membra
 peculiari globulo æreo, angebat, sepiebatque.
 Verberum grando suo tergore ut moris fuit, in-
 cessanter pluebat, donec pavimentum sanguine
 rubesceret. Taciturnitatis studium sic excolebat,
 ut ne illius temeraret candorem, pilam plum-
 beam ore ferret. Ministeria viliora monasterii,
 non solum amplectebatur; verum aliis præripe-
 re meritum quasi videbatur, dum omnia solus
 exequi conabatur. Crucifixi Domini visionibus,
 & supremæ Matris apparitionibus, sæpissimè
 dignatus est; non tamen hæc charismata, illum
 extollebant, quin potius ob sui incredibilem
 humilitatem, animum deprimebant, non secus, ac
 arbor, quæ quò fœcundior est fructibus, eò gra-
 vius humi inclinatur. Prophetico spiritu insi-
 gnitus fuit, & multis miraculis, in vita, &
 in morte clarissimus extitit. Dum extremæ vi-
 te

ta appropriaret periodo ; cœnobium Carmelitanum, fulgore maximo circumdatum, gens occurrens, & obstupescens aspexit. Ipse vero orans, spiritum per aquam, & ignem probatum, suo amabilissimo Creatori reddidit, & meliori fato felicior fur, parasidum rapuit. Extemplò splendor ille evanuit, & Angelorum concentus est auditus, efferentium strenui militis triumphantem animam in Cœlos.

C A R M E N XX.

NVncte France canā; quamvis tua gloria lentū
 Nos teneat, temerè nec sinat ire lirām.
 Orsa tamen capiam: Non ante piacula, semper
 Immanis mortem victima taurus obit;
 Parva etiam magnum pacavit mica Tonantem;
 Et placuit modicæ fictile munus aquæ.
 Incipe si quis amor Carmeli, pangere laudes
 Musa, licet lenem da sonuisse chelyn.
 Est locus Italiæ gremio, cui Grotho Senarum,
 Ethrusci dederunt nomina prisca patres.
 Alluit hunc, variis descendens collibus unda,
 Quæ fata multiplici vomere, culta rigat:

Paryus

Parvus ager; sed dùm tribuit natalia Divo,
 Maximus in terris, & super alstra fuit.
 Infantem paritura parens, sibi promere visa est
 Monstrum, paulatim, quod modò fieret homo.
 Eventu caruere diù non visa parentis,
 Illaque nocturni non fuit umbra thori.
 Quà primùm juvenile decus, ver contulit ævi:
 Criminibus Francus fordui innumeris.
 Mox ubi defunctos vidit, Matremque Patremq;
 Vicit Caucasas asperitate tigres.
 Ille manipularis Gradivo miles adhæsit,
 Ancipitique suum vestiit ense latus.
 Sæpè virùm valido pupugit præcordia ferro.
 Ah quantum Thufci dextra cruenta fuit!
 Pannonis haud aliter descendens saltibus urfa,
 Pastorum gaudet cæde rubere nova,
 Quid recolam, infandosque modos, & barbara gesta?
 Quàm benè, vix hominis nomine, dignus erat!
 Addidit his sacram, qua non plus, fusilis auri
 Ingluviem, votis ambiit esse Mida.
 Hinc vigil armatus, per cæca silentia latro,
 Magnatùm valuit, depopulare lares.
 Haud minus, agrestes campos, violare rapina,
 Ruricolæque rudes expoliare casas.

Illum

Illum si specula forsan quis viferet alta :
Protinus hæc trepido pectore , verba dabat .
Quilibet argentum concludat : quilibet aurum :
Occulet ut gemmas , alter , & alter eat .
Auferat hic menses ; pretiosos ille lapillos ,
Et quascumque potest claudere , claudat opes
Callidus en rupta nummos qui furripit arca
Francus , qui rapta vivere gaudet ove .
Talia vociferans , vicinos quisque monebat ,
Consulerent rebus , rure , vel urbe suis .
Ille tamen furto degens , consumere ludo
Gestit , quæ picea furripit omne manu .
Alea Numen erat , quassos & fundere talos
Vnus amor , tali perdere sorte lucrum .
Accidit : Exiguus amiserat omnia punctis ,
Congestumque mala perderet arte simul .
Ille amens , oculorum acies , duo lumina frontis ,
Exponit ludo , lædit & ore Deos .
Illico defiliit fulmen cælestibus oris ,
Et facit è ciliis lumen abire duplum .
Vsqûe modò immane est môstrum ; cui fulgor ocelli
Demitur , & cæcum robore tentat iter .
Nec secus ac , quandam Poliphæmus , luminis orbis
Est mensus cæco littora nota pede ,

Aspi-

Aspicias hinc, ut homo fiat caliginis expers !
 Vt formam pulchro vestiât ore novam !
 Francus ubi nudum se cernit. lucis ademptæ
 Munere ; sic superos voce precatus ait !
 Quàm meritas patior pœnas ò Rector Olympi !
 Sum malè largiti luminis , usus ope .
 Ritè supercilio , Titan abiit fugitivus ;
 Si prius iustitiæ Sol , peregrinus erat .
 Non ego , nunc oculis æternas ferre tenebras
 Respuo ; sed menti tù modò redde jubar .
 Vt plangam mala gesta , mihi pupilla supersit ,
 Patratum plorem sic scelus : Argus ero .
 Dixerat ; & voto longissima quærere templa
 Se ligat ; hinc ut erat stipite , prendit iter !
 Et quâ , famosas Hispania continet Vrbes
 Ocius errantes dirigit ille gradus .
 Obvia fit primùm celeberrima Barcino cæco ,
 Dives & ostrifero Tarraco , juncta mari .
 Subsequitur lævo generosa Valentia tractu ,
 Proximior Thetidi , vomere cultus ager .
 Mox petit Augusti speciosam Cæsaris Arcem ;
 Sunt ubi Virgineæ fulchra dicata Deæ
 Hinc per Aragonam , baculo vestigia sistit ;
 Vnde , Toletanas est potis iste plagas .

Tan-

Tandem præcipiti quod cursu tangit Iberus,
 Compostellanum se tulit ante solum
 Numinis hic ædes, hic surgunt sacra Jacobo
 Mænia, Gallaicis sat venerata viris;
 Nec solum Occiduis sunt hæc celebrata colonis,
 Hæc quoque Taprobanes Incola, sana colit.
 Constitit hic fessus, consumpto tramite Francus,
 Hic lacrimans, multas fudit ab ore preces.
 Mira fides: meruit frontis rehabere fenestras,
 Ut pridem mentis lux, retributa fuit.
 Sic Deus exactæ terfit fuliginis umbras,
 Retrogradus Patriam visat ut orbus humum;
 At Vaticanam primum contendit ad aram,
 Posterius limen, collaterale Petro.
 Tempestate illa, Gregorius Urbis, & Orbis
 Pastor, suprema sede, regebat oves.
 Janitor hic Cœli, plenos effundere nimbos
 In Francum voluit, queis pluit axe Charis:
 Jamque Senas repetens Thuscus, finesq; remensus,
 Contriti cordis, pignora certa dedit.
 Musa flagellantem non te cecinisse pigebit
 Divum, multifidi tergora nuda rubo.
 Ante facella, coramque viris, mediaque platea,
 Lugebat fatuos præteriisse dies.

Dextera spinosos fasces, manus altera ferrum
 Gestabat, plagis sterneret unde stiam.
 Vulnera quis numeret? nulli numerabile vulnus
 Vnum si totis carnibus ulcus erat!
 Aenea sed femori glomerata catena, cruentas
 Fecerat hinc costas, fecerat inde latus.
 Quilibet est flagris, chalybique obnoxius artus,
 Omnis ab ærata forcipe, vincta cutis.
 Interea: gemino manabant lumine fletus,
 Hæcque, sui semper verba doloris erant.
 Parce pium Numen, Coelos quod fulgure terres,
 Deque tua partem fulmine, deme precor.
 Parcite Coelicolæ, tanto quos crimine laesi;
 Parcere nam vobis est pia cura reo.
 Incola parce, hospes parce, & vos parcite Cives:
 Omnes vos uni parcere, laus, honor, ardor, amor.
 Hæc ait: & summis responsant parcite clivis
 Vallibus ex imis, parcite, parce, sonant.
 Sic Leo Marmaricas replet rugitibus oras,
 Viscera si nimium torret, adusta sitis.
 At nunc unanimes migremus ab Urbe Camena
 Aspicias! Urbano limite Francus abit!
 Hei mihi quam mæstas aperit nunc silva recessus!
 Ille tamen præfert horrida tesqua, domis

Hic

Hic humus horret! ager squallet! nec prata virescunt!
 Arboreis expers fructibus, horret humus!
 Aspera glebosas infumat glarea terras,
 Indignata, solo florida jura dare!
 Non est; Thyrsigeri quæ surgat gloria Bacchi!
 Nulla vel exiguo palmite, gemma tumet!
 Semper hyems! inclemens est hic semper Olympus!
 Vix fluit à nivei pumice fontis aqua!
 Vix datur excipiens fluitantem cochlea lympham!
 Ah quæ sufficiat pocula testa vacat!
 Verna latebrosos fugit hos Philomela recessus,
 Ad mæstas solum frangitur aura stryges;
 Attamen æthereum dum silva recondit amantem
 Hæc oculis præbet pulchra theatra meis.
 Sic est inculti jaculantur lumina colles,
 Gemmeus in quavis caute nitescit onix.
 Ambrosius truncis, è faxis, lacteus it fons,
 Mellea de quovis cespite, vena fluit.
 Hæc meret aurifero proscindi vomere tellus,
 Hosque rigasse volet, ditior Hermus agros
 Si, rigeant calui fruticosa cacumina montis:
 Asperitas baccis pulchrior illa maris.
 Quilibet hic tiphæ, gravidos fert nectare nimbos,
 In geniale migrat ver, glacialis hyems.

Sic est : Vos silvæ, vos arbûta conscia scitis,
 An citò vestierit dumus & umbra decus.
 Sit mihi fas, memorare piis quæ grandia silvis
 Sæpiùs acciderint; Tù modo Musa juves.
 Impiger ille stygis draco, qui per mille Meandros,
 Et totidem spiras, corda ligare studet.
 Viderat ingenio, dio jam viderat œstro
 Hospitis, in superos antra migrasse lares.
 Invidet : Acciri furvos ad Tartara Fratres
 Cogitat, ut Divo bella pavenda parent.
 Non mora; mille dolos versutis artibus aptant,
 Quà feriant, paphia cor juvenile, face
 Evomit infernos stygiis è torribus amnes
 Serpens, & quotquot monstra venena foveat.
 Mitius Ætneo glomerantur culmine flammæ,
 Sulphureamque minus lampada, Phlægra tulit,
 Quam Thusci circùm spatietur corde, caminus,
 Ex Erebo saliens, urere membra potis.
 Quid faciat? qua se Francus custodiat arce,
 Ne magis Idalius devoret ossa calor?
 Dic nemo, & mixto vos dicite pumice saxa,
 Quæ spectastis enim, nunc retulisse decet.
 Illius in se se crudescit palma flagellans.
 Heu quot verberibus dorfa reclusa quatit!

Illicet

Illicet ostrino rorescunt imbre lacerti,
 Suadet amor, flagris jungere sæpè flagra
 Parcius ærata teritur testudine, murus,
 Parcius æquoreas arietat Auster aquas.
 Mox ubi se tollit præcisa cacumine rupes,
 Præpete visa super pendula stare petra:
 Illic sentiferis volvit sua corpora spinis,
 Et medio gaudet se laniare rubo
 Lancinat hinc costas, plantas domat inde, nec ullus
 Est locus, à densis liber acuminibus.
 Sic facit, ut stygias extinguat sanguine flammæ
 Sitque iterum rhamni cuspide, puncta Venus.
 Demum vallis erat gelidis obseffa lacunis,
 Dirior hinc omni tempore, bruma riget;
 Evolat huc, quò fossa jacet glacialior omni.
 Heu pietas! solidæ membra maritat aquæ!
 Ah quid agis? ventis hyemantibus ilia lymphis
 France locas? nimium tu tibi France ferus.
 Sit satis ad scuticas laceros flexisse lacertos,
 Sit satis hamatos perpetiisse vepres
 Vota cadunt: lubricas hyberno tempore crustas
 Advolat, ardores perdat ut unda suos.
 Vicisti: Lymphis ò constantissime flammæ,
 Et Venus unde orta est, repperit uda necem!

Tum

Tum suprema Parens, Virgo, delabitur astris
 (Pugnantem supero, viderat illa throno).
 Admonuitque, suos ut vestibus induat artus,
 Quas tulerat propria, splendida Diva manu.
 Deserit hic silvas, petiit Carmelia Tempe,
 Qui regeret Fratres, hic Pater unus erat.
 Dum spoliis Francus caret: Aliger evolat axe,
 O' stupor! & propria fert tegumenta manu,
 Quois citò protectus, famulantia munera Servi
 Sustulit, indignum se magis esse ratus.
 Quis referat quantum palatia Virginis intus
 Virtutis durum currit Hetruscus iter?
 Semper erat cordi Nemesis, seu surgeret Ortu
 Sol, sive Occiduo mergeret ora vado.
 Aenea cervicem cassis, præcordia thorax,
 Arctabat, nudum ferrea spirâ pedem.
 Si glaciem Cœlo ferret Capricornus inertem,
 Frigore concretis membra domabat aquis
 Si tamen æstivo Procion latrabat ab orbe,
 Torrebat rabida corpora strata faces.
 Nec requies spissis consumere terga retortis,
 Vnaque non somno cedere visa quies.
 Usquè adeò siluisse juvabat, ut illius ore
 Esset concluso, plumbeus usque globus.

Jugis

Jugis erat menti Crucifixi Numinis ardor;
 Non solvi in lactymas non erat ipse sui.
 Fortè coronatum spinis, clavisque refixum,
 Fervidiùs meditans, interiisse Deum
 (Illà dies, illa hora fuit, qua víctima quondam
 Nazareus voluit fìctus amore mori)
 Saucius en, Dominus ferro, madidusque cruore
 Sic ut erat; famulo talia voce tulit.
 Aspice France, sub hoc patior quas stipite poenas;
 Perferre hæc hominis vulnera, fecit Amor
 Adamidum genus ingratum, nec nomine fidum!
 Mutua amoris adhuc, pignora nulla dedit!
 Quis lacrymas pangat, quas vocibus hisce Senensis,
 Ex oculis fudit, fudit ab ore sonos?
 Illas cura fuit meditari, surgeret Ortu
 Phæbus, seù noctu Cinthia ferret equos.
 Hinc manibus suevit lacerum gestare Tonantem:
 Prototypus cordi, ceu bene, vivus erat.
 Sed nec Diviparæ creberrima visio, Francum
 Extulit. O quantis adfuit illa modis!
 Quin potius Charitum tanto sub pondere, quò plus
 Extollebatur, deficiebat Atlas
 Qualis opima solet pomis curvarier arbos,
 Et quò plena magis, plus sinuatur humi.

Tem-

Tempus adest, ut mortis iter, testudine cantem;
 Annue, nec mestis i Elegia comis
 Mensis erat, nive quo canescere cuncta December
 Efficit, & Capri sidere Zonæ riget;
 Tùm febris arentes Divi complectitur artus,
 Illicet argenti sub Jovè, corda cremat.
 Una salus illi, nullam sperare salutem
 Pæoniæ vacuum noverat artis opem.
 Tantum Carmeli defert sua vota Patronæ
 Evocat ætheream talibus, axis Hæram
 Nunc, ò nunc adsis Virgo; mea lumina condas,
 Si pereo terris, tu super astra trahas
 Dixerat. Q' quantum miro splendore coruscans
 Visa domus! Solis plena nitore stetit.
 Intereà mediis exegit Fratribus ævum,
 Supremusque fuit (vivite pace) sonus
 Protinus Aligerùm delapsus ab æthere girus,
 Auditus Pean, pangere, Victor, Io.
 Candidus astriferos peragravit spiritus orbes,
 Et quod flagrarat, vanuit inde jubar
 Plura quidem tumulo portenta fuere beato;
 Sed tu cum Franco Musa perire potes.

ARGV-

ARGUMENTUM ET EPITOME VITÆ DIVI ALBERTI

In *Rinacria*, à tribus promontoriis, *Pachino*, *Peloro*, & *Lilybeo*, seu potius à tribus sideribus, quibus subest, nomen adepta, *Insula* est omnium *Insularum*, maris mediteranei famosissima. Inter alias *Civitates*, quas gremio complectitur, *Depranum* est, quod ortum dedit, fulgentissimo sideri, *Alberto*, *Carmeli Montis* germi. Genuit hunc *Mater* sterilis, voto prius obstricta, se *Beatissimæ Virginis*, de *Monte Carmelo* prolem dicaturam. Dum quieti indulgeret, visa est in somno, ex materno utero faciem prodere, qua visione novit parens, puerum nasciturum fore illustrem, coram Domino. Par-

R r

tui

tui jam matura ; filium peperit ; eventusque ostendit , illum gliscentibus annis , instar ignis splendorem , omnium virtutum undequaque diffundere . Quà propter voti compos , puerum , Carmelitarum Cenobio sistit . In hoc , ceteris Cenobitis brevi se totius perfectionis exhibuit exemplar . Admirabilis , in primis pœnitentiæ ; nam cilicio , perennibusque catenis , suos artus afflictabat , corpusque jejunio subjugabat incunctanti , & sexta feria escis absinthium commiscebat : Nec non singularis paupertatis , & ineffabilis castimonie , ex quarum cultu , adeo cœlestis sapientiæ uberrimus extitit , ut tantum in divinis colloquiis , totum animi poneret delictum . Charismatum munus , fuit illi comes , & miraculorum gloria , visa est individua Alberti socia . Infideles , & præcipuè perfidos Judæos ad Christi pascua , sæpè sæpius , sua prædicatione advocavit . Messanæ periclitanti cedere obsidioni , qua premebatur , & penè deditiōem offerenti Roberto Regi Neapolitano , cujus armis vexabatur , & præcipuè fame angustiabatur , opem attulit , fusis ad Deum pro ea precibus . Quamobrem ic̃tu oculi , ad appulsum trium triremium pingui annona onustarum , & per mediam Inimico-

micorum classem lapsarum, Civitas, illa ab imminenti periculo trans humanam spem exempta est. Super aquas Platani fluvii ambulans, auxilium porrexit Judæis, ob periculum naufragii clamantibus, eosdemque mox flumine baptizavit. Messanam reversus, aliquibus confidenter patefacto ultimo suæ vitæ die jam propinqui, immediatèque gravi correptus morbo, animam purissimam suo reddidit Creatori. Ejus corpus innumeris claruit portentis. Hinc cum populus secularis, sacrum de Sancto Confessore celebrare vellet, Clerus verò pro defuncto, litem abstulerunt duo Angeli è Cœlo lapsi, qui in albis astantes intonare ceperunt Missæ introitum, de Sancto Confessore. Hæc est vitæ Epitome Alberti, quæ in præsentî carmine laconicè tangitur; In eo attamen Musa dilatatur portento, quod in dies, omnium admiratione, & utilitate experimur. Novimus namque ossa Beati Alberti, in aquis merfa, efficere aquas illas, potens medicamen ad medendas, sanandasque febres. Vnde moris est in nostra Sanctæ Congregatione, decantatis Sancti primis Vesperris, aquam istam componere, quæ sacri ossis contactu, & peculiaris orationibus precibus,

R r 2

effici-

*efficitur levamen morborum omnium, speciatim-
que adversus febres, cœlestis, potensque est
panacea. Hac virtute referta, lymp̃ha bibenda
dispensatur, & ne dum illo die; sed toto an-
ni curriculo, sacra hæc aqua construitur, ut
caloribus febrilibus medeatur. Inter has ergo
salubres Nadayes, Cœlestesque Napeas, Musa
nostra posthabitis, Aganippidos, & Hippocre-
nes undis, spatari gaudet; cujus virtutes ad-
miratur, & recenset comprobando fidelitatis
testimonium, ex salute ab Authore readapta:
olim jam februm ardoribus vexato, & tan-
dem hujus aquæ potu incolumitati restituto.*

C A R M E N XXI.

T Rinacris, Italiæ quondam pars extitit una;
Mutavit veterem sed maris unda situm.
Patria dirupit victor confinia Nereus,
Ambiit abscissam pontus apertus humum;
Sic nunc avulsas interluit æquore cautes,
Divisumque solum Doridos æstus agit
Illinc Jonias haurit de rupe procellas,
Prospicit Adriacos unde Pachinus agros

Hinc

Hinc latrat Tirrhena Thetys, tumidique Pelorū
Obvia spumanti verberare, saxa ferit.
Dextrum Scylla latus, tenet insidiosa sinistrum;
Et vomit absorptas Virgo Charybdis aquas.
In medio piceas complectitur Ætna cavernas,
Sulphureoque nigras vibrat ab ore faces.
Ætna, triumphato semper famosa Gygante,
Vivit, & æterna dum tonat urna pyra.
Hic ut Fama refert, trifido Jovis igne crematur
Enceladi bustum faxea fata premunt,
Et quoties immane latus, dorsumque rebelle
Mutat in alterutrum, tota Triquetra tremitt.
Fumiferos apices, nullo fas tangere gressu;
Obtutu tantum culmina nosse decet:
Nunc etenim tetras eructat ad æthera nubes;
Interdum piceis provocat astra globis;
At licet æstiferis è faucibus evomat ignes,
Nec secus undanti Mulciber amine fremit:
Scit nivibus servare fidem, scit jungere fœdus,
Lambit & agnatum proxima flamma gelu.
Non procul horrificis ubi fumigat Ætna ruinis,
Canaque perpetuo murmure terra boat;
Apparent Drepani sedes, Lilybeaque quondam
Littora; nunc quassæ statio tuta rati

Hic,

Hic, natale solum hausit, Carmeli decus ingens
 Albertus, Siculo de Genitore satus.
 Fama est, prægnantem taciturna nocte parentem,
 Cum regeret lenis lumina fessa quies
 Enixam vidisse facem, quæ lampada terris
 Spargeret, ut supero fulgur in axe micat.
 Eventu monstrata fides: Puer editus, ingens
 Virtutum patria fudit in Vrbe jubar;
 Nam lacrymis miscere preces, & Numinis ante
 Cura fuit dios procubuisse pedes.
 Indutus vilem texit sua membra lacernam;
 Mordebat nudam spinea lana cutem;
 Quin etiam, pueri varios sinuata per arcus
 Obstrinxit tenerum ferrea Zona femur,
 Et nondum nonos Titan renovaverat annos;
 Bis quater at lapso venerat orbe Ceres.
 Mox ubi vernarunt teneri lanugine vultus,
 Firmavitque suos prima juvena gradus
 Virginis ingreditur venerandi liminis aulas,
 Carmeli voluit necere sede moras,
 Et petiit, Mariæque pios vestivit amictus:
 Heu valeant dixit, purpura, palla, chlamys;
 Qualis ab æthereo confurgens Delia cyclo
 Virgineo roseum prodigit ore jubar

Cerni-

Cernitur exiguos tum scintillare Planetas ,
Cernitur & modicam sideris esse facem .
Taliter effulsit rutilos super ille sodales ,
Tanta suum Dius flamma cor ussit Amor !
Sæpius infernis indixit prælia turmis ,
Devictæque tulit celsa trophæa stygis .
Pendulus ad sacros postes , laquearibus aureis
Vitreus effuso lumine lichnus erat ;
Hunc jacto feriit Cocythia Larva lapillo ,
Ruptaque cristallus fragmina mille dedit ;
Sed lacrymas sparfit sacras Albertus ad aras ,
Illicò juncta suo pars redit icta loco
Quid memorem victa varios de morte triumphos ?
Addita Parcarum stamina longa colo ?
Hæc alii recinant : Alberti me vocat unda ,
Hæc jubet Ascrei currere fontis aquam
Ergo Libethræ quidquid diffluxerit amne
Disfluat in laudes cælica lympa tuas .
Ut primum resonat , quam protulit ore Sacerdos
Vox sacra ; & Alberti tangitur osse liquor .
Hic potis est subito febrium restinguere flammæ
Ardentes , vitreo mergere , rore faces ;
Tum furiale malum , pascens incendia corde
Diffilet , ardor abest , vivida flamma perit

Fune -

Funeris hic domitor : cœlesti profligat ausu
 Pæstiferum virus , nigraque fata fugat .
 Bethsайдos medicis fulget preclarius undis
 Hic odor : motu non eget Angelico
 Vera cano : Me teste decet , meminisse per ævum ,
 Qua mihi Peonia juverit humor ope .
 Dum mea tergeminis florerent tempora lustris .
 Albaque purpureus pingeret ora color ,
 Mensis erat ; parilis , quo versus sidera Libræ
 Æqualem roseo Sol vehit imbre diem ,
 Cum penderet adhuc , viridi super arbore bothrus ,
 Et biberet pressi vinitor ostræ meri ;
 Intempesta meas fax est populata medullas ,
 Ignea pervasit , frigida membra febris .
 Non hæc instabili venas contage peresa ,
 Alterna palans est remigrata vice ;
 Sed non ulla pati voluit divortia : semper
 Gestit assiduis ossa cremare focus ;
 Nam cecidi , colubri cœu morsus dente viator ,
 Sub Jove non patrio corpora sternit humi .
 Intercæ fauces , squamosis oraque linguis
 (Ægris grande malum) torret anghela sitis ,
 Quam non haustus aquæ , potus non eluit ullus
 Sævior at medicæ gliscere gaudet opi

Tur-

Turgenti ceù mole trahēs alvum , miser Hydrops
 Guttura necquicquam fonte perenne , levat.
 Nec jugulum sitiens , argento mitigat udo ;
 Quin potius poto crescit ab amne furor :
 Quos mihi tunc fontes animo ? quot flumina stultus
 Fingebam ? lænis murmura quanta vadi ?
 Nunc Podii rebar regalis lotus in unda
 Per Meandreas , ire , redire vias .
 Nunc patrium juxtà Sebetum , tendere gressus ,
 Nunc hospes , scythicas rebar adire nives ,
 Aut mihi si fugiens per roscida gramina rivus ,
 Fonsue fluentifono gurgite , notus erat :
 Credebam , gelidas lingua libare scatebras ,
 Arida vel vitreo mergere membra lacu ;
 Interdum fregisse vadum tudentibus ulnis ,
 Aut madidum fundo , delituisse caput .
 Dicebam : liquidis precor ò me sistite venis ,
 Quando erit ut toto pectore labra bibant ?
 Nostra tuis possent si mergi fluctibus ora ,
 Ah Sebetè , tibi munera quanta darem !
 Saltem , Pausilipi me circum littora ferte
 Me scopuli , & glaucae Doridos antra juvant ,
 Accipite hos artus , Neptuno Nefis amica ,
 O' Mergellini concha beata sali.

S f

Quis

Quis scit, an Euplei rursus maris æquora verram?

Vosque Dicharchei cærule stagna fieti?

Felices uda nati Delphines in æde,

Sors fuit, in pelagi vivere marmoribus!

Vidit Aristeus sub terris, limina cuncta

Nayadum, & toto flumina sparsa solo:

Undè caput primum sinuosus prodit Enipeus,

Unde Pater Tyberis, saxeus unde Lycus,

Quaque nigro latitans prorumpit Nilus ab ortu,

Septeno Ægypti, qui rigat ore plagas

Sit mihi; fas modico quàm depluit unda canali

(Si potasse nefas) aure bibisse sonos;

Hac tamen, & febri feraliùs obtigit omni;

Longa quod insomni tempora nocte tuli.

Mulserat haud Morpheus, medicata lumina virga,

Venerat haud ægris utilis ille Deus!

Ah quoties vigil; at lacrymis non clausus ocellus

Est serum questus surgere Luciferum?

Quid sopor evolitans vigili me nocte fatigas?

(Dicebam); ex oculis cur fugis alte meis?

An quia crudelis censeris mortis imago

Ne tua me pallens terreat umbra fugis?

Falleris: infirmum dum mortis imagine privas

Dirus es, & vera morte perire facis.

Ergo

Ergo veni : Dono Divûm gratissime serpi,
Nostra soporifera membra salute riga :
Sic tibi Pasithae , centum det basia fronti ,
Insideasque suo sarcina casta sinu ,
Quid loquor insipiens : disperdit verba , precesque
Caurus , nocturni spesque soporis abest .
Non potis est somnos, vescum revocare papaver,
Ipsaque non posset fistula Mercurii .
O' Ego ne vigiles consumere cogerer horas ,
Quàm mallem getica rupe rigere lapis !
Stare vel Eoliis pumex obnoxius Austris ,
Spumea quem rabidi tunderet unda freti !
Ter denos memini, quod Phēbus panderit ortus
Lutea demonstrans atria plena rosis,
Occidui totidem tumultatus littore fluctus ,
Cesserit astriferæ lampada noctis equis ,
Nec potuisse levi caput indulgere quieti ;
Quàm mihi tunc æquè nox & amara dies !
Cumque ferè æterno claudebam lumina somno
Jam propè lethæas ebibiturus aquas :
Adfuit Eliadis sacra Nais, & omina mortis
Naufraga præcepit fluctibus esse suis .
Saucius exiliens , ut potat colle fluentum
Cervus, cui lævum fixit arundo latus .

Sic Carmelitæ sorpsi Patris, ore liquores,
 Ictus ab instantis cuspide penè necis.
 Ex tunc, crudelis morbi deferbuit ignis,
 Ex tunc pulsa febris, corpore parta salus.
 Et venèrè, meum mulcentia somnia pectus,
 Et sicco fugit viscere, dira sitis.
 Salvè largitrix amissi lymphæ vigoris,
 Alberti salve, gloria magna Patris.
 Tu potis extremas mortis differre ruinas,
 Numinis æterni munus, inempta salus.
 Ænara sulphureas taceat nunc Insula thermas,
 Quæque Dycharchæus balnea sudat ager,
 Et sileat, cedatque tibi Nabathæus Hydaspes,
 Inda quot aurifero germinat amne vada;
 Peonius licet ille fuget contagia fluctus,
 Cogat & ardentes vertere terga febres;
 Perpetuo quamvis fluat hic famosus in auro;
 Gemmiferasque suo vortice, fundat aquas;
 Sunt telluris enim, & Naturæ munus amantis
 Tù Divum, & supero laberis unda polo.
 Non Ego tam cari laticis vivā immemor umquam,
 Non si lethæo pocula fonte bibam,
 Quotque sacras hausi sitienti gutture stillas:
 Tot reddam guttas, Bellorophontis equi

Si

Si post trina dedit mihi vivere lustra superstes:
Æternum Musis vivet at unda meis.

ARGUMENTUM,
ET EPITOME
VITÆ
S. PETRI THOMÆ
MARTYRIS.

Martyr inclitus, Præsulque egregius;
Petrus Thomas, fuit præstans Car-
meli germen. Condomii in Aquita-
nia est ortus, & cum à pueritia,
litterarum discipline deditus esset, & eximio
erga beatissimam Virginem amore ferveret, tan-
to impetu Carmeliticam religionem est amplexus,
ut

ut minus , ferrum à magnete trabatur ; aut magnes ad polum convertatur . Emissis votorum solemnibus , quo ceperat ardore , prosequutus est institutum ; ita ut brevi condiscipulos præiret tam vitæ sanctimonia , quam doctrinæ splendore . Theologica fuit redimitus corona , quam humilitatis gratia primum respuit , postmodum obedientiæ virtute illius adeptioni acquievit . Consumatæ perfectionis specimen erat , at præsertim in Deiparæ amore emicabat . Illius studium totum Virgini dicabatur . Illius gesta , nil nisi Marianam dilectionem sapiebant . Virgineum nomen erat illi in aure melos , in gutture mel , in corde nectar , adeò ut Mariani amoris pietas , supra ceteras eminebat dotes , velut inter ignes Luna minores . Non defecit Angelorum Regina , rependere dilectissimo filio reciproci amoris vicissitudinem ; quod enim Petrus ab ipsa petebat , munificè illa , petenti impartiebatur , dignabaturque sæpè sæpius illum visitare , & familiari colloquio recreare . Precatus fuit aliquando Petrus , jugibus lacrymis , perennisque suspiriis beatam Virginem , ut Carmeliticum ordinem perpetuò servaret ; cum autè nocte Pentecostes id enixius rogaret , meruit à
sere-

Serenissima Paradisi Regina, has voces audire. Confidito Petre; Religio enim Carmelitarum in finem usque sæculi, est perseverata. Elias namque ejus institutor, jam olim etiam à filio meo impetravit. Verum enim vero cum suprà candelabrum voluerit Deus Petrum collocare, ad fastigium Pactensis Episcopatus, mox Constantinopolitani Patriarchatus sublimatus fuit. Hinc ad Orientales regiones, animum convertit, sacrumque Domini sepulchrum, dilectumque Carmeli Montem, & visitando, & venerando ab illis vix dimoveri potuit, licet necessitate compulsus hoc animi delictum, deponere tandem adstrictus fuit, ne per hæc privata pietatis officia, communem sui gregis custodiam, dereliqueret. Sed denuò ad sanctæ Terræ vestigia direxit: Quippè ut Legatus Apostolicæ Sedis illuc missus est, in quo munere multum suo consilio, singulari prudentia, & fervidis orationibus, laborantibus Christicolis juvit. Specialiter sanctum illud opus promovit, bellum inferendi infidelibus, sanctaque loca à Saraceno Canedripiendi. In Christiano Exercitu, & cum Militiæ Imperatore, semper conflictibus præsens, sæpissimè de cruento hoste, gloriosos reportavit triumph.

triumphos, viribus potius suarum precum, quam armorum robore: Sed cum vehementius Saracenorum stragi incumberet, & Turcico nomini delendo enixius instaret: heu pietas, ab Infidelium hastatis cuneis, confoditur, multisque vulneribus magnanimè passis, suo sanguine meruit purpuratus coronari. Sic abiit melius, quam obiit, & discessit potius quam decessit; quandoquidem in supernam Hierusalem eternum regnaturus emigravit. Ejus corpus Famagustam delatum, debito honore colitur. In sequenti carmine, sua itinera canit Musa, explicatque, ejus anxia desideria, quæ ad Hierusalem recuperandam ferebantur. Hinc Principes Christiani Orbis, invitat, ut sanctissima loca, Christi vestigiis in immensum decorata ab Saladino, tunc Saracenorum Imperatore, eripiant, & sacre ditioni Christianorum cumulent; quatenus classica, Mari, exercitusque terra præparent, ut post, tractu temporis, sub Duce Gotifredo obtigit.

ARGV-

C A R M E N XXII.

Vererat:HybernusZephyro jam cesserat Eurus,
 Jam Pæbus longam jusserrat ire diem.
 Flora, novo varios pingebat germine campos,
 Occiderat Lapsum Sole tepente gelu;
 Tum Petrus Eliadum germen, cui sedula cordi.
 Cura fuit Solimas, contitigisse plagas
 Faginei recubans fessus sub tegminis umbra,
 Quà viridis vernam struxerat herba togam:
 Sic ait, & placidi posuerunt murmura venti,
 Continuitque suos fluminis unda gradus.
 Audite ò Cœli, (vobis si aurita voluptas)
 Ad nostrum, choreas sistitis astra, sonum
 Quid moror ingratae lentus sub munere lucis?
 Impia cur longos net mihi Parca dies?
 Amplius heu ferum renovabit Lucifer ævum?
 Ah dabit invitas ducere vita moras?
 Rumpe precor Lachesis fusi revolubile pensum
 Æterna jaceant lumina nocte: precor.
 Quid superest ultra Solis sub veste videndum?
 Sat vidi madidis mæsta theatra genis.
 En Ego, Condomii patriis egressus ab oris,
 Sunt ubi Burdegalæ stagna refusa vadis

T t

Omnia

Omnia Pirenes, ferè Gallica regna cucurri,
 In canas Helice se liquet unde nives.
 Ipse Araris, Ligerisque bibi, rapidique Garumnæ
 Undas, per varium quas mare sorbet iter;
 Hinc geminas adii partes, prope flumina Rheni,
 Pingua Germanum quâ colit arva genus,
 Scilicet occiduas alio sub Sole jacentes,
 Et quas exoriens Cinthius afflat equis.
 Me rigidi tenuere Scythæ, rabidique Geloni,
 Utraque sub Boreæ natio creta flabro.
 Infuper Euxino gens Taurica, proxima Nereo,
 Dacus, & assiduo plebs madefacta gelu;
 Inde Lyburnorum petii nigra littora: mollem
 Sæpius illa mihi præbuit alga thorum.
 Ah quoties hyemis conscensus sidere pontum
 Penè fuit medio naufraga vita freto?
 Dicite Bosphorici fluctus, quas ipse procellas
 Pertuli? ab iratis sibila quanta Notis?
 Infames scopuli sint Acroceraunia testes,
 Ad conjuratam conscia saxa necem;
 Ast postquam æquoreis portu data meta periclis:
 Interius pressi Persidis arva pedes,
 Præcipuos Asiæ montes sum mensus oculo,
 Quâ Syrus extensis tractibus alta colit

Ilicet

Illicet aerium Sinai, quo terruit Orbem,
Cum tonitru, gravidas fulguris igne Deus.
Hinc mea Carmeli falii juga, floribus orta,
Et Libani vidi tubera fæta cedris.
Tandem Phoenicum regio, loca versa favonis
Occurrit; plenis sunt ubi mella favis.
Prima Palestinæ sese obtulit ora; corollas
Nutrit Idumæus collibus unde suis.
Mox fines Galilea tuos emensus, aquarum
Jordanis tetigi sacra fluentia senis
Terminus hic calli: Solimam dum cominus urbem
Aspicio, Ifacidum mœnia celsa Patrum.
Ast Ego dum Solimam repeto, dolor occupat artus,
Et manant oculis flumina bina meis.
Quid vidi? Miserum me! (Quis talia fando
Singultu careat, temperet à lacrymis?)
Aspexi Samaras sedes, arcesque Sionis,
Sub Saraceni pondere flere jugi.
Barbarus imperii terras has fulmine terret,
Antiquoque recens addere gaudet onus
Impius. Illa vetat vestigia quærere plantis,
Christiades vellet, quæ petiisse genis.
Quin Asiæ regnator ovans, odisse superbit
Nos, procul & Solimo vivere jussit agro

O' bis felicem, nuper si fata dedissent,
 Hoc animam caro deposuisse solo.
 Nulla meam poterunt oblivia pascere mentem,
 Non si lethæum cogar adire vadum.
 O' Solime! ò Divini Numinis hospita tellus!
 Atque eadem Domini sanguine picta mei!
 O' Amani viridis vertex! ò cedrifer Hermon!
 Nec procul aurifero germine fœte Sanir!
 O' nemus, umbrosis ò hortule creber olivis!
 An umquam vestrum non meminisse velim?
 Absit: Gethsemanus non tu delebere collis
 Pectore, tristantis conscie luce Dei:
 Non hortus, roseo Divum sudore fluentem
 Visus, pulvereo defiliisse fimo,
 Auditusque Patris lacrimosa voce petentem
 Auxilium, & multa sollicitasse prece:
 Nec te Golgotheum culmen, memorasse pigebit;
 Quo tulit ipsa salus exanimata necem.
 In te quadrifida fixus trabe, Rector Olympi
 Incusso voluit pensilis ære mori.
 Nazareus flos ille, tua sic aruit umbra
 Sub cruce sic gemit pressus amore bothrus:
 Golgotha sanguineo ditissima Numinis ostro,
 Hæc cape de lacrymis dona suprema meis

Ora

Ora vale, lar celse Sion, dilecta valet
Vos ò fatidicos atria visa Patres.
Non Ego vos posthac matuta luce revisam?
Num mea dum terris vita superstes erit?
Fallor; Ad has iterum sedes, huc denuo gressus
Me citò versuros enthea fata manent.
Nescio quæ virides hùc flexit Diva volatus?
Spes certè est. Lævus Juppiter ecce tonat!
Omen adest. Bona signa polus dat, & annuit axe
Mars ferro, Solimas velle aperire vias.
Aspiciſ! Orion torvis hùc imminet hirkis!
Jam capit armata lucida tela manu!
Non semper Christi minitatur prælia regnis
Sanguineas ardens cum vomit Æthra faces:
Sæpius infido prænunciat hostica Turcæ:
Bella; cruentatus cum rubet igne polus:
Sic erit. O' Christi precor agmina, parcere tandem
Discitis, in vestrum pila rotare genus.
Parcit cognato rabies vesana Leoni,
Agnatæ parcit tigridis ira neci.
Bellicus ille furor, qui concita pectora torquet;
Torqueat hùc vestras vertere gesa manus.
Vos vocat in Turcas, labens ex axe cometes,
Quaque potest lucis voce, venire monet

Ite

Ite agite, & Solimam vestris lustrate coronis
 Pugnantes, Syriæ ponite jura plagæ
 Tuque prior Romane Pater, qui claviger Æthræ
 Tergo fulcis Atlas, Urbis & Orbis onus.
 Ad sacrum Latias bellum, præmitte cohortes,
 Arma ferox Princeps Ausonis ora tonet.
 Quæ septemgeminis non cedent collibus Urbes?
 An juga vitabit Tauricus? ane Cylix?
 Quæ licet æratis obsistent mænia valvis:
 Si Capitolinus fulminet arce Pater?
 Semideûm proles, acies Romana, triumphos
 Nunc recolas, captos nunc memorare Duces
 Priscos tolle animos, & Avorum facta recense;
 Juerit ut totum bis domuisse solum.
 Profuit Hannibali forsan fregisse nivales
 Alpes? an fugit vincla Jugurtha tua?
 Mille fluentifonos ad Ethruscæ Doridis æstus
 Sceptra, triumphalis Tibridis unda tulit
 Vicisti populos, ultrâ Boreostama clausos,
 Senferunt Latios ultima Bactra, lupos.
 Scotia non sceptrum, non passa Britannia virgas,
 Credidit Oenotrio libera colla jugo.
 Nunc quoq; Roma tuos decorandus stemmate crines
 Jordanes, lauros fertaque mille parat.

Proxi-

Proxima Liliſeri ſint Martia caſtra Dinatæ,
 Francigenæ clangant bellica ſigna tubæ
 Principibus Gallis, plebs Tingitana reſiſtet?
 Fallitur. Ipſe Leo gallica ſceptra pavet.
 Inclite Pirenes Rex, conſtantiffima ſæcli
 Spes, Vir fortuna celſior ipſe tua;
 Belgica cui ſervit, cui Celtica ſubditur ora,
 Quem Tranſalpini Montis, adorat apex.
 Pande tuum Zephyris labarum, fac lilia cernat,
 Deque Paleſtino culmine, Turca tremat.
 Illa pedes tua, palmis aſſuetiſſima pubes
 Illicò flavicomum, contegat ære caput.
 Fatiferam totis impugnet viribus haſtam,
 Fulmineoque ſuum protegat enſe femur.
 Qualiter Eoliis Boreas eruptus ab antris,
 Aerios celeri turbine, verrit agros,
 Trux volat, inſequiturque nigras è cardine nubes,
 Et cava dant victum nubila pulſa locum;
 Non aliter verſos trepida formidine Thraces,
 Maturare fugam tympana Galla dabunt.
 Quid ſi de ſtabulis equitatus regius ille
 Proſiliet? Mavors non tremet ipſe poſo?
 Quadrupedis moderator equi, Rhodanejus Heros,
 Quà graditur, comites, palma, triumphus eunt

Par-

336 *CARMINUM PARS PRIMA*

Parthus eques, pharetratus Arabas, gelidusq; Sicāber
 Quisq; cadens, madidam sanguine mādēt humū.
 Cedent Theſſalici, cedent ipſique Dracones,
 Cedent alipēdes ſub juga Solis equi.
 Ut ſolet ante Notum diſperdi Baltica pulvis:
 Sic conſumpta (Deo gens inimica) cadet.
 Tu Rex ut ſacræ decorent tua tempora vittæ:
 Lilia fac nubant de Hiericunthe roſis.
 Vos quoque Germani proceres, Arctōa juventus,
 Quos Martis patrio frigore torret amor.
 Linquite perpetuas hyemes, Erymanthidos Urfam
 Parrhaſioque juvet vertere terga Bovi;
 Ite per Auroræ ſedes, Soliſque cubile,
 Finitimos Lybiæ bis penetrare lares;
 Nam ſeu Sidonias contrā certabitis Urbes,
 Seū potiùs Tyriis bella feretis agris:
 Semper Marmarico Procionis fidere nata
 Pectora, frigenti victa pavore trement.
 Phoeniſſas video ſtringentes ubere natos,
 Maternas digitis ter lacerare comas.
 Illa genas torquet, ſervum gemit illa maritum,
 Altera captivum plorat abeſſe patrem.
 Qualis hyperboreo belli fax eruct axe!
 Frigidus Arctophilax, evomet ore focos

Panno-

Pannonii mea gens, Dani, fortesque Suevi,
 Quæ mora? Lotophagos exanimate Duces.
 Non exarmatum Cœlo spectate Bootem!
 Quæ populos vincant, desuper arma manent
 Ergo faces, ergo arma, vehent incendia belli,
 Afro luxuriet nata cruore feges.
 Ostra dabit vestras Lybie exornanda lacernas,
 Germanos tinget purpura pœna, fagos;
 At comes ad pugnam Princeps Sirenidis Urbis
 Acceleres Primas, Partenopeus Atlas.
 O' Lux Italiæ, tua gloria regia, numquam
 Vivere fumosis gaudet imaginibus;
 Sed gestis veteres virtute præire Parentes,
 Et propria priscum vincere laude decus.
 Nunc precor, Armisonæ validos Sirenis Athletas
 Horrifico (imperium quæ patet) ære voces.
 Est duodena tuis, parens provincia jussis
 Trinacridosque suas ora refundit opes.
 Appulus, & Calaber, Marsus tibi servit, & Ufens,
 Vulturufque ferox ad tua jura fluit
 Antiphatis speculæ, spoliis famulantur opimæ,
 Et Læstrigonio littora tuta dolo
 Inarime scopulosa domus, fortissima ponto
 Insula, sub labaris militat illa tuis

Eja age , ferali strepitent nunc còrnua cantu ;
 Chalcidici curret ad pia bella Duces .
 Jam non Pausilipi revirescat collibus hasta ,
 Non in aratra liquens difiluat indè Chalybs :
 Alter fulmineos Martis cudetur in enses ,
 Altera sanguineis purpuret uda fibris .
 Sed quæ bella geret Sicanis edita terris
 Illa ferox clypeo , fortior ense manus ?
 Cominus in medios properans sic irruet hostes ,
 Sicque suæ spissus cuspidis ictus erit :
 Lentior Ætneis incus tundatur ut antris
 Si fortasse velit cudere tela Cyclops .
 Exoriare Syracusiis ex ossibus unus ,
 Hostica qui reflua Doride vela cremes ,
 Harpagones meditare novos , quo rete reseptus
 Turca Sionea miles ab arce ruat .
 Te redeunte dabit redimicla chorallina Nereis ,
 Imo quæ nutrit Sicelis unda sinu .
 Sed tua major erit Rex gloria magna tuorum
 Celsius in famuli laude triumphat herus .
 Sic Sol Partenopes , constringes lumine nudam
 Lunam , defectus , deliquiumque pati .
 Hactenus ad bellum terrestri Marte ciendum ,
 Enthea mens , oestro perstitit acta bono

Nunc

Nunc fas æquoreæ mentem convertere classi,
 Votorumque juvat pandere vela, mari.
 Dii quibus imperium pelagi, modò dicta secudent,
 Non aliena meæ sit Galathea preci.
 Ille dies veniet, quo cærulea tecta, carinis
 Christiadum: malis terga secunda dabunt.
 Proh quantum felix tali sub pondere Phorcis!
 Ut sternet latos lætior unda sinus!
 Jam non de Eoliis specubus, typhonas amatus
 Irruet Hyppotades in pia lina Pater.
 Neptunus, nullis concedet jura procellis,
 Nec tempestates Plejas axe vomet;
 Plurimus at circum ludens Delphinus in orbem
 Argenti squamis lambere rostra volet.
 Evenient: ferro tellus, findetur & ære
 Tethyos unda: solo prælia, bella fallo
 Auguror. Illa phalanx, cunctas que fronte præibit
 Hæc prior, Oceani prælia tradet aquis;
 Tuque fores generose Ligur, Ligur helluo ponti
 Natus in indomito, legifer esse vado.
 Perge Ligur, non frustra animis elate superbis
 Perge precor: Patrio est sueta corona freto,
 Quæ tua centeno volitabit remige prora
 Auspiciibus Divis: vincere certa sciet

340 *CARMINUM PARS PRIMA;*

Bis precor. E folio Solimeja regna tenentem;
 Turbes; longinquis vivat, ut exul agris,
 Aut cadat exanimis jactus cœu littore truncus,
 Dimensus patriam sanguinolentus humum.
 Alma cohors: placito pectus si carpitur auro,
 Si fas divitias congeminare novas:
 Vobis Eoi referabitur arca Tyranni,
 Quæ nunc Christiadum clausa flagellat opes
 Gaza Palestinum totis vomet imbris Hermum,
 Extinguent vestram fusa talenta sitim.
 Vince mari robuste Ligur, tibi destinat Æther
 Præmia, detecto quæ feret orbe Nepos
 Tempus erit quo trans Abilam, Calpenq; columnas
 Herculeas. Genuæ fama superba volet,
 Fabula inanis erit Nautis industrius, olim
 Amphytrioniadis meta locata manu,
 Namque Columbus erit, Typhis fortissimus alter,
 Et sua trabs Argo, quæ feret illa Duces
 Quis teres Oceanus, cedet sua tergora victus,
 Agnoscet leges pontus, & aura novas.
 Ultima non Thule per eum, proprioque Bootes;
 Tunc properans Phœbi navita curret iter.
 Dissita tollentur tecti divortia Mundi,
 Jungetur, qui nunc orbis, & orbis adest

Tu

Tu modo magne Ligus, rostris navalibus altum
I, pete, quaq; fides, armaque sacra vocant;
Nam tibi ferta parat, fertorum mater Idume,
Ornabitque comas flore, Sionis apex.
Robur at immensum classis, ratiūque coronis,
Gens eris, Hadriaco tu dominata mari
Urbs Venetum, quamam digna te laude rependam?
Non mihi si fandi gemmea vena foret.
Te sibi connubio junxit Portumnus ovanti,
Te voluit toto jura dedisse freto
In medio fabrefacta salo, non victa procellis,
Dulcia dotali basia sumis aqua.
Jacta sub æternis tua sunt fundamina sæclis;
Quò magis Euripo sunt agitata, manent
O' benè nata mari fèlicia pergama! quantum
Omne creverunt prospera regna tuo!
Auriferos fluvios dives non jactet Iberus
Ditior à vestro cardine vena fluit.
Quæ Pactolus alit, vel quæ pretiosus Hydaspes
Amne-trahit fulvo, munera victa solent.
Quos referam Cives, Procerosque, Ducesq; Senatus?
Cuique manet Marti, nupta togata chlamys
Hos si fortè juvat deducere classica ponto,
Et dare spiranti carbasa tensa flabro.

Conte-

342 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Contegitur ratibus pelagus, curvisque sub alnis:
 Numinis æquorei cærula regna latent.
 Ambigeres Cycladas per marmora nare revulsas,
 Aut nemus Hercynium sollicitare freta.
 Turcia scit, quoties armis obstricta Timavi
 Flevit captivos depopulata viros.
 Scit mare Mygdonium, scit Doris Persica, quantum
 Auctas puniceo sanguine, vidit aquas.
 Nunc age fida manus, suetas pete regna per undas,
 Illyris ora veni, quò sacra pugna vocat.
 Barbarico pressas, Agni dissolve catervas
 Imperio, scythica tolle Siona tigri:
 Crede mari Tergesta trabes, en sternitur unda
 Flat Zephyrus, Zephyro marmora falsa silent,
 Ut septena viden! Nilus vos clamat ad ora
 Veste vocat tota, pandit & amne sinus.
 Quæ mora? Turrigeris dominare triremibus. Eja
 Mille para ventis lintea, mille rates
 Occidat Othrysius Solima dominator in aula,
 Nostra sit hæc vestris hostia danda focus.
 Crede mihi, socius vobis pugnabit Olympus,
 Conjurata piis afforet aura tubis.
 Impastus ceù feta leo per ovilia vadens
 Inimani pavidum devorat ore pecus

Infe-

Inferet haud aliter Turcis , stragemque , necemque
 Alatus Marci , belliger ille Leo .
 Dudum multiplices victas , cumulavit Orontes ;
 Essent quæ vestris stemmata digna comis ,
 Expectatque triumphales ut stactea crines
 Vngat mirrha , suis edita corticibus .
 Ite agite , ad tantas quæ præparat Æthra coronas
 Ah priscam videant antra Bethlema fidem ,
 Sic Vos Sfortiadæ Comites , vos ite Strategi
 Estenses , vobis nil sine , magna decent .
 Hellepontiacos spondent mihi fata triumphos ,
 Non fundam piceis irrita verba Notis .
 O' me felicem ! nimium lux candida ! quando
 Hac face , se tollent gurgite , Solis equi ,
 Forsitan has lauro pugnæ redimitus ovanti
 Clanget Io Vates , & pia bella canet .
 Sed tu redde diem citius , ne gaudia differ
 Bosphore , vos lentæ præcipitate moræ ?
 Dixerat hæc Petrus , subitoque per aëra custos
 Aliger , ad vitæ munera prima , datus
 Numinis ante thronum , duxit sua vota , precesque ,
 Illicò quæ furda , non bibit aure Deus .
 Eveniant dixit : Sceleri regnasse datum est sat
 Hanc vellent faustam sæcla futura diem

Inve-

Invenere viam , præceptis Fata Tonantis
 Luna ruit , micuit Crux , super arce Sion .

•§• •§• •§• •§• •§• •§• •§• •§• •§• •§•

ARGUMENTUM , ET EPITOME V I T Æ

S A N D R E Æ C O R S I N O .

*Lorentia ipso nomine floriditatem
 præferens , Urbs est Italiæ florentis-
 sima . Amenitate situs , Molium ma-
 gnificientia , immensis divitiis , Regia-
 rum etiam obtenebrat splendorem ; Cuncta ta-
 men hæc sunt velut , exigua arena , auro In-
 dico comparata , si æquari vellent fulgoribus ,
 quos*

quos ipsa à suis filiis obtinuit; Prodiit enim, ex illa, melius quam ex Equo Trojano, Procerum exercitus, qui Cœlos replevit: adeò ut Roma dempta, non est alia Urbs in toto Orbe, quæ tot Sanctis, Empyreum ditarit, addideritque astra, quam Florentia. Inter hos Cœlicolum Magnates, cõnumeratur S. Andreas Corfinus, precibus à Deo impetratus, & à Parentibus, sanctissimæ Virgini Matri desponsus. Infantem paritura Genitrix sibi visa est in somno lupum edidisse, qui mox ad Carmelitarum Cœnobium appulsus, in ipso fani, liminari in niveum commutatus est agnum.

Exitus, divinam metaphorposim probavit; In ipsis enim juventutis crepusculis, licet ingenuè educatus; attamen ad vitiorum semitam deflexit, & carnis lenocinio, quã primum deseruiit. Quod deplorans Mater, admonensque filium à vitiis abstinere; tandem illi aperuit, se voto dicatum esse Deo, & Beatissimæ Virgini de Monte Carmelo, ex quo visionem illam in suo puerperio habuit. Maternis verbis, ploratu mixtis, cessit cor. Juvenis, & à vitiorum lethargo excitatus, Dei amore illicò succensus est, amplectique voluit Elianam religionem, cui jam

ex Matris voto obnoxius erat. Admirabile fuit, quales Sanctitatis radios in religioso Claustro fuderit! ipsoque tyrocinii præcipue anno, in quo innumeras pugnas, à Dæmonum legionibus sustinuit. Sed victor tandem, stygias elusit Potestates, & religiosa vota regularis vite, (rumpente Dæmone) emisit. Hinc studiorum prosperè emensus stadium, Lutetiæ Parisiorum, omnium plausu, Theologica laurea amicitus est. In Patriam reversus, ob insignes sui animi dotes, & prærogativa refulgens doctrinæ, & sanctitatis, quæ religionis in Coelo, gemini sunt poli, sui Ordinis lupata in Hetruria moderatus est. Dum fortis, sedulusque suo oneri tergum supponit, & Patris Thesbitis regularem observantiam magnificè promovet: En Ecclesia Fesulana suo viduatur Pastore, cui omnium consensu, præficitur Andreas, divino consilio, jam destinatus sue sponsæ candelabrum, ut ea qua flagraret flamma, alios etiam ureret. Verum humilis Pater, non idoneum se existimans ad Dominici gregis gubernium, respuit, diùque latuit ignotus; sed mirabiliter à pueruli voce patefactus, extra Urbem est inventus, & ne divine opponeretur voluntati, invitatus ponderi successit.

Per

Per hinc Olympiadis, binique anni spatium, suam Ecclesiam mirificè moderatus est, quo tempore, nihil de pristina innovavit vita; immò quodammodò dirior in se effectus, ferrea catena (solito sepius) se constringebat, & modicum soporem supra vitium sarmentis conciliabat. Tante mortificationis eminentiæ, ceteræ catenabantur virtutes, adeò ut assiduitate orationis, & Pastoralis sollicitudine ab æqualibus Antistitibus, ut eorum typus colebatur. In charitatis tamen operibus, se, supra se, elevabat, vulgòque nuncupabatur. Pater Orphanorum, sponsusque viduarum. Vfus est sua opera Urbanus Quintus, summus Pontifex, ad sedandos Bononiæ tumultus; in illam enim Urbem, legatum misit Andream, qui sua prudentia, sui que eloquii nectare, odia Civium, quæ ad internicionem exarserant extinxit. Ad suam revocatus Ecclesiam, non multo post assidua suæ carnis lanicna confectus, Dei- paræ visitatione confortatus, deque obitus die certior factus, geminato locuples talento in Domini gaudium ingredi factus est dignus. Hinc fidelis, Herus sui servi sanctitatem, multis miraculis testatam voluit. Hæc breviter recensita, fusius suo more Camena, poeticis cæstris dilatat.

C A R M E N XXIII.

COrsini cane gesta Patris, Florentibus arvis,
 Tu quæ fers centum plumea Fama tubas
 Da faciles etiam cursus, & labere cæptis,
 Tū qui Pierias das mihi Phœbe fides.
 Est animus; Pueri cunas, Juvenisque triumphos,
 Passaque supremo pangere fata die.
 Favistis votis ambo: Favistis, & hisce
 Vocibus, intenta sic melos aure bibo.
 Nascitur Andreas Vrbi, cui nomina Flores;
 O' quod floriferum protulit illa decus!
 At Patri, Matrique diū sine prole gementi
 Sæpè cor ante Deum fundere cura fuit,
 Ne foret amborum fax infœcunda jugalis,
 Neve vacent fructu, quem bonus edit Hymen:
 Quem si largiri non dedignetur Olympus,
 Diviparæ princeps, afforet ille sacer.
 Qualiter Anna parens votis, Samuelida natum
 Divo contactum veste dicavit Ephod.
 Annuit optatus Cœlum, tumuere parentis
 Viscera, nec steriles inde fuere sinus.
 Fœta, puerperio dum præstat sedula curam,
 Hæc patitur sponsi somnia dura thoro.

Scili-

Scilicet è silvis palantem fauce cruenta ,
 Vifa sibi est alvo , continuisse lupum .
 Hic tamen in niveum subito convertitur agnum ,
 Repit ut Æthereæ Virginis ante fores .
 Ultima lux aderat ciclum dimensa Novembris :
 Phyllirides quando territat astra , Senex :
 Annua cum redeunt Fratris solemnia Petri ,
 Andreæque facer volvitur orbe dies .
 Tum matura parens , puerum dat luminis auræ ,
 Cui Lucina fuit , labilis axe Charis .
 Editus in lucem meruit sibi nomen , & omen
 Infans Andreæ , dum scelus imbre luit .
 Attamen ò pietas ! quantum properantibus annis
 Diffita nominibus gesta fuere datis !
 Dum cano quæ numeris miscet suspiria pectus ?
 Indiscreta fluit lacryma nexa sono ?
 Ah nimis illecebris Mundi Corfinus adhæsit ,
 Vt roseas pinxit , prima juvena genas !
 Sat mores , animum , genium vestitque lupinum ,
 Quà juvenum fatuam post abit ille gregem :
 Thuscum , Flumineæ viderunt Najades Arni ,
 Lascivam cithara concinuisse strophem
 Thuscum , Circensi gladiator pulvere vidit
 Corniferas jaculis impetiisse feras

Nox

Nox erat : (hinc , illinc Mimo volante Sodali),

Quos dat scæna jocos , visere primus avet ,
 Promptus ad armigeras sese sociare catervas ,
 Impiger in medios bella ciere viros .

In furias quandoque ruit , spoliavit & ense
 Vagina ; at passus vulnera sæpè fuit .

Sol aderat : dignos vitabant otia cultus ,
 Otia blanditiis semper amica malis .

Olli non umquam tunicæ fluxere solutæ ;

At sagus , & ferri tegmen , amictus erat .

Quid referam patriis convivia prodiga mensis ?

Non semel Etrusco turba sepulta mero est .

Quidquid enim lauti , quidquid venalis in Vrbe

Aspicit , argenti pondere , promptus emit .

Non decrat cœnis perdix , non Phasidis ales

Non ea quæ diphabo murice puncta , rubet .

Non fœtus timidæ latitans per sc̃cta Columbæ ,

Non quæ cristato vertice , rura colit ,

Non , quam ficus alit , quæ dulci pascitur uva ,

Non avis à torta cannabe , passa necem .

Dicebant famuli : propè mugit inempta juvencæ

Filia : materno quàm benè lacte tumet !

Hanc eme : multimodè sc̃ctam Vulcanus aduret :

Ista decent mensas fercula digna tuas

Noſter

Noster amas Dominus, lactis profunderè florẽ?
 Dona viden, mularæ nectare feta novæ,
 Seù concreta cadis, seu vimine confita texto,
 Seù foliis quando pinguius undat adeps.
 Hæc illi; At Thusci juvenis, liberrima dando
 Gaudebat nullæ parcere dextra stipi.
 Fundere præcipuè laticem gaudebat Jacchi;
 Seù foret auratus, seù foret ille ruber
 Mitia potandi stimulabat prælia princeps,
 Portabat gemina pocula plena manu.
 Vina diem celebrent ajebat. Liber & adsis,
 Huc tu vitigero perge Liçe gradu.
 Vos festi vacuate scyphos, mea verna ministri;
 Largius ò Ciatho, porrige vitra puer,
 Adde puer: madeat generoso mensa liquore;
 Absit ut Hetrusco mista sit unda mero
 Gemmea pampineis spument charchesia stratis;
 Amphora deficiat, deficiatque cadus
 Cæcuba si petitis prælis elisa Calenis?
 Adsunt. Quæ gallo nectare musta madent.
 Adsunt, Hispani firmissima vina racemi,
 Aureus Albanæ palmitis, humor adest.
 Dolia flammivomo venient lacrymata Vesevo;
 Quæque Syracusii detulit uva lacus.

Vos

Vos hilares celebrate diem; nam gaudia prebet
 Bacchus, luminibus, naribus, atque gulæ
 Sic ille; & census epulis consumit avitos,
 Usque per hæc veritus damna, novare famem;
 At Genetrix vitiosa sui commercia Nati
 Prospiciens, tepido proluit imbre genas.
 Jacturamque animæ pavitans, ignemque gehennæ:
 Vocibus his proli verba precesque tulit.
 Nate meus sanguis, generis lux unica nostri,
 Qui te præcipitem trahes ad ima trahit?
 Spes mea, quæ tantum temerat væsanía mentem
 Vellicet ut superi fulmina sera Jovis?
 Desine tu scelerum fili præcurrere callem;
 Ni velis, ut stygii te premat unda vadi.
 Ast ego, de te non hæc expectanda putabam
 Trans mare dispersit, vota paterna Notus
 Si nescis Mariæ datus es: Voti rea sum ipsa,
 Cum Genitore: sacrum te voluisse Deæ.
 Sic placuit fati: ne me præsagia fallant:
 Hæc cape cum vera, ru modò dicta fide?
 Ventris adhuc urna, partu remorante jacebas,
 Jamque uterus iusto pondere, plenus erat.
 Venerat Oceanum super à seniore marito
 Eos, quæ crocco devehit axe diem.

Ecce

Ecce mihi, somni sub imagine fusa, videbar
 Immanem tumido, reddere ventre lupum;
 Attamen ingreditur Divæ vix Virginis aras,
 Agnus & egreditur grandine candidior.
 Territa confurgo, nec multum temporis inde
 Te peperì, primo, prima dolore parens.
 Ah fat adhuc animi te, contexere ferini,
 Vixistisque rapax fat velut Urbe lupus.
 Introeas tandem Carmeli strenuus arces,
 Et nive candidior, candidus agnus eris.
 Talia personuit miscens suspiria verbis,
 Continuitque suos lacryma oborta sonos.
 Qualiter obscuro glomerantur sidera Coro,
 Tum cum nimbofo perstitit imbre polus:
 Sol latet, & non dum nigris nox adfuit alis;
 Orta sed obscuro clauditur amne dies;
 Hunc si, Bistonia Boreas è rupe solutus
 Tundat, & obstruatum verberet aure jubar:
 Protinus, è Getico revocatus flamine Phœbus
 Enitet, atque oculos luce micante ferit;
 Non aliter Juvenis, discussæ mente tenebræ,
 Non aliter cordi lux revocata venit.
 Effulsit Titan, abjerunt pectore nubes:
 Maternus quando prodiit ore sonus

Succedit mora nulla lari, mora nullaque, vestem
 Induitur, Divo, Diviparæque sacram.
 Quis recolat quantum labaro sub Matris amatæ
 Præpete virtutum calce, cucurrit iter?
 Hic specimen Monaco parendi legibus. O' quàm
 Obsequium naçti cecus adimplet, Heri!
 Ardua virtus est sine mente faceßere iussa;
 Ardua sed quamvis hic sine mente facit,
 Ut quondàm cæcè, generis Pater ille fidelis
 Sustulit Unigenam sacrificare Deo.
 Si cupias hominem Metanæ jura sequentem?
 Corsinus proprii corporis hostis erat.
 Creditis: Iliadem pœnarum carne gerebat;
 Fixerat hoc uno milite castra rigor.
 Artubus haud deerat, pellis scabrosa Cameli,
 Endromis haud ferri, ter revoluta globis.
 Verberibus duris, sueti parere lacerti,
 Insuper ardebant vulnera dura pati.
 O' quantum longo pavit jejunia tractu!
 Abstinuisset cibis, hæc erat una fames.
 Rore mero, lacrymis potu, succurrere fauci
 Hæc fuit ò pietas, ingeniosa sitis.
 Sic olim rigidus superans Stilita columnam
 Se rapuit limphys, vixit inopsque dapis:

O' ubi

O' ubi ferales animi, geniufque lupinus !
 Desiit : ante fores Virginis agnus adest !
 Agnus adest, supero quem gramine, Conditor Orbis
 Pascit, Olympiaco nectare Mater alit ;
 Quandoquidem vigiles noctes, duxisse, diesque ,
 Fervidus orandi non semel egit amor.
 Sæpius ardentem, luci tenuere recessus .
 Juvit, dum iferas ter penetrare plagas:
 Vividius posset precibus laxare lupata ,
 Et gemitu totos immaduisse sinus.
 Tunc teres ambrosio se se dabat ubere Cœlum
 Largius undabat, quæ fluit axe Charis,
 Sic erat Eliæ simulacrum, dum orat, obedit
 Esurit : hinc triplici permeat astra via ;
 Sed jam quæ modii latitat lucerna sub urna,
 Ad candelabri furgat ut alta, decet.
 Fortè sacro Fesulæ plorabant absque Parente,
 Pastorem optabat plebs lacrymosa suum.
 Auxilio Superos, Cœli Numenque vocabat;
 Tristibus ambitam quâ citò ferret opem
 Hæc inter : Puer Andream pro Præsule clamat ;
 Andream vocitat turba sequuta Patrem.
 Præficitur Pastor, quamvis invitus in Vrbe ,
 Et decorat tonsas, infula sacra comas.

316 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Non si ferrea vox foret, ænea pectora, centum
 Linguae, sufficiant Præfulis acta, loqui.
 Hoc Duce, templorumque nitor, Divumq; penates
 Fulserunt, medio Sol velut axe micat.
 Quæ Pubes operata sacris? Non dignior umquam
 Exstitit in Fesulis ingeminata preces.
 Auspice Corsino, fixit tentoria pietas,
 Illic, Vexillum, sanctaque castra tulit.
 Fortunæ, legumque parens, ad militis instar,
 Et Ducis eximii, quæ docet ante facit;
 Hinc plebs Pastori similis, dare terga caducis
 Nititur, & quæ sunt cælica, corde petit.
 Si Superum mensis accumbere Præsul anhelat,
 Et recolens Agni funera, mane litat:
 Innumerus Sacris astans grex, poplite curvo
 Mandere triticea sub nive, Numen avet.
 Si Populos oracula docet, memorata Prophetis,
 Quæque sua Natus Virgine, voce tulit:
 Auriferi fluitant sapido de vertice fontes,
 Et vomit æthereos lingua diserta Tagos:
 Non secus Eoo, qui gurgite prodit Hydaspes,
 Proxima divitibus littora, ditat aquis.
 Sed tunc Dius amor gentem sine fine cremabat,
 Quisque suo tulerat pectore, mille rogus;

Hinc

Hinc procul à croceo non restinguenda metallo
 Illa fitis, nimia quæ face corda vorat
 Auriferam Cœli pluviam rehabere merebat
 Solus inops, inopi prodigus omnis erat.
 Non trux effusis aurigabatur habenis
 Luxuries, paphias nullus amabat aves.
 Effera barbaries, Cocitidos amne sepulta
 A Florentinis finibus exul erat.
 Cui comes, anguineis crinem redimita colubris
 Tisiphone, stygias invida nat per aquas.
 Undique tuta quies, & jurgia nulla per Urbem,
 Nullaque lymphato fracta malea foro.
 Pax aderat stabilis, pax quæ Thaumantide vultu
 Bajulat auratos, læta per arva dies.
 Contrà oculis accensa fremit, furit Eumenis ore,
 Vipereas rabido mordet, & ore manus,
 Gorgonæque canes Erebi, glomerantur in unum,
 Vt turbent facibus, lustra serena suis;
 Atque ubi non possent Fesulanos urere campos,
 Saltem contiguas igne vorare plagas.
 Felsinam Aleto invadit; quæ more nocendi,
 Exuperat reliquas de tribus, una foror.
 Infernis ciet hæc spectris placidissima corda,
 Mox caliganti lampade mota cremat

Illicò

Illicò, quos tulerat stygia de sepe chelydros,
 Solvit, & Vrbe super tetra venena jacet
 Felsinæ nitet Vrbs studiis celeberrima: pingue
 Non minus est nimia fertilitate solum,
 Quam regit imperio cellissimus Urbis & Orbis,
 Ille Quirinali qui sedet arce Pater;
 Dum super hac, potum rejectat virus Enyo,
 Cerbereas mentes injicit illa viris.
 Extemplo turbari animos ignobile vulgus
 Sentit, & ad pugnas inscius urget amor:
 Exoritur Proceres inter contentio: Cives
 Hos quoque bellandi dirior ira rapit.
 Cuncta fremunt armis, turbantur cuncta tumultu,
 Certatimque omnes hostica fata manent;
 Ut fremit ex imis agitarum sedibus æquor,
 Si strepit hinc Boreas, si furit inde Notus;
 Non secus illa phalanx, pugnandi turbine quassa,
 Frendit, & hinc gladios impetit, inde faces.
 Senferat Urbanus discordia corda Dinastes,
 Utque vetet mortes, civicaque arma neget,
 Illuc Corsinum mittit, qui nectare fandi,
 Mellifluaque feros mulceat arte Viros.
 Hic Vaticani Patris præcepta faceffit,
 Mæniaque ingressus, talia voce refert.

Proiice

Proiice pila manu, pilis armata Juventus,
 Pone faces odii, bella cruenta vacent,
 Qui septemgeminæ leges dat Tibridis arcu
 Hostiles animos, Martia castra vetat.
 Ille vetat rixas, placidæ qui claviger Æthræ
 Est, homines astris conciliare potis.
 Ite foras luctæ, Herculeas trans ite columnas,
 Et tu sanguineus trans mare vade furor
 Extulet Odrysios inter fax ista Tryones,
 Audeat haud patrias nunc temerare domos.
 Sic jubet Vrbani, Mundi qui publica lora
 Frænat, & è Cœlo sæcula læta vocat
 Buccina compeſcat, ſileant æriſque fragores,
 Largitur fælix Navita, pacis iter
 Quid juvat armatas ad bella vocare cohortes?
 Aut conjurato perdere Marte ſolum?
 Quis furor eſt, perimi per mutua vulnera Fratres,
 Cumque focru generum conſerville manus?
 Forſitan agnatum mordet leo, dente leonem?
 Aut cognatus aper fata miniſtrat apro?
 Ah ſcelus! Adamidum feralior ira leone,
 Eſt hominum rabies efferæ, pejor apro!
 Quare agè; Linque feras ſtudioſa Bononia ſiças,
 Et calamos repetens doctior, iſta doce

Incre-

Increpat ut lituos belli, civilis Erynnis

Occidit omne bonum, nascitur omne malum.

Exitium, morbosque parit, fax ignea Martis:

Intestinus ubi provocat arma furor.

Sævior immitem ludit Mors faucia ludum;

Et graviora illum damna secuta ruunt.

Ergo vale Bellona, vale Mors, omina pacis

Cantet Fama, suis officiosa tubis.

Urbani pietas, petit hoc, & dextra potentis;

Hocque fides poscit, jusque, piumque meret.

Dixerat hic: Animos jam seditione furentes

Quis credat subito detumuisse sono?

Qualis ubi Eoliis specubus, bacchata procella

In medii fluctus, irruit Oceani,

Immugit pelagus, montes tolluntur aquarum;

Plurimus aerio personat orbe fragor;

Si tamen antennis super emicuere Lacones;

Aut fudere suas astra benigna faces:

Quàm properè ruit ira maris! filet Eolus undis!

Vt posita Nereus cuspide mulcet aquas!

Aut cum præcipitat crepitanti grandine nimbus;

Qui lætas segetes, qui sata culta necat;

Si mox cæruleos Thaumantias exerat arcus,

Quam citò diffugiunt nubila! ventus abit!

Sic

Sic Patris eloquio, mentes tepuere feroces,
 Sic cecidit rabies, substitit ira Duçum.
 His modo compositis. Pastor propriâ petit Urbem,
 Fert ubi commissi pondera sueta gregis.
 Sed jam perpetuis confecta laboribus ætas,
 Extremos ævi sentit adesse dies;
 Non tamen exactæ minuuntur pondera vitæ
 Amplexi tantum jura rigoris amat!
 Mens manet, assiduis præcingere membra catenis,
 Non interrupta cecum domitare fame.
 Fortè die quadam, figens ferventius axi
 Lumina, sed fundens blandius ore preces
 En, en sidereo Virgo desponsa Tonanti,
 Apparens illi: talia voce dedit.
 Emerite ò Miles, tantis exercite bellis
 Maçte animi. Cœli proxima palma tibi est,
 Mox laurus, mox te præcinget adorea: Numen
 Quas dat ovaturo præmia Signifero.
 Parva mora est. Februi venientis ad orsa,
 Quandò quater terris Lucifer ortus erit:
 Tum tu terrenis moriens, lucrabere Cœlos,
 Aligerumque chorus te super astra trahet:
 Dixit, & ad pronos Virgo salit ocius orbes,
 Andræque manent pignora certa poli,

Z z

Et jam

Et jam stellifero fulgebant æthere, bini
 Pisces, brumalis cum propè finit hyems;
 Dicta dies aderat, qua Virgo spondit Olympum;
 Nempè mari Phæbus laverat ora quater:
 Corfinus fato cedens; super evolat Æthram
 Visaque sunt, placido membra sopita thoro
 Occidit: O' quantas mors attulit una coronas!
 Sola, triumphales tot dare jussit opes!
 Angelicos Proceres, inter cœlestia Tempe
 Sors est, æternos vivere quippè dies.
 Finiit hic Phæbus, compressit Fama tubasque:
 Hic Ego suspenso pectine, linquo melos?

ARGU-

ARGUMENTUM ET EPITOME VITÆ S. AVERTANI

*Ilifer Gallia ager , prodigus semper
benè olentium germinum , Carmelitico
colli inferendorum , natale solum , de-
dit Avertano , Virgineo flori Carme-
li . Ortus est Lemoviciis ex Parentibus fortuna
modicis , at virtute ditissimis . Cum pueriles
annos inchoasset , cuperetque odoriferum holo-
caustum se Deo , beatissimæque Virgini Mariæ
offerre : ab Angelo , est monitus , ut Religioni
Deiparæ de Monte Carmelo se voveret . Ange-
lico obediens præcepto , Lemoviciis sacrum sca-
pulare assumpsit , quo donatus , illico non mo-
dicarum horarum spatio extrà se raptus est , ad-
mirantibus cunctis , qui intererant Fratribus .*

Zz 2

Ab

Ab ecstático sopore expergefactus, tantâ alacritate virtutum arripuit iter, ut non currere, sed volitare ad perfectionis montem videbatur: adco ut Religiosis omnibus palmam arriperet, quos ad sui admirationem, & affectum allexerat. Obedientiæ filius nuncupabatur, ex eo, quod Superiorum jussa, quasi alarum remigio exequebatur. Non minus paupertatis studium est aggressus, in quo profundas egit radices, & ille, non solum numismata tetigisse piaculare existimabat; verum etiam nominasse. His, ceterisque virtutibus, cohærebat indefessum orationis, & contemplationis exercitium. Quis crederet? Orandi perpetuitas callum durissimum poplitibus effecerat, & chalybis instar, obriguisset videbantur genua. Hinc extra sensus persæpè rapiebatur; quandòque dies integros, in orandi dulcedine consumebat, & cœlesti hoc pabulo recreatus, corporis obliuiscatur necessarij alimenti. Nisi magnus excitabatur strepitus, regulariter ad se redire nequibat, hæcque erat Fratrum industria, ut ab illo, spiritus alienatio ad modicum tempus deponi posset. In majoribus, sive Domini, sive Matris festivitatibus, per nocturnas horas, proximos Monasterio colles

colles genuflexus ascendebat, brachiis in Crucis effigiem expansis, oculisque ob deciduos lacrymarum fontes humentibus. Post parvulam morae intercapedinem, saxo pectus feriebat, & suo eruore terra purpurabat, donec Auroræ jubar ab Eoo surgeret axe, & hoc ut illo tempore, Canobii sacris, interesset. Jam pridem suo pectore ardebat desiderium, cœlitus immissum celebrandi pium sanctæ peregrinationis iter; jamque Prælatorum obtinuerat beneplacitum, impetraveratque sibi comitem Beatum Romeum, sui ordinis socium. Intercepit hoc tamen votum, Dei consilium arcanum, quod aliter de suo seruo disposuerat. Erat tunc temporis, memorabilis ille annus, cælestibus prodigiis terribiliter famosus, in quo Solem suo splendore exustum observabant Coloni; prospiciebantque Agricola; per Cœlum; simulacra invicem armis contendentia, silvasque continuo turbine agitari, & quasi discedere velle admirabantur; Verùm cum proximius in cœnosis, Lemani lacus stagnis visa fuisset horribilis larva, undequaque ripas excurrens; ex tunc immanissima pestis, Italiæ fines devastavit, incredibili hominum, & brutorum strage. Interea cum Sanctus Avertanus, unaque

que *Beatus Romeus socius*, iter aggredierentur, ut Romam peterent, indeque ad sacra loca, emigrarent, & jam imbrium, niviumque rigoribus superatis, *Alpium prærupta transiissent*: En ab omnibus *Italiae civitatibus* sunt exclusi, atque etiam à *Lucensi* ad cujus portas ager appulerat *Avertanus* cum *Romeo*. In *Xenodochio* tamen *Divo Petro* dicato, fuit charitate non modica receptus, quæ domus, extra *Urbem* sita erat, ad *Infirmorum munia* subcunda destinata. In medio aliorum infirmorum, diu agritudini luctatus; tandem morbo cedens, à *Christo Domino*, atque *Angelorum Regina* visitatus, in brachiis *Beati Romei* animam egit. Sic meliori fato supernam aspexit *Jerusalem Avertanus*, ovaturus in *sidereas eternitates*. Hæc poeticis numeris à nostra *Elegia* tanguntur, atque *Epidemiæ* epicediis obnoxia. *Avertani* morte, expirat.

C A R M E N XXIV.

Implicitos capiti discerpe *Thalia* corimbos,
Non religent nostras laurea ferta comas,

Nexa

Nexa cupressifero potius stet stemmate cervix,
Fundat lethales tibia rauca sonos.
Non mihi diſtet opus, teſtudinis Author Apollo,
Abſint Cirrheï læta fluenta jugi
Mens avet, horricos Mortis memorare triumphos,
Et Lachæſis majus concinuiſſe nefas;
Atropos hinc Phœbus, mihi ſit Libytina Camena,
Sit fons Pieriæ triſtis Avernus aquæ.
Dicam ego, quàm ſævæ fuerint contagia peſtis,
Queis illa Auſonios viribus arſit agros:
Tempeſtate illa, qua olim Avertanus alumnus
Carmeli, ſuperum morte petivit iter.
Ah quantum flevere illum Lemovica ſaxa!
Quàm patriis planxit Gallia fluminibus!
Sed mage Lucenſis luxit cum flumine collis,
Qui Divi gremio condidit oſſa ſuo.
Ille quidem, Solimas ibat peregrinus ad arces,
Romęus comitem ſe dederatque viæ
Greſſibus Alpinas properis ſuperaverat oras,
Canaque Taurino culmina nata polo:
Jamque Italos fines tactus, Romana petebat
Prædia, quæ Samaras viſeret inde plagas;
Sed negat ingreſſum, clauſis Vrbs poſtibus omnis;
Quandoquidem valido ſepſerat ære fores

Dicite

Dicite Lucenses. Appulso cur vetuistis
 Hospitium modicæ contribuissè moræ?
 Ah cur munificos pepulistis pectore mores?
 Nonne erat hæc Gallis terra benigna viris?
 Non fuit hoc vitium moris; sed tabida pestis
 Impulit obstructas continuissè feras.
 Scilicet Ausoniæ tunc grassabatur in arvis,
 Corruptis Cœli tractibus, atra lues.
 An poterunt tantas mea carmina pangere mortes
 Quis sciet? at nostras tu rege Parca fides.
 Fama tulit quondam, vidissè palustribus hortis,
 (Turbida Lemano quæ tacet unda lacu)
 Non semel agricolas, exutum lumine Solem;
 Cum tegeret roseos nubilus annus equos,
 Atque tubas, & bella, nigrum strepuissè per axem,
 Et pavidam silvas præmonuissè fugam.
 Hic quoque vallis erat, densis obsessa salictis,
 Nec procul ebibitis fossa madebat aquis;
 Quam super horribili volitavit larva figura:
 Hæc equidem mors, aut mortis imago fuit.
 Olli erat crassa canus testudinè vertex,
 Non capiti pellis, pellis inopsque genæ.
 Concava frons, vultu geminos abscondit ocellos,
 Os hiat introrsum, dentibus osque caret.

Necir

Necit spina, leves viduatos carnibus artus,
Conjungit nudos, ossea massa sinus.
Nulla supervacuis turgescit pulpa lacertis,
Nulla manu, femori, pectore, vena tumet
Venter abest, toto patefacto visceris antro,
Nigrescit putri fluxilis alvus aqua,
Cruribus, & suris, talisque, est ossea crates,
Vmbra videbatur prodita Dyte bipes.
Ex quo monstrum hoc, Tartarei Plutodinis icon
Est visum; fossæ quæ patet omne latus;
Ex tunc Italicis dirissima pestis in arvis
Ferbuit, innumeros depopulata viros.
Fumavit picea tectum fuligine Cœlum,
Vestivit pullas squallida terra togas,
Nec victum dedit, aut medicas languentibus herbas:
Ætherea nocuus fluxerat arce vapor.
Vim primam, gregibus tardæ sentire bidentes,
Corniger occubuit dux, prior inter oves;
Mox cecidit, præceps pluma labente volucris,
Garrula dum querulos ederet ore sonos.
Inde, feræ silvis cæperunt sternier altis,
Mortua polluerant tonsile bruta nemus.
Cesserat auricomi rabies tunc sæva leonis,
Ingluviem lepores nec timuere lupi,

Nullaque villosa feritas ardebat in Vrso,
 Linquebat caveas subtus hyena solum.
 Ipse volubilibus sinuosus nexibus anguis,
 Cui dederunt longos vivere fata dies,
 Perbibit hanc pestem, poto moriturque veneno,
 Et citior mediis lubricus aret aquis.
 Serpere jam labes urbanis mœnibus inde
 Cæpit, & humanum prostituisset genus;
 Tabida lethali pallebant corpora morbo,
 Intolerabilibus debilitata malis.
 Marcebant venæ, gelidusque per ora fluebat
 Sudor, dum nimius tunderet ossa tremor.
 Abnuerat siccum descendere fercula guttur,
 Aut vix libatas evomit ore dapes.
 Ipsam animi sedem pectus, quatit aspera tussis,
 Immani thorax impete concutitur.
 Aeris alternum rethrait non pulmo flabellum?
 Est intestini fomitis esca jecur.
 Expuitur sanies, spumanti mixta cruore;
 Saucia non aliter membra mucrone forent.
 Quid pejus? medicina malo defecerat omnis,
 Peoniæ labes riserat artis opes.
 Proh dolor! armipotens bello pugnator, equestres
 Ante acies primus tela rotare potis,

Ign-

Ignavo rapitur fato, resupinus in ignem
 Ardet, qui Getici gloria Martis erat.
 Ille Cleanthea doctus studuisse Palestra,
 Astrorum superos, suctus adire globos
 Occidit: exitio nulla est fuga, portitor Orci.
 Nil studium curat, nil sapientis epos.
 Nauta, feros Austros toties evasus, & æquor:
 Longinqui peteret dum rate lucra maris;
 Nunc mortis scopulos terris, patiturque procellas,
 Haurit & in patrio naufraga fata foco
 Sæpè coronatus tunicata veste Sacerdos,
 Arduus altari dum sacra liba parat:
 Sacrificam moritur genibus prostratus ad aram
 Ipse idem Lachesis victima facta manu.
 Quid quod, divitias complexus avarus, & aurum:
 Inter adoratas lumina claudit has,
 Non Atropos fulva captatur Gangis arena,
 Indiscreta æqua flamina falce metit.
 Ille machaonia medicus celeberrimus arte,
 Non semel ægroti visus adesse salus,
 In se Phœbeos exercet inaniter usus,
 Et dolet ante suos interiisse dies
 Non latebræ, non tecta manent, queis limina mortis,
 Non pateant; omnes hæc facit esse pares

372 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Proiicit hamatas cæcè nex ista sagittas
 Non homo, famineum nec genus, esse juvat;
 Dum Juvenes mactat, prima florente juventa,
 Desinit oblitos haud rapuisse senes.
 Inferias celebrasse diù, quoque fata negarunt,
 Nec decuit tali funere, pompa comes.
 Dêfecere citò nimium referata sepulchra:
 Quippè jâcet, media turba inhumata via.
 Hinc partim struxere pyras, hinc corpora partim
 Mandarunt, imo contumulanda lacu
 Miscentur cinerique cinis, cumque ossibus ossa:
 In montis speciem tollitur agger humo.
 Inque dies crescit serpens Acherusia tabes
 Febrigeros artus est tetigisse nefas.
 Qualiter Ægypti veniens è finibus, olim
 Pestis, Cecropias est populata plagas
 Vastavitque polos, terrasque & civibus Vrbes
 Exhaustit, ditem reddideritque stygem;
 Non fecus Ausonios contagio tacta Colonos,
 Mœsluit innumeros undique falce viros.
 Hæc inter positus rerum discrimina, Divus
 Fluctuat ut variis fluctuat alnus aquis.
 Quid faciat? flexisse retrò vestigia, cæpta
 Vota negant; sed iter pergere fata vetant.

Adde

Adde quod infirmis regeret vix viribus artus;

Vix dederat longus membra tulisse labor;

Appulit interea, clausæ prope mœnia Lucæ,

Fecerat occlusos morbus habere, lares.

Vrbs est incumbens hæc Lunæ montibus altis

Illic finitimos alluit Ausser agros.

Sat florens regio, lepida bonitate colentum,

Præcipuè tellus hospita Francigenis.

Nunc tamen heu pietas! Divo non pandere postes

Præcipit, & comiti perniciosa lues.

Exclusus petit ille, sitas trans mœnia sedes;

Claviger his dederat nomina sacra Petrus:

Arx erat, hæc ægris Vrberum ultrà structa medendis;

Hic febriger, claudus, faucius, orbus, hydrops,

Cernere erat: quanto fervebant tecta labore!

Serviat ut vario turba ministerio!

Me deceat calamo, describere munia vernæ;

Vtque operi incumbat gens numerosa pio.

Parş vehit ægrotos ulnis, lectoque reponit,

Pars tepido sordes diluit imbre pedes.

Instruit hic, mediis convivia sobria tectis,

Ille foco tetras dat redolere domos.

Dant alii manibus fontes, aliique canistros

Expediunt, Cereris distribuuntque dapes.

Est

Est cui cura manet, tonsis mantilia villis
 Pandere, per strati mollia fulchra thori;
 Alter at exequitur medici præcepta Magistri,
 Dum docta tundit pharmaca mixta manus;
 Sive rosas, violasque, cavo concludat ahenis,
 Quas mox accenso, sedulus igne coquit,
 Seu trahat hellebori pressos è fronde liquores,
 Vel struat Andromachi, vel Mithidratis opus,
 Præparet Archigenis seu (barbara nomina) cinnos
 Quos Amiathonii condidit arca senis:
 Usque catenato servit sua cura labori,
 Et somno modicas annuit ire moras.
 Sic formica solet nullæ indulgere quieti,
 Dum vehit ad structas farra resecta domos.
 Parte alia: custos animæ fert sacra Sacerdos,
 Quo sine, non ullum claudere fata decet.
 Hic animi noxas purgat, dat & ore salutem;
 Patratum bibula dum bibit aure scelus.
 Porrigit hic etiam, diam per strata synaxim,
 Quæ sunt extrema congrua liba via,
 Palladiaque linit, morientis corpus oliva;
 Tartareo luctans ne cadat esca rogo,
 Et cum fatali mors ægrum sustulit haustu:
 Solvit funeribus dona suprema suis.

Scili-

Scilicet indutus piceo velamine membra,
 Quem, prope succensa lampade cera gemit
 Ter centum querulos, extollit ad æthera cantus
 Mille iterat sonitus pectore, mille preces,
 Et ter lustrali detegit fonte cadaver,
 Succenso totidem thurificatque foco
 Sic opus implet; Apis tempe cœu florida circum
 It redit, atque favis mellea dona gerit
 Has inter sedes, hæc inter tecta receptus
 Est Heros æger: cui pia cura mori;
 Novit enim venisse diem, quo corpus humari
 Vellet, & ad superum spiritus iræt iter:
 Sicquæ diù morbo luctatus, adesse supremam
 Conspectuens horam, talia voce refert.
 Summe Pater, miserate meas, curasque, febresque,
 Quo Duce, mi patrio fas abiisse polo;
 Si tibi non Solimas placuit me visere terras,
 Figere nec caro posse labella solo
 En morior: pestem hanc, nostros quæ sævit in artus
 Osculor, ad gratam me ferat illa pyram.
 Optati saltem juvit tetigisse laboris.
 Principium, & media spem cecidisse via.
 Nunc ubi mors properat, proprias domētis habenas
 Quippè lubens, quod vis, iussa superna sequor

Vnum

Vnum oro, supreme Parens; cum spiritus auras
 Liquerit, ad Dios fac volitare finus.
 Dixerat: Affatu: luteis descendit ab astris
 Filius omnipotens, cui comes alta Parens.
 Aligerum sequitur pictis exercitus alis,
 Qui modicum tereti circuit orbe thorum.
 Quacumque aspicias, jubaris, radiique procella est;
 Proh quanta Christi gloria luce flagrat!
 Non magis auricomus fundit sua lumina Titan;
 Cum supero medium dividit axe diem.
 Proh quantas oculis, & vibrat ab ore favillas
 Virgo Parens! qualis fax glomerata comis!
 Clarior, haud roseo Pallantias exit amictu;
 Lumine cum pepulit sidera victa suo.
 Ut reliqui splendent Comites! ut tota refulget!
 Ter circumfusa lampade, parva domus!
 Ambigeres Coeli totum patuisse Senatum,
 Illic, omnimodas esse Tonantis opes,
 Nec potuisse mori Paradisi limine: quando
 Tantus erat cella paupere, dives honor;
 Sed jam fatales Carmelius egerat annos;
 Extremum stamen, forfice Parca secat!
 Inter Olympiacos Proceres, tot millia Divum
 Aggreditur vitae vespere, lucis iter

Æthe-

Æthereæ vidit Solimes felicius Urbem
Illic æternum de nece victor ovat.

ARGUMENTUM,
ET EPITOME
VITÆ
SANCTÆ Mariæ
MAGDALENÆ
DE PAZZIS.

*ostremum hoc carmen, coronidem pri-
mæ partis coronarum Carmeli, San-
cta Maria Magdalena de Pazzis si-
bi vindicat. In ejus vita, licet pa-
rum immorari superfluum existimo; adeò enim*

Bbb

est

est celebris; ut nullus ferè inveniatur, quem lateant gesta Sanctissimæ hujus Virginis. Hinc Soli splendores addere putarem, si Mariæ fastos Asiatico calamo, exarare opinarer. Christianus orbis proclamat, banc ne dum nomine similem (servata tamen debita proportione) extitisse Mariæ Deiparæ; verum etiam puritatis candore. Clangunt fortius mysticæ Theologiæ sectatores, eandem, ne dum nomine, sed etiam virtute poenitentiae, & amore sponsi Jesu Christi, persimilem fuisse Mariæ Magdalene Bethaniensi.

Laconicè ergo hæc calamus notat. Ethrusca fuit hæc Virgo, & Florentiæ ex parentibus genere præclaris orta est. Ab iis cælestium charismatum potius, quam lactis ubere alita, ferè ab incunabulis cælestem vitam est aggressa: Decennis, sponsam cælesti sponso, castitatis voto se obtulit. Hinc in Carmelitico Sanctæ Mariæ Angelorum Monasterio, angelicam vitam est amplexa; ita ut in tenera ætate, virtutum omnium ideam, Monialibus se objecerit. Erat in ea incredibilis animi candor, & longo proxima intervallo Virginum Virgini videbatur, cujus nomine ditabatur; Quidquid enim castita-

tem

tem obnubilare poterat, prorsus nesciebat. Nec minus, admirabili poenitentia uniformis observabatur Massiliensi Heroine, cujus nomini cognata erat; Nam per integram Olympiadem, precipiente sponso, solo pane triticeo, & fontis aqua, vitam transegit. Quis recolet, ut suum corpus vulneribus decoraret? cruciatibus refocilletaret? O divini amoris vires! Illud verberibus mulcebat, cilicio fovebat, ferrea catena amplectebatur, vigiliis sustentabat, nuditate tegebat, frigore calefaciebat, nimisque ardoribus refrigerabat. Profecto non erat in rigoris armilustrio, poena aliqua, quam in suis membris experiri nollet. Tantos cruciatus libenter sustinebat, ob singulares animi delicias, quas sugebat e sui Crucifixi Amoris meditatione. Eveniebat quandoque taliter à celesti igne accendi, ut eo sustinendo insufficiens pectus, aqua frigidissima, temperari opus esset. Rapiebatur frequentissime, & ad conspectum Crucifixi Sponsi evolabat, illum, suam unicum amorem nuncupando. In his ecstaticis alienationibus, divina arcana, celestesque thesauros supernæ sapientiæ hauriebat; Sed quantum ab Agnò immaculato divinis charismatibus locupletabatur; tantum à Tartareo

Dracone pugnas sustinebat. Vicit tamen Galilei semper virtus, & quamvis arida, & ad tempus derelicta; nec non à tenebrarum Principe cruciata; insignes tamen victorias de Ducibus Avernalis reportavit, ob ineffabilem patientiam, & invincibilem sui humilitatem. Post hæc certamina, incessanter pabulo cælestium solaminum, reficiebatur, quibus illa intrepida animo renuntiabat, suumque os assidue illa verba usurpabat.

Pati Domine, non mori. In Monialium famulatu, in Novitiarum educatione, sicuti nomine erat Maria, ita opere erat Marta, & non semel, Sororum ulcera lambens sanavit. Prophetico spiritu insignis fuit, nec umquam accidit, Sororem aliquam, inimicam Deo obiisse, cui Maria in suæ mortis agone famulatricem, assistentiam præstiterit. Denique in igne, durissimæ valetudinis purgata, ut purum aurum migravit ad sponsum, multisque portentis ejus corpus fuit illustre. Nunc etiam incorruptum felix ejus cadaver, tamquam cæleste depositum, servant sui Ordinis Moniales, & ab omnibus Sæculi Principibus debito honore colitur. Hæc satis de ejus vita. Musa tamen nostra, ad ecstasim rapitur; ad illam videlicet, quæ fuit celebrior

brior , in qua Maria Magdalena decursum totius Dominicę passionis prospexit , indeque ejus amor est auctus in purissimo Carmeliticę Virginis corde . Sic igitur . Postremum hujus primi voluminis carmen inchoat .

C A R M E N XXV.

HVnc mihi postremū concede Camena laborē,
 Pauca meæ reddam carmina Magdalydi:
 Magdalydi quis pauca neget dare carmina; cunctos
 Si dedit è supero cardine Sponsus opes?
 Dicitis ò Charites , qui vos cæpere penates ,
 Tūm cūm Parthenicen , primus adussit amor?
 Nam neque fidereum culmen , non atria Cœli ,
 (Arbitror), aut Zonæ vos tenuere lares;
 Golgothei potius saliistis ad ardua montis
 Istis Betphàgos , & rediistis agros ,
 Nec mihi vana fides . Ergo hos iterate recessus,
 Et mecum querulas ite , redite plagas ,
 Pierides precor adsitis; dum me impetus urget
 Visa oculis mentis , pangere Magdalydis.
 Vobis Calvarius , vertex Heliconius adsit,
 Et sit Gethsemani laurus oliva foli;
 Si mo-

Si modo Nazareos referenti carmine luctus,
 Non adigat plectri fila, filere dolor.
 Incipiam: Primum cum Parthenos hauserit æstrum.
 Hæc tulit ecstasticæ mæsta theatra Charis.
 Illa Dei soboles, pœnarum victima Patri
 Offeritur, mortis promptus inire vias.
 Ergo ubi cælestes dapibus largitur honores,
 Et vescum, miris se dedit inde modis,
 Hinc abit, arboreo ponens vestigia luco:
 Nocturno quandò vespers ortus erat.
 Hortus adest, placidi nixus sub margine montis,
 Fertilis umbriferum comit oliva locum.
 Hic precibus blandis, Dominus, mulcere Parentem,
 Hic Cœlo palmas tendere, fuetus erat.
 En ubi follicitat Patrem; delabitur astris
 Aliger, & calicem gestat utrâque manu.
 Tum curvis, curvum pennis, veneratus Amorem,
 Hæc ait æthereo lapsus ab orbe puer.
 Accipe de supera, quæ dat tibi munera sede
 Progenitor: Votis debita dona tuis.
 Aspera dona quidem, facies sed grata ferendo,
 Et quæ sunt fellis pocula, mellis ages.
 Fas ita, fatales hominum fulcire ruinas,
 Immortale decet morte perire decus.

Expe-

Expedit impressas stellis abolere lituras.

Ah tua nex tantis sit medicina malis.

Proh quantum in terris, Erebus sua protulit arma!

Adamidum generi non erit ulla salus?

O' vigor omnipotens, hominú pulcherrime vindex,

Erige spes fractas, erige nate Deo.

Sanguineos instar fontis patiare liquores

Fundi, quo tellus flumine, dives eat.

Quadrifidæ da membra cruci, da brachia clavis,

Da frontem spinis, tempora dia rubis.

Est tibi solvendum milleno fœnore, quotquot

Carnea pauperies non solvisse potis.

Dixerat hæc Ales plorans; mox sidera scandit:

Sed jam Nazarei liquerat ossa calor.

Extemplo riguum fudarunt membra cruorem,

Sanguineæ venis profiliere fibræ.

Acclinatur humi, stellas qui sustinet Atlas,

Et rubet effusis ebria terra rosis

Credam, purpureis voluisse coloribus omnes

Vestiri flores, quos modò tangit Amor

Sic rubuisse petent, vaccinia, lilia, calthas

Hæcque loqui: Noster quàm benè pinxit Eros,

Sed quis Magdalydi novus angit pectora terror?

Sunt nè venturi præscia signa mali?

Ite:

Ite : dolos arcete , nefas avertite , pestem ;
 Tollite , quàm labiis proditor ille parat .
 Sic clamat , quandò furiis agitatus Judas
 Vendit pro nihilo , totius orbis Herum
 Heu scelus : Vt perimat simulata voce salutat !
 Quis credat ? pariunt oscula rapta necem ?
 Et jam vinclosum sunt iacta volumina collo
 Numinis , agglomerat linea spira manus ,
 Candida centenis sunt ilia stricta catenis ,
 Vt religant tenerum lora retorta femur !
 Nazareus trahitur , callis , per & aspera collis
 Flos ! teritur cœlica preda rubis !
 Nunc faciem tunfam , conculcatosque lacertos
 Fert pede ! compressum fert modò calce latus !
 O' quot ferales raptatus sustinet ictus !
 Quæ patitur sæva crebra flagella manu !
 Perdita gens , magnis replet clamoribus axem ,
 Victor ut è domito mille dat hoste sonos
 Quid tibi tum stupidæ , dum talia Magdala cernis ?
 Siste tuos (vocitas) ferrea turba gradus .
 Heccine sidereo tormenta parata Tonanti ?
 Hocque nefas tellus , hoc scelus astra ferent ?
 Me me , nunc religent asperrima vincula , quotquot
 Vos trahitis ; nostras lora ligate comas

Alte-

Al tera, Dædaleis pro funibus usa capillis,
 Si Dio struxit Magdala rete pedi:
 Ipsa Ego, millenos patiar pro Numine funes
 Par fors, seu nodos solvere, sive dare.
 Est mea nunc cervix accomoda restibus: Apta
 Sunt etiam, duris brachia nostra flagris,
 Et si vincirer non oscula mille negarem
 Vinculis, libertas hæc modò cara foret:
 Heu pietas! frustra sonitus dum jactat inanes,
 Et jacet ad furdos irrita verba Notos,
 En videt Isacias raptari Numen ad ædes
 Pontificum. Princeps Annaque Præful adest!
 Ecce cohors insana furentis Militis! Ecce
 Judicis os toruum! protinus aula fremit!
 Aula fremit, nimio teterrima murmure; qualis
 Sibilat in Lybico nata procella salo
 Hei mihi quis fulmen palma jaculatur ahena?
 Hei mihi nunc alapam pertulit ore Deus?
 Intumuit facies! sonuit maxilla! quasi dens
 Pavit! ut impressit ferrea signa manus.
 Cur non aruerit scelus ausa facessere dextra?
 Nec fuerit stygio ter, quater ulla foco?
 Obtinuit (facinus) laudem sævissimus ictus
 Non pœnam! plausu bis sonuere fores.

386 *CARMINUM PARS PRIMA.*

Ultima , sed non hæc; sunt prima crepuscula noctis.
 Altera Tartareo fulminat aula foro .
 Hùc trahitur Jesus; Sunt hic tot Tænara monstra,
 Innocuum contrà quot cojere fenes .
 Canior in medio fidet, cui longa vetustas,
 Cycneas gemina fecerat aure comas :
 O' quot concæpit furias lymphatus ! ab ore
 Effera vox prodit ! pectore corda tument !
 Sic reor Inferno Judex , quatit Eacus urnam ,
 Si meruit Vatum Pieris unda fidem
 Jamque togam lacerans , eructat fauce venenum
 Hydra deterius , Cerbereoque Cane .
 Hic furor , hic rabies, fractæ manet arbitra legis
 Non est hic æquà lance, librata Themis
 Quò Caiphan rabidum , minitans insania tollet ?
 Quid stultus, stulto sub Duce, cætus aget ?
 Dicam . Lethifero mea lux addicitur Orco ,
 Mandat ut Occiduis Sol tumuletur aquis .
 Barbara proh quantùm sententia ! lumina vitæ
 Demere ; cui debet lucis origo jubar .
 Nox quæ tot vigili referavit lumina Cœlo
 Quot Stellas . Tantis juvit an una malis ?
 Hæc quæ Mortales , Phœbo moriente soporat,
 Et recreat cunctos , profuit ipsa Deo ?

Falli-

Fallimur. Hanc legem Divo Nox abnegat uni,
 Hæc nox ærumnis est vigilanda suis;
 Nam mediis tenebris, aliud petit ecce tribunal,
 Hæc sunt Herodis regia tecta domus;
 Quæ mox in Superi Dominû dum fervet Olympi,
 Facta est, Terrigenis Phlægra referta viris.
 Luditur hic Agnus. Delirum turba fatetur
 Aulica; non tantum vile satellitum.
 Inconcussus apex Cœli, nunc stultus habetur,
 Stultitiæque putant credula facta suæ.
 Quid Rex insipiens. portenta celebria quæris?
 Miraculum tacto Numine majus adest?
 An tacuisse tibi visa est insania? Verbum
 Est hoc, Sphærarum prodiit unde melos.
 Infatuata vocas divina silentia? terræ
 Parebit Regi, qui librat axis onus?
 Si nescis amens; nimio dicetur amore
 Stultus erit tanto quisquis amore flagrat.
 Quid non Dius Eros cælestia pectora cogis?
 Credatur ludi sic potuisse Deum.
 Sed jam gens ficto cumulat ludibria Regi;
 Quæritur en totis ædibus, alba chlamys.
 Redde togam miles, vel inani parce labori,
 Coccineam faciet sanguinis imbre sui.

Ille licet, niveam deberet ferre lacernam,
 Denotet ingenui quæ benè cordis ebur;
 Demum Romuleæ raptatur ad atria sedis,
 Sunt ubi Cæsareo concita jura foro.
 Præsidis hæc etiam domus est malè fida Pilati;
 Exedra quot syrtes! quot foveet ista dolos!
 Nam licet, insonti nullas sub pectore technas
 Noverit, & mentis lilia cana suæ;
 Attamen insanam Sinagogæ pertimet iram,
 Cæsareoque lari, rostra quirina pavet:
 Hinc dedit arbitrio Solimorum, Numen Olympi;
 Fervat ut hinc populus, licet ut inde furat,
 Quæ Dipsas, quæ Tigris, quæ feralis hyena
 Rictibus infandis, par feritate foret?
 Extemplò nivea viduantur corpora palla,
 Corpora Carpatio non minus alba gelu
 Sic heu nudus Amor? coma servatura pudorem
 Fluxisset saltem; sed coma vulsa jacet.
 Ah quantus salit ore rubor! minus ostra rubescunt;
 Quæ peperit Tyrio cærule concha mari.
 Nudus Amor! cur non alas afferte volucres?
 Anne teges propria tu face Phæbe Deum?
 Non equidem: Nudum sic vestit Protoparentem;
 Cum reus is culpæ, sic quoque nudus erat

Quid

Quid queror? augetur rabies: religata columnæ
 Hærent membra, feris illaqueata modis.
 Scinduntur scuticis, setosa cannabe tortis,
 Et laniat tenerum virga saligna femur.
 Ossa sonant, jam nervorum compage soluta,
 Cum lacerata flagris, viscera tunsa tremunt.
 Ah non mireris teneras livescere costas,
 Aut violis similem jam nigruisse cutem:
 Aspice! millenæ consurgant corpore plagæ,
 Nam matura, novum vulnera, vulnus alunt.
 Currunt muricei, laceris ex artubus imbres;
 Non secus ac gravidis nubibus, humor abit.
 Gliscit in immensum dii laniena cruoris,
 In rubro posset naufragus ire freto:
 Jamque cadunt carnis ferienti frustra flagello;
 A' tunso veluti fragmina colle ruunt
 Hæc inter, vivis spectacula Magdala? vivo.
 Inquis, vita (viden) si mea vivit adhuc?
 Vivit adhuc sponsus, quasi saucius Agnus ad aras;
 Morte sed est mortis sævior ipsa mora;
 Sed me Sponse decent hæc vulnera passa columna;
 Ni moriar tecum vita superstes erit?
 Parcite ferales Numen, discerpere: nostram
 Tortores melius dilaniate cutem

Vel

390. *CARMINUM PARS PRIMA.*

Vel pariter secum me cæditis; ulcera mortis
 Perpetiar sponsi, perpetiarque meæ
 Quid loquor? Ah rhamnus refugit nec funis habent
 Stat mihi Pro Christo, flagra flagella patent
 Quin oculis mage cruda parat proscenia nostris
 Illa odiis umquam non saturanda cohors.
 Proh dolor! ipse (Deo proles, æquæva Parenti)
 : Flos de non tacto Virginis ortus agro;
 Ludicrus ut Regem simulat, subsellia scandit,
 Et laceros artus purpura trita tegit.
 Circumstat famulus, replens aulæ cachinnis;
 Occupat, at dextram vilis arundo manum,
 Sed quæ temporibus bis fixa corona refulget?
 Aspicient tantum lumina nostra nefas?
 Cerno ego, centeno contextum sente galero,
 Ut capiti neſtat spinea ferta suo.
 Illa est illa: quidem paliuris acta malignis,
 Quæ ferit dias infula dira comas.
 Implicuit frontem, veprium seges horrida: ferri
 Silva, panompheæ fodit & auris ebur,
 Et tot sanguinei produnt de vulnere rivi,
 Texta quot innumera cuspide, fecit acus
 O' Superi hæc vestrum deceât diademata Numen?
 Nazareum teget hæc seva tiara caput?

Pro

Pro face, pro radiis, pro majestate Tonantis,
 Præparat hastatos sacra corolla rubos?
 Quæ non desinerent irasci corda tuendo
 Hæc poenas, quamvis ferrea corda forent?
 Sed gens ad tantos evadit crudior ausus
 Purpureos Taurus cœu venit ante fagos.
 Est qui formosos pugnis collidit Amoris
 Vultus, in faciem qui spuit alter adest:
 Hicque genas alapis maculat, colaphisque fatigat
 Ille comas vellit, vellit & ungue pilos.
 Pars, capiti positos contundit arundine dumos,
 Pronius infigent, quæ sua spicula vepres.
 Pars, genibus supplex, comitatur ludicra multis,
 Amphitheatrales fingere docta jocos.
 Non Ego plus possum visis his vivere dixit
 Magdala, semiaminis desiliitque solo;
 Sed tuba terribili collapsam suscitât Echo
 Increpuitque sonus. Mors properanda Deo.
 En astat nuper de silvis eruta quercus,
 Quadrifidæ speciem, quercus habetque crucis
 Hanc Christo molem imponunt, oneriq; gravatum
 Colle super raptant, & sine lege trahunt,
 Dum portat suspirat Amor, sub stipite fessus,
 Luget, & ad luctus non venit ulla salus

Tan-

Tangit onus plagas: Plus dilatantur Amoris
 Vulnera, dùm montis per juga carpit iter.
 Plumbea trabs, cerebrũ spinas magis imprimit intus;
 Non magis Ætnæo figeret ære Cyclops.
 Deficit immani lacerum sub robore tergum,
 Seque fatigantem vix genua ægra trahunt,
 Intereâ tellus avido bibit ore cruorem,
 Corpore manantem; quâ via tota rubet.
 Ah titubat! ceciditque solo! sub mole fatiscens
 Non potuit tandem non cubuisse genu.
 Diva Parens, si nulla tuo succurrere Nato
 Gens properat, Nato Tu modò confer opem.
 Aufer sentiferum flavo de vertice rhamnum,
 Ex humeris tantam dethrae Virgo trabem;
 Aut manibus releva, vel forti suppete dorso,
 Amphytrioniades fultor Atlantis eris.
 At pia Mater adest, Matrique suprema negantur,
 Munera nunc proli, solvere posse suæ;
 Attamen ut Turtur, querulum ciet ore susurrum,
 Cui rapuit pullum, gutture vultur edax.
 Sicque refert lacrymans. Ten sic mea lumina cernunt
 O' Numen? mortem nec mea vita subit?
 Luminibus ne fides? Tu Virginis unica proles?
 Idem qui patrio nasceris usque sinu?

Quò

Quò species abiit? quò non æquanda venustas
 Aptæ hyperionium vincere luce jubar?
 Cur caput horrificis rubet intrastabile dumis
 Deque sua pascit vibice, frontis ebur?
 Quadrifidum fessio truncum cur tergore gestas?
 Hei mihi sub tanto stipite vivis adhuc?
 Funibus implicitus fatuo cur læditur armus
 Verbere, qui Cœlos est tenuisse potis?
 Ut quid, non homines, homines, capita alta ferentes
 Jungitis ad tantas jurgia tanta neces?
 Nate tibi vultus non est, nisi vulnus & horror,
 Et decor est tabes, solaque forma cruor.
 Sanguineo tueor Solimam rorare liquore,
 Purpureo totas imbre rubere vias,
 Gens, fera si pietas in pectore, permanet ulla:
 In me, crudeles, experiare modos.
 Fac capiti spinis vulnus, tere membra flagellis,
 Quadrifidam Mariæ dà rapuisse trabem
 Nonne manus, manus ista potius sustinere ligamen?
 Non aliam vultus sustinuisse valet?
 Ah saltem gessisse vices Simonis agrestis
 Juvarit; pondus sic minuisse crucis.
 Infelix genitrix, prohibente cohorte repellor;
 Ast animi Natum passibus, usque sequar:

D d d

Et

Et si fata mori dederunt adamantina Patris ,
 Ipsa etiam tecum , victima mortis' ero .
 Has inter voces , quas imo pectore Virgo
 Promit : Calvarii culmen Jesus adit .
 Hic Crux erigitur , quam robore bajulat expers ,
 Cui tribuit latum stare foramen humo .
 Hac super extensus , repetitis ictibus , ille
 Figitur æterni Numinis , unus Eros .
 Utraque vulnificis manus hæret faucia clavis ,
 Finduntur gemini non secus ære pedes .
 Tollitur aeriis tandem sic pendulus auris ,
 Alter , & alter adest stipite , latro comes .
 Et jam supremos vix spiritus haurit hiatus ,
 Frigescunt vacuæ penè cruore fibræ
 Sat moles completa rei , nec agenda supersunt
 Fatidicam Vatum testificanda fidem .
 Sat pretii pensum , Cœli pro poste recluso
 Commendata satis Discipuloque Parens :
 Dum sitit . O' pietas ; sitientibus impia labris
 Pocula dant , acido ter medicata mero ;
 Qippè vices ciathi subiit saturata cicuta
 Spongia , quæ diro turgide felle madet
 Ille , venenatos attingens gutture succos ;
 Necquicquam tactos faucibus , ore bibit

Voci-

Vociferat : tetigit suprema laboris Jesus,
Ultima poenarum fex, fuit ista sitis :
Vnum oro Divine Pater cum spiritus artus
Deferet ; ad patrios fac remeare sinus.
Talia Coelestis triplici terebratus ab ære
Culmine Golgotheo cantica fudit Olor.
Dixerat & curvos tandem mors claudit ocellos :
Sic devota neci victima, vita fuit,
Sed dudum cernens immensa theatra dolorum
Magdala defecit, deficiente Deo.
Exanimis Sponsum Virgo dum plorat ademptum
Tu melius fileas, vel lyra nostra fleas.

Finis Primæ Partis.

AD LAVDEM BEATISSIMAE VIRGINIS
MARIAE DE MONTE CARMELO, AC
SANCTORUM ELIAE, ET TERESIAE.

THE
JOURNAL
OF
THE
ROYAL
ANTHROPOLOGICAL
INSTITUTE
VOLUME
LXXV
PART I
1905

THE
JOURNAL
OF
THE
ROYAL
ANTHROPOLOGICAL
INSTITUTE
VOLUME
LXXV
PART I
1905

INDEX

ALPHABETICUS

Præcipuarum rerum, quæ in
hoc Libro recensentur.

Abraham Domino cecè obedit n. 354.
Amor, & ejus vires n. 140.
Amor Patris & Filii, est Spiritus Sanctus nu. 74.
in fine.

Andreas Corsino sub lupi imaginè in utero Matris
nu. 345. Ejus juvenitus ad vitiorum semitas de-
flexa n. 349. Intrat Monasterium S. Mariæ de
Monte Carmelo n. 354. Ejusdem profectus in re-
ligiones 354. Creatur Episcopus Fesulanus nu.
355. Sedat Bononia tumultus nu. 359. Apparet
illi Beata Virgo ante mortem n. 361.

Albertus visus est prodire e genitricis alvo in mo-
dum facis nu. 318. Assumit habitum Carmeliti-
cum n. 318. Proficit supra ceteros in religione
n. 319. Suis precibus redit integrum cristallum,
ruptum

- ruptum à Demone n. 319. Mortuum suscitatur n.
319. vers. 5.
- Angela Virgo Carmelitana videt Carmelitas ad
Cœlos ascendentes per scalam altissimam n. 296.
vers. 21.
- Angeli è Cœlo labentis super altare S. Cyrilli, de-
scriptio n. 248.
- Angeli Nomen, est nomen officii nō Naturæ n. 265.
- Angolorum triplex Hierarchia, & unaquæque in
triplices choros scinditur n. 265.
- Angolorum munera decensentur n. 266.
- Angelus Martyr, à Beata Virgine tale nomen ha-
beret n. 267. In primo iussu a flone induitur Elia-
na vestem n. 267. Ejus vita virtutibus referta nu.
268. Ferrum super aquas enatare facit nu. 270.
- Sistit Jordanem vocis imperio n. 271. Ignem de
Cœlo evocat, ad comburendos Saracenos n. 272.
- Sanat leprosos n. 273. Mare Siculum navigat
n. 276. Leocata martyrium subit n. 278.
- Anastasius Persa militia Regis Chosroë ascriptus
n. 183. Concupiscit mysterium noscere Crucis n.
183. Militiā Persarū linquit n. 184. Monasticum
habitum sumit nu. 185. Varias inchoat peregrina-
tiones n. 186. Maleficorum ingreditur specum,
& veneficia observat n. 187. Magos objurgat, &
ab

- ab illis durissimè flagellatur n. 190. Ducitur ad Marzabanam, & Chosroam, exquisitissimis lancinatur tormentis, tandem decollatur n. 191.*
- Anastasi nomen terribile Demonibus, & ejus patrocinium singularissimum contra veneficia num. 191.*
- Anna Prophetissa offert Samuelem filium Domino cui voverat n. 348.*
- Anne binæ Carmelitici Ordinis Excalceati Venere- rabiles n. 296.*
- Arca Noe typus B.V.n. 169.*
- Arca Testamenti typus B.V.n. 172.*
- Avertanus ab Angelo monetur, ut Beata B. Ma- rie Virginis de Monte Carmelo institutum am- plectatur num. 363. Religionis habitu donatus multis horis in ecstasi raptus mansit n. 363. Obe- dientie filius nuncupatur, & viliora Monaste- rii officia amplectitur n. 364. Sua paupertas, & altior orationis gradus n. 364. Ejus pellis genu, ob nimiam mortificationem, & assiduitatem orandi instar ferri obdurefcit n. 364. Capit pere- grinationem Terræ sanctæ, & in Italia duris- simam pestem adinvenit n. 365. Espulsus a Lucà cum Beato Romeo ingreditur xenodochium S. Petri extra urbem nu. 373. Morbo correptus ani.*

*animam agit visitatus à B. Virgine, & à Chri-
sto n.* 376.

B.

B *Abylon olim Ninive civitas maxima, & ple-
na populo n.* 30.

Baptizatur Christus à Joanne n. 49.

Barbarorum strages n. 358. 359.

Bertholdi votum n. 206. *In Carmeli Montē ascen-
dit, & ordinis habitum suscipit n.* 207. *Vitam
asperrimam in monte ducit n.* 207. *Generalis to-
tius Ordinis primus efficitur ab Aimerico An-
tiocheno Patriarcha nu.* 208. *multa de Terre
sanctæ calamitatibus prophético spirito prædi-
cit n.* 210. *Visione recreatur, qua videt quam-
plurimas animas Carmelitarum, quas Sarate-
norum gladius assumpserat in Cœlum deferri
num.* 211.

*Brocardus petit regulā à Beato Alberto Patriar-
cha Hierosolymitano n.* 224. *Missus est à B. Al-
berto ad Saladinum pro componendis induciis
nu.* 223. *Proregem Soldani lepra, & manuum
contractione laborantem sanat n.* 223. *Ipsi est,
directa regula, quam B. Albertus Fratribus in*

Car-

<i>Carmelo degentibus misit n.</i>	233.
<i>Buda à Christianis devicta n.</i>	197.

C.

C <i>Carolus Quintus Austriacus Imperator victor Solimani, & Regis Tuneti n.</i>	256.257.
<i>Catharinæ quatergeminae venerabiles, Excalceati Ordinis Carmelitici n.</i>	296.
<i>Caini feritas n.</i>	47.
<i>Cædes perpetratae in Italia ab exercitu Imperatoris Friderici n.</i>	240.
<i>Coeli aspectus sordere facit terrena n.</i>	153.
<i>Cepæ ab Aegyptiis adoratae n.</i>	82.
<i>Carthaginis vix manet ruina n.</i>	256.
<i>Caucasus Mons dejectus à Jovis fulmine n.</i>	82.
<i>Charybdis in Siculo freto n.</i>	110.
<i>Christus verus Hercules Mundi labantis n.</i>	88.
<i>Christus verus interfecto Hydrae Idolatriæ n.</i>	88.
<i>Christi passio in estatica visione representata S. Mariae Magdalene de Pazzis n.</i>	383.
<i>Corona spinea crudeliter infixæ à Judeis in Jesu occipite n.</i>	389.
<i>Crocodilus adoratur ab Aegyptiis n.</i>	89.
<i>Crocodilus imago Samosatani Hæresiarchè n.</i>	70.

E e e

Cru-

- Crucis misterium optat noscere S. Anastasius Martyr n.* 183.
- Cybeles turrita, incedit stipata agminibus suorum filiorum, per universam terram n.* 177.
- Cyrillus Episcopus Alexandrinus in Carmeli Montem recedit n. 163. Factus est Episcopus defuncto Patruo Episcopo Alexandrie n. 163. Confutat Hereticos, Nestorianos, & aptat B. Virgini verba Ecclesiast. nu. 166. Persequitur anathemate, Hereticos probatque B. Virginem debere vocari Deiparam nu. 178. 179. Ex hoc triumpho Cyrilli, Carmelite fuerunt vocati filii B. Mariæ Virginis de Monte Carmelo n.* 179.
- Cyrillus Constantinopolitanus, sua eloquentia, Iconii Sultanum aggreditur, & aqua baptismatis mundat n. 245. In Monte Carmeli dum conficit sacrificium misse de commemoratione B. Hilarionis, Angelica visione dignus efficitur n. 248. Tabulas duas argenteas ab Angelo accipit, in quo Ecclesiæ persecutiones scriptæ erant n.* 249.

D.

- D** *Anubius Budam suis aquis circuit n.* 196.
- Danubii Descriptio n. 203. Ejusdem amor erga*

<i>erga S. Gerardum n. 203.</i>	204.
<i>Davidis psalmodia n.</i>	238.
<i>Dæmonis certamina adversus S. Hilarionem num.</i>	
101. 102.	
<i>Dæmonis astus, ut S. Euphrasia Monasterium re-</i>	
<i>linquat n.</i>	137.
<i>Deiparæ nomen in toto rigore B. Virgini aptatur</i>	
<i>n. 166. cum seq.</i>	
<i>Decor, & venustas B. Virginis descripta n.</i>	287.
<i>Decor, & species S. Euphrosynæ n. 148.</i>	149.
<i>Dei Natura explanatur à Divo Dionysio n. 72. 73.</i>	
<i>Delubrum erigendum ab Ægyptiis S. Serapioni, &</i>	
<i>ejus descriptio n.</i>	123.
<i>Diluvii universalis descriptio n. 169.</i>	170.
<i>Discordia inter Guelpbos, & Ghibellinos in Ita-</i>	
<i>lia num.</i>	252.
<i>Divitiæ Naaman Syri n.</i>	25.
<i>Divitiæ Magorum Regum n. 58. 59.</i>	60.
<i>Dona Magorum Regum, facta puero in præsepe de-</i>	
<i>genti n.</i>	60.
<i>Dux celestis militiæ Michael contra Luciferum</i>	
<i>num.</i>	87.
<i>Dionysius Pontifex, Sabellii, & Arii hæreses con-</i>	
<i>futat n. 70. Paulum Samosatenum Hæresiarcam</i>	
<i>condemnat n. 76. Explanat mysterium Sancti si-</i>	

mę Triadis n.

72.73. cum seq.

E.

- E** Chydna ab Hercule interfecta n. 83.
 Egestas effectus peccati n. 88.
 Elias visus in ulnis Nutricis ab Aangelis igne
 enutrirī n. 5. E' Cœlo ignem evocat, ut devoret
 milites n. 5. Imperio pluvias coerces n. 5. 6. Pre-
 cibus illas advocat nu. 6. Occidit quadringentos
 Pseudoprophetas Baal n. 6. Sub nubeculæ specie
 videt B. Virginem n. 7. Rapitur in Cœlum cur-
 ru igneo n. 10.
 Eliscus pallio Eliæ, dividit fluentia Jordanis n. 18.
 Impetrat pluviam tribus Regibus in deserto nu.
 23. Prædicat eorum victoriam contra hostes Dei
 nu. 23. Est vindex puerorum increpantium ejus
 clavitiem n. 15. Obcecat milites nn. 15. Imperat
 Regi, ut sagittas evibret ad fenestram orienta-
 lem n. 17. Ejus corpus mortuum, suscitavit la-
 trunculum nu. 17. Innumerabilia prodigia in
 ejus sepulchro n. 27: 28.
 Eloquentia Rbetoris Gentilis in Concilio Niceno
 n. 90. in fine 91.
 Epistolium B. Alberti Patriarchæ Hierosolymitani
 ad

- ad B. Brocardum n.* 233.
Equitatus Francorum adversus Turcas validissimus n. 335.
Exercitus Joram, & Josaphat patiuntur in deserto maximam sitim n. 20. 21.
Euphrasia Virgo puellula Monasterium ingreditur à B. Cyrillo constructum n. 136. *Ejus pugna habitata à Dæmone n.* 142. *Carne, & à Mundo nu.* 137. *Ejusdem mortificatio, & labores nu.* 140. *Vincit tres validissimos hostes n.* 144. *Frustrà Demon tentat illam interimere n.* 142. *Liberat Monialem à potestate Demonis n.* 143. *Evolat ad sponsum n.* 144.
Euphrosina pulcherrima corpore, sed magis animo n. 149. *Respuit nuptias nobilissimi adolescentis n.* 150. *Aufugit noctu incognita n.* 152. *Fingit se Eunuchum Imperatoris, & habitum Monachorum assumit n.* 153. *Pœnitentiæ amatrix ardentissima n.* 160. *Alloquitur Paphnutium Patrem contacta habitu Monachi n.* 161. *In morte aperit Patri, & Fratribus religiosis suū statum n.* 161.

F.

F *Acinus incestuosum objurgatur à S. Angelo n.* 277. *Faci-*

<i>Facinus incestuosum reprehenditur à S. Joanne Baptista n.</i>	50.
<i>Fama, & Phœbus sunt præcones vitæ S. Andreae Corsino n.</i>	49.
<i>Febris quam molesta egrotis n.</i>	320.
<i>Febrium molestias, expellit aqua S. Alberti n.</i>	324.
<i>Filius in divinis equalis omnimodè Patri n.</i>	73-74.
<i>Flamma devorat Draconem obedientem præceptis S. Hilarionis n.</i>	111. 112.
<i>Fletus Sponsæ S. Euphrosynæ n.</i>	158.
<i>Fletus Patris S. Euphrosynæ n.</i>	154.
<i>Fletus Matris S. Andreae Corsino n.</i>	352. 353.
<i>Fletus Beatissimæ Virginis Mariæ n.</i>	392.
<i>Fluctus maris dividerunt regnum Siculum n.</i>	316.
<i>Flumina ab Aristeo observata n.</i>	322.
<i>Femina precibus impetrat à S. Hilarione resurrectionem trium suorum filiorum demortuorum. num.</i>	108. 109.
<i>Formica nullo parcat labori in victo trahendo num.</i>	374.
<i>Forum Annæ, Caiphe, & Pilati infidele Christo Domino n.</i>	388.
<i>Fulminat Juppiter Gygantes Terrigenas n.</i>	82.
<i>Fulminat anathema contra Nestorium S. Cyrillus num.</i>	178. 179.
<i>Fune-</i>	

Funera tempore pestis deficiunt n. 372.
Francus in sua iuventute, fur, homicida, & lusor
nu. 302. 303. Obcecatur à Deo propter blasphemiam n. 303. Resipiscit pœna cecitatis, & Com-
postellanam D. Jacobi Ecclesiam peregrinando
visitat n. 304. Senis, vitam asperrimam in soli-
tudine ducit nu. 305. Vincit luctamina Demo-
num nu. 308. 309. Admonetur à B. Virgine, ut
Carmelitanum habitum induat n. 310. Apparet
illi Crucifixus Dominus n. 311. Ob tuendum si-
lentiũ, pilam plumbeam in ore gestat n. 310. In
suo obitu visum fuit Carmelitarum Genobium
magno fulgore resplendere n. 312.

G.

G *Abrielis Arcangelĩ descriptio, & allocutio*
ad B. Virginem n. 174.
Gemelli Fratres Didimus, & Justus Carmelitani
num. 216.
Germania ferox aduersus Italiam tempore Fride-
rici Imperatoris n. 252.
Germani invitantur ad fœdus contra Saracenos,
opprimentes barbaro iugo, Incolas Christianos
conmorantes in Dominico Sepulchro n. 336.
Gygan-

- Gygantes terrigenæ à Jove debellantur n. 31. & pennis multantur n. 82.*
- Gloria sequitur D. Hilarionem, quò plus ille, illam fugit n. 110.*
- Gregem pascit S. Spiridion Episcopus Trimythuntinus n. 85.*
- Gerardus primus Episcopus Budensis suo auspicio bellantes Christianos adjuvat, ut Budam debellent nu. 197. A Stephano Rege Ungariæ detinetur, ne Terram sanctam invisat n. 194. Suscipit onus Pastorale Regni Pannonici n. 195. Dilatat fidem undequaque n. 195. Instigante Demone Morisios, palmã martyrii obtinet n. 204.*
- Græcus Faber constructor fileni n. 81.*
- Græcia à Turcis subjugata n. 253.*

H.

- H** *Æresis sub amphytibænæ specie n. 89. 90.*
- Hæresis omnis debellata à Christo in suo adventu n. 89.*
- Hærescos insectator acerrimus S. Spiridion n. 90.*
- Hæresim Sabelli, sternit S. Dionysius n. 69.*
- Hercules hydram interficit n. 83.*
- Hilarion fidelis oritur à Patre infidele nu. 69. A-*
fugit

- fugit à Theatri spectaculis nu. 99. S. Antonium*
Ægyptium petit, & sub ejus magisterio vitam
eremiticam inchoas n. 100. A Demonibus multa
certamina sustinet n. 101. 102. Victor de Aver-
nalibus potestatibus semper evadit nu. 103. 107.
Delitescit in monte Siculo, ob jactantię timorem
num. 110. Navigat mare Dalmaticum, & in
Scardonę Urbe immanissimum extinguit Dra-
conem n. 111. 112. Erupit à ruina Epidauriam,
& mari imperat ne illi Civitati noceat n. 113.
Obiens seipsum confortat n. 114.
Herodes amputari jubet caput Joannis Baptistę
num. 51.
Herodias Mater odio prosequitur S. Joannem Ba-
ptistam n. 50.
Herodias filia, pro premio chorearum suarum pe-
tit in disco sacrum caput Pręcursoris Bapti-
stę n. 50.
Herodes Rex Galilęę spernit Christum Dominum
num. 387.
Hiatus terre sorbet Demonem aurigantem n. 107.
108.
Hispania natalis terra B. Joannis à Cruce Excal-
ceati Carmelitę n. 293.
Hispaniam citeriorem peregrinando tangit B.

Fff
Fran-

<i>Francus, & ad D. Jacobi Compostellani votum solvit n.</i>	304.
<i>Hispania patria Venerabilis Dominici à Jesu Maria Carmelitæ Excalceati n.</i>	294.

I.

J <i>Actantia superata à S. Spiridione n.</i>	84.
<i>Idolatria destructa à Christo Domino n.</i>	89.
<i>Januesium virtus maritima, & alie laudes n.</i>	339.
<i>Januensis Christophori Columbi, predictio à S. Petro Thoma facta n.</i>	340.
<i>Jejunium S. Joannis Baptiste in deserto n.</i>	45.
<i>Jejunium S. Hilarionis n.</i>	101.
<i>Jejunium S. Elie n.</i>	240.
<i>Jejunium regule Carmelitice incipiens à festo Exaltationis S. Crucis, usque ad diem Dominice Resurrectionis n.</i>	240.
<i>Jesu Christi passio in extatica visione patefacta S. Mariæ Magdalene de Pargis n.</i>	381.
<i>Ignis artificiosus emissus ob letitiam captæ Budæ à Christianis n.</i>	158.
<i>Incantationes Magicæ observatæ à S. Anastasio in una Magorum crypta n.</i>	186.
<i>Incendium montis Etnæ n.</i>	317.

Indu-

Indumenta S. Telesphori conficientis sacrum n. 57.

61.

Infantis Betblemitici cunę n. 54.

Inferni furie contra S. Hilarionem n. 101. 104.

Inferni lamentationes contra S. Euprasiam n. 141.

Infirmi sanantur ob orationes Monialium degentium Thebaide, inter quas voluit annumerari S.

Euphrasia n. 135.

Injustitia Anne Pontificis n. 385.

Injustitia Cayphe Pontificis n. 386.

Injustitia Pilati Pręsidis Judeę n. 388.

Insula Sicala dives opum n. 110.

Joni, & cacinini Demonum n. 46.

Ira Dei adversus Ninivitas n. 33. 34.

Italię preconiā n. 334.

Jonas aufugit à mandato Dei nu. 34. Ascendit na-

vim n. 34. Experitur tempestatem navis, & ipse

dormit n. 54. Proiicitur in mare n. 36. In ventre

Ceti triduo permanet n. 37. Orat Dominum nu.

38. Evomitur à Balena supra littus n. 39. Pre-

dicat penitentiam, & à Ninivitis recipitur, ut

propheta n. 39. 40.

Joannes Baptista precurfor loquelam tribuit Za-

charię Patri n. 42. Septennis patriam domum,

relinquit, & horridum desertum incolit n. 44.

Fff 2 Ejus

*Ejus pœnitentia in deserto nu. 44. Visitationis
 eruditur ab Angelis nu. 44. Suo incolatu Demones
 aufugiunt ab Eremita n. 47. Prædicat Baptis-
 mum pœnitentiæ n. 48. 49. Christum Dominum
 ad fluenta Jordanis baptizat num. 49. Increpat
 Herodem de adulterio n. 50. Amputatur illi ca-
 put, & indisco fertur ad Herodem epulantem,
 nu. 51. Ejus dies est festivissimus Religioni Car-
 melitanæ Excalceatæ n. 51.*

L.

L *Abor S. Hilarionis in fodiendo agro ut otium
 perimat n. 103.
 Labores Ministrorum servientium in Xenodochio
 num. 373.
 Lac multimodè coagulatum in epulis n. 351.
 Lacrymæ, & questus Beatissimæ Virginis Mariæ
 num. 392.
 Letitiæ Ciuitatis Bude ob aduentum S. Gerardi
 num. 199.
 Letitia Parthenopes ob victorias ab Austriaco Au-
 gusto habitas n. 198.
 Letitia totius Orbis Christiani quando iterum fi-
 des Catholica in Angliam rediit n. 297.
 Le-*

<i>Laneum scapulare dat Beata Virgo S. Simoni Stok</i>	
<i>num.</i>	288.
<i>Laudes Insule Britannicae n.</i>	284.
<i>285.</i>	
<i>Lepra mūdatur Naaman Dux ab Eliseo n.</i>	26.27.
<i>Lepra mundatur Soidanus Iconij ob preces B. Bro-</i>	
<i>cardi n.</i>	223.
<i>Leprosus sanat S. Angelus n.</i>	273.
<i>274.</i>	
<i>Libido est cuique impio Deus n.</i>	33.
<i>Libidinis jaculis tentat Demon impetere B. Fran-</i>	
<i>cum n.</i>	308.
<i>Libidinis armis aggreditur hostis infernalis S. Hi-</i>	
<i>lariionem n.</i>	101.
<i>102.</i>	
<i>Livor in carne Jesu Christi flagellati n.</i>	389.
<i>Longinquas regiones peragrat S. Hilarion timens</i>	
<i>hominum plausus n.</i>	109.
<i>Luditur Christus à Judeis n.</i>	390.
<i>Lux apparet super S. Angelo Martyre moriente</i>	
<i>num.</i>	279.
<i>Lux videtur circuens Monasterium quando expi-</i>	
<i>rat B. Francus n.</i>	312.
<i>Lyci Variæ species in convivio n.</i>	351.

M.

M <i>Acies in infirmo descripta n.</i>	370.
<i>Ma-</i>	

Magorum Persarum nefaria sacrificia num. 187.
188. 189.

*Magorum Regum Orientalium adventus, & di-
vitie in adoratione pueri Jesu in stabulo nu.* 58.
59. 60:

Majestas S. Dionisii Romani Pontificis n. 68.

*Manes Lemures, & Lamie viribus incantationum
evocantur à sepulchris n.* 188.

*Mare Oceanum circuit Angliam Insulam, qua si ag-
gere n.* 284.

Maris irati descriptio n. 34.

Maris placidi descriptio n. 113. 37.

Maria Virgo verissimè Deipara n. 166. 167.

Maria sub nubecula specie visa à S. Elia n. 7.

*Maria coronata stemmate duodecim stellarum.
num.* 165.

Maria Mater Carmeli n. 165.

Maria à Gabriele Arcangelo salutatur n. 174.

Marie aptat Ecclesia encomia Ecclesiast. n. 166.

Maria piissima simul & terribilis n. 177.

*Marie lessus quando filius ducitur ad Calvarium
num.* 392.

*Maria securitatem spondet D. Petro Thoma per-
seuerantie Carmeliticæ Religionis usque in fi-
nem sæculi n.* 326. 327. Ma-

- Maria monet B. Francum, ut habitu Carmelitano induatur n.* 299.
- Maria Magdalena de Pazzis cum lacte, ferè amorem, & timorem Dei baurit n. 378. Vovet Virginitatem in tenera etate num. 378. Ingreditur Monasterium S. Mariæ Angelorum n. 378. Omnium pœnarũ genera experitur n. 379. A Principibus tenebrarum innumeras patitur luctas n. 380. Diuinis charismatibus repletur n. 380. Est Maria nomen, & opere simul Martha num. 380. Efficitur digna visione passionis Dominice in longiori ecstasi n. 381. Ejus corpus incorruptum Florentiæ veneratur n.* 380.
- Martyriorum varia genera n. 211. 212. 213. 214.*
- Melos Tyronum Carmelitarum in die S. Joannis Baptiste n.* 43.
- Melos Angelicum in Nativitate Christi Domini num.* 62.
- Memphyssuadetur à Musa ut destructo Templo Serapidi dicatum, extruat Templum S. Serapioninum.* 123.
- Miles B. Francus ad Deum conuertitur n.* 304.
- Miles S. Anastasus relicta Persa militia, Christianæ adscribitur n.* 184.
- Militia sicula potens gladio, & scuto n.* 338.
- Mi-

- Miracula innumera observantur in Sepulchro S. Elisei n.* 28.
- Miracula S. Hilarionis n.* 109.
- Mons Garmeli conterminus Cœlo n.* 5.
- Mortis diversa genera n. 370. 371.* 372.
- Morpheus aufugit ab oculis febricitantium n. 322.*
- Mortuus meritis S. Angeli suscitatur n.* 274.
- Mortuis figura excurrēs ripas lacus lemani n. 368.*
- Mortis strages ob pestilentie morbum n. 371. 372.*
- Mosis Virga reserat fontes è petra ut bibat populus Judaicus n.* 22.
- Mundi suasio, ut S. Euphrasia derelinquat claustrum Virginum n.* 137.
- Mundus delusus à S. Eupbrofyna n. 152.* 153.
- Murmura variorum animalium excitata à Demone ut incutat terrorē S. Hilarioni n. 105. 106.*
- Marus Budæ à fundamentis quatitur à S. Gerardo, ut aditum referet. Christianis bellatoribus num.* 198.
- Myrrha donata. Puero Jesu degenti in Præsepio num. 60.* 61.
- Mysterium Sanctissime Triadis explicatus à S. Dyonisio nu. 72.* 73.

Nati-

N.

- N**ativitas Bethlemici Infantis n. 55.
 Naufragium Carmelitarum fisorum navis
 quassa, & sine remige, ut mergantur n. 218.
 Neptunus letus sub pondere Navium Venetarum
 num. 342.
 Neptunus desponsatus à Venetis n. 341.
 Nereides in diluvio mirantur sub aquis, Urbes,
 & oppida n. 171.
 Nestorii hæresis profligata à S. Cyrillo n. 179.
 Nilus expanso sinu vocat classsem Christianorum
 adversus infideles n. 342.
 Nilus præbet famulatum Templo S. Serapionis nu.
 125. 126.
 Nilus dignior, scilicet flumen cælestis Charitis
 inhabitat fanum S. Serapionis, cujus septena ora
 sunt septem Sacramenta n. 126.
 Nobilitas S. Euphrasie n. 137.
 Noemi arca fabricata per centum annos n. 169.
 Nox in qua nascitur Jesu clarior omni die n. 54.
 Nummos non solum tangere, sed nominare pia-
 culare reputat S. Avcrtanus n. 364.
 Nuptias nobilissimi Sponsi respuit S. Euphrosyna n.
 150.

G g g

Nym-

*Nymphæ Orcades , & Dryades exeunt ab antris
post internicionem Hydrae n.* 84.

O.

- O** *Bedientia cæca S. Andreæ Corsini n.* 354.
*Obscæna Venus est , & mater Adulterii
num.* 89.
*Obsidio Civitatis Bude ab exercitu Austriaci Im-
peratoris Leopoldi n.* 196.
Occisiones perpatratae in bello civili n. 250.
Oceanus ab Anglis facile navigabilis n. 285.
Olivæ oleum materia Sacramentorum n. 126.
Olivis Hortus Gethsemanus refertus n. 382.
Opes Ventorum n. 341.
*Oraculum diuinum nec fallere , nec falli potest
num.* 173.
Orpheus lyra, & cantu trahit feras, & silvas n. 43.
Oves passe à S. Spiridione n. 85.
Oves lese à Sage intuitu n. 188.

P.

P *Abula Monialium existentium in Monasterio
erecto à S. Cyrillo erant absque condimento
salis n.* 134. Pa-

<i>Palea</i> , thorax, & stramen Jesu n.	55.
<i>Palma</i> symbolum Beatissimæ Virginis n.	167.
<i>Pan</i> sacer S. Spiridion n.	84.
<i>Panis</i> triticeus materia Sacramenti Eucharistiæ num.	127.
<i>Papa</i> Telesphor instituit festum diem, ut in eo tria sacra conficerentur ab unoquoq; Sacerdote n.	54.
<i>Papa</i> Dionysius enucleat jura legis Catholicæ num. 72. 73. 74.	
<i>Paradisi</i> Terrestris descriptio n. 11. 12.	13.
<i>Parcarum</i> augurium de S. Euphrasia n.	133.
<i>Parcarum</i> nulla jura in Paradiso Terrestris n.	12.
<i>Pater</i> Aternus nullum ab alio comperit initium num. 72.	73.
<i>Pater</i> Aternus cognoscendo se ipsum generat filium nu.	73.
<i>Pater</i> Aternus æqualis filio n.	74.
<i>Patrocinium</i> B. Gerardi de tota Sicambride, & specialiter de Buda n.	197.
<i>Pax</i> per totum Orbem sparsa quando natus est Jesus n.	62.
<i>Pax</i> nunciatur ab Angelis n.	62.
<i>Peccata</i> Ninivitarum n.	32.
<i>Pendulus</i> à Cruce Jesus n.	394.
<i>Peregrinationes</i> S. Petri Thomæ n.	329. 330. 331.

<i>Peregrinatio B. Franci n. 304.</i>	305.
<i>Peregrinatio S. Hilarionis n.</i>	110.
<i>Perjurus & blasphemus est Nestorius n.</i>	165.
<i>Perjurus Paulus Samosateno nu.</i>	70.
<i>Perjurus Sabellius nu.</i>	69.
<i>Pestis sevrissima in Italia n.</i>	362.
<i>Pulmata militia sunt Angeli sancti n.</i>	265.
<i>Plutonis conciliabulum n. 104.</i>	141.
<i>Pluvias impedit S. Elias nu.</i>	5.
<i>Pluvias suis precibus revocat n.</i>	6.
<i>Pluvia ignea de Coelo descendit ad devorandas naves Saracenorum orante S. Angelo n.</i>	273.
<i>Populus Theutonicus licet in axe glaciali flamma Martiali adurit n.</i>	336.
<i>Præcipes Angeli rebelles de Coelo n. 86.</i>	87.
<i>Prata amenissima num. 12.</i>	13.
<i>Preces Elisei exaudita n.</i>	23.
<i>Procella descriptio num. 34. 35.</i>	112.
<i>Proserpine questus num.</i>	191. in fine.
<i>Pudicitia S. Euphrosyne qua industria manu ten- ta? num.</i>	152.
<i>Pythons infernalis rabies num.</i>	104.
<i>Petrus Thomas incomparabilis amoris virtute er- ga Beatissimam Virginem clarissimus n. 325. In omnibus Religiosorum necessitatibus Mariam adin-</i>	

adinvenit Patronam piissimam nu. 3 26. Fit securus de perpetuitate Carmeliticae religionis n. 3 26. Creatur Patriarcha Constantinopolitanus nu. 3 27. Legatus ab Apostolica Sede Electus pro transitu ad Dominicum sepulchrum promovet bellum capeffendum contra infideles n. 3 27. Suis precibus Christianus exercitus, multas reportat victorias n. 3 27. 3 28. Enumerat sua itinera nu. 3 29. Inuitat Principes Christianos, ut bellum indicant Tyranno Orientis n. 3 33. Confoditur telis infidelium, eteras corpus Fama-gustam delatum miraculis claret, agnoscuntque loci illius incolae Sancti patrocinium contra epidemiae morbum num. 3 28.

O.

Q Vestus Luciferi num. 141.
 Quies modica Monialium degentium in Monasterio à D. Cyrillo erectum in Agypto num. 134.

R.

R Abies Plutonis n. 104.
 Rastri inventor in Agypto Serapis n. 118.
 Re-

<i>Rector infernalis aurigæ sorbetur à terra invoca- to nomine Jesu num.</i>	197.
<i>Regnum Neapolitanum num.</i>	337.
<i>Reprimit Carolus Quintus Imperator Austriacus audaciâ Solimani Imperatoris Turcarû n.</i>	256.
<i>Resonat divinis laudibus antrum S. Serapionis num.</i>	121.
<i>Rex Polonus Joannes Sobieschi victor triumphali- lis Turcici exercitus federatus cum Augusto Leopoldo Austriaco, & Venetis n.</i>	258.
<i>Rifus Demonum num.</i>	46.
<i>Romæ encomia num.</i>	34.
<i>Romanus Pontifex Innocentius XI. statuit fe- dus contra Turcas num.</i>	259.
<i>Romanus Pontifex Innocentius XI. Legatos Bri- tanicos Romæ excipit num.</i>	259.
<i>Rosæ descriptio nu.</i>	138.99.
<i>Rosa Mystica B. Virgo Maria nu.</i>	269.
<i>Rota Solis obedit mandatis diuinis n.</i>	344.
<i>Rubus Hiericuntis refertus rotis n.</i>	167.
<i>Ruina Simonis Magi ab aere nu.</i>	72.

S.

Sacerdos sacrificans num. 56. 57.

Sa-

Sacerdos tempore pestis moritur ante aras n. 371.
Sacerdotis ministeria in Xenodochio n. 373.
Servitia Saracenorum contra Carmelitas nu. 211.
cum sequent.

*Saga interimit beneficiis Stephanum Battoridem
 Principem gloriosissimum n.* 258.

*Sagarum crudelitates adversus pueros lactentes
 num.* 189.

Sagivæ modicæ vibratæ à Rege Solimo per fenestram Orientalem n. 16.

*Saltus salax Herodiadis causa mortis S. Joannis
 Baptiste n.* 50.

Sancti Carmelitæ Religionis in numero comparantur stellis Cœli n. 4.

Sanguis exiens è vulneribus Jesu Christi n. 383.

Sapientiæ verba aptantur B. Virgini n. 7.

*Saturnia tempora in nativitate Christi Domini
 num.* 56.

*Saturnia secula quasi visa tempora præsulatus
 S. Serapionis n.* 122.

Satyri, Panes, Fauni, habitatores lucorum, & nemorum n. 46.

Scelera Niniutarum n. 33.

Scopulus in mediis undis cor induriturum Baphnuttii num. 150.

Scri-

- Scriptit epistolium B. Albertus Patriarcha Hierosolimitanus Beato Brocardo, quæ quod est regula Carmelitana n.* 233.
- Securi seipsâ ferit S. Euphrasia astu Demonis n.* 142.
- Sedet, & æternum sedebit Serapis Ventilis in ergastuli Tartareo n.* 120.
- Seditio orsa Bononiæ, & illius descriptio n.* 347.
- Sedatur à mellifluis verbis S. Andreæ Corsino n.* 247.
- Segetes, hominum sanguine luxuriant n.* 24.
- Senilis ætas Melchioris Sancti Regis Magi n.* 58.
- Sepulchra tempore pestis insufficientia ad capiendâ cadavera n.* 372.
- Serenitatis descriptio n.* 113. 37.
- Sericâ apponenda in Templo S. Serapionis n.* 124.
- Sermo Regis Vngariæ in advētū S. Gerardi n.* 200.
- Sermo Senatus ad eundem Sanctum n.* 201.
- Sertum B. Mariæ Virginis duodecim stellarum num.* 195.
- Serapis Deus Gentilis adoratur ab Aegyptiis n.* 118.
- Serapis inventor aratri, & omnium dependentiū ad vineam n.* 119.
- Serapis ut infidelis, cruciatibus gebeenna æternaliter addictus n.* 120.
- Serapion Sanctissimum germen Carmeli Civis Paradisi nu.* 122. *Præficitur Ecclesiæ totius Syriæ n.* 122.

nu. 122. Suis eelemofynis, succurrit non solum
 Diocesanis, sed etiam longinquis populis. n. 122.
 Illi Templum dicatur n. 123. 124. Huic Tem-
 plo Nilus defert suarum aquarum tributum n.
 125. Serapionis ad Templum, Nilus feracior è
 Cœlo descendit, qui septeno ore, idest septeno-
 rum Sacramentorum fonte, Templi aras irrigat
 num. 126.

127.

Spiridion sub sistemate sacri Sileni num. 84. Despi-
 ciendus exterius, sed venerandus, ob dotes inte-
 riores n. 86. Est Præsul Ecclesiæ Trimytunthine,
 & ob suam humilitatem, est custos ovium nu.
 85. In concilio Nicæno, confundit simplicissimis
 verbis, doctissimum Philosophum Ethnicum,
 adscribitque castris Christianæ fidei nu. 90. 91.
 Mortuum suscitatur, & imperat flumini, ut cur-
 sum sistat n.

80.

Simon Stok Anglus appetit solitudinem, & diu
 in arboris viscere delitescit nu. 281. Herbis, &
 silvestris radicibus alitur, nec non aqua frigidis-
 sima potatur nu. 282. Hunc rigorem lenit Deus
 aliquando Canum ministerio nu. 282. Suffectus
 est Generalis totius Ordinis Carmelitani n. 284.
 Apparet illi B. Virgo, traditque scapulare pro
 tessera sui amoris n. 287. Aperit insuper privile-

H h h

gium

<i>gium Bullæ Sabatinæ, & tandem futura prolis Carmelitica, tam calceatæ, quam excalceatæ decores recenset</i> n. 289. 290.	291.
<i>Serpentes adorati ab Ægyptiis nu.</i>	89.
<i>Silentium S. Spiridionis nu.</i>	84.
<i>Silentium mirabile B. Franci n.</i>	310.
<i>Siciliæ descriptio n.</i>	316.
<i>Similitudo vitæ B. Spiridionis, cum illa Patriarchæ Jacob n.</i>	85.
<i>Siren Civitas Neapolitana n.</i>	159.
<i>Sitientis agroti descriptio n. 320.</i>	321.
<i>Smaragdus nomen fictitium S. Euphrosynæ n. 153.</i>	
<i>Soboles Carmelitica recensita à B. Virgine S. Simonis Stok num.</i>	289.
<i>Sol Hispanus B. Joannes à Cruce n.</i>	293.
<i>Solitudinis descriptio nu. 306.</i>	307.
<i>Somnium Sabachi Patris S. Eliæ nu. 2.</i>	5.
<i>Somnium Matris S. Alberti n.</i>	318.
<i>Somnium Matris S. Andrea Corsini nu. 348. 349.</i>	
<i>Somnus recuperatus ex virtute aquæ S. Alberti num.</i>	324.
<i>Sonus requisitus à S. Eliseo ut prophetet n.</i>	23.
<i>Species D. Angeli n.</i>	267.
<i>Spiritus Sanctus tertia persona Sanctissimæ Trinitatis, procedit ex amore Patris, & Filii n. 74. 75.</i>	
	Spi-

<i>Spiritus Sanctus largitor est omnium Charisma-</i> <i>tum n.</i>	76.
<i>Splendor è Cælo lapsus in obitu D. Angeli nu.</i>	279.
<i>Spongiam plenam aceto, & felle, propinat Christus</i> <i>in Cruce n.</i>	394.
<i>Sponsi D. Euphrosynæ luctus, & questus n.</i>	158.
<i>Sputis sēdatur facies Christi Domini n.</i>	391.
<i>Stabulum, est domus nascentis Jesu n.</i>	56.
<i>Subsidia dat Respublica Veneta Cælestino bellanti,</i> <i>adversus Imperatorem Fridericum n.</i>	250.
<i>Superbia devicta à S. Spiridione n.</i>	90.
<i>Supplicia data à Chosroa Rege S. Anastasio n.</i>	191.
<i>Suspiria, & lacrymæ Paphnutii n.</i>	154.
<i>Syrtis est aula infida Pilati, pro Christo n.</i>	388.

T.

T <i>Emperies aeris Paradisi Terrestris n.</i>	11. 12.
<i>Templum D. Sophie Constantinopoli pro-</i> <i>phanatur à Turcis n.</i>	353.
<i>Tenebris est mersus dies universalis judicii n.</i>	93.
<i>Tebæ ædificantur à cithara Amphyonis nu.</i>	43. 44.
<i>Themis & Astrea fugerunt in Cælum n.</i>	33.
<i>Tbura offert Balthassar Rex Magus puero divino</i> <i>vagienti in antro bethleemo n.</i>	60.

Hhh 2

Tifi-

- Tisiphone movet animos Bononienses ad seditio-*
nem n. 357.
- Tormenta bellica Neapoli exonerata, ob latitias*
victoriarum è Turcis relatarum n. 198.
- Tranquillitas habita in Felsina ob nectaream lo-*
quelam S. Andreę Corfino n. 360.
- Transfixus Cbristus Dominus à triplici clavo in*
Cruce n. 394.
- Tridente exasperat aquas Neptunus n.* 35.
- Trinitatis Mysterium declaratur n.* 72.
- Trinitatis mysterium humano sensui impervium*
num. 72.
- Triumphat Imperator Carolus Quintus Austria-*
cus de Solimano Imperatore Turcarum n.
Et de Rege Tuneti n. 256. 257.
- Triumphat Leopoldus Austriacus Imperator de*
Mehemete Imperatore Turcarum n. 196.
- Triumphat Joannes Sobjeschi Rex Polonus de exer-*
citu Turcico sub mēniis Viennę n. 258.
- Triumphat Dux Lotbaringię, Dux Bavarię, &*
Princeps Baden, de copiis Turcicis, & Budam
obsessam capiunt n. 196.
- Turbę Turcarum, & Tartarorum cadūt-interem-*
ptę, ut cadunt frondes tempore Autumni n. 259.
- Tyndaridę Juvenes, Didimus, & Justus nu.* 216.
- Tyran-*

- Tyrannus Mabomet victor Christianorum, & quamp plurimas provincias eis aufert n.* 252.
Tyrannus Morad, terra, marique victor, sub sua ditione Christianorum regna redigit n. 254.
Telephorus natione Græcus, eligitur Romanus Pontifex nu. 63. Statuit ut à Clericis quadragesimale jejunium conficiatur n. 52. Sancit ut in Nativitate Domini tres Missæ ab unoquoque Sacerdote conficiantur nu. 53. Martyrii palmam abscissione capitis meret n. 53.

V.

- V** *Allum Insula Britanica est Oceanus n.* 284.
Velocitas equi Balthassaris Regis Magi num. 59.
Velocitas equi Principis Battoridis nu. 257. 258.
Veneficia objurgata à S. Anastasio n. 190.
Venefica turba Prophetarum Baal necatur à S. Elia n. 6.
Venus Mater adulterii, & stupri repertrix n. 89.
Vris descriptio n. 329.
Verberatur dirissime Sebaſtes Carmelita à Saracenis n. 214.
Vesuvius friget respectu ardoris gebenre nu. 120.
Victi-

<i>Victimam Christus se offert Deo Patri n.</i>	382.
<i>Viduae mortuū filium, Eliseus vitæ restituit n.</i>	25.
<i>Vindemiæ tempus n.</i>	320.
<i>Vineæ & omnium ab ea dependentium descriptio num.</i>	118. 119.
<i>Virga Aaron in arca n.</i>	173.
<i>Virgines Carmelitæ Excalceatæ enumerantur à B. Virgine n.</i>	296.
<i>Virtus Stephani Battoridis n.</i>	257.
<i>Ulcisci quærit Dæmon contra S. Euphrasiam, sed frustra nu.</i>	142.
<i>Voluptas solum hauritur in Paradiso n.</i>	123.
<i>Vomit prædas animarum Infernus, ex prædica- tione Carmelitarum n.</i>	9.
<i>Vulcani Montis descriptio n.</i>	317.

X.

X <i>Enodochii descriptio n.</i>	373.
---	------

Z.

Z <i>Ephyri tempore veris n.</i>	329.
<i>Zona ferrea præcingitur latus S. Euphrasie. num.</i>	138.

MANIPULUS VARIUS

FLORUM POETICORUM.

CARMINA

F. ANTONII A' S. NICOLAO

CARMELITÆ EXCALCEATI.

NEAPOLITANI;

NEAPOLI M.DC.XC.IV.

Ex Officina Sociorum, Porpora, Troyfe, & Pietroboni.

SVPERIORVM PERMISSV.

TRIUMPHUS PALLADIS

In Adventu P.N.F. Caroli à S. Bruno.
ne Carmelitarum Excalceato-
rum Exgeneralis.

THEOLOGIA.

*Ad Palladis triumphum evolat, suos-
que ostentat thesauros.*

C A R M E N I

Psa, panomphæ Sapiencia cōscia mentis,
De non fictitii tempore nata Jovis
Adsum, Palladiis nunc gloria prima
triumphis,

Et Duce me, festus personat iste dies.
Ecce comas redimit, compacta galaxide vitta,
Circumeunt rutilum sidera nexa caput
Scrutor inoffenso divinum lumine Solem,
Quid queat omnipotens condere dextra scio.
Ingredior Triadis nimis avia limina sensu,
Ætherei jubaris desuper arce feror :

Ii

At

At Carmelitæ nunc ad solemnia Patris :
 Impetus ad terras defiliisse fuit.
 Quos Ego cælesti thesauros mente recondo,
 Has modò divitias fundere pectus avert.
 Non me prisca latent, fractorum gesta Gygantum,
 Quos dedit Inferno vindicis ira Dei.
 Crediderant fatuos super astra sedere rebelles;
 Viderunt itygio jacta trophæa solò.
 At chorus Aligerum, Divi quæ jussa capeffit,
 Protinus efficitur Numinis alma cohors.
 Victrix: Empyreï conscendit culmina Cœli,
 Et potis est, imam pergere subtus humum.
 Alloquitur comites cætus, interprete nutu,
 Et sola fandi munera, mente regit.
 Meq; opus haud fugit, ut Verbum descenderit axe,
 Ut lapsum gremio sit geniale Patris.
 Tantus amor nostri, renuit non villa recta;
 Agrestes puduit non habitare casae;
 Aeterni quamvis eadem sit imago Parentis,
 Nec proprio Genitus, sit Genitore minor.
 Quid memorem Diis ut fluxa canalibus ultro
 Cælite Mortales irriget imbre Charis?
 Ut latebras inter, caligantesque nitores
 Scintillet nigra candida luce Fides?

Quid

Quid referam, supero. flammescat amore Beatus?
 Quas foveat dulces, corde flagrante faces?
 Ut virides Spes alta libret super aera pennas?
 Ast ab Olympiacis exulat illa thronis.
 Hæc arcana Viri pandam mox Scientia Princeps.
 Tanto hæc dona decent adveniente Patre.

PHILOSOPHIA.

Ad adventum Brunonis citis gressibus accurrit, suasque pandit opes.

CARMEN II.

Fœlix, qui potuit rerum cognoscere causas,
 Naturæ varios & penetrare modos.
 Illum, nec subita terret Fortuna ruina,
 Nec pavida frangunt perfida fata vice.
 Dum Solis, Lunæque vias, dum permeat Æthram
 Fastidita solum mens, super astra manet.
 Ille scit Oceani natalia cærula Patris,
 Unde trahat verso tramite flumen aquas.
 Cur ruat in pelagus Corus tiphonas amatus;
 At placido Zephyrus mulceat ore salum.
 Unde pruina cadat, gelida cur grandine mixtus,
 Aridus hybernos Eolus urat agros

Cūr matutinos potent viridaria rores,
 Vere novo terris Dædala prata micent;
 Quando Dioneæ lactentia germina Matris
 Gemmifero citiùs crine roseta flagrent,
 Pallida si pariant teneros violaria fætus,
 An niveas referent alba ligustra comas.
 Ille scit ut primi cojerunt semina Mundi;
 Queis elementa modis mutua bella gerant;
 Vt rudis haud possit vitam sine ducere formis
 Indiga materies actibus usque suis.
 Vt volitet tempus, præsens sit partibus expers,
 Et simul, alatus conterat omne Senex
 Omnia scit Sapiens, illi famulantur & astra,
 Et sua post Doctus fata, superstes erit.
 Sed quæ Naturæ pandit secreta Magistra?
 Dereguit arcanos quæque Sybilla lares?
 Ipsa Ego sum tripodis, me quæso noscere Vates
 Philosophus, vestram noscere perge Deam.
 Ipsa Ego sum, superas cui iuvit linquere sedes,
 Juvit ad hæc celebris phana venire domus.
 Et me solemnis deduxit ab axe triumphus,
 Vt reddam nivea festa tributa die
 Est decus hoc Caroli, sunt celsa trophæa Brunonis,
 Qui nostras toto pectore, potat opes

Ille

Ille meos auget semper; virtute decores:
 Ipsa sibi gemino fanore reddo decus;

METAPHYSICA.

Caroli honores; ceu proprios estimat.

CARMEN III.

Alter nascentis tonet incunabula Mundi;
 Ortusque, Occasus, quæ sit origo canat:
 Scilicet ut fuerit rudis, indigestaque moles,
 Quæ modò perspicua Machina luce micat;
 Semper enim tereti Titan, haud splenduit auro,
 Vsq̃ue nec argento Cinthia septa fuit:
 Quà mare, quà tellus, & quà circumfluus aer:
 His indistinctus tum locus unus erat.
 Margine littofeo, Tethys non fregerat iras,
 Non librata suo pondere stabat humus,
 Vnica Naturæ facies, aderantque, profundi,
 Et Terræ, & Cœli limina cuncta simul.
 Sic mixta Æternus primùm Faber omnia fudit;
 Quà non discreto protulit ore chaos;
 Sedibus inde suis, posuit quos fecerat orbes;
 Iussit & in propriis ficta manere locis

Fri-

Frigida sejunxit calidis ; rorantia siccis ;
 Fecit humum stabilem , fluctifuumque mare.
 Astra canant alii , Phœbi , Phœbesque labores,
 Ætheris inquirant multiplicesque globos .
 Quippè suos cur Sol currus , caligine velet ,
 Nec semper roseis exerat ora genis
 Delia quid sphæram giro brevior pererret ;
 Et reparet proprio menstrua damna polo ?
 Tramite quid lento raptent sua plaustra Triones
 Plejadum spisso , sed ruat imbre chorus ,
 Hæc aliis . At ego astra super , convexaque Cœli
 Evolitans ; animo nobiliora peto .
 Rem scrutor , scrutorque Vnum , Verumq ; bonumq ;
 Omnibus imbibito , quidquid & ente fluit .
 Non mea materiæ fines mens clauditur intra :
 Quid potis esse , mea sub ditione cadit .
 Sic gradiens nubes Jovis ales ima relinquit ,
 Semper & alarum remige celsa fecat .
 Quin etiam miranda Animæ magnalia rimor
 Quam Divina potest condere sola manus .
 Hæc , primùm ut sociæ pervenit ad ostia vitæ
 Mira fides , toto corpore tota sedet ,
 Nec minus in cunctis sedet integra partibus , & cum
 Solvitur ; imperio libera mortis ovat .

Hæc

Hæc licet alta petam, nec fine coercer ullo,
 In sola claudi mente Brunonis amo.
 Illic nam sedes, illic tentoria fixi:
 Divitias solus possidet ille meas;
 Vnde suæ properans nunc ad præconia laudis,
 Non est Brunonis nostra corona minus.
 Omnia cum Carolo fecit communia virtus
 Ille meo vivit pectore, vivo suo.

ASTROLOGIA.

*Auguratur felicitatem, ex adventu
 in signo Aquarii.*

C A R M E N IV.

DIcamus bona verba: Tonat nunc omine fausto
 Juppiter, Æthereæ dant bona signa domus.
 En Ego stellarum moderatrix, sideris auspex,
 Pandere fatidica docta futura face:
 Astrorum facies, hinc, illinc cerno benignas
 Signifer, ut læto volvitur orbe cyclus.
 Vrniger hybernos modo fundit Aquarius imbrēs
 Huc recto Titan calle, reduxit equos,

Quem

Quem torvo saliens non aspicit ore Gradivus;
 Proxima sed radiis Cypria Diva favet.
 Auguror: Hæ Cœli, quas fundit Aquarius unde
 Evadent Charitis vera fluenta Deæ,
 Et quos felices portendunt lumina casus,
 Evenient: dextro Numine stella notat.
 Jam mihi venturi recluditur alea fati:
 Ecbatano tueor sæcula fulva jugo.
 Carolus innocua, sentes cùm falce recidet:
 Carmeli propius surget ad astra caput:
 Quippè renascentur Saturnia tempora: melle
 Arbuta sudabunt, flumina lacte fluent.
 Hos precor Hydrochous, verſes ſed prodigus imbres:
 Tù benè largi fluo labere lymphæ polo.
 Hanc amat alluviem Carmeli florida Cervix,
 Cujus picta ſinum gemmea vernat humus;
 Sed ſitiunt cœleſtis aquæ, fata florea rivos;
 Rura ſed hæc ſolo rore, virere decent.
 Labere lymphæ polo, ſi talia ſigna figuras,
 Auspiciſus Divis, labere lymphæ polo.
 Eliæ fontes vndantibus amnibus auge,
 Fertior cunctis hic catacliſmus eat.
 Non me deludet Sortis cortina futuræ
 Fallere nec potis eſt, luminis ille nitor

Ad-

Aduentum Caroli portenta verenda sequentur,
 Axe pluent toto, stemmata lætitiæ.
 Hoc veniente: novos Carmel potabit honores,
 Quàm mage formosi gloria collis erit!
 Chaonias quercus, nec noxia robora gignet,
 In nullo sterilis tubere cespes erit
 Florescet tellus, gemmantibus herbida plantis,
 Pubescet gruido germine cultus ager,
 Ergo adsis: Te nostra vocant præfagia Bruno;
 Nec Ganimedæi fideris omen abest.
 Ipsa Planetarum, fatali carmine Protheus
 Si cano: displicitas Tū modò rumpe moras.

GEOGRAPHIA.

*Plurima Brunonis itinera, peragrataſque
 Provincias commemorat:*

CARMEN V.

Fortè tuas taccam; cùm nunc Neomenia laudes
 Imperet, ut plausus omine mēſis eat?
 Ah pereat, quæcumque ſuas vel Scientia voces
 Comprimit, aut mutum Muſa retardat ebur

K k k

Sunt

Sunt ingrata fatis, nec amica silentia Cœlo;
 Undique si vox, si vocis imago sonat
 Non ne Ego, Brunonis pro religione labores;
 Et vidi, & stupui? totque remensa vada?
 Ipsa eadem Caroli nudato calce fatebor,
 Confectum Arctoi non semel orbis iter,
 Euboicique maris superata Caphærea saxa
 Bosphoricique sinus ostia Syndromadum.
 Cum te divini urgeret certamen honoris,
 Impuleratque tuos visere cura lares.
 Nam vix te patria tenuit Burgundia tecto;
 Cum juvit propias ter peragrarè nives.
 Vidisti immensos, ubi stat Germania campos;
 Quos rigat expanso flumine Danubius
 Vrbs est Aultriacas inter notissima terras,
 Quæ magnum à resono flumine nomen habet
 Imperii sedes, Aquilarum altrixque Vienna,
 Haussit sudores sæpius illa tuos.
 Te Bavarus, Suevus, Moravus, viditq; Sicamber;
 Quique Hebri gelidas ebibit Vnnus aquas.
 Belgica te pubes, niveas excepit in ulnas,
 Foedere cui stabili jungitur Oceanus.
 Te cultrix fidei; bellantum strenua Mater;
 Cæpit, liligeris Gallia læta plagis.

Quid

Quid memorem Latii transactas culminis arces?
 Visaque septeno Rómula templa lucro?
 Te, ratis Hadriaci vexit per carula Nerei,
 Desponsam Venetus quà sibi jungit aquam.
 Ah quoties, Scyllam medians interque Charybdim
 Est tibi visa Canis more, latrare Thetis?
 Trinacris Ætnæis ubi percutit æthera faxis,
 Scitque suam nivibus flamma fovere fidem.
 Hinc nova Partenope, levibus comitata Napeis,
 Qua venias sospes est reprecata Deos
 Ipsa coronata pacata per æquora concha
 Cunctas Sirenum prodiga fudit opes,
 Hæc tamen haud bijugis raptus, celeriq; quadrigas
 Calcasti at nudo Carole regna pede
 Maeste animi: Tantos celebrat mage fama reclusus.
 Gravior arridens respicit ista polus;
 Nam dum cornipedem, frænis, lorifq; decorum
 Respuis, & curtus commoda, spontè negas
 Ipse tibi Elias, splendentibus ignea flammis,
 Ut Coelum ascendas obvia plaustra parat.

CELESTIA

ARITHMETICA.

Innumeras Caroli Virtutes enumerare desperat.

CARMEN VI.

Ipsa canam numeros, numerorum Scientia; quavis
 Innumeras animo Carolus abdat opes.
 Eliæ soboles, o terque, quaterque beate,
 Calcatus toties illecebrosa pede!
 Non mihi, si centum sint ora loquentia linguis,
 Ferrea si fundant pectora, mille sonos
 Immensas valeam laudum membrare catervas,
 Et mentis dotes enumerare tuæ.
 Non tot in Hybleis florêscunt sidera pratis;
 Cum nova de verno germine gemma tumet;
 Nec tot sidereo collucet culmine flores,
 Cum tetigit medium Cynthia noctis iter.
 Quot sunt virtutes, quas imo corde recondis,
 Aut tibi quot Charites dona dedere Deæ,
 Eliæ soboles o terque, quaterque beate,
 Cum Mundi immundas viceris insidias!
 Non tot Erythreo nascuntur gurgite conchæ
 Patre orte Cœlo, Tethyde Matre satæ;

Nec

Nec tot fluentes Ganges evoluit arenas,
 Torue Tagus gremio divite condit opes :
 Quot tibi divinas tribuit Sapientia gazas ,
 Fudit largiflua quot pretiosa manu
 Certet Achæmenius , picti scrutator Olympi
 Astrorum innumerum , connumerare gregem
 Computet arboreas frondes , guttasque profundi
 Niliacus Vates , æquoreumque pecus :
 Haud poterunt Caroli cumulum censere decorum,
 Claudere non meriti grandia tanta sui
 Eliæ soboles ò terque , quaterque beate
 Si tibi Terreni viluit orbis honor .
 Hùc fidibus citharàque potens , hùc Musica tende
 Adstrue concentus , barbita mille para ,
 Tu comes , atque meo subjecta pedissequa regno
 Harmonicos nostris junge tuos numeros.
 Detine lætantes repetitis cantibus aures
 Rumpe moras , blando pollice range lyram
 Concordis reboent centum discrimina vocis ;
 Quin reflexa suis personet aura modis .
 Quot Philomela ciet verno sub fidere cantus ,
 Ad vada Męandri quot ciet albus olor ,
 Tu superes , numerisque tuis melos inferere nostrum
 Insertos numeros , distica texta sonent

Eliæ

Elia soboles ò terque , quaterque beate
 Si te fidereus semper adussit amor .

M U S I C A.

Concentus , ad triumphì lætitiàm preparat.

C A R M E N VII.

I Te procul scelerum contagia , lurida pestis ,
 Quæ mora ? Tartareis i tumulanda vadis .
 Jam Cœli patuere fores , comptisque capillis
 Candidior Titan exerit orbe diem .
 Vos æterni ignes , stellatæ lumina Zonæ
 Lucidius celsa fundite sede jubar .
 Carolus advenit , Carmeli gloria collis ,
 Carolus Arctoi gloria summa poli .
 En Ego concentus numerosis Musica plectris
 Præparo , me pecten , me lyra sueta decet
 Prævia multifido vadat symphonia nervo ,
 Vincat Apollineos cantio nostra modos .
 Ipsa canam fidibus venientis gesta Parentis ,
 Ut sit Carmeli pompa ter aucta jugo ;
 Quacumque ingreditur , stygii date terga manipuli ,
 Ad Phlegetontæos præcipitate specus

Ille

Ille coronatas furias fugat anguibus Orci,
 Tænarios maſtat Numinis igne greges.
 Deformis genius graveolentia ſtagna pererret,
 Obſtupeatque putri ſceptra ſepulta ſimo.
 At Carolum ſequitur (magna ſtipante caterva
 Semper virtutum) cælica ponè Charis.
 It comes æthereis dives Sapientia donis,
 Quæ celer, aſtriferæ prodigit arcis opes;
 Quæ vox, quæ ſolito plaudentior aſſonat Echo?
 In noſtro nunquam gratior ore fuit.
 Ferre voluptatum nimbos, lux orta videtur,
 Et ſimul auriferos velle referre dies.
 Turbida diffugiunt, & amantes nubila ventos
 Carcere componit, nulla procella furit,
 Nulla ſupercilium nubes agit, omnis Eo
 Lux venit, auricoma cætera luce nitent
 Non aliter micat orbe dies, ſic labitur axe
 Sic Phœbi roſeo purpurat ore jubar.
 Hæc Ego non humili meditabor Muſica plectro:
 Intonet hæc orbi ſollicitata chelys.
 Dum ſocias fidibus comitamur Carole voces:
 Accipe, quod grata fundimus aure melos:

ASTRO-

ASTRONOMIA.

Invitat Planetas ad triumphum.

C A R M E N VIII.

P Hæbe per astriferos revehis qui sæcula giros
 Siste: quid alipedes ad juga jungis equos?
 Parce citas agitare rotas, urgere jugales:
 Nè tam præcipiti decidad axe dies.
 Aspice. Carmeli tulit indulgentia Solis
 Non intempestos; sed sine fæce dies?
 Sortitus habuere suos, nunc vota, precesque
 Eliæ sobolis, gaudia magna manent.
 Sebeti celebres visit jam Carolus undas
 Venit ad Herculei littora grata maris.
 Ipsa etiam sphæra, semper quæ commoror astris
 Ipsaque siderei nota Magistra globi:
 Ad terras properante gradu, nunc lætor eunda
 Palladis ad palmas: sit mihi terra polus.
 Vosque etiam, celeres, hùc oro venite Planetæ
 Lætitiâ plausus, confociate meos.
 Adsis virgineum Phæbe suffusa ruborem
 Tù quæ fraterno lumine lumen habes

Adsis

Adsis plumiferis qui fers talaria plantis,
 O' caducæi gestitor, ore potens.
 Tuque fave Nerei proles, ò Mater amoris,
 Scilicet impuras quæ fugis illa faces.
 Armiger hùc pronus tendas ad prælia Mavors;
 Belligeræ micat hic Palladis altus honor.
 Juppiter hùc venias, nutu qui concutis axem,
 Cujus & ad fulmen, subdita terra pavet.
 Divorumque Pater properes, Saturnia sæcla,
 Qui geris, & curvo cingeris ense senex.
 Vos ò stellatæ rutilantia Numina Zonæ,
 Præcipuè clario limina tacta Deo:
 Ad tantos animum convertitis oro triumphos,
 Cum tellure, suos misceat Æthra sonos.
 Dum dulces Siren juxtà Craterida cantus
 Personat, & lepidum pangit ab ore melos:
 Nunc simul æthereæ resonet symphonia sphæræ
Gloria sitque solo, gloria sitque polo.

MACHINATIVA.

Ad feliciora bella convertit instrumenta militaria.

CARMEN IX.

Semper Ego Martis meditabor prælia? semper
 Fumabunt votis classica, & arma meis?
 An rigidis vivam semper devota manipulis?
 Cessabunt numquam tela cruenta manu?
 Cuttura fulmineis sternentia mœnia bombis
 Unica quid nostræ præmia laudis erunt?
 Confractæ turrès & erunt mea gloria mortes?
 Seu cava sulphureis machina foeta pilis?
 Vosque meæ vires liquefactus Mulciber? & vos
 Plumigera ad celerem spicula nata necem?
 Absit, ut immanis ferar ad confinia lethi
 Semper, & ad funus semper anhelet amor:
 Qui fuit, ignivomum per ahenea concava ferrum,
 Qui prior explodit, ferreus ille fuit:
 Illum Getulæ lactavit Tigridis uber,
 Aut pavit libico nata leena solo.

Tunc

Tunc fœcunda truces auxit mage Parca triumphos,
 Profiluit multa plus Libitina via .
 Vt tormenta suos eructant ore boatus
 Fatiferoque pluit ferreus igne globus:
 Non agger, non terra favent; septemplete quamvis
 Obiice cingantur, vis nihil ulla valet.
 Et muri, speculæque jacent, turreſque fatiſcunt!
 Præcipitant fractis obſita clauſtra ſeris!
 Sat Marti, Mortique datum; ſat luſimus armis,
 Nunc aliò belli, me vocat alter amor.
 Prælia me pugnæque juvant, queis horrida Dytis
 Oſtia ſternuntur, ſquallida regna cadunt.
 Queis Phlegetontææ vertunt ſua terga Phalanges,
 Queis nigra Tartarei proruit ara Jovis.
 Vos amor, atque eritis mea ſedula cura catenæ;
 Neſcere quas ſuperus monſtrat Amor femore.
 Quæque cruentatis brumalia terga flagella:
 Vos eritis noſtri peſtoris, unus honor.
 O' ſtrophium, & duræ ſalvete ſubucula lanæ,
 Et tu villoſæ flexile tegmen oviſ:
 Veſtris Inferni doceam cum viribus Hoſtis,
 Et Sæcli, & Carnis vincere blanditias.
 Quin etiam Empirei ſuper ardua ſcandere Cœli;
 Nam patitur vires, Sidus, & Æthra ſuas

Auspice te Bruno, novus hic demulceat ardor
 Pectora bellari, tela rotare nova :
 Nam Tu flagra manu docuisti stringere forti
 Queis madido fluxit sanguine, palma recens :
 Hinc Ego dediscam post hæc horrentia Martis :
 Talia sed vitam vulnera Morte dabunt :

COSMOGRAPHIA.

*Suadet Mundi Regnis, ut ad Palladis Trium-
 phum dona afferant.*

C A R M E N X.

HÆc stabili fundata solo firmissima tellus
 Inconculsa sua mole librata manet.
 Ipsam, Meridies, adversaque respicit Arctos;
 Hesperus hinc oritur, Lucifer inde salit.
 Scinditur in partes, terræ globus iste quaternas;
 Non secus in geminos volvitur Æthra polos.
 Primùm Asia, armigeris apparet foeta carinis,
 Quam premit indigno barbara Luna iugo :
 Africa post sequitur, latius infesta coronis,
 Exustosque colunt hos Nasamones agros.

Hinc

Hinc auro, felixque est, dives America gemmis,
 Quas fortunatus possidet Indus opes.
 Inde Europa suis splendet famosa trophæis;
 Et domiti victrix dicitur Orbis adhuc.
 Eja age Palladio gestent hæc regna triumpho:
 Munera Brunoni dona superba ferant:
 Portet Idumæas Persis celeberrima palmas,
 Et quæ Carmelus florida ferta foyet?
 Quosque immortali Libanus fert robore Cedro
 Donet; quæ Hierico, sacra roseta rubent.
 Turcica laurigeros veçet Provincia fasces,
 Bethlemii semper quos aluere specus.
 Vos ò quos rabido comburit Sirius astro
 Æthiopes, nigro quos notat ore polus:
 Linquite Tithonis sedes, Titanis & arcem.
 Aurea gemmiferi pondera ferte soli.
 Portate extremi tingentes vellera Seres,
 Puniceo munus quod dat Erithra sako:
 Ite Arabes, precor huc merces afferte Sabei;
 Hybleos oleat palladis ara thimos,
 Et quæ Panchæo consumitis igne fruteta
 Spargite, nunc festo dum micat axe dies
 Auroræ populus, patrii conchilia Nerei,
 Detque tributa, suas aurifer Hermus aquas

Non

Non fata nobilibus desint donaria limphis ;
 Quæ Pretiosa Padus succina flumen alit ,
 Vel quæ de Sicula virgulta corallina caute,
 Eruta mox hausto flamine saxa rigent ;
 Hæc Eliani vigeat quæ gratia facti ,
 Omnia vos Mundi munera regna date .
 Nam sacra Carmeli lustralibus eluit undis ,
 Gens , quos extrema sub regione videt ,
 Et quos Romulea florentes respiciit ara
 Succenso dii flaminis igne cremat .
 Quare agite ad tantum referatis munera , munus ,
 Vosque astra , & tellus plaudite muneribus .

GEOMETRIA.

Admiratur quod Orbis Conditor in Caroli pectore condatur .

C A R M E N XI.

G Nossiaci fugiens Minois , Dædalus arces,
 Infuctum penna præpete currit iter .
 Obstupui gelidas cum plumifer iret ad Arctos ,
 Cum peteret Cumas , Euboicasque plagas .

Ille

Ille tenens medium, super æquora, & aera motum
 Remigio alarum, membra volasse dedit.
 Prima Syracusio fabrefacta est sphæra Magistro
 Qui iussit vitreo volvier astra polo.
 Obrigui, modico Christalli pondere spectans
 Immensa ætherei balthea Zodiaci.
 Illic Parrhasides Arctoi cardinis Ursæ
 Splendebant: tremula luce micabat Olor.
 Perseus anguineum stricto caput ense ferebat.
 Pellicis: Orion ante fremebat Hydram.
 Illic lanigeri tergum, Cephæa puella
 Fulserat: & roseis Cassiopea genis.
 Nec Bereniceum deerat, sertumque Ariadnæ,
 Aut fera Mēnalii robore victa Dei.
 Obstupui fateor: Sed cum te Carole cernam
 Mira hæc non miror; sed stupor omnis abest.
 Nam tu dum celeri volitas ad sidera cursu:
 Nectitur haud dorso cera liquata tuo;
 Sed tibi dia Fides, Spes altaque mutuatur alas,
 Et cælestis Amor ducit ad astra gradus.
 Sic etiam vitreum, posthæc non miror Olympum;
 Cum nunc viva tuo pectore, sphæra micet,
 Quam non armille, aut radius, quadrumque peregit,
 Neve mathematicis structa figura rotis.

Cudit

Cudit at æterni celsissima dextera Fabri;
 Et superi vivum condidit axis opus.
 Illic augusto fulgescit sidere Virgo
 Uritur & sacro Dia puella foco.
 Illic germano resplendet Castore, Pollux;
 At geminis animis, fulgurat unus amor.
 Lance pari stat Libra, dies, & noctibus æquat;
 Taurus siderea cornua fronte gerit.
 Nec non, Cancer inest, Leo flâmifer, Amphora, Piscis;
 Et Phrixæo Aries vellere, membra regit.
 Quin immò, angusto Numen concludis Olympi
 Pectore, quod Mundum condidit, astra regit.
 Mira Fides, ut parva Deus componere magnis
 Gaudeat! ut famula delicietur humo!
 Sidera qui torquet, nutu qui concutit axem
 Sæpius exiguo vivere corde cupit!
 Quid non cogis Amor? cui flamma pepercit Eros?
 E' superis ad nos avolat ipse Deus!
 Hæc Ego mirabor, sola hæc magnalia cernam,
 Cætera despiciam, talia voce canam.
 Stringitur in Carolo, qui sustinet indice Mundum.
 Quemq; poli haud capiunt, pectoris urna capit.

OPTI-

OPTICA.

Despectis cæteris visû pulchris, ad solam Carmeli viriditatem convertitur.

CARMEN XII.

Optica, quæ superas tueor lætissima sedes,
 Quæ vaga sidereæ lumina cerno plagæ
 Cuique Dioneos Cypris demonstrat amores,
 Cinthia nec rosea cornua fronte negat,
 Et quæ luminibus pelagi miracula poto
 Quasque vehit refluas Oceanitis opes:
 Desino jam Cœlo convertere frontis ocellos:
 Nec venit ad superos impetus ire lares
 Divitias, quas nutrit Eos, quas Bosphorus undis:
 Vilia sunt oculis munera nota meis;
 At quæ Carmelus viridanti culmine servat:
 Sunt nimis hæc oculis munera cara meis,
 Illius umbroso Zephyrus dulcissimus antro
 Me vocat, atque suis aura jocosa sonis,
 Illius invitant ruptæ de cespite gemmæ,
 Arbutaque ingentes expatiata comas
 Alliciunt fontem, fontis, sociatque susurros,
 Dùm canit è tenero palmite dulcis avis.

M m m

Hic

Hic & odoriferis æternùm vivere prætis
 Gaudet Flora, Noti nescia damna pati;
 Hic purum Narcisse caput, fragrantia colla
 Exeris hic pictum Cariophille jubar.
 Hic mixtus niveis splendet Amarante, Ligustris:
 Et Granadille tui munera pandis hyber,
 Tuque colorato Tulipa exornata decore,
 Porrigis hic varias, Iridis instar opes.
 Est locus in medio collis, fons eminet inde,
 Qui vitreas riguo gurgite, fundit aquas
 Lympha fugax, huc atque illuc fata florida rorat
 Lympha, vel antiqui nomine sacra Patris.
 Circumdat plenis arbuta virentia ramis,
 Et potant latices præcæpa poma suos.
 Vos igitur fontes, patulæque umbracula vitis,
 Et nemus, & cultæ vallis apricus ager,
 Posthæc sola mei spectacula luminis este,
 Vos precor obtutus pascite sola meos
 Vivere felices, oculorum pabula colles,
 Intuitus nostri; deliciosus amor.
 Nunc speciosa tuis ubi crescunt munera clivis;
 (Namque tuas Bruno semper adauget opes)
 Despiciam maris, & terræ speciosæque Cœli,
 Pulchrius hoc omni lumine, lumen amat.

HYDRO-

HYDROGAPHYA.

Elia fontem colere, ceteras aquas despicere statuit.

C A R M E N XIII.

SI quandò Driades, virides interque Napeas,
 Lusimus algosis crinibus, uda caput,
 Seu potius laticum cursus, undæquæ fufurros
 Hausimus, ad rivos exilientis aquæ:
 Doridis, aut inter teneras admixta puellas
 Equorei fuimus sedula cura chori:
 Jam nunc fluminæ valeant, mea pompa Sorores,
 Et valeant falso vortice, Nereides.
 Sat vada muscosis prospeximus ista scatebris,
 Sat fontana cavi vidimus antra laci.
 Scilicet ut variò descendat spumea gressu,
 Ut demissa suis evolet unda tubis,
 Quæ nunc imbriferos properè sinuetur in arcus,
 Nunc testitudine permeet arte solum.
 Sæpè etiam subito feriat vestigia nimbo,
 Et mox sedato turbine, roret humum.
 Sat, sat, cæruleos prospeximus æquoris æstus
 Inter pacati murmura grata maris,

M m m 2

Ut

Ut non Eôliis Tethys violetur ab auris;
 Sed lambat littus fluxile marmor aquæ;
 Quæ fortunatæ fulgent Crateris arenæ,
 Vel quæ Lucrinus cerula dona fovet.
 Cimothes choreæ, Neptunia regna valete,
 Sat placuere gradus ò Galathea tui.
 Nunc juvat Eliæ ad fontem convertere corda,
 Et colere, & fas est, hæc celebrare vada.
 Salvè Thesbitis Sanctissima limpha Prophetæ.
 Tù verè ætherei liminis es speculum.
 Te circum non nuda Dryas, Satyrusque bicornis;
 Vel gaudet celeres ferre Napea pedes,
 Sed vitreos Coeli circumdant Numina fontes,
 Hæcque poli Charites alvea sacra colunt.
 Quæ vellet caput his immergere Phœbus in undis
 Occiduo temnens mergier Oceano!
 Fluctibus his mersus sua ducere plaustra Bootes;
 Vellet, & undivago naufragus ire vado!
 Roscida quàm cuperet lacrymas Aurora fluentes;
 Linquere, & Eliæ fundere fontis aquam!
 Ergo mihi tù sis Christallina limpha voluptas,
 Tà sis cordis amor, limpida Vatis aqua.
 Credideram è Cœlo sanctos descendere rivos,
 Qui nunc Carmeli prata beata rigant.

Sed

Sed tibi, quæ super est Cœlos aqua mittit honores,
 Et quæ sidereo lacte fluenta scatent.
 Namque tuas Domini fertur per Spiritus undas
 Ipse Deus placidis his requiescit aquis.

TOPOGRAPHYA.

*Particularem locum, nempe Vesuvium
 ad Brunonis laudes convertit.*

CARMEN XIV.

ME quoq; Palladii furor entheus impetit æstri,
 Et meus ad Caroli est impetus ire calor.
 Carminibus nostris non illaudatus abibit,
 Vltima nec tantæ gloria lucis ero.
 Sum potis ignitas montis convertere linguas
 Flectere & ad laudes culmina summa suas?
 Vesuje Trinacriæ (mora nulla) ò Æmule flammæ
 Dic, precor ingressus gaudia quanta Patris?
 Audite ò Superi, vicinæ Tethyos undæ
 Ignivomus collis, quos ciet ore fonos?
 Ingredere Herculeos Carmeli gloria campos
 Amphytrioniadis regna vetusta pete

Hæc

Hæc plaga, fumoso semper famosa camino,
 Non minus annoso fertilis ora mero,
 Despicit Alcidis, Bacchi renuitque decores,
 Quæque sub ulmifero palmitè dona nitent:
 Hùc tu dum fausto nunc dirigis omine gressus,
 Et celeres gaudès hùc glomerare gradus.
 Post Lybicos tulit hùc perventum Fama triumphos
 Alcmenà genitum, Fana dicasse Diis.
 Nam placuit tellus, Cœlumque affine Vesevo.
 Est ubi perpetuo germine ruris honor,
 Hic ubi odoratis gestit flavescere pomis,
 Autumnus, Scythicas nec timet ora nives.
 Sic Nomen, Numenque dedit, Tyrrhinus Heros
 Quà divina solum stemmata servat adhuc:
 Hos etiam colles, plus Nisæ Bacchus amavit,
 Dilexit bromiis, hæc mage musta cadis.
 Hic etenim numeris infectere membra canoris,
 Hic placuit, dulces promere voce sonos.
 Vidi Ego largifluo sata vina bibisse racemo,
 Et dixisse fat est, hic mea regna manent.
 Hæc tamen adventu vilescunt omnia tanto,
 Nunc procul à nostra sede, vetustus honor.
 Cum nuper nebulis ructarem incendia nigris
 Emoveremque cavo flammea saxa rogo

Non

Non fuit Herculeos animus vastare nouales,
 Urere, non rabida tam fata culta face.
 Festiſſus fuit ille focus, lætusque caminus
 Innocuo tantum lambimus igne polum.
 Et quæ terrificis horrenda tonitrua bombis
 Fudimus, his feſto diximus ore veni.
 Si Siren placidam cantu Crateridis arcem
 Mulcet, & auratum Carmine pangit ebur
 Veſujus hinc feſto Carolum terrore ſalutat
 Miſſilibuſque ſuis ignibuſ inquit Ave.
 Jure ergo Alcidis, renuo, Bacchique favores
 Sit Caroli ingreſſus, verus & unus honor.

F I N I S.

NATI-

NATIVITAS
BETHLEMICI
INFANTIS
CARMEN XV.

Uc properate gradus, celeres huc flectite cursus
Est ubi Bethlea parvus in arce Deus
Festinate viri: Festis encantibus Æther,
Et triplici Phœbus lumine signat iter.
Scilicet in duris Infans projectus aristis
Stramineo relevat lactea membra thoro,
Quem modo Jesseo peperit de germine Virgo,
Quem tenet alpestri concava rupe flix.
Maturate viam: mæstas depellite curas,
Solvite corda metu, solvite faucē sonos.
Hæc est illa dies, roseo qua lumine primùm
Parvula nascentis cernimus ora Dei
Isacidæ quoties optarunt visere Patres!
Hanc quoties votis ingemuere suis!
Cernite Virgineo lætentur ut omnia partu!
Flat Zephyrus, Zephiro quælibet unda filet.

Per-

Personat Angelicis, lætus concentibus æther!
 Mille sonant, superis nabilia festa plagis!
 Mille coloratos, producunt germina flores!
 Pinguntur vernis gemmea prata comis!
 Nascitur æterno soboles æqueva Parenti,
 Pax Superum, Verbum Numinis, Orbis amor.
 Quem Dominum noscit tellus, cui paret aquarum
 Moles, cui Regi militat Æthra suo.
 Nascitur, & priscæ pereunt vëstigia culpæ,
 Polluto impurum profugit orbe nefas.
 Solvitur æterna vincus formidine Mundus,
 Ad Cœlum è terris, hoc Duce facta via est.
 Gestiat orbis io, pax aurea circumat orbem,
 Pacè micet tellus, sidera pace micent.
 Sed tibi Die puer, placidam Præsepe quietem
 Conciliat? vilis fascia membra tegit?
 Cur te non tyrio cingunt fata vellera succo?
 Nec tibi sydonio murice lana rubet?
 Quid non testæ nitent, phrygiis innixa columnis?
 Nec surgit pario marmore structa domus?
 Sit satis humana Mundum lustrasse figura
 Alme puer, terras sit coluisse satis.
 Sit satis æternos Cœli liquisse penates,
 Sitque satis, patrio desiliisse sinu.

N n n

Ah

Ah! quàm te tetigit nostræ miseratio cladis!

Quantur amor dio stat tibi corde puer!

Ausus amor, Mundi lapsis succurrere rebus

Te jussit, rigido sternere membra solo.

Dius amor jussit latebras intrare ferarum,

Dius amor, duras sustinuisse niues.

Idem te, quantos olim tolerare labores!

Quanta olim coget tristitia fata pati!

Auguror: exanimem duro te robore figet,

Teque adiget diram sustinuisse necem.

Heu! fileam; teneras lædam ne Virginis aures,

Namque filet, gemitus mox dabit illa suos

Interea, magnæ miracula visite Proles,

Hæc potis est vobis pandere sola fides.

Fundite purpureos flores, date lilia cunis,

Vestraque nascenti corda dicite Deo;

Nec puer his majora petit; vos astra parate

Luminibus nato fulgere Sole novis.

Ergo alacres, lætoque viri sic dicite cantu

Eterna est nato Numine, nata salus.

AD CRUOREM

E.

IESU PUERO

CIRCVMCISO DEFLVENTEM.

CARMEN XVI.

T Hesauros, quos gignit Eos, quos^{311VI} fundit
Hydaspes,

Quos alit Occiduis Oceanitis aquis,
Vel qua puniceo ditescit murice Tethys,

Vel qua Sidonio littore fundit opes
Despice: seu Siculo rubuere corallia ponto,

Seu flagret assirio sanguine, pota chlamys
Vilis quisque cruor, vili saturata cruore,

Vilia sunt oculis, gemmea dona meis.

¶ valeant post hac, Tyrio fucata veneno

Vellera sanguineis, dedecoranda notis.

¶ valeat ridens prati decor omnis, & omnis

Gratia, purpureæ parta nitore rosæ.

Sivè tuos Hyacinthe, tuos seu pulcher Adoni

Sanguis alat flores, seu fata rura riget.

Nil nisi mæroris, foliis inscribit amoris,

Nil nisi spmarum conferit iste cruor.

N n n 2

At

At (cælestis Amor, parvo quem flumine fundit)
 Aurea pro pretio sidera sanguis habet :
 Nempè tuo sic unda rubet, sic nobilis ostro
 Decidit è membris alme puellæ tuis.
 Nobilis unda fluit, fluctuque beatior omni
 Deciduo præceps fluctuat imbre liquor.
 Quàm cuperet Titan, his naufragus ire sub undis,
 Divite & auratas mergere fonte comas.
 Fluctibus, his loti, sua flectere plaustra Triones
 Vellent, & roseo delituisse lacu.
 Tempestas pretiosa, tuis agitata procellis
 Naufraga, vel raperet sidera belle cruor.
 Hoc mage Phæbeos videas ignescere crines,
 Hoc Aurora suum pingat in amne caput
 Currere sanguineas si quis mirabitur undas,
 Et Cœlum omne tuo fluxile fontè vehi.
 (Cum fluis alme cruor tecum lacrymantur amantes)
 Committas lacrymas dicat amoris habes.
 Dicat amoris habes arcum, gravidamque sagittis,
 Nec pharetram exoptas, omnia amoris habes.
 Ad tua tela cruor, rutilis animata favillis
 Cæcâ soporatus lumina, Phœbus habet.
 Quidquid alit Ganges, quidquid Pæctolus arenis,
 Quidquid agit celeri turbidus Hermus aqua,

Vile

Vile tibi pretium reor, & si Aurora nitentes
 Prodigæ fidereo rore, liquaret opes
 Tethyos hinc omnis merces, hic omnis Erithræ,
 Hinc rubet Eoi lucida concha maris.
 Hinc Tyros, hinc rosa purpureos hinc forte colores
 Luna subit radiis inuidiosa suis.
 Nunc ò crudescat Boreas, modò gutta rigescat,
 Præpes & attonito sanguine sistat ites,
 Sordida fidereos neù fugat terra liquores,
 Neù tam purpureo flumine dives eat.
 Siste puer, teneros siccare cruoribus artus,
 Siste quid in pluvias sanguinis ire iuvat?
 An properas sparsisse rosas, & sanguinis ostrum?
 Astra carent ostro, lux & Eoa rosis
 Effera nec tantùm potuit sævire leena,
 Armeniæ tantùm nec potuere tigres,
 Non omnes potuere feræ crudescere tantum,
 Quantum te contrà sævit inermis amor.
 Num te projectum dumosas inter aristas
 Antra pati tacita nocte coegit amor?
 Num rigidas ventòrum animas illudere iuvat
 Obvia & arctoo tradere membra gelu?
 Ah lapis est! quicumque tuos, nec mæstus ocellos
 Neve pia teneros exhibet aure sonos!

Hei

Hei mihi cur sævos geminare puelle dolores?
 Cur cupis in poenas Dædalus esse tuas?
 Rupula si nescis in me crudescis amantem,
 Et meus ex isto vulnere sanguis abit.
 Equis amor docuit, tot funera cernere amantum,
 Totque animis uno vulnere, ferre neces?
 Q: Ego ne possim rores haurire cruentos:
 Esse velim cæptus lumine, cordis inops!
 Parce precor latigi roseo, jam parce cruori,
 Neû terris largo flumine vilis eat.
 Sit satis alme puer foveas penetrasse ferarum,
 Nudaque stramina membra locasse thoro.
 Sit satis hybernæ subiisse incommoda brumæ,
 Sit satis alpinum sustinuisse gelus,
 Sit lacrymas fuisse fatis, tepidoque decoras,
 Ceu Phœbo similes imbre rigasse genas.
 Vota cadunt: Varius obmutmurat unda querelis,
 Quin image præcipiti desilio unda pede.
 Scilicet, hinc largos roseus cruor, ibit in imbres,
 Quos bibat irriguo flumine, potor amor.
 Has ubi poenarum flagrans amor, hauriat undas:
 Fonte sciat roseo: pellere posse sitim.

DIVA

DIVA ELISABETH

O B S E C E S S V M

BAPTISTÆ

SEPTENNIS IN DESERTO.

CARMEN XVII.

ERgo ne Nate, tuam posuisti linquere Ma-
trem?

Scilicet ad silvas, tam citò ferre gradus?

Tanta ne, te patrii cæperunt tædia tecti?

Tantus amor, rupes, & nigra tesqua sequi?

Æneus ille fuit, fuit ille adamantina cautès,

Qui primus patrio prætulit antra thoro.

Dic quid nate iuvat spelea subire ferarum,

Quà nulla humano semita trita pede est?

Non teneras lædunt hyemalia frigora plantas?

Non terit imbellem deflúa bruma cutem?

Exue crudelem sanguis meus, exue mentem;

Quin celer ad patrios nate recurre sinus.

Hei mihi quid iuvat superos flexisse precando?

Quid iuvat steriles intumuisse sinus?

Si nunc

Si nunc antra, meo dira antra fruuntur ephebo,
 Illa foveant animæ dimidiumque meæ.
 Non ego te gelidis occurras rupibus Horman
 Optavi; Bethagis neve moreris agris;
 Sed tecum ut longæ satiarem gaudia vitæ,
 Et rueret gremio nostra senecta tuo.
 At mea nimboſæ rapuerunt vota procellæ,
 Fudit maternas ventus, & aura preces
 Equæ tanta fuit ſilvas tibi cauſa colendi?
 Quis furor, urbanos deſtituiſſe lares?
 Forſitan alpeſtri tantum benè vivitur antro?
 Aut ſolum agreſtes ſunt ſine labe plagæ?
 Falleris: Expertem noxæ, ſine crimine vitam
 Crede mihi urbanas vivimus inter opes.
 Eſt tibi Progenitor, quo non eſt juſtior alter,
 Et Mater, qua non altera candidior!
 Illius auſpiciis Divorum altaria ſumant,
 Sacrificata ſuo ſunt holocauſta foco,
 Nec mea ſacrilegæ mens eſt ſibi conſcia culpæ;
 Nec cor ſollicitant, impia geſta meum.
 Sed ſi tantus amor, rigidos penetrare reſceſſus,
 Et juvat urbanos deſervuiſſe focos.
 Vade age: parce tamen precor, his puerilibus annis
 Sit pretium parvæ contribuuiſſe moræ.

Scili-

Scilicet hoc placeat, tūm, cūm robustior ætas
 Venerit, & firmo, firma iuventa gradu.
 Tunc poteris gelidas montis calcare pruinas,
 Tunc poteris duras sustinuisse nives.
 Nunc tibi dura nocent hybernæ frigora brumæ,
 Vel si cum pluvio Juppiter imbre ruit;
 Nam tua per teneros ætas nunc incipit annos,
 Natalemque tuum, septima vidit hyems.
 Me miseram Zephyris jacto mea verba, precesque,
 Teque juvat silvis degere, more feræ
 Fama refert, strophio pectus texisse bidentis;
 Molle sed & duro fune, ligasse latus.
 Fama refert, collo tegumen tribuisse camelos,
 Rusticaque indignas mella dedisse dapes.
 Hæc Ego dum recolo, gelidus formidine sanguis
 Hæret, & ex oculis humida gutta cadit.
 Quin meditor: tellus forsan gerit illa colubros?
 Quis scit an immanes nutriat illa leas?
 Quæ rabidis dulces lanient mox morsibus artus?
 Quæ tua mox avido viscera dente vorent?
 Nox quæ tellurem fuscis amplectitur alis,
 Fetiæque nectareo membra sopore rigat:
 Languida non umquam mulcet mea pectora somno
 Heu fugit ex oculis umbra benigna meis

O o o

Hærent

Hærent infixi, materno pectore vultus
 Queis vaco ; sed geniti semper imago manet
 Te meditor, nitidum seu, Sol caput exerat undis,
 Seu Tartessiaco gurgite, condat equos.
 Sidera sint testes, nocturni lumina Cœli,
 —Sunt quoties lacrymis sollicitata meis!
 Crudeles silvæ: nati fera culmina, fures,
 Et geniti raptrix sæva caverna mei:
 Ne tua sit tanti, modò sit tuus incola natus,
 Ne tua sit tanti, sit tuus ille comes.
 Auguror: hic Regis veniet præcurfor Olympi,
 Hic erit; æterni prævia Solis Eos,
 Hic erit, hic dium populis, qui denotet Agnum,
 Quique illum vitreis abluet amnis aquis.
 Quare ne tantam silvæ mihi vellite prolem,
 Redde precor lumen, cæca latebra meum
 Sic vos fulmineis non terreat ignibus Æther,
 Nec virides cædat, falx inimica comas.
 Ah quid ego precibus silvas, antrumque laceffo,
 Si modo te furdis auribus, esse juvat.
 Si te nulla movent Matris pia verba rogantis
 Te flectat, Patris pars quotacumque, dolor:
 Respice Zachariam, fera modo prole beatum:
 Mox miser innumeris fluctuat ipse malis.

Imbre

Imbre madent oculi, sedantur fletibus ora,
 Tundit & infesta, pectora nuda manu :
 Te vocat absentem, te te suspirat euntem,
 Et de te noctes cogitat, atque dies.
 Interdum vovet, interdum quod longius absis,
 Dicit in alpestres aspera verba plagas.
 Eja age : quam primùm dumofos deferre lucos :
 Ah tibi ne noceant frigora dura, fuge -
 Sit tibi cura tui, cari sit cura Parentis
 Fac properes cupido, portus & aura Patri :
 Tunc ego qualis ero, canis annosa capillis,
 Te foveam gremio, farcina grata meo.
 Mixtaque dem centum, cum dulcibus oscula verbis,
 Hærebunt collo, brachia nostra tuo.
 Hunc precor, hunc portet nobis Aurora micantem
 Luciferum, lato Bosphore perge die.
 Bosphore redde diem, ne Patris gaudia differ
 Displicit tandem, rædia rumpe moræ.
 O' niveas luces ò aurea tempora : quando
 Te tibi restituent, restituentque Patri.

A D

DIVUM THOMAM AQUINATEM CARMEN XVIII.

O Cui fidereos Orbis largitur honores
Thomas, cui superas Cœli dat Regia pompas
Salve , pennigeris honor auctus Aquinas ephebis.
Ecquis amor nostræ properasse ad limina sedis
Carmelique hilari ingressu lustrare penates ?
Nosco animos , noscoque tui, quam prodiga virtus
Velle pii nostrum solari munus amoris .
Quandoquidem lux illa micat , lux illa quotannis ,
Quæ rediens , sacra nobis fert solemnia , queis tu.
Devictis superum terris allapsus es axem .
Nunc ubi festivo tellus , plaudentibus astris
Assonat auspicio , sonitusque audire tubarum
Fas est , & multa luceſcere lampade Cœlum :
Nos quoque Carmeli pubes , quo possumus ausu
Luce sacra , plausus geminantes dulcius ambis

Colle-

Collectos manibus flores donamus odoros.
 Palladios etiam partus, tabulasque sacramus
 Proceris titulis, & vera laude refertis.
 In queis, seu liceat Naturæ pandere causas,
 Seu magis edocti, latebras volitare per entis,
 Quidquid id est, semper Thomæ petit æthera nomen;
 Me tamen (exiles quamvis sint pectore voces
 Vixque potis tenui meditari carmen avena)
 Nunc deceat, capta testudine, tangere nervos,
 Et septem numeris discrimina pandere vocum.
 Adsis Calliope, Diuumque hominumque voluptas,
 Tuque adeo Thomas, fœlicibus annue cæptis,
 Atque tuo tenebras (quem defers pectore) Sole
 Discute, neve sinas mentis noctescere lumen.
 Incipiam. Quàm læta fuit, quo plena nitore
 Illa dies, quæ tu primævi luminis auras
 Hauseris ò Thomas, vitam biberisque recentem!
 O' quas Parthenope voces tunc fudit ovantes!
 Quæ, præter solitum dulcedine, gaudia forpsit!
 Illa mari patrio, Siren, nunc littora propter,
 Nunc iterum, medias excurrrens Doridis undas:
 Concentu mulcere polos, sine fraude studebar:
 Quam Glauci, Phorcique retrò grex cærulea cantu
 Tacta sequebatur, despecta gurgitis esca.

Præci-

Præcipuè , humentum , senior generator aquarum
 Sebetus (quem juxta hilari stant fronte Napeæ ,
 Omnes nudæ humeros , virides pexæque capillos)
 Lætantes vestit vultus , & purior urna
 Fundit aquas , cernens latè florescere ripas .
 Mox ait : hæc quondā memini mihi gaudia , Protheus
 Narrabat , Protheus mendax si cætera Vates ,
 Attamen haud vacuum fudit tunc pectore carmen .
 Adveniet Sebetæ tibi (mihi crede) puellus .
 Dicebat , claris de Regibus orta propago .
 Qui te Danubium supra , Gangemque , Padumque ,
 Et Tigrim , Nilumque supra septemplex oris
 Tolle , Sideribusque tuos æquabit honores .
 Hic erit Angelicus dictu , bos mutus Aquinas .
 Qui tandem fractis linguæ reticentis habenis ,
 Mugitu terrere Stygem , terrasque novare
 Gaudebit sonitu , Cœlosque replere boatu .
 Hic erit Alcides alter , face fretus amoris ,
 Qui septemgeminam cervicem conteret Hidræ
 Hæreseos , quò plus ructaverit ore venenum ,
 Et tandem cœu Sol radiis lustraverit orbem ,
 Cùm medium secat ille diem , salit altius axem .
 Hæc (Protheum memorans) Sebetus , fuderat ore ,
 Futilis haud augur , venturi præscius ævi .

Mox

Mox quæ prædixit vidit properantibus annis:
 Nam cum pubescens Thomæ floresceret ætas,
 Prima nec ante genas roseas, lanugo viret:
 Omnis virtutum patuit sibi femita, cursu
 Quale Gygas propèro, duri subit ardua callis.
 Ille, latebrosos Sophiæ penetrare recessus
 Se solo est ausus, Naturæ & noscere causas
 Viribus ingenii, nulloque docente Magistro.
 Scilicet astrorum, quæ vis animaverit ortus?
 Et quo perpetuo Mundi stet machina motu?
 Quis trahat è terris nubis vigor? imbrifer undè
 Fœcundet campos, contactâ Juppiter Æthra?
 Undè rigor, candorque nivis? Cur aera venti
 Eoliis specubus palantes, ore flagellent?
 Quid memorè cādorem animi? Quæ pectore Thomæ
 Lactea virginitas cœlestibus Æmula Divis?
 Olli(cum rigidæ fervarent iussa Parentis
 Inclusum castro, pro Religionis amore)
 Adfuit Idaliis edocta ministra lyceis;
 Quæ puerile dolis pectus mox fallat inerme.
 Illa ter, illa quater palmas extendit, & artus
 Fæmineos voluit vicino jungere tactu.
 Reppalit usque puer: sed jam non ostia cernit
 Prompta fugæ, clausique vetant erumpere postes:

For-

Fortius instaurat, dùm Cypria bella puella,
 Nec jaculis armare manus, armare nec ense,
 Fortè datum Thomæ: strato videt ecce camino
 Flammigerum torrem, focus illi præbuit arma,
 Elatoque puer, pavidam fugat igne puellam.
 Ex tunc Aligeri meruit famulantis honorem:
 Quippe bibisse dedit totos Sapiaientia fontes.
 Unde nec arcanæ Triadis latuere recessus
 Illum, nec Charitum secreta obstructa fuerunt.
 Scivit enim, qua mente, Parens fœcundus, in ipsum
 Lumina dum flectat, sua contempletur & ora
 Unigenam generet patrio de pectore prolem,
 Semper & æterno turgescat pignore fœtus:
 Dumque pari flammæ nascantur amore vicissim,
 Ex Patris & Geniti veluti de fonte perenni.
 Elicitur mora nulla triformis forma: beatus
 Spiritus, almus Amor, fax Numinis utrius una.
 Sic etiã scivit, qua vi, Charis ubere Cœli
 Plena, hominum mentes faciat prorumpere in actus,
 Et tunc (mira fides) sit libera mota voluntas.
 Illa tamen Thomæ major laus extitit Orbi,
 Detexisse sacros diæ sinaxis honores.
 Scilicet, ut parvo latitet sub mergite Numen,
 Sub nive triticea condatur Conditor Orbis,

Qui

Qui se divinis epulis committat edendum,
 Nosque velit Superum mensis accumbere Diuina.
 Sic quoque sub Bacchi quamam virtute figura
 Extet sanguineus mentita veste Tonantis
 Fons ? Ubi sacrificus deprompsit verba, Sacerdos
 Nostram rore sitim, Dioque cruore levandus.
 Vocibus his Mundum docuit, sic terruit Orcum,
 Sic caput hæreseos ter sustulit Amphisibænæ :
 Tantus honor terris Thoma didicisse Magistro.
 Demum vitales biberet cum spiritus auras,
 Vix, & postremos vitæ sentiret hiatus :
 Cantica concinuit Sapientis sacra Dinastæ:
 Explicuitque Sulamitidis cantantis amores,
 Quale solet, moribundus olor per stagna Caistri
 Aera mulcentes è gutture fundere cantus.
 Tu modò pennigeros inter numeratus Athletas
 Angelicum terris es adeptus nomen Aquinas,
 Nec fudisse polo sacrarum flumen aquarum
 Desinis; unde suos fundat Sapientia rivos,
 Quos bibit ore tenus, quisquis vult lambere rores;
 Fortius aut alter sitibundus flumina sorbet.
 Præcipuè Carmelus, aquas de vertice summo
 Colligit, Eliæ fonti miscetque verendo,
 Quas super Æternus Monadis nat Spiritus undas.

Quasque modò tanta tibi Thomas forte dicamus,
 Hæc igitur nostris cape munera debita votis,
 Hæc cape perpetuo, nec amorì dona neganda
 Detineantque tuos oculos, queis astra ferenas :
 Annua dum redeunt celebri solemnìa ritu
 Festivoque diem, temone tulere jugales.

D. A N T O N I I

M U S E T U L Æ

Equitis Neapolitani, & Poetæ celebris .

G E N E T H L I A C V S .

C A R M E N XIX.

Q Uisquis adest faveat, doctis qui collibus
 Isthmì

Pegaseæ celebres ebibit unguis aquas,
 Vos modò Plerides, longos benè pectite crines,

Daphnæaque sacras cingite fronde comas,
 Aoniis vireant plus laurea stemmata silvis,

Largius Ascreis amnibus vnda fluat.
 Musetulam canimus, Musæ vos quæso fovete,
 Et nitidus claro lumine, Phæbus eat.

Vestra

Vestræ est ista dies : dantur solemnia Vati,
 Pierii colitur gloria magna chori.
 Felix heù nimium Sirenis patria tellus,
 Dexteræ cui tantum Fata dedere virum.
 Neù sibi Smyrneo tumeat tam Grecia Vati,
 Provocat haud nostram Mantua Parthenopen.
 Huic omnes fauce Deæ : dedit augur Apollo
 Bellorophonteo mergere labra lacu.
 Non hic septenis impellens barbita nervis
 Movit pangeo thracia saxa sono ;
 Nec geticas Ornos, aut agmina dira ferarum
 Traxit, bistonix concita voce liræ,
 Sed lepidas Charites, Paphios, & amena vireta,
 Et Cypriam terno traxit ab axe Deam,
 Et rigidos animos, rapuitque adamantina corda,
 Movit & humanæ pectora dura feræ
 Æthereas animas testor : Vos sidera Cœli
 Dicite, quæque meo laberis aura polo.
 Plangimus heù quoties, ægrum testudine amorem,
 Ipse cava solans fila canora ferit,
 Sive suos casti suspirat pectoris ignes:
 Cogimur irriguas solvier in lacrymas.
 Mox, sive Hetruscos percurrit floriger hortos
 Me Zephiri, & Floræ currere regna puto.

Seù canit Hesperidum feralia funera amantum
 Palleo, nec gemitu lumina mæsta vocant;
 Seù tragico tangit mærentia plectra cothurno:
 In formas Protheus mille, decenter agor.
 Quid referam raucis inflat cum cum classica sistris
 Mæonioque libet cingere Marte nemus?
 Jam glomerare manus fas est, jam ducor in arma,
 Et juvat ardenti bella ciere gradu.
 Jam, jam curvato torquemus spicula cornu
 Aereas condunt martia pila plagas.
 Sulphureis video resonare boatibus Æthram,
 Et piceos fumum tollere ad astra globos.
 Sic auriga, solet spumantia Thessalus ora,
 Nunc hùc, nunc illùc flectere Cornipedis;
 Quémòdò calce citat, rapidas modo vergit in auras,
 Mox jubet æquato flectere crura gradu.
 Non aliter nostras animorum torquet habenas,
 Non aliter mentis pondera nostra regit.
 Laurea Pegasides vestro date stemmata Vati,
 Cingite purpureis tempora docta rosis
 Fallimur: exiles laurorum auferte coronas
 (Si mereant) aliis neçite ferta Dex.
 Nam cum Mufetulæ dulcissima plectra sequantur:
 Spontè suas tangit laurea filua comas.

I N O B I T U
D. J O S E P H
B A P T I S T Æ
E X I M I I V A T I S
LATIO, ET HETRUSCO IDIOMATE.

C A R M E N XX.

ERrgò funerea frontem velata cupressu
Huc adsis, mæstas Musa soluta comas
Flere decet, Sebetæ tuas age gurgitis undas,
Auge, & funebri currere disce pede.
Vos patrii colles, innataque culmina flete
Flete precor, fatum hoc flectere saxa potest.
Occidit Hetruscæ celeberrima fama Poësis
Baptista, & Latia gloria summa lyraë.
Cui geminas Phœbus redimiuit fronte coronas,
Laurea cui duplex ferta relegit honos:
Occidit: Heu! quantos rapuit mors una triumphos!
Quot palmas una funere Parca metit!
Scilicet & cunctos urges Mors viribus æquis?
Omnibus obscuras inicis ipsa manus?

Nec

Nec te Pierii tetigit reverentia Vatis,
 Aut flexit dulci pectine fida chelys?
 Debueras doctæ non stamina rumpere vitæ,
 Stamina non tacta candidiora nive.
 Illum non Hermi flexit pretiosa procella,
 Aut movit rubri lucida concha maris.
 Turgida non rapuit ventosis gloria bigis,
 Nec novit vulgi conscius ipse dolos;
 Sed sua Cecropio maduerunt pectora rore,
 Socraticoque animus flumine dives erat
 Candor erat menti, sunt qualia lactea pratis
 Lilia, nascenti roscida Lucifero.
 Quidquid & Aonio de flumine anhelat Apollo,
 Quidquid & Ascreo fonte Camena bibit:
 Legit Pierius numeroso carmine Vates,
 Et cunctas hausit Bellorophontis aquas.
 Si perimunt nigra fata probos (ignoscite linguæ)
 Dicere jam nullos cogor inesse Deos.
 Quid loquor ah demens, sævus dolor omnia cogit,
 Hic dolor imperii non finit esse mei.
 Illum mortalis cæperunt tædia vitæ,
 Et fuit in superos impetus ire domos
 Pertesus terras Cœlum Baptista revisit
 Sic repetunt celsas Numina summa plagas;

Dum-

Dumque colit ridens stellantia tecta, querelas
 Odit, quosque graves fundimus ore sonos.
 Ite procul gemitus, procul ô suspiria cordis,
 Mæstitiamque celer trans freta Caurus agat.
 Exulat Elysiis dolor improbus, exulat oris,
 Solaque cœlesti gaudia fede decent;
 Ire tamen gemitus, curæ procul ire recusant,
 Et redit ad luctus ingeniosus Amor.
 Acer Amor mentem, mentem dolor acrior urget
 Unanimes cordi mutua bella gerunt;
 Nam cum nulla mihi; sine se sint gaudia vitæ
 Sarcophagum lacrymis sollicitabo meis.
 Quippè inter salices, & opacha vireta cupressus,
 Ad sonitum doleam prætereuntis aquæ
 Pergam populeis incidere nomina plantis,
 Baptistæ nostræ falce notata manus,
 Et quantum plantæ, tantum dolor impie cresces,
 Cresce, atque in planctus improbe surge meos
 Popule, quæ patula flentem me contegis umbra,
 Et de lacrymulæ forte, rigata vires.
 Vive diù, nostri non immemor usque doloris,
 Hocque precor tenero cortice nomen habe
 Robora dum collis, fluvios dum piscis amabis
 Baptistæ æternum tristitia fata querar.

D E

DE TELESCOPIO

A FONTANA ELABORATO.

CARMEN XXI.

Q Vis mihi fidereos vicinius ire per Orbēs,
 Et Jovis æthereas dat peragrarè domos?
 Non Ego Dædaleas agito moderamine plumas,
 Non Phaetontea comprimo lora manus;
 Nec me per teretes equitantem fortia Zonas,
 Gestant Pegasei terga volantis equi.
 Dicite quò propiùs nobis rotat ordine Cœlum?
 Cunctaque scrutamur lucida signa poli?
 Sunt hæc Fontanæ miracula splendida dextræ;
 Qui vitro est superòs ausus adire lares,
 Cui noua debentur Cœli commercia Mundo
 Astraque terrenis conciliata plagis,
 Edidit hic ternis convexum lentibus Orbem;
 Et speculatorem condidit arte tubum,
 Ex quo stellarum, vigilem spectare Senatum
 Possumus, & Sphæræ transfiliisse rotas.
 Hoc mihi cœlestes fas est penetrare recessus,
 Et venit in celsos impetus ire cyclos,

Hoc

Hoc Solis lustrare domos iuvat, aut mage quando
 Concolor aurata Cinthia fronte rubet,
 Vel cum bellaces Mavors ferus, evomit iras,
 Vel qua terrifono Juppiter ore tonat.
 Aut si Saturnus, tardo movet agmina gressu
 Lentior, & lentas concitat axe rotas
 Plejadesque Hyadumque choros, sine nube micâtes
 Cerno, sed & Cypriæ splendida damna Deæ.
 Quid quòd, Marmarici quâ flagrant ora Leonis,
 Quaque ferunt calidos Sole furente dies:
 Visimus, & niveam Andromeden, gelidosq; Triones,
 Quâ micat Arctoo Mænalis Urfa polo.
 Me Berenicæum tangit coma regia fidus,
 Meque Ariadneum vitra plicata caput,
 Sed quid Tyndaridas, genialia Numina Fratres,
 Parrhasidesque faces, Vergiliafque loquar?
 Has potuit sapiens quondam reperire Vetustas,
 Vilia sunt oculis astra reperta meis.
 Proh mirum! furvo vidi nova sidera Cœlo
 Non ptolomeeis lumina nota libris
 Aspexi (nunquam priscis inventa papiris)
 Obscura ignotas nocte patere faces!
 Gloria summa tibi astrarum Fontana reperto;
 Nam tibi debemus, sidera quanta valent.

Qq q

Non

Non Ego mirabor, Siculæ miracula dextræ,
 Quæ potis in vitro fingere signa poli
 Illa suum fragili dum mole affectat Olympum;
 Picta dat in falsis sidera nare globis.
 Hoc opus, hic labor est, veras deducere Zonas,
 Linceâque vagos pergere luce cyclos
 Plaude tuo Siren, Fontanæ plaudite sphæræ:
 Talia cœlesti flumina fonte fluunt.
 Scilicet his Cœli lustramus lumina lymphis
 Quæis velut in speculo, sidera cuncta micant.
 Ergo age: Fama tubis longum mansura per æuum
 Fontanæ in chartis regna futura cane,
 Vt vitreæ numquam moriantur fistulæ honores,
 Nec Fons lætheas iste, timebit aquas.
 Ne tibi detecto placeas Columbe profundo:
 Si Fontana novos repperit axe polos.

DE R U R E.

C A R M E N XXII.

R Vra cano: comptis adsis hùc Phœbe capillis,
 Et faueas dulci, blanda Thalia lyra.

Vos

Vos quoque flava Ceres, Fauni, Dryadesque puellæ,
 Et tu pampineis candide Bacche comis
 Pandite Vatis opus; viridi me cingite lauro,
 Et mea castalio mergite labra lacu
 Dicite Pierides, feriit quis vomere terram
 Primus? quis junxit sub juga curva boves?
 Primus araturos duxit sub plaustra iuuenços,
 Et teneram rupit Divus Osiris humum:
 Credita tunc longis Cerealia semina sulcis,
 Consita tunc facili rustica poma manu.
 Gemmea tunc varios emisit gleba colores,
 Et nituit pictis Dædala terra genis.
 O' pereat quisquis Gangis, vel fodit arenas,
 Aut legit tyrio germina rubra mari.
 Non fuerat melius gemmantem floribus hortum
 Construere, & culti rursi honore frui?
 Quàm juvat Eoos Solis lustrare jugales,
 Dum Flora æthereas replet odore plagas!
 Labitur hic fluuius, nitidis argenteus undis,
 Hic gelidus fontis gramina rivus alit.
 Alitibus resonant semper virgulta canoris,
 Et semper querulo gutture, cantat avis
 Hospita deciduis amicitur vitibus ulmis;
 Pandit at intonsas æsculus alta comas.

Quid referam curvos pomorum pendere ramos,
 Ut sua quas genuit vix regat arbor opes?
 Aut cum flava Ceres fulventibus enitct arvis?
 Non ne præunt pluvias spicea ferta Jovis?
 En gelidis placidi descendunt montibus agni,
 Et populant teneræ fertile gramen oves.
 Rusticus extractis Pastor modulatur avenis,
 Quem stipant comites (fida corona) canes.
 Et nunc, lactenti tepidum premit ubere nectar.
 Nunc liquidum presso deiicit orbe serum,
 Aut nivæ tondet, fluviis data vellera lanæ,
 Mollit quæ tenera culta puella manu.
 Parte boant alia rancis mugitibus arva,
 Et clamat vitulum bucula lenta suum.
 Quidquod Cæropiæ funduntur candida circum
 Lilia, & in viridi monte vagantur apes
 Mellifer hybleos exercitus ordinat alveos,
 Aut stipat ceras ingeniosa cohors
 Dant cerasum rami, dant punica fraga rubeta
 Estivoque rubent mora cruenta die.
 Et te Dive canam, proles Semeleja Liber,
 Nec tua præteream fervida musta pater,
 Cum teneræ placidum declinat Virginis astrum,
 Et propior verso sidere Libra nitet

Flave-

Flavescent, pingues læneo sanguine colles,
 Et nova puniceo purpurat uva mero.
 Scilicet alternis spumat vindemia labris
 Totaque Niseo munere, terra madet.
 Sed citius recolam quot fulgeat ignibus axis,
 Quotque pruinofos nutriat Hybla thymos,
 Quam potero innumeros ruris memorare decores,
 Quotque suo gremio divite, fundat opes.
 Salve. Diva parens frugum dulcissima tellus,
 Ruraque florigeris deliciosa genis.
 Dum mihi sordescunt inimicæ Vatibus Vrbes,
 Et vagus Astreæ turbida castra fugo:
 Vos sequear, & virides campos, insonaque Faunos.
 Numina, & Oreadum devia claustra colam
 Discam Ego, depresso perrumpere vomere glebas,
 Et stimulo tardi pungere terga bovis
 Seminaque effossis spargam genitalia campis,
 Turgeat ut plena spicea messe Ceres.
 Palmite vitiferos pergam circumdare colles,
 Vt cumulent vastos pinguia vina lacus.
 Non me tædebit, patulos excindere crines
 Arboris, & steriles demere falce comas
 Venerit insitio: plantæ tunc vertice tonso
 Rusticus ut dulcem ramus adoptet agam

Colle

Colle pecus pascam, capiamq; sub arbore somnum;
 Nam mihi de molli gramine lectus erit
 Mox me tanget amor studium exercere Dianæ
 Hortabor celeres tesqua per alta canes :
 Panaque per silvas, præruptaque faxa precabor,
 Vt cadat in laqueos plurima præda meos
 Si glacialis hyems pluvialibus irruat Hædis
 Festivo hyernas igne levabo nives,
 Vel si sub Tropico Phœbeus sæviat ardor
 Frondea solares conteget umbra faces.
 Hæc præcor eveniant : Vulgi non tristitia noscam,
 Et potero innocuis vivere lustra feris
 Adsitis nemorumque Deæ, Faunique bicornes,
 Tuque tuo toto numine, Phœbe fave.
 Sic vos perpetuò non fulmine terreat Æther
 Casta sic æternum, sit tibi Phœbe soror.

I N V I T A T
D. A N T O N I U M
M U S E T V L A M

*Equitem Neapolitanum, ut Monu-
menta Puteolana conspiciat.*

C A R M E N XXIII.

T Orrida non Nemees findit leo fervidus arva,
Nec rabidus calido Syrius axe latrat,
Non gelidas hybernus aquas minitatur Orion
Plejadum rapido, nec furit imbre chorus.
Auriferis Aries referavit cornibus annum,
Stelles æthereo Portitor Orbe micat.
Pingit humum foliis, gemmantia Flora colorat]
Gramina, & Auroram verna salutat avis.
Jam redit arboribus viridis coma, frigore tonsa,
Jam nova de tenero palmite, gemma tumet.
Tēpus adest nitidum, quo priscam convenit Urbem
Visere, & Æneadum tot monumenta ducum

Anno-

Annosi placeat lustrare pheretra Dycharchi
 Antoni, en animos allicit ipse pavor
 Quare age vectus equo: celeres huc dirige cursus
 Arcta magistrali concute lora manu;
 Dum venies: cinis occurret tibi Vatis, & urna
 Pingua qui cecinit pascua, rura, Duces,
 Cui Fortuna dedit niveis cunabula Cicnis,
 Sed cineres Siren fovit amica sinu.
 Atraque conspicias laniati culmina Montis,
 Quas timet obscuras Phœbus adire plagas,
 Hæc haustis olim gemuerunt rupibus antra,
 Et cecidit latio fossa ligone filex.
 Ast ubi transferis nebulas, caligine mixtas,
 Splendidior nitidos exerit Æthra polos.
 Ridet ager, florescit humus, vestitur & arbos,
 In viridi turget spicæ fruge Ceres
 Mox Thetis apparet, nullis ubi jura procellis;
 Nam semper placidis littora lambit aquis
 Imminet æquoribus, scopuloso Nefis amictu,
 Nefis, ceruleo semper amata Deo.
 Stagna fluunt passim, tristes pellentia morbos,
 Balneaque ignitus fervida sudat ager.
 Sulphurei latices, quonam vos dignabor honore
 Proxima qui canis fata fugatis Avis?

Per

Per vos Tænarius vacuum fert Navita pupp im,
 Longaque fatalis flamina Parca trahit.
 Est locus, in medio Titan ubi flagrat Olym po
 Fronte situs, sedes qui Ciceronis erat,
 Ex quo Peonius, calido liquor effluit amne,
 Languida qui riguo lumine fonte levat
 Consuluit fatum; legitur nam Tullius Orbi,
 Ut surgant oculos, quæ medeantur aquæ.
 Aurea quæ grâis nituere theatra columnis:
 Urgetur forti pingue bidente solum,
 Atque ubi bellaci Mavors pugnavit arena
 Rustica silvestres fistula ducit oves.
 Ardent Leucogeis victricia fulmina campis,
 Phlægraque sulphureas evomit ore faces
 Vindictis ira Jovis, domitos dedit orbe Gigantes,
 Et nunc perpetua fumigat urna pyra.
 Post tu descendes, frænataque Tethyos arua,
 Et vetitas cernes tundere litus aquas.
 Molibus hunc jactis, Cajus super æquore pontem
 Struxit, ut edomitis plaustra subiret aquis.
 Hei mihi fumanti est tumulata Tripergula flamma,
 Impius apricos Mulciber arsit agros.
 Mons novus apparet, riguit quæ pulvere cautes.
 Prodiit heu molli dura flix cinere!

Jam non Lucrinis saturatur concha lacunis;
 Exiguum cingit canna palustris aquam.
 Auriferos ramos, & Averni, itagna videbis;
 Hæc patuit stygiis semita sola focis.
 Addita piloso cernes hinc claustra Lucrino;
 Julia ut Eolias sperneret unda minas,
 Horrida fumifero fervent Hypocausta camino;
 Sed latet inferno condita fonte salus;
 Bajanos quæ tacta sinus, via pervia surget:
 Hæc erat Herculei Numinis ara frequens.
 Victori victos peragrabis ab Hercule Baulos
 Ruraque in Elysiis deliciosa plagis.
 Saucia sub parvo jacet Agrippina sepulchro;
 Sed celebris fato vivit in ore Virum:
 Miseni occurret montis sublimis cacumen,
 Invida cæruleum cui dedit unda, rogam:
 Post tu Cumanas gradieris Apollinis arces;
 Est ubi Dædaleo sculpta labore silex.
 Hic latet innumero sinuosus tramite trames:
 Hic deslet Minos, Icarus astra petit.
 Sacraque Deiphobes veniet cortina Sybillæ;
 Immensus quamvis occupet antra cinis.
 Hac duce, Tartareas rupit Dux Dardanus ædes,
 Transiliit flammæ, transiliitque vada.

Hæc

Hæc cecinit Romæ venturi præscia sortes,
 Prædixitque tibi barbare Turne necem.
 Hinc Gauri poteris generosos palmite colles
 Cernere, quos pleno Numine Bacchus amat:
 Obvia nec deerunt Jovis, & Neptunia templa.
 Illa nitent gemmis, hæc tumulata jacent.
 Cætera quid mediter? condas tua barbita Clio
 Non hæc sunt humili gesta canenda chely:
 Sed quæ Musa filet; non visibus illa latebunt:
 Tu modo quadrupedis, fortia terga prem as.

800 F. ANTONII A S. NICOLAO.

PYTHON SAGITTIS

AB APOLLINE TRANSFOSSUS

AD PATREM NOSTRVM GENERALEM

FR. CAROLUM

FELICEM

A. S. TERESIA,

*Dum Herculaneum Collegium sua
visitatione cobonestaret.*

CARMEN XXIV.

A Spicis ut pandat sinuosa volumina Python;
Ex tumidis genitus Deucalionis aquis!
Horridus ut squamis, & terгоре, jugera picto
Occupet! ut rabido virus ab ore vomat!
Remigio alarum, spatiosis acra terret
Motibus! horreseit pectora mater humus!
At colubrum sternit, citharæ pulsator Apollo;
Quæque manus plectrum noverat, arma jacet!

Frigi-

Frigida cæruleos subito mors inficit artus:
 Ille cadit Clarii præda superba Dei.
 Tū jaculis stygium potis es superare colubrum
 Fœlix, qui fidium fila movere potes:
 Illaque sueta manus, Davidis tangere chordas,
 Mille cruentato tela Dracone vibrat.
 Teque manet similis Phœbeæ Carole forma;
 Sic roseum niveo promicat ore decus.
 Felix quæ nobis lux attulit ista Parentem,
 Splendidior cunctis, emicet ista dies.
 Nunc ubi si quæ sunt purgantur criminis umbræ,
 Et vitium stigiis contumulatur aquis.
 Quàm mage fulgescet solito Carmelus / Olympo
 Proximior: purum tollet ad astra caput.
 Hinc meritò tantos Siren Thyrræna triumphos
 Concinit, & gratum pandit ab ore melos.
 Nos quoq; qui gemina colimus cum frôte Vesevum,
 Herculeæ quondam regna vetusta plagæ:
 Pierios numeros, Diræi munera Phœbi
 Pangimus, hic quantum fila canora queunt.
 Advenu gaudere tuo, plausuque sonanti.
 Latari Herculeos igne videmus agros:
 Hæc fuerant nuper rabidæ Vulcania flammæ,
 Nunc sunt Elysi regna beata soli.

ÆTAS

Æ T A S A U R E A

CARMEN XXV.

Fœlix, Saturno meruit qui sæcula Rege :
 Sæcula, ter Domino candidiora Jove :
 Illum non rigido deterruit ore Tyrannus ,
 Nec movit rauci concita tuba fori .
 Non dum bellaces clamaret ad arma cohortes
 Mavors , aut dederat bellica signa tuba .
 Non varios puppis contempserat æquoris æstus ,
 Aut niger inflarat candida vela Notus
 Pectora scissa truci gemuit non vomere tellus ,
 Aut laniata dedit spicea ferta Ceres .
 Mella dabant quercus , fluitabant nectaris undæ ,
 Frugibus alternis , spontè virebat ager
 Lactea lactifluos pariebant flumina rivos ,
 Ambrosias tulerat Populus alta dapes .
 Undique ridebant culti sine semine flores ,
 Ludebant Clyties alba ligustra sinu
 Lilia pròh quantum niveis argentea conchis
 Fœdere gaudebant connubiale rosæ !
 Queis nunquam furiit , Boreas baccatus ab Arcto ,
 Aut venit Meroes Africus , ortus agris

Ver

Ver erat æternum: roseis Aurora capillis
 Gestabat nitidas prævio amore faces.
 Hæc primæva tulit Saturni temporis ætas
 Auræ: non aurum noverat illa tamen.

RVSTICATOR TEMPORE
 V I N D E M I Æ
 CARMEN XXVI.

ET Clarii, & Tenedi Pater alte, severaq; Pallas
 Ite procul, melicas abde Camena fides,
 Me vocat aurifero redimitus tempora cornu
 Ætneo partus fulmine, Baccus ovans
 Bacche fave: jam tempus adest, quo nectare farta
 Aurea calcantes inquinet uva pedes.
 Zodiaco radiat minitator Scorpius ictus:
 Proxima jam nituit lumina Libra pari.
 Ergo Thyrsigeris comitatus Bacche manipulis
 Huc ades, & lituis ebria turba sonet.
 Quaecumque ingrederis plena tibi copia fruge
 Sit comes, ut liquido nectare vina fluant.

Effice

Effice ne teneris viduentur vitibus ulmi,
 Neve soporanti munere, musta vacent;
 Sed gravidus tumeat lacrymans sua gaudia palmes,
 Qui lacer obrizas undique fundat opes
 Pressaque purpurei nimbos vomat uva liquoris:
 Non Autumnali parcius imbre pluat
 Turbaque vernarum flavas dum comprimet undas
 Dolia deficiant, deficiantque lacus.
 O Ego cum pluvium mirabor lintribus amnem,
 Spumabuntque novo cimbria plena mero,
 Quam Cyatho phialas fundâ mage largus Ephebo!
 Quam tradam arenti gaudia magna gulæ!
 Effugiam fluidos lymphis temerare pyropos:
 Heu bibat infernas, qui mera læsit aquas.
 Ast ubi Lancei functo certamine Patris:
 Mille hilaris pubes, promet ab ore sales.
 Ebriaque incipiet choreas glomerare juvenus,
 Gaudēbit certis flectere membra sonis,
 Ipse suo veniet genius plausurus honori,
 Et centum ludos, concelebretque jocos.
 Hæc precor eveniant: tibi sic sit mistica vitis
 Sic niteas longis blande Liee comis.
 En combusta sacra crepitat benè lampade laurus,
 Jam læva ætherea Juppiter arce tonat,

Quod

Quod superest ævi, thuris tibi Liber odores
 Fundam, quos Syrium per mere vectat Arabs,
 Et tua pindarico meditabor bella cothurno,
 Vectaque de tygribus plaustra superba canam
 Fabor Bristonii feralia fata Licurgi,
 Parthica Niseis agmina victa choris.
 Turgida squammigeros, innasse per æquora Nautas,
 Raptaque Thebani faucia membra ducis,
 Auroramque tuis subdentem colla triumphis,
 Strataque Rethci membra Gygantis humo
 Per te Gnosfiacis, micat ignibus astriger axis,
 Fulvaque Pactoli pallet arena vadi.
 Has ego non humili pangam testudine palmas;
 Tu modo puniceo flumine Bacche veni.

V A L E T U D O
 A U T H O R I S
 DISCRIMINI MORTIS PROXIMA.

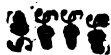
CARMEN XXVII.

JAm Libitina mihi nigram denunciat horam,
 Ægraque sub terras, pergit imago mei:

Sff.

Nec

Nec dum, nigrantes infecit virtice crines,
 Nec venit fero, curva senecta gradu.
 Parcite pallentes umbræ: quid palmitè vitis
 Crescentes uvas cædere falce juvat?
 Ante thorum, stat mæsta Parens, resoluta capillos
 Vngue secat vultus, & pia cura mori est.
 Et longè ante alios Frater, tristesque sodales,
 Infesta tundunt, pectora nuda manu.
 Crudeles terras, crudelia sidera clamant,
 Planctus & ex oculis imbris ad instar abit
 Definite ò Comites, fletu non flectitur Orcus:
 Non lacrymis Acheron, definit esse ferus.
 Indefessa ratis, juvenes rapit illa, senesque,
 Semper & ad stygium currit onusta vadum,
 Sed me, nulla movêt Pariis monumèta sepulchris,
 Non cor sollicitat marmoris urna meum.
 Hoc precor ò focii: Nutu cui, sidera parent
 Has puro crebras fundite corde preces:
 Sedibus ut mox Empyreis post fata quiescam,
 Et sit onus cineri non grave terra meo.

ERATO EX OVIDIO

CARMEN XXVIII.

Quisquis amore flagrat, me flamine temperet æstus,

Meque flagret flâma quisquis amore riget,
Sed tamen infelix Erato, miserum inter amorem

Cogor luciferos ducere triste dies,
Nec meus est luctus, mea nec suspiria fundo;

Alterius lacrymis, collacrymare iuvat
Me iuvat, & fletus, & amantum audisse querelas;

Quæis mea sæpè solet flebilis ire lyra.
Ah quoties pretiosa odia, atque ultricia dixi

Vulnera, quæ furtim fecerat acer Amor!
Penelopem quoties refero, Didoque relictam

Responsat querulo carmine pulsa ohelys!
Improvisa cano quoties dum funera amantum,

Dat mihi amor subitas solvier in lacrymas,
Sive tuos Hiacinthe, tuos seu putcher Adoni

Sanguineos florès vulnera dira ferant,
Non nisi sæva movet fæneste carmina visu;

Non nisi per luctus me ciet iste cruor,

Et vos Heliades lacrymis Phaetonta sorores
 Flete, & gemmifero mergite fonte faces:
 Scilicet irriguo currunt mea flumina lessu,
 Et focio planctu flumina carmen agit
 Flumina carmen agit: referam modò carmine luctus,
 Et modò dent lacrymas carmina, carmen ago
 Eeclices undæ, lacrymæ modò sitis amoris
 Unda licet lacrymis turbida; cara tamen
 Nobilior gemmis decurrat amabilis unda,
 Et lacrymis auctum, flumen amoris eas;
 Flumen amoris eas fulvo pretiosius auro;
 Namque tuo tumido gurgite, corda vehis;
 Corda vehis, dulces inter jactata procellas:
 Tristi ubi mærentum murmure, dulce sonant:
 Ad lacrymas has, tristitia ad hæc suspira versus:
 Tentat amor, rigidas cordis adire fores,
 Quisquis & has lacrymas, & amoris negligit undas:
 Huic fera præcingit pectora, dura filex
 Si potuere olim rabidæ mansuescere Tigres,
 Tigride quin rabida dirior ipse foret,
 Si lacrymæ poterunt lapidum mollire rigores,
 Quis lacrymis tactus non magè blandus erit?
 Si rigidum poterit precibus mitescere ferrum,
 Quisve ferox precibus non magè mitis erit?

Barba:

Barbarus in rigidos , in duros sit quoque durus;
 Mollibus at lacrymis is quoque mollis eat ,
 Turpe foret cordi, lacrymas contendere amantum;
 Turpe, & Amoris erit , perdere velle reum.
 Sive reum me reddat amor , ne despice amantem:
 Forſan Amor doceat te ſimul eſſe reum .
 Sive fleam ſupplex , ne ſupplicis abnue fletus
 Forſinan , & ſupplex ſic quoque amoris eris
 Sit ſatis , hauſiſſe ex imis incendia fibris ,
 Et tacito flammas oculuiſſe ſinu .
 Sit ſatis , emiſiſſe alto hæc ſuſpiria corde ;
 Sit ſatis iratas ſuſtinuiſſe minas .
 Sit lacrymas fudiſſe ſatis , tepidoque decoras ,
 Ceû Phœbo ſimiles imbre rigaſſe genas .
 Ah lacrymis jam parce meis , jam parce quereliſ;
 Quas jaciſ è tremulo gutture , triſtis amor
 Mollibus hiſce armis , tibi nunc violabile cor ſu
 Blandè irretitus ; ſit quoque blandus amor .

FINIS

CAL-

CALLIOPE

EX VIRGILIO

CARMEN XXIX:

ME tamen horrifono celerem vocat aenea
cantu

Buccina Calliopen, tonitruque simillima rauco:
Jam cædes, & mille ciet discrimina rerum:

Sive parere juvat bellum, classemque minacem
Instruere, ipsique addere vela volantia ferro:

Seu peditum pubes, seu comprimat ungula campos,
Seu mage turrigeris pelagus frænare carinis:

Mens hiat, Oceanique æstus calcare furentes

Semper in arma feror, rigidoque aptissima bello
Plectra gero, referens non mollia carmina plectris:

Quæ fera curvato torquentur spicula cornu,
Certatimque ruunt, volucris per nubila lapsu.

Hinc, atque illinc telorum qua ferrea nubes
Ingruit, & latè condunt hæcilia Solem,

Quaque metalla boant, furiis agitata malignis,
Sulphureisque incensa animis, per mille requirunt
Spiramenta vias, laxis volat actus habentis

Ighis

Ignis edax , circumque ferens , ultràque , supràque
 Fluminis in morem , flammarú immurmurat agmen .
 Aut ubi densa acies , hostilia mænìa circum
 Obsidione premit , seù quassant ariete muros ,
 Limina seù vellunt sonitu ruitura tubarum .
 Ergo ubi dat sonitum tuba , cædes inter , & hostes
 Mænibus irrumpunt è millibus , agmine factò ,
 Quà loca quassa ruunt , murorum ex aggere stratis
 Callidus insultat , inimicave mænìa complet .
 Fortè alibi , vinoque graves , fommoque jacentes
 Opprimit incautos , tacitis oblecta tenebris
 Improvisa acies , nec inania tela , nec ullos
 Vulneris incerti , certos non dirigit ictus :
 Non secus errantium venatica turba Leonum
 In Leporem truculenta ruit , turbatque , voratque
 Molle pecus , suadetque fames crudescere , & uncis
 Parca cruentatis eviscerat unguibus ora .
 Hic jacet interea , jaculis confixus acutis ,
 Latiferoque alius , roseum vomit ore cruorem
 Confossus jugulo , conantem dicere , & illum
 Occupat hic ferro ; incerta sub imagine vocis
 It caput abscissum , queruloq; in murmure languet .
 Parte alia accensus flamma , excidioque suorum
 Degeneres animos , Dux increpat ; Heù quibus ille

Turbi-

Tutbinibus fertur? quæ vulnera sæva minatur,
 Obvia dum tela inter, spirantesque furores
 Irrequietus obit; fatales ecce per ictus
 Mortem haurit, rabidoq; solum petit ore cruentum.
 Tunc ita sanguinea fatur revolutus arena.
 Exoriare meo, quicumque es sanguine proles,
 Et Patriam, hocq; animis, telisque ulciscere fatum.
 Dixerat, hæc inter fugientem verba, reliquit
 Indignantem animam, atque ultricia tela ferentem.
 Sed rabidis actam furiis, me pila quid ultra
 Exagitant diversam, aut quò me Martius ardor
 Abducit, gaudetque meos animare furores.
 O' ubi sum? cytharæ pulsus mihi blandus Apollo
 Temperet, & placidos ardoribus obvia tantis
 Mens animos ponat numeros exosa minaces.

TALIA EX FLACCO

CARMEN XXX.

S Vblimis agor, blanda Thalia;
 Si mecum agitur blanda voluptas,
 Ridetque meæ citharæ cantus,
 Cui quoque ridet genii luxus

Impro-

Improba votis dira libido !
 Non benè fat micat argentum ;
 Non fat rutilum fulgurat aurum ;
 Neque fat referunt Gargara messem ;
 Neque fat pelagus pingue tributum ;
 Neque fat Cœlum munera ferret .
 Si in mella licet sidera ruerent :
 Inhiat semper lasciva fames ,
 Vorat immensum sitibunda lues ,
 Nec tamen ægri fatiant animi
 Triste palatum .

Licet Eoi mûnera Gangis ,
 Licet auriferi vaga dona Tagi ;
 Quidquid Oceano conditur alto ;
 Quidquid undoso clauditur antro ;
 Conditque sinu divite Tethys
 In Regum aulas fortuna vechat .
 Spumet auratis trabibus lacunar ,
 Flagret ignitis nitidum pyropis
 Cærulas gemmis imitetur undas ,
 Totque Sapphyri nitor astra pingat ;
 Parturit Tellus quot amena flores ;
 Tamen iratas feret ille minas ,
 Tamen infestos sentiet ictus .

T t t

Sug-

Sugget in auro dira venena;
 Fera cum risu lamenta bibet;
 Atque ingentes simul inter opes
 Cupiet gemitus, & cum lacrymis
 Vulnera cupiet lenire sua

Regius armus.

Nulla vis auri reprimet dolores,
 Nec venenatos reparabit ictus,
 Noxios hostis, neque contumaces
 Cordis irati stimulos retardet
 Fervidos æstus animi, nec acres
 Comprimet flammæ, rabidique sacros
 Pectoris ignes.

Nulla gemmarum pretiosa merces,
 Leniet cûras, & amara dulci
 Temperans potu, recreabit ustos;
 Horis hiatus.

O' recludant pectus Reges
 O' si pateret plaga Dinastæ
 Non sufficerent pelagi lacrymæ
 Non vocalis satis aura sonos
 Ederet atro murmure querulos.
 Ibi, ibi lacrymæ triste tributum,
 Date vulneribus molle levamen,

Curet

Curet amatus vulnera questus
Plagas , luctus mulceat ater ,
Quas injectit dira libido ,
Quos imposuit blanda voluptas .

AD SERAPHICAM VIRGINEM ;

ET MATREM NOSTRAM

D. TERESIAM

A J E S U.

C A R M E N XXXI.

PUlchrior fulgat facies Olympi
Aurea pectet mage luce crines
Sol ab Eoo veniens , nec ulla
Misceat umbra .

Audiat Tethys cohibens procellas ,
Audiat tellus redimita flore ,
Quas tibi laudes canimus sonoro
Pectine Virgo .

Linque Tu sedes superum beatas :
Huc ades celso volitans . ab axe ,

T t t 2

Dum

Dum tibi sacris crepitanda flammis

Thura vovemus

Tu Parens nostri, patriumque fidus;

Tu reformatrix Libani cadentis,

Tuque Carmeli ruitura fulcis

Culmina dextra.

Tu simul Virgo, genitrixque prolis,

Quam parem numquam genuere sæcla;

Sed nec æqualem parient futuri

Tempora Mundi.

Aliger celsis veniens ab astris

Sæpius te, ceu Famulus petivit,

Sed cor ignito jaculo Seriphus

Cuspide fixit.

Quin poli rector, sapiensque Verbum

A Patre Aeterno genitum terebro.

Destinat sponsam, cupit atque clavo

Fœdus inire.

O' decus Cœli, Columnen Salerni

Redditum nuper, tibi dum celebre

Solvimus festum, fac ab axe nobis

Astra patere.

P A T R I A R C H A
A B R A H A M

*Ducens Filium ad sacrificium
sic tacitus inquit.*

C A R M E N XXXII.

F Lucibus alternis, curarum jactor in æstu;
Hinc Amor, inde Themis, mutua bella gerunt.
Me Sator æthereus verbis dominantibus urget,
Vt feriam dura, mollia colla manu.
Patrius obstat Amor, sobolis dulcedine victus,
Et verat innocuo sanguine tingere humum.
Omnia sed vincant æterni jussa Tonantis.
Heu jaceat nexus compede, stratus amor
Quare age Nate veni; cervicem porrige ferro.
Sic jubet omnipotens, laus in amore mori;
Sed dum Nate, sacra morieris cæsus in ara,
In lacrymis moriar naufragus ipse meis,
Et Patris, & Nati vitam, teret unius ictus.
Conteret ille tuam, conteret ille meam.

A D

A D

DIVVM PAVLVM

DOMINICA VOCE STRATVM.

CARMEN XXXIII.

B Elligero tonitru, atque ultricis fulgure lucis,
 Sternitur irato Numine, Saulus eques.
 Saule quid insequeris jurata lege Tonantem
 Vox tonat è Cœlo; quid fera bella cies?
 Ah frustra invenies animum obdurasse rebellem,
 Ut frustra in calcar, calcitrat acer equus.
 Te Duce, nō hoste, expugnabit Olympus auernum,
 Propugnatorem te mihi Saule volo.

DIVVS JANVARIVS

In Amphitheatro Puteolano feris obiicitur.

CARMEN XXXIV.

A mphitheatrales edocta ostendere ludos,
 Prima Dicharchei collis arena fuit.

Hic

Hic ubi ſpectator, ſpectandi condere leges
 Cenſuit Auguſtus, quod foret orbe ratum:
 Hic Nero crudelis, ſpectacula præbuit hoſpes
 Gentibus Armeniis, ſub Tiridate duce;
 Gloria, ſed maior priſci eſt, & fama triumphi,
 Quod Deus hic mites juſſerit eſſe feras:
 Dira ubi frænauit Ianuarius ora leonum.
 Qui blandè ad dios procubuere pedes.
 Quid ſpectabilius poteras tribuiſſe Theatro?
 Ne ſpectes aliud grandius ecce ruit,

A D D I V V M
 S T E P H A N V M
 EJUS NOMEN SONAT CORONA.
 CARMEN XXXV.

A Vrea purpureas, quæ neſcit adorea ſtellaſ,
 Et Stephani meritas ambit honore comas
 Quæis nitet æthereis per myſtica texta lapillis!
 Quale jacit lumen! lumine quale decus!
 Cernis ut hinc rutilet, radiante truore pyropus!
 Vtque adamas robur pectoris, inde notet!

Spem

Spem notat ille, imitans viridatía prata smaragdus!
 Hæc fert virgineum, fulgida bacca jubar!
 Te pretiosa decent hæc nominis omine digna.
 Congrua tot gemmis sola corona tua est.

A D E V M D E M.

CARMEN XXXVI.

D Ire feris Stephanum saxorum turbine Toror?
 Vt ferius ferias, barbara corda rape,

A D E V M D E M : A L I V D.

CARMEN XXXVII.

D Esuper arce ruens, petiit Babilonius audax
 Cimmeros aditus, Tartareumque chaos
 Sors Stephano dispar. Lapidum sub mole fatiscens
 Vt saliat Coeli, ter patuere fores.

VINIS OLEMNIS
DIVI MATTHEI
EVANGELISTÆ

Ob servatam Urbem Salerni à Terræ motu.

CARMEN XXXVIII.

Multifido sonitu, pavidisque boatibus aer
Mugit, & excusso cardine terra tremit.
Urbs o ne timeas, tibi militat axe Patronus,
Hac prece, quæ feriant non habet arma Deus.

EJUSDEM APOSTOLI

*Statua argentea solemnî pompa
circumducta.*

CARMEN XXXIX.

Hæc sacra quæ Patriâ decorans it pōpa, reditq;
Nunquam letheis mersa peribit aquis.
Cernis ut æternis vivant sollemnia fastis:
Ethereo Divus nunc adamante notat!

512 F. ANTONII A. S. NICOLAO.

AD IDEM SIMULACHRUM

In Cathedrati Ecclesia servatum:

CARMEN XL.

QUæ simulachra vides argentea fusa Salernū:
Matthæi referunt, ora beata Patris.
Ah precor, hæc aris, hæc pectoris arce recôdas
Palladio melius, signa salutis erunt,

EIDEM PATRONO

Gratiarum actio, pro beneficio.

CARMEN XLI.

URbis certa salus, te vidimus auspice, fulmen;
Nec cecidisse polo, nec titubasse solum.
Hinc tibi bina Charis, geminato fœnore grates
Reddit, dum Cœlum, dum tibi plaudit humus.

D E

DE D I V A
CATARINA SENENSI
ET DE D I V A
TERESIA A JESU
C A R M E N XLII.

NUm Catharina magis, nū sit Teresia præstans?
Et quænam à me sit celsior axe petis.
Si conferre velis (respondeo) stemmata utrius
Doctior hæc, & non sanctior illa fuit.

EXPROBAT DÆMONI, VIRIUM

Imbecillitatem post Domiticum Passionem.

C A R M E N XLIII.

EX quo quadrifida mortē cruce, Numen obivit
Vinxerunt stygium ferrea Vincla canem.
Hinc potis est rabida tantum, nunc fauce latrare,
Nec (nisi quisque volet) dente ferire valet.

324 F. ANTONII A S. NICOLAO.

OB CUSTODIAM RERUM
IMMODICARUM.

CARMEN XLIV.

O Qui pro Christo vitam vis morte pacisci,
Pro Christo refugis, verba pati levia
Fare age. Cur gladii, tunc non terreberis ictu;
Nunc ubi te folii dat pavitare sonus?

DIABOLUS NON OFFICIT

Nisi volenti.

CARMEN XLV.

Nos nobis bellum inferimus, Nos non sine nobis
Dytis Avernalis vincere suevit hydra
Sustulit ad templi Dæmon pinnacula Christum
Dejice te dixit, præcipitemque trahe.
Aspicias, imbelles vires, & debile robur!
Nam suadere potest, vi superare inquit,

TO

107

AD

AD INVICTISSIMUM GEMINI
ORBIS MONARCHAM
CAROLUM II.
AUSTRIACUM

CARMEN LXVI.

Carolus, Austradū tot sanguine clarus Avorū,
Jam parat exoricens luce nitere sua.
Exere Sōl vultum, te totus ut Orbis adoret,
Exere Mars gladium, ne fremat orbe furor.
Nominē posterior, nulli virtute secundus
Claudere scis Jani, scis referare fores.
Ah precor obstrictis fatis, tibi militet Aether,
Ah supplex, multa te prece terra colat.
Jam Belgas, Italos, Gallos mediamis & Indos
Danubio junctus, jam tibi Tigris, ovat:
Sed cito cur gestis orbem complexus utrique
Fortunae immoto transigis orbe, polos?
Ne properes Auguste gygas, consumere cursum
Festina lente, serus ut astra petas.

A D

526 F. ANTONII A S. NICOLAIO.

AD EMINENTISSIMUM

ALEXANDRUM

CRESCENTUM

S. R. E. CARDINALEM.

CARMEN XLVII.

Jam video, Latios Crescentia ferta per agros,
Et merita roseum, fulgere fronte caput.
Jam nova tergemino succrescit Luna decore,
Terque suas pleno protegit orbe comas.
Debet Alexandro, nunquam decrescere, virtus
Sic tibi sit semper crescere Luna potis.
Eja age Crescenti, crescat tua gloria, & astra
Ostrum si dederint, mox diadema dabunt.

AD RERPVRAM EMINENTISS. DOMINI

D. FORTUNATI CARAFA

CARMEN XLVIII.

Fortunata viden, peperit jam Spina galeum,
Qualem sub Pœsti non parit axe rosa,

Cui

Cui nec coccineos ausim componere succos,
 Sive tuos Tyrius, Sidoni sive tuos,
 Sed cur immodica rutilat tua purpura flamma,
 Insolitumque sacro est pectore nacta jubar?
 Scilicet immeritam Fortunæ se putat, & dum
 Fortunatum ambit fortius illa rubet.

AD EXCELLENTISSIMUM

D. CAROLUM

MARIA CARAFA

PRINCIPEM BUTERIÆ, ET RUPELLÆ.

CARMEN XLIX.

Quod tibi Trinacrias aperit Buteria gazas,
 Quot ficulo gemmas æquore Doris alit:
 Alta quod Augustos tibi dat Rupella curules,
 Fulgida quot supero cernimus astra polo:
 Quod bene Magnates inter numereris Hiberos,
 Jam Jovis hispani, lætus Atlantiades:
 Magna quidem fateor; Sed erit tua gloria major,
 Quod fueris Princeps tempus in omne tui.

DE

AD ILLUSTRISSIMUM
D. PAULUM CARAFA

EPISCOPVM ATTELLANVM.

C A R M E N L.

Nomine ceu Paulo compar, cognomine cōpar:
Vtri dat Siren Parthenopea lares
Spina eadem, gemina referat cum prole rosetum
Semideus terris alter, & alter erat.
Deberent ambo subsellia scandere Petri,
Et quarto sextum consociare jubar.
Sed vetat impatiens Cœlum. Ad se namq; Nepotem
Elevat, adque polum dū trahit inde refert.
Cætera te Pauli deceant; dispar, sed in uno es;
Serus iit Patruus, tu citus altra Nepos.

AD ILLUSTRISSIMUM DOMINVM
D. SIMONEM CARAFA
ARCHIEPISCOPVM MESSANENSEM.

C A R M E N L.

Cernimus ut tumidi compressus fræna Pelori,
Aspera nectarea pectora voce domes.

Te

Te Duce, Scillæus furor occidit, atque Charybdis
 Pastorem, posita te feritate colit.
 Insuper, horrifonis non mutmurat Æna cavernis;
 Sed benè CARA FACI, nix scit habere fidem.
 Quid Mamertinos animos vicisse stupendum est?
 Illa potis stygios pungere Spina duces.

DE A D V E N T V
 D. PETRI ARAGONII

PROREGIS NEAPOLITANI.

C A R M E N LII.

C Oncine Aragonios, Siren Tyrrena triûphos,
 Romuleo tandem, venit ab axe Petrus.
 Ejice sulphureis festiva tonitrua venis,
 Tuque hilaris, læta plaude Veseve face.
 Nunc libet, & fas est, pulsas revocare Camænas,
 Rursus & Aonio fonte, levare sitim,
 Eja age Cicnço sociemus carmine nervos,
 Et melicum digitis sollicitemus ebur,
 Pierio Petrum celebremus pectine: Fama
 Ni tamen illa suis occupat omne tubis.

X x x

EJVS-

EJUSDEM SIMULACRUM AENEUM.

C A R M E N LIII.

Æ Nea quid vili procudere signa metallo;
 Attraque tam claro fingere membra Duci?
 Indica debuerant laniari viscera ferro,
 Et Petri auratis fundere signa globis;
 Aurea namque meret simulachra, ille aureus Heros,
 Aurea qui vexit sæcula Parthenope.

PORTVS NEAPOLITANVS.

*Porticibus, & Marmoreis Fontibus
 ab eodem Prorege constructus.*

C A R M E N LIV.

C Vrrite regalis Dryades ad classica portus?
 Quà viret umbriferû, stagna per uda nemus.
 Degite marmoreis fluviis, properate Napeæ,
 Candidior gelidis, quà fluit unda andis.
 Sic Cardona jubet, liquido qui jura elemento
 Dat: dum Parthenopes inclita regna beat?

Tu

MANIPVLVS FLOR. POETIC. 531

Tuque novos glomeres, per amena novalia gressus
Sēbete, & madido lātior amne fluas.
Hoc Petri pietas, Sirenis, fataque poscunt,
Vt gremio faustas experiatur aquas.

DE PORTV ARAGONIO. ALIVD.

CARMEN LV.

QVā steterat Cybeles, spatiātur Tethyos undæ
Saxeus & mediis nascitur arcus aquis.
Sic nova Numinibus præscribit limina
Aragon.
Majorem fatis quis neget esse Petrū?

FONS MARMOREVS

*Ante planitiem Templi Montis Oliveti
ab eodem Prorege erectus.*

CARMEN LVI.

HÆc vaga, marmoreis educta canalibus undæ,
Dulcisono duras mitigat imbre feras.

X x x 2

Tres

Tres simul undantes rugiunt, hinc, inde leones;
 Sed fundit placidas ille rugitus aquas:
 Ne mireris enim, Cardona Principe, Monstra
 Sæva licet, mores dedidicere suos;

N E P T V N V S

Scatebra marmorea Mediana;

C A R M E N LVII.

Tollitur ad superos moles Neptunia campos;
 Quæ liquido vitreas gurgite fundit aquas;
 Quæque charistæis fulget decorata columnis,
 Et sudant gelidis marmora vorticibus.
 Undique limpha salit, mox argenti ruit imber;
 Qui Mæandras itque, reditque vias.
 Evomit albescens, adamantina flumina saxum;
 Sirenumque præit murmure dulce melos.
 Odit Nereides Neptunus, amatque Napæas
 Aspicias ut dulci gaudeat amne tridens!

INVOCATIO AD PHOEBVM

CARMEN LVIII.

P Hæbe, per æthereas ducis qui lampada sedes;
 Et regis Aonia sidera picta chely.
 Funde precor, superos Ascrei nectaris imbres;
 Et mea Castalio tempora rore riga
 Mens inflata jubet Dyrceos pungere cantus,
 Et testudineæ plectra ciere lyræ.
 Barbiton, ò Pæan, propio fac pectine compar,
 Et gaude æquali reddere fila sono
 Te decet, ut fidicen, lepidæ Sirenis alumnus
 Pierium, grato fundat ab ore melos.

INTENTIO AVTHORIS.

CARMEN LIX.

D I vitias alius, Pæctoli quærat arenis;
 Aut legat è tyrio gemmea dona falò.
 Indicus Eoas permutet Navita merces,
 Findat & audaci Terhyos arva rati.
 Sidereos Pharii declinent ætheris axes,
 Dum tumida tollunt marmor ad astra manu:

Me

Me juvat Aoniis Soles consumere Divis,
 Meoniaque sacrum cingere fronde caput.
 Pallida quid profunt auratæ pondera massæ,
 Omnia si sternit, si quatit atra dies?
 Marmora Pierii superant monumenta laboris:
 Vivitur ingenio, cunctaque fata premunt;
 At virides canent numquam, per sæcla Camenæ.
 Æterna est Licio flava juvena Deo.

TV MV LV S MARONIS.

C A R M E N LX.

EN cineres, en urna, sacri monumenta Maronis,
 Quem gemit, æternis proxima Doris aquis
 En lauri viduatus honor; si fulmine Mortis
 Laurigerum Vatem, non rapuisse potis.
 At cineres condant, corpusque hæc marmoris arca:
 Est sua sidereo gloria sparsa polo.
 Sic Superis placitum. Dum cōderet ossa sepulchrum
 E' tumba fugeret nomen ad astra suum.

CRYPTA PYTEOLANA.

CARMEN LXI.

Hic ubi perpetua densantur nocte tenebræ,
 Et timet obscuras Sol penetrare domos.
 Mons erat, & curvo contundi saxa ligone
 Iussit Coccejus, sic dedit arte viam.
 Huc venit, Arctoo stupidus Germanus ab axe,
 Nec putat humanum nobilis hospes opus.
 Dumque cavum sonipes pulsat calcaribus antrum,
 Hinc reboat culmen, contremit inde solum,
 Hæc ad Avernales, est congrua semita campos,
 Phlægræis aditus hos, decet esse plagis.

PONS GALIGVLÆ.

CARMEN LXII.

Quæ scopulosa ingens surgit testudine moles:
 Fluctibus impositi semita pontis erat:
 Sic frænum injectû pelago fuit. Illicet undas
 Sterneret, & famulis plaustra subiret aquis,
 Nec mirum. Hunc tenuit Romana superbia morem:
 Quâ fines terris, quâ dare jura mari.

AD

336 F. ANTONII A S. NICOLAO:

AD EVMDEM. ALIVD.

CARMEN LXII.

SAxea Romuleis, hæc pondera structa triúphis;
Clausa Dicharchæi claustra fuere freti.
Caligulæ referunt monumenta furentia sævi,
Et Glauci solido regna subacta solo.
Heu sunt, æquoreo scopulus nunc flebilis æstu,
Fluctivagoque patent, ludicra preda sinu.
Vindicat Æneadum fastus sic, atque trophæa
Immensi pontis: pontus avarus habet
Quis mare non clamet, monstrarum fertile regnum?
En Romana suo monstra ruunt gremio!

AMPHITHEATRVM.

CARMEN LXIV.

HÆ, quascumque vides,mersæ tellure ruinæ;
Amphitheatrales emicuere lares.
Hic Romana dabat pubes, spectacula Martis,
Hic rubuit sæcis mollis arena fibris.
Thessalus hic metam bigis auriga cavebat,
Gloria Circensis pulverulenta gradus

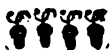
Fuulus

Fulvus ab Euxinis leo vectabatur arenis,
 Et Tigris humanas mox bibitura neces.
 Heu pudet effari popularis gaudia plausus:
 Cum caderent lybicus corpora cæsa feris
 Proh scelus! Humano nutrire cruore leones,
 Et nostro geticas pascere corde tigres!
 Sed si primævos aluit lupa lacte Quirites,
 Quid mirum cupidos sanguinis esse viros?

MONS PHLÆGRÆVS.

CARMEN LXV.

Hic ubi Phlægra, suos absuptos fulmine natos
 Funerat, & miris deflet amara modis.
 Scissa sinus ululat, squalentibus horrida faxis,
 Funereoque graves evomit ore faces.
 Albicat igne solum, flavescent sulphure colles,
 Et fumus piceos tollit ad astra globos.
 Tale igitur, celebres funus meruere Gygantes;
 Ignea ut æternò fumiget urna rogo.

CLIVVS LEVCOGEVS.

C A R M E N LXVI.

Q Vi croceâ surgit clivus fuligine septus
 Sulphureos ructans tetra per ora focos:
 Fulmine dejecti phlegmæ est tumba Gygæis,
 Sideriis ausi bella ciere tholis.
 Quippè bituminei montis testudine pressus
 A' Jove victori præmia digna tulit.
 Ausus in æthereos committere prælia campos:
 Prælia nunc patitur sulphuris, ipse solo.

NEPTVNI TEMPLVM.

C A R M E N LXVII.

H Ec quæ tota latet, spoliataq; marmore, & auro:
 Clara procellosi Numinis ara fuit.
 Felix, Romuleo meruit quæ poplite cultum,
 Thura triumphali vidit & uicta manu.
 Hæc aderant pelagi penetralia Regis opimæ
 Indigetes Latii, quæ coluere patres.
 Omina victoris tulit hinc Augustus honoris,
 Cum novo Erithræas sanguine tinxit aquas.

At

At nemus, & lapides, Nerei modo limina condunt;
Populeus sacram cespes obumbrat humum.
Vndique gramineæ tolluntur ad æthera frondes!
Tam nitidas serpens occulit hërba domos!
Se propria stratum, haud reperit Neptunus in æde,
Et patitur stabili naufraga fata solo!

CICERONIS ACADEMIA.

C A R M E N LXVIII.

FOelices lapides, Ciceronem audire tonantem;
Queis datum, & eloquii Principis ore frui.
Heu quoties animam pelleræ nectare vocis
Hauisistis, stupidi dum riguere viri!
Palladios vobis cessit vaga Græcia postes,
Risistis Macedum culta lycea Patrûm.
At nunc vos volucrum comitatur musicus orbis,
Qui dulci tenerum fundit ab ore melos:
Aut querulo funus Ciceronis gutture ploret
Mulceat aut vestras turba canora plagas:
Quidquid id est. Cecinisse decet sub Consulis æde,
Qui Jovis æternûm vincere fecit Avem.

A D G A V R V M.

C A R M E N LXIX.

G Aurani colles, & amena Dycharchidos arua,
 Nataque Pomonæ rura virere Deæ,
 Et vos Bacciferae generoso palmite vites
 Salvete, O Patruī regna vetusta mei.
 Huc libet errantes, varios huc figere flexus;
 Parthenopes valeant, atria rauca fori.
 Sat rota, plus sævo torlit me Ixionis orbe
 Astrea irato fugit ad astra gradu.
 Hic Ego, cum stratis surget, Tithonia conjux,
 Et quadrigantes orta citabit equos.
 Experiar, melico quàm fundat gutture cantus
 Condita frondifero cespite lenis avis.
 Roscida me capiet, serpens per gramina rivus.
 Seù placidus cursu, seù spatiat agros.
 Aspiciam Tauros carpentes montibus herbas
 Aspiciam verno pascere colle pecus.
 Fortè aures alibi allicient pastoria cannis
 Sibila, silvestri musica grata Deo.
 Aurea cum vernæ fulgebunt vellera stellæ,
 Et rabidos Zephyrus pellet ab axe Notos.

Ipse

Ipse legam teneras per quadrua compita calthas,
 Et te fetigero cesus Adonis apro,
 Liliaque eruncam superâ saturata pruinâ;
 Et cum purpureis alba ligustra rosis.
 Forsitan, & bellax peraget spectacula Mortis;
 Agmen Apum: rapiam condita mella favis.
 Sed cum flammifero Procion latrabit Olympo,
 Tunc tua mirabor spicea dona Ceres,
 Fessaque nectareus capiet mea lumina somnus;
 Vltet ubi æstivos mitior aura focos.
 Aurea divinos etiam dabit uva liquores,
 Pendulaque arboribus, dulcia poma legam.
 Hæc ego devenerer, Sirenis longior oris,
 Et Coeli facie candidiore fruar.
 Tunc veniet, flavis mage compta Thalia capillis;
 Pollice mox avidam sollicitabo chelyn.
 Laurus amat silvas, rauca non nascitur Urbe,
 Et sacer Aoniis vivit Apollo jugis.
 Ergo Gaure ferax tanto dignatus honore,
 Tu mihi Parnassus, tu mihi Pindus eris.

TRI-

TRIPERGULA MONS CINCEREVS.

C A R M E N LXX.

SEva Dicharcheos dum flamma incederet agros,
 Strataque contegeret plurimus arua cinis
 Pulvereus Cœlo visus consurgere nimbus
 Factusque ex illo est pulvere montis apex;
 Sed qui pulvis erat, nunc est Marpesia captes,
 Et potuit mollis gignere saxa cinis!
 Si cinis ut vivat potis hoc lapidescere Cœlo
 Nostra quid in cineres tam citò vita perit?

A D E V M D E M.

C A R M E N LXXI.

Non satis, Iliacas vovisse ardoribus aras
 Mulcibero, phrygios atque cremasse lares:
 Æneadum vastare truci solatia flamma
 Gaudet, & Euboicæ lampada ferre plagæ.
 Nec mora sulphureas eructans faucibus ollas
 E' cinere assurgit Pyramis acta silex.
 Æneadum genitrix, nobis quæ dira cupido?
 Cur sævire tui conjugis arma sinis?

Falli-

Fallimur: ut Memphys maneāt portenta Dycharcho
Tollitur hinc scisso Pyramis alta solo.

LACVS AVERNI.

CARMEN LXXII.

ITur ad infernas sedes, alta ostia Dytis,
Quà tacitus stupidâ dormit Avernus aquâ,
Sed non alitibus, ceû quondam mortis hiatus
Spirat; quin læto germine ripa viret.
Hic tu conspicias, populi vestigia Martis
Marmoreos postes, balnea, templâ, domos
Tantæ molis erat Romani gloria fastus,
Ut Stygiis etiam deliciaret aquis.

AROLLINIS TEMPLVM.

Avernali Lacu collapsum.

CARMEN LXXIII.

QUâ mutus faruo spatiatur fluctus Averno,
Tartareasque stupet, lubrica ripa vias

Auri-

Auricii fractæ mirantur Numinis arces;
 Lapſaque Latoides limina ſacra ſolo:
 En potuit tempus, Phœbi perfringere currum;
 Et rutilas Herebo ſacrificare rotas!
 Exclamare libet: Cuncta importuna prophanat
 Mors, reddit majus ſi ſine luce jubar!
 Aut ubi Letheos arcet Libitina triumphos
 Si quoque Avernali Sol cohibetur aqua?

L A G V S L V C R I N V S.

C A R M E N LXXIV.

E Oliis numquam temerata furoribus unda,
 Pigraque lucrinæ ſtagna ſilentis aquæ,
 Quæ pretioſa cavis alviſtis dona lacunis?
 Quæque tulit, vitreus munera glauca ſinus?
 Nobilis aurifera fluxit minus Hermus arena,
 Et vicit gemmas concha lucrina Tyri.
 Curvus at æquoreos auxit Delphinus honores
 Addidit & patriis cærule dona vadis.
 Quem tener arcano revocabat Ephebus ab æſtu;
 Mox dabat exigua pabula grata manu,
 Et vixit donec vitæ puer ebibit auras,
 Atque adiit pueri funere mortis erit.

Quid

Quid meruit Danaâ, Delphinus Arionis undâ,
 Ut rutilet celsi fulgida pompa poli?
 Si superas piscis meruisset scandere Zonas:
 Hic erat æthereos dignus adire lares.

SINVS BAIANVS.

CARMEN LXXV.

Quicumq; Euboicos intras ò Advena portus,
 Velaque Bajanæ colligis inter aquas .
 Aspicias ut dulci fluctus subtermeet & æstu!
 Vt taceat falso Phorcidis unda sinu!
 Hic tumidam Nereus rabiem, vêsanaque ponit
 Murmura, flabra cadunt, flamen & aura silet.
 Hic glauco ludit, Triton spoliatus amictu,
 Inter Delphinos, Nereidumque choros.
 Hic æterna quies, nullis obnoxia ventis,
 Nulla procellosis hic data jura minis.
 Hoc mallent Getici mare, quadrigare Triones,
 Hôc velit Arctophilax delituisse salo .
 Quin imò superos fastidit Juppiter axes,
 Hisque suum cuperet mergere fulmen aquis.

Z z z

A D

546 F. ANTONII A S. NICOLAO.

AD BAIAS: BALNEIS.

Salutiferas; Aere insalubres.

C A R M E N LXXVI.

DIspercant Bajæ, scatebrisque tepentibus undæ,
Mille salutiferæ ne celebrentur aquæ:
Triti ubi pallentes baccantur funere morbi
Sævaque committit tot Libitina neces.
Si gravis aura nocet, si tellus funera spargit,
Cur nequeat dici, hoc littore Sardinia est.
Ne Bajana mihi promittat lympha salutem.
Est quam spondet aquis insidiosa falus.

H T P O C A V S T A

Sudorem emittentia.

C A R M E N LXXVII.

QVa ruit occiduus, Bajanum Phœbus in æquor
Loraque puniceis aurea demit equis
Peonius calido ferverescit gurgite fluctus;
Qui vacuum lethæ cogit abire ratem.

Hunc

Hunc, arcana suis merſit Natura latebris;
 Monſtrat ubi anguſtum ſemita collis iter
 Semita quæ nullis exciſa furoribus ævi,
 Suſtentat pavidos, fida ruina gradus,
 Aſt ubi fumiferos tellus eructat hiatus,
 Humidus exundat natus ab igne vapor;
 Hincque patent aditus, ſimul ac Vulcania regna
 Viſuntur, Montes, Sulphureique lacus.
 Hic Medicis feſſos reparant ardoribus artus,
 Quos gelidus torſit ſquallida membra rigor,
 Mæſtaque de curva pelluntur fata ſenectæ;
 Dum venit emiſſo fervidus imbre calor,
 Et roſei redeunt vultus, amiſſaque forma;
 Infecit teneras cui Venus ante genas
 Salve Dive latex, Naturæ munus amantis;
 Caraque Peonio vivida dona Deo.
 Immodico Cicni celebrent te laudis honore,
 Quos ſacer Aſcræo vertice Phœbus alit,
 Vt ſua vix tanto decurrat Caſtalis amne,
 Et magis Aoniâ nobilis unda fluas.

548 F. ANTONII A S. NICOLAO.

AD EADEM. ALIVD.

CARMEN LXXVIII.

Hic ubi, tartareū spirant hypochondria vaporem
Fervidaque occultas permeat aura vias.
Clauduntur miseri morborum indagine capti,
Vt flagret vitii flamine quisque suo:
En premit exanimes ignitus anhelitus artus,
Et sudore gravi corpora sicca madent
Sic vitiosum vindex humorem excoquit ignis,
Et calido sudor flumine membra levat
Usque adeò sudandum homini, dum vita fovetur!
Quæ sudore caret, vivere vita nequit.

HERCVLIS TEMPLVM

Bajanis aquis ferè sepultum.

CARMEN LXXIX.

Flustibus hæc mediis ædes conlapsa marinis
Herculei quondam Numinis ara fuit.
Qui pelago fines posuit, statuitque columnas
Naufragus exiguis ecce laborat aquis!

Æquo

Æquoreo jacet ille sinu, Nereique triumphus,
 Cui fuit immensus sarcina parva polus!
 Frangere quem potuit, numquã germana Tonantis
 Tethyos undoso vortice fractus hiat!
 Illum qui meritis Mundi replevit utrius
 Limina, caruleis occulit alga vadis!
 Herculis ò Fatum. Grajæ jam victima flammæ,
 Et nunc Bajano præda voluta mari!

VIA ARAGONIA.

CARMEN LXXX.

Qui veteres mōstrat Cumas, & Apollinis arces
 Callis, erat scabris invius ante jugis.
 Horrida combusto squallebant pumice faxa,
 Rodebat curvas gleba maligna rotas.
 Pendulus abrupto, nutabat vertice currus,
 Orbitaque annosa pigra tacebat humo;
 Præbuit at faciles aditus Cardonius Heros,
 Culmina qui Xerxes perforat orbe novus.
 Protinus effossi gemuerunt viscera montis
 Mox solidis tumuit cautibus haustus ager:
 Infera quin etiam novere cubilia lucem,
 Quæ patuit structo semita recta solo.

Si po-

Si potuit Petrus, Thetydis submittere regna:
Ne mireris, Opys, si modo saxa domat!

VENERIS TEMPLUM.

CARMEN LXXXI.

A Spice: Bajano squallet quæ Cypridis aræ
Littora, gramincis semisepulta comis.
Si nescis, Venus hoc currus compressit olores,
Hic juvit terni linquere regnâ poli:
Auroræ messis sacris altaribus arsit,
Et quæ collegit thurea grana Syrus,
Sed quæ Cælicolam meruit concludere moles
Possit suo prohibet vivere terra sinu:
Obruta sic propriis extat tumultata ruinis,
Ut sua vix habeant iam monumenta fidem.
Proh mirum! queis nata fuit propè Mater amorum
Æquoréas spumas, Cypria templa cadunt!

TEMPLUM DIANÆ.

CARMEN LXXXII.

S Trata Thoantæ cernis quæ mænïa Divæ,
Fons ubi Peonias ad mare volvit. aquas,

Quam

MANIPVLVS FLOR. POETIC. 551

Quam geticis olim nituerunt fulta Lapillis;
Altaque Phidiacæ signa tulere manus!
Nunc heu Dædaleo sordent nudata decore
Herbaque deciduas fundit ubique comas
Ambigis hic ne coli quondam Dictynna potuerit?
Marmoribus priscis, sic asarota carent
Deficiant Hecates quid mirum templa sub axe;
Si superis etiam deficit ipsa plagis?

AGRIPPINÆ TVMVLV S.

C A R M E N LXXXIII.

Hoc tegitur genitrix tumulo Agrippina Ne-
ronis

Alternæ Solis quam coluere domus.
A h. scelus! invisæ properavit fata Parenti
Natus, & infernis corpora merfit aquis!
Quæque pios toties, maris est experta furores
Occubuit prolis præda cruenta suæ.
Proh pudor! est sobolis rabies feralior undis!
Humana immani sævior ira mari!
At si sanguineum peperit feritate Colubrum;
Fas erat à genito fata suprema pati.

P I.

552 F. ANTONII A S. NICOLAO.

PISCINA MIRABILIS.

C A R M E N LXXXIV.

HAnc valido molem, pilarum cardine structam
Irriguo immensum, quæ tulit imbre vadum;
Non ut fama fuit bellax erexit Agrippa,
Nobile Luculli munere fulsit opus,
Cui licuit domitis dare jura fugacibus undis;
Nec mirum Xerxes, namque togatus erat.
Quin imo & Xersis, Luculli & stemmata confer.
Molibus hic rapidas, strictius anxit aquas.

MISENI PROMONTORIUM.

C A R M E N LXXXV.

DArdanus hac jacuit, tubicen Misenus arena
Ausus Cæruleos ære ciere Deos.
Hic tumulum liquidos duro pro marmore fluctus
Repperit, Infernis, quæ citò cessit aquis.
Hic quoque secessas venit redivivus ad auras,
Nomine cum vidit mænia structa suo.
Nunc Misene, nites viridi mons cinctus amictu,
Et tuus æterno palmitæ vernat ager.

Auſus

Auctus honor: tremulis coopertus terga smaragdis,
Te fert perpetuis nunc magè Famatubis .

CUMANA PLAGA.

CARMEN LXXXVI.

HOc nemus, hi colles, hæc culminis aspera
cervix,

Hæc semper resonant littora tunfa freto:
Chalcidici suprema sonant, monumenta pheretri
Strataque Cumani prisca trophæa poli .

Hic se ceratis libravit Dædalus alis,

Post ubi cecit volucrem, se per inane tulit,
Et sacra Latoo devovit mænia Divo,

Alarum fixit remigiumque tholo .

Proh Dii: Phœbeæ cecidere sacraria lucis,

Fœdavitque sacras atra ruina domos,

Atque ubi Dædaleæ steterant Hyperionis arces

Labitur æquoreis flexibus unda maris .

Sed ne Solaris stupeatur lampadis ara

Lapsa mari; est Clarii Numinis urna Thetis.

ANTRUM SIBILLÆ CUMANÆ.

C A R M E N LXXXVII.

Qui veterum surgit, filicum compagibus
arcus,

Quique patet, cæca concava rupe lapis
Horrida Cumanæ secreta steterè Sybillæ

Romuleo doctæ fata tonare Duci.

Hic stygios carpsit per opaca crepuscula calles

Æneas, armis & pietate potens,

Et Phlegetontis opes, Anchisæ umbramq; senilem,

Vidit & Herculeo rupta labore loca

Vidit, & Elysiis sobolem, spatiarier artus,

Victuram gemini florida regna poli.

Omnia nam poterat fretus Junonis Avernæ

Ramo; lustrabat quo duce Dytis iter.

Jure ergo ut raperet Phrixæ vellera lanæ

Æsonides, sævas primus adivit aquas

Si stygii flectunt adamantina pectora Regis,

Si referant nigras aurea poma fores.

ARCUS

MANIPVLVS FLOR. POETIC. 335

ARCUS FOELIX:

CARMEN LXXXVIII.

Qui vetus exurgit lapidum celsissimus arcus
Exstitit Herculei Numinis altus honor.
Felix, qui prole meruit decorare Tonantis,
Et sub quo tendit, qui super astra micat.
Ne tibi purpureo placeas pole signifer Arcu,
Nobilior terris si nitet Arcus ovans.

LINTERNVS SCIPIONIS TUMVLVS.

CARMEN LXXXIX.

ERgo ubi Scipiadis cineres requiere sepulti
Æquoris in morem despatiaturs aqua?
Dic precor unda, tuis forsân servare lapillis
Illustres cineres glauca per antra cupis?
An potius diros Pœnorum ulciscier ignes
Optas, ut turbes nobilis ossa Ducis?
Fallor, Scipiadem tantum decet urna elementum.
Angusta haud poterant condere saxa virum.

REGALES ASTRVNI.

CARMEN XC.

O Nemo d' silvæ, fulicis gravidæque lacunæ,
 Et quæ fetigeros antra fovetis apros;
 Si mea sincero curret rota mobilis axe;
 Vos eritis curæ, deliciæque meæ,
 Istic explodam nitrosa tonitrua ferro,
 Aut rapiam celeri stridula tela manu;
 Et modò cornigeros configam cuspide cervos,
 Nunc erit ignifero fulmine cæsus olor,
 Sic rigidis castos tutabor saltibus artus,
 Nec poterit jaculo figere pectus Amor.
 Olim Martis aper, venantem cædit Adonem:
 Nunc fera, me Veneris liberet aucupio.

TEMPLUM JOVIS AMMONIS,

Nunc Cathedralis Puteolana.

CARMEN XCI.

Hic ubi marmoribus cæsis tolluntur ad astra
 Postibus auratis, gemmea fana Deo

Men-

MANIPVLVS FLOR. POETIC. 557

Mendacis steterant olim delubra Tonantis,
Vanaque Romulei fama laboris erat.
Hic ubi Erithrææ miramur germina conchæ
Calphurnus Parias vexerat ante petras.
Hic ubi Martyribus redolens nunc fumat acerra,
Ammoni cecidit victima strata Jovi.
Nunc veri Jovis ara nitet, viridesque smaragdos
Laurea Cælicolum, poscit & ostra cruor.

DE DICE ARCHEIS.

CARMEN XCII.

Ic ubi terrigenæ spirarunt bella Gygantes,
Altaque Leucogeus terruit astra furor:
Martia civiles agitat modo turba tumultus
In patrium gaudens tela rotare latus:
Scilicet est aliquid Phlægræo semine nasci,
Hinc ruit in vetitas gens truculenta neces.

CEZAR

IN

IN MALVM POETAM

*Prefata Vestigia immodicè deforman-
tem. Ad Avitum.*

C A R M E N XCIII.

Condolear lætor vestris nova Musa ruinis,
Nec mirum est inter diruta sæpè ruat,
Quam rudis in rudus! quam rustica, ruris ad oras!
Carmine quam fracto, fragmina frangit iners!
Vestra tamen rerum superest ditissima clades,
Ipsa suum servant diruta tecta decus.
Plus quæ lingua nocens, quæ quæ cariosa vetustas
Rodere consuevit saxa Dicharcha timent.
Nec tot tempus edax, operosa palatia sternit,
Quot conatur opes mergere, Musa bibax.

DE SPINA PRIMOGENITO

Insigni, totius Familiæ Carasæ.

C A R M E N XCIV.

Spina fuit, Veneris pupugit, quæ cuspide talos,
Vnde tulit niveis muricis ostræ rosas

Alte-

Altera Teutonico descendens Spina Boote
 Ostra sub Æneadum scit peperisse polo?
 Hæc mox imperii genitrix, sibi sceptrâ capeffit:
 Parthenopes quando florida regna beat
 Pauca loquor: Fæcunda velut Berecinthia, terras
 Currit, Semideum cincta cohorte Ducum
 Testis, conspicuæ soboles famosa Stateræ
 Fulta olim compar, Urbis, & Orbis onus.
 Quid sit Spina parens, è germine nosce Stateræ.
 Quid fons, si tantis rivus abundat aquis?

IN CLASSEM TVRCICAM

Venetorum armis disjectam.

C A R M E N XCV.

THracia cæruleas peragrabat Tethyos aulas
 Classis; ut Illyricis arma tonaret agris
 Ira Ducum mediis fervens ardebat in undis,
 Surgebat Nerei Martius ardor aquis,
 Sed citò fulmineos tonitrus, experta Timavi
 Equoreo jacuit ludicra preda salo.
 Protinus expetiit desertæ jugera terræ,
 Dum sibi non felix Hadriæ arena fuit.

I nunc

560 F. ANTONII A S. NIGOLAO.

I nunc Thrax tumidus, Venetumq; laceffe Leonem?
I nunc occiduo decide Luna mari .

D. JOSEPHO BAPTISTÆ

Latio Ætruscoque Carmine potenti;

C A R M E N XCVI.

C Lare vir, Aonio spiras qui pectore Poëbum,
Et latices punctos ex Helicone bibis,
Quem geminæ rorant gemino de fonte Camenæ
Inque sacro volitas colle bilinguis olor.
Auspice te lampas Sirenis in urbe corulcat,
Quæ sua multiplici nubila luce fugat,
Et reperunt bifidos Parnassia Numina montes,
Exerit & binas docta Minerva fores
Parthenope venerare virum, cui posthuma reddet
Æternum duplici fœnore Fama decus.

GEN-

GENTILITIUM STEMMA

Hispanę Familie Claves.

C A R M E N XCVII.

QUà Tartessiacum ruit in mare Phœbus. Ho-
noris
Ærato clausum cardine, limen erat.
Viderat hoc, pennas centum, quæ lumina centum
Fama habet, atque suam iussa liquere tubam
I ait in quinas melius mea buccina claves,
Has deceant clausas mox referare fores.

ÆSTAS CALIDISSIMA
AD CARVUM.

C A R M E N XCVIII.

TAm rabido numquam latravit Syrius astro,
Nec Nemees lybicos uffit hiatus agros
Igneus æthereos fervor coquit undique campos,
Torrida conceptas vibrat & Æthra faces.
Ardet ager, squallescit humus, sterilescit & arbor,
E viridi croceam germinat herba comam

B b b b

CA]

362 F. ANTONII A S. NICOLAO.

CARE, vel obliquo propius, Sol tramite currus
Flectit, & afluētum currere liquit iter:
Aut iterum patrias Phœton assumpsit habenas,
Tam ferus è solito non volat axe focus.

M U N U S B A C C H I.

C A R M E N XCIX.

QUos Cumana diu servavit testa liquores
Mitto tibi. Aonii gloria magna chori.
Exigua ingentem testentur mûnera amorem
Dives Amor, quæ sunt parvula magna facit
Aurea det dives, dat rustica munera pauper
Divitias rapuit fors inimica Patrum.
Tu ne sperne: Jovi semper non hostia taurus
Concidit, est etiam victima grata pecus.

I N M O R T E M S V P E R B I.

C A R M E N C.

TAm malè procumbit, telluri triste tributum,
Qui tumido nuper triyerat astra pede.

Huc

Huc rosei recidunt spectata insigna vultus;
Frigidaque exanimat pallidus ora cinis.
Mox eadem te fata manent, hæc itur ad imam,
Quæ tot maiores contegit urna tuos.

AD MATTHÆUM CHYMICUM.

C A R M E N CI.

Fœdera quæ teneant lunari elementa sub axe;
Quæ mare, quæ tellus prodigiosa ferant.
Quid salis aerii peragat penetrabile robur,
Quidve Dicharchæus sulphure prosit ager:
Te Matthææ patent, arcanæque corpora rerum,
Dum referas clausos, igne docente sinus.
Mulcibero monstrante viam, facibusque magistris,
E' positis arces funera tetra rogis:
Japeti mendax jactet ne lampada proles
Raptam Sole: Tuo vivit in igne salus.

AD ANTISTITEM MARCHESIUM.

C A R M E N CII.

Dum Caper hybernos Cœlo fert horridus
imbres,
Et glaciem terris frigida portat hyems

B b b b 2 D i u s

Dius Amor, gelido Bethleæ rupis in antro
 Nascitur, & superas exerit ortus opes.
 Personat hinc festis lætus concentibus Æther
 Pace micat tellus, astraque pace micant.
 Omine tam fausto, niveos tibi candide Præsul,
 Candidior semper lux vehat ista dies.

LIEI MVNVSCVLVM.

CARMEN CIII.

A Ccipe Chalcidicis nuper sudata racemis,
 Nunc servata novis aurea vina cadis.
 Quam mallem Eois quidquid fodit Indus in arvis
 Mittere, quæque vehit divitis unda Tagi.
 Parva tamen nostri ne respue pocula Bacchi,
 Pocula, quæ Vates fas habuisse sacros.
 Scilicet hæc placeant cum sis Parnasside victus
 Lauro, sic etiam Baccicha dona decent.

AD TURRIVM.

CARMEN CIV.

I Mmanes olim Turrim struxere Gygantes
 Moturi æthereis impia bella plagis.

Nunc

Nunc struit Aoniam, Virtus attollere Turrim,
Ut de lætheo Rege trophæa ferat.

A D D O M I N U M
D. FRANCISCUM
F L O R I L L O.

Sacerdotali Dignitate insignitum.

C A R M E N CV:

NVlla tibi potuit contingere gloria major,
Nec majore potes vincere forte decus:
Namque olim vitrea Cœlum qui condidit urna
Falsa dedit pictis astra rotare globis:
Tu vero dum verba tonas, deducis Olympo,
Et parvo immensum contegis orbe Deum.

CARMINI SIC RESPONDET.

C A R M E N CVI.

ARte Syracusius trepidantia currere vitro
Jussit, & in fragili volvier astra polo.

Juppi-

Juppiter obstupuit, risitque elementa recentis
Orbis, cui vitreo ducitur axe dies.

Ast ubi circumscripta tuo nova pondera Mundi
Carminè conspexit; sic dedit ore sonos.

Quid stupeam (superi) doctæ miracula dextræ,
Quæ potis in vitro fingere signa poli?

Ecce potens fidibus, vitreo qui rramite Mund
Edocet armonico pergere signa gradu.

Hoc opus, hicque labor, vitreus dum volvitur axis
Reddere Sirenum carminè dulce melos.

Divisum imperium vitreo patiamur in orbe:
Reddidit ille polum, reddidit iste sonum.

AD DIVITEM E CVRRV LAPSV M.

C A R M E N CVII.

D Edicit in terram Phaeton prolapsus in undas,
Vt malè succensas temperet indè faeces.
Decidit in terram hic, argento, auroque gravatus,
Vt rectè in centrum proruat omne grave,
Sic solet opposito pelli medicamine morbus,
Sic humili casu, tecta superba ruunt.

A D

A D A M I C V M.

C A R M E N CVIII.

DVm me divini tãngit nunc gloria ruris ;
Euboicamque juvat findere bobus humum:
Accipe quæ legi pendentia ab arbore pruna,
Hibleoque ferax nectare sume pyrum .
Hæc licet Alcinoi fuerint non lecta viretis,
Poma , nec Hesperiiis profiliere plagis :
Non tamen exiguo veniunt comitata decore,
Estque decor parvo in munere, grandis Amor

A D P R O C O P I V M.

C A R M E N CIX.

ITe Dicharchæum mea poma ascendite collem
Procopii ad nitidos officiosa lares .
Vos gremio capiet, vultu quo lætus amico
Herculeus cæpit rustica dona Deus .
Dicite quod Cœlum nobis hæc otia fecit
Inter festivos vivere rura dies .
Sic, Ego, sic vivam Cumana inglorius ora,
Pectora nec pūget cæcus honoris amor .

Scili-

Scilicet Agricolam, si me Fortuna videbit,
Hoc sat erit, domino, cætera mando Jovi.

DONVM AMPHORÆ VINI.

CARMEN CX.

Non mihi mille latent viridi sub palmite
Montes,

Nec mea Niliacus rura colonus arat;
Parva sed Euboicus mihi dat pomaria collis
Struxit ubi horrificam casta Sybilla domum.
Hanc igitur gravidam, læneo sanguine testam
Hanc cape, fecundo protinus ore bibas.
Seù Sophiæ te tangit amor, seù læta moratur
Rhetorice, his patheris usque disertus eris.

IN CAUSIDICVM.

CARMEN CXI.

JActat Causidicus sanctas pervertere leges,
Atque prophanati vendere jura fori
Impie sic violas, quæ debes jura tueri?
Siccine justitiam tutor inique foves?

Sed

Sed scio, te tantum fallendi lege peritum
Scire tuum totum est, te studuisse dolis.

I N N. A R C A.

C A R M E N CXII.

ARca nihil condis, docta que ignara Minervæ.
Tu non arca mihi, sed magis Arcas eris:

V I T I V O T V M .

Pro Authore Ægrotante.

C A R M E N CXIII.

Languet Olor, Phœbe accelera, succurrite Divæ
Indignum est Cynos supra Heliconā mori.

CVI AVTHOR SIC RESPONDIT :

C A R M E N CXIV.

Phœbe procul, medicas, Divæq; avertite palmas;
Sed tu Vite veni, pollice tange chelyn.
Te veniente retro gradiuntur munera vitæ,
Nec notat exanimis languida membra color.
Orpheus inferos traxit modulamine Manes,
Tu fidibus major, me Phlegetonte rapis.

C c c c

A D

570 F. ANTONII A S. NICOLAO.

AD EVMDEM MVNVS PHIALARVM.

C A R M E N CXV.

DUlcior hybleo sapias cum neſtare Vito
Bacche; tuum ſolito tollere ad aſtra decus,
Nec te ſulphureis lacrymavit Veſbius Oris
Edidit, aut celebri colle Falernus ager.
Te de Cumarum Euboica, pudet eſſe lagena,
Ritè verecundo Bacche colore rubeſ.

AD N. PACE EX TIBV LLO.

C A R M E N CXVI.

HÆc, quæ pace nitent, roſei cape dona Lieis
Non indigna tuo nomine, dona cape.
Pax aluit vites, pax ſuccos condidit uvæ,
Pace rubet pleno roſcida gemma lacu.
Oſtra petant alii, vel quos dant bella pyropoſ,
Te quæ pace nitet purpura, Pace decet.

AD PHALESIVM.

C A R M E N CXVII.

Quiſquis ad Herculei venies vineta Veſevi
Iudice me palmam vina phaleſa ferunt.

A D

MANIPVLVS FLOR. POETIC. 171

AD AVITVM.

CARMEN CXVIII.

QUod mihi Gaurani misisti munus Jacchi,
Ambrosios redolent dulcis Avite favos,
Testaue Bacchæo manans pretiosa liquore,
Pergrati obsequii pignore, testis adest.
Non majora potest concedere munera dives,
Munera præstiterit quæ mihi dives Amor,
Nec mage gemmiferis hæc vina liquata racemis,
Pressa nec è prælo dulcior uva dedit.
Iuppiter hoc nequeat melius conviva madere,
Ebrius aut fieri nobiliore mero.

AD TVRRICELLAM.

CARMEN CXIX.

GRande chaos linguis, peperit Babilonica
Turris :
Pierios modulos parvula Turris alit.

A D E Q V I T E M
D. JOSEPH CHAVES

C A R M E N CXX.

Q Vid pigros mittis Joseph, testudinis artus,
Qui regis aligerum Bellorophôtis equum?
Fallor: Largiri melicos testudinis armos
Te decet, Aonia qui feris arte lyram.
Bistonias Orpheus traxit testudine cautes,
Quam das testudo munere, corda rapit.

A D D I D A C U M.

C A R M E N CXXI.

M Vta licet, loquitur Prothei grex squammea
Mullus.
Munificas Didaci, scit celebrare manus
Sidereos (inquit) superus ne jactet honores,
Nunc sibi Delphinus, quem dedit unda polo,
Quam mihi nunc melior, melius dat munus Arion.
Vive tuo piscis Numine, vivo meo,
Nec mihi demptus honor, mortem subiisse tridente
Servitio Didaci, vita perire fuit.

EQVI-

E Q V I T I
D. JOSEPH CHAVES.

C A R M E N CXXII.

U T dapibus geminis, animū pascamus, & aluum
Huc venis, & dextræ, pandis & oris opes.
O' quot squammigeri largiris munera Prothei!
O' quod pieria concinis arte melos!
Nostra tuum (Chaves) sapiunt convivia Phœbum,
Haud minus ambrosiæ copia dives abit.
Dum duplici, duplex bibimus, de nectare, nectar,
Quid pavisse Jovis dulcius esca potis?

AD SENEM AEDIFICANTEM.

C A R M E N CXXIII.

S Vb vitæ occasum, surgentes extruis ædes,
Quando sepulchralis te magis urna docet.

R E

374 F. ANTONII A S. NICOLAO.

REVERENDO ADMODVM
P. NICOLAO

DE RUGGERIIS.

A SOCIETATE IESV.

CARMEN CXXIV.

Nunc ubi Sol calidæ scandit fastigia Zonæ,
Et torret Cancri fervidus ignis agros
Ruggeri nostros ne dedignare penates,
Cœnula quos placido murmure lambit aqua.
Tecum aderit Gurgus, Theseo nexus amore,
Ille tuæ Gurgus maxima pars animæ.
Seu vos tanget amor, percurrere Doridos aulam,
Vos modo cantantes picta carina feret;
Seu scopulosam inter vestigia flectere ripam,
Multus arenoso margine Phœbus erit.
Quidquid erit: Geminio gaudebit Arione puppis,
Gaudebit geminum ripa tulisse Ciconum.

CVI

CVI SIC RESPONDIT.

CARMEN CXXV.

ME liquidi properare jubes ad cœrula Nerei,
 Cum Sol flammigeris æquora lustrat equis,
 Et cum deposito, quo cingitur igne senescit,
 Et cum supremo volvitur axe poli.
 Circumfusa domum quando alluit Amphytrite
 Tecum adero Antoni, nec sine parte mei,
 Sed si non adero, venias quò collis amenam
 Præbet humû, atq; umbrâ, & ludicra bella viris.
 Trudiculis gnari, ignari ludemus ubi iræ,
 Qui argumenta dedit, mitior inde tacet,
 Qui victor lætas inito certamine voces
 Comprimit, abjecto spes redit ingenio.
 Seû studiis resonant ædes plausuque faventum
 Victor io referunt, proxima testâ; Veni,
 Seû luctu miscentur agri, victique dolorem
 Ostendunt; celera: dulcior iste dolor,
 Te veniente canam, te discedente silebo,
 Tu lyra, tu carmen, tu mihi Phœbus eris.

A D

576 F. ANTONII A S. NICOLAO.

AD AMICVM PAUPEREM.

C A R M E N CXXVI.

Expectat semper pavidam, fors alta ruinam,
Qui confidet humi, non habet unde cadat.

AD PALMAM PRÆSVLEM:

C A R M E N CXXVII.

QVem procerum plausu, populi quem voce
petebam

Venit io, flores, festa que ferta date!

Exere lucidius roseum caput, exere Phœbe

Antistes properat: nunc mage pecte comas.

Macte animi, qui lætus honor! quæ gloria Cives!

Æthereo quantum stillat ab axe decus!

Me licet Herculeis decorarunt Fata triumphis,

Cæsareosque dedit Dardana Roma lares.

Omnia despiciam dum animorum frenat habenas

Palma, hinc pro cunctis hæc juga Fama canat.

A D

A D A V A R V M

C A R M E N CXXVIII.

Divitiis inhias, vitiis obnoxius hæres,
Aurum, & virtutem, non capit una domus.

S O L O N I S D I C T V M.

C A R M E N CXXIX.

Legibus æquales orditur aranea cæsces,
Queis fera parva capi, has rûpere magna solet.

I N M A L E D I C V M.

C A R M E N CXXX.

Dente ferox, cessa indiscretos rodere cunctos,
Cui bonus est nemo, est omnibus ipse malus.

I N D I C A C E M.

C A R M E N CXXXI.

Omnibus ore madens, appares ebrius horis
Protinus eloquium corrige: ficcus eris.

D d d d

I N

578 F. ANTONII A S. NICOLAO.

IN D O L O S U M :

C A R M E N CXXXII.

F It dolus ut doleam, sed non doleo, ipse dolebis,
Hæc vindicta mihi est, non doluisse dolo.

IN M A C H I N A N T E M .

C A R M E N CXXXIII.

IN mea damna vigil, nocturnæque, diurnæque laboras,
Plus te cura premit, quam mihi damna nocent.

IN T U R P I L O Q U O M .

C A R M E N CXXXIV.

TUrpe tibi cor est, si turpia lingua recantat,
Lingua est ægroti cordis & indicium.

A D D O M I N I C U M S E P U L C H R U M .

C A R M E N CXXXV.

C Onditur hoc tumulto, totius conditor Orbis,
Nec Cœli capiunt, quem lapis iste capit.
Pergite felices lapidescere corda nocentes,
Dum cor fit lapis est aptior urna Deo.

A D

A D
DIVAM AGNETEM.

C A R M E N CXXXVI.

S Imphonii proles, cui corde Cupido triumphat
Hos tulit Agneti fictus amore sonos.
Lumina Zapphyro, Carbuncho labra coloras,
Quæ rides gemitus crudior Agna meos.
Fulget onix dextra, currum quæ frænât amoris
Marmore membra geris, cor adamante riget.
His nunc si lacrymis, telisque Cupidinis obstes,
Quid mirum? è solido es corpore tota lapis.
Cui ~~Virgo~~ meritò Christi, mox sponsa nitebo.
Cui petra, cuique lapis, nomina magna manent.

AD REGIVM CONSILIARIVM

P L A N E L L U M

D E V I T A

P. FR. M A R I A N I

A S. B E N E D I C T O.

C A R M E N CXXXVIII.

B Aptistæ catraphraæus eques, Thesbitis athleta,
Cui mare dat nomen, sidera dantque lares.
Retrogradus terris modò non descenderet axe,
Ni lux Planelidis, ni foret umbra toga.

F I N I S.

ERRATA

Corrige

muleris. pag. 3. v. 7.
ut solet. p. 8. v. 6.
Erythra. p. 8. v. 6.
purpureus. p. 10. v. 5.
Nemora. p. 13. v. 5.
elati. p. 25. v. 6.
fcessitque. p. 28. v. 9.
nouit. p. 33. v. 17.
suspendant. p. 43. v. 9.
advolitabat. p. 46. v. 16.

plectum. p. 51. v. 11.
panditur. p. 54. v. 5.
regat. p. 56. v. 32.
lo itrepet. p. 62. v. 19.
Cerberides. p. 71. v. 15.
victoria. p. 77. v. 12.
Panis. p. 81. v. 4.
strupro. p. 88. v. 22.
ille. p. 96. v. 2.
genitus. p. 101. v. 15.
herba. p. 102. v. 17.
Pytho minus. p. 104. v. 3.
rabido. p. 104. v. 3.
matutinas. p. 105. v. 19.
hymno. p. 105. v. 19.
feriant. p. 109. v. 20.
Draco. p. 112. v. 3.
dona. p. 114. v. 5.
Æther eis. p. 118. v. 3.
Tunais. p. 120. v. 10.
septeni. p. 127. v. 23.
antea. p. 128. v. 8.
pectine. p. 135. v. 20.

pendens. p. 138. v. 14.
Pytho de. p. 144. v. 11.
tantem. p. 147. v. 17.
plausum. p. 151. v. 7.
nostris. p. 152. v. 1.
triste. p. 154. v. 5.
tardo. p. 155. v. 24.
Æsonide. p. 159. v. 20.
iungunt. p. 166. v. 9.
destruit. p. 166. v. 10.
Aut quantis lapygis. p. 174. v. 5.
terrata. p. 186. v. 17.

mulieris.
ut scit.
Erythrao.
purpureos.
Nemora.
alati.
scissique.
nocuit.
suspendunt.
pervolita-
bat.

plectrum.
Panditor.
regit.
Serpas io.
Cerberides.
victoriam.
Panos.
stupro.
illa.
gemitus.
verba.

Pytho haud
tantum.
matutinos.
hymnos.
feriat.
Draco voci
dena.
Ætheris.
Tanais.
septeno.
postea.
pectine ta-
cta.

pandens.
Pytho e.
tandem.
plausu.
nostri.
tristes.
tarda.
Æsonides.
iungunt.
destruis.
Japidis aut
quantis.
terrata.

ERRATA

Corrige

geminæ. p. 187. v. 9.
cerastæ. p. 187. v. 9.
tenitrua. p. 193. v. 13.
laudabilem. p. 194. v. 5.
viri. p. 196. v. 19.
attularat. p. 197. v. 17.
Caducei. p. 201. v. 12.
militæ. p. 203. v. 12.
ungibus. p. 206. v. 13.
latitæ. p. 211. v. 6.
tubit. p. 221. v. 2.
quisque. p. 243. v. 19.
Ibiadem. p. 247. v. 3.
pelagos. p. 253. v. 19.
attolet. p. 256. v. 10.
trouo. p. 268. v. 13.
phalarico. p. 272. v. 13.
am. p. 275. v. 5.
exultaret. p. 281. v. 11.
itetabat. p. 286. v. 18.
Innocui. p. 297. v. 21.
quandam. p. 303. v. 23.
iste. p. 304. v. 24.

stiam. p. 306. v. 2.
follas. p. 309. v. 16.
Nadaves. p. 316. v. 7.
statio tuta rati. p. 317. v. 24.
gestit. p. 320. v. 18.
propioque. p. 340. v. 21.
optatus. p. 343. v. 19.
aure. p. 353. v. 18.
quosque. p. 453. v. 9.
cedro. p. 453. v. 9.
fontem. p. 457. v. 17.
nubis. p. 479. v. 11.
prouocat. p. 483. v. 6.
casta. p. 493. v. 12.
quonam. p. 496. v. 23.
Bristonii. p. 505. v. 5.
virtice. p. 506. v. 1.
cedere. p. 506. v. 4.
questam. p. 506. v. 19.
forsinam. p. 506. v. 8.
Toror. p. 522. v. 6.
hoc. p. 550. v. 5.
Ia. p. 557. v. 9.
venis. p. 573. v. 2.

gemi.
cerastes.
tonitrua.
laudabile.
yiris.
attulerat.
cadant.
militæ.
ungui bu.
læritia.
rulit.
quisquis.
Iliadem.
pelagos.
attolet.
nova.
phalarica.
Tam.
exularet.
iterabat.
Innocuius.
quondam.
ire.
viam.
fossa.
Nayades.
statio tuta rati sta-
rio.
gestiit.
proprioque.
optatis.
aura.
quasque.
cedros.
fontes.
nubes.
prouocet.
castra.
quo.
Bistonii.
vertice.
cedere.
quiescam.
forsitan.
Tortor.
hic.
Hic.
vehis.

1-6-73

1-6-13

005267024

BSEE/010245

